ПСАЛТИРЬ

КОЛЫШО-ВЛАК ВЕРЧ ЛУДАШ КЕЛЫШТАРЫМЕ

Йошкар-Ола
2020

Рекомендовано к публикации
Издательским Советом
Русской Православной Церкви
ИС Р15-512-0578

Ончылмут

Чон ден капын жаплан ойырлымыштым колымаш маныт. Христос колымаш гыч чылашт верч ылыж кынелын, сандене ынде нигöланат колымаш уке. Колышо енгым Святой Черке илыше семынак шкенжын енгжылан шотла да нунын верч кумалмым тудо долг семын ужеш. Тиде кумалмаш илыше ден колышо ен-влак коклаште икте весе деке йöратымашым ончыкта.

Колышо енгын колоткаже воктене Черке ожнысекак Святой Возымашын моло книгажым огыл, а Псалтирьым лудаш кӱшта. Амал да кӱлешлык деч посна огыл тидым палемденыт. Псалтирь мемнан чоннан тӱрлö шижмашыжым почын ончыкта, куаннам да ойгынам палдара, ойгырышо шӱмышкына лыпланымашым пурта. Вет лишыл енгын колымыжо ятыр неле шонымашым да келге шижмашым тарвата! Псалтирьым лудмына дене ме тудын верч Господьым сöрвалена да шке ойгынам луштарена.

Христианинын колоткаже воктене икшырымын лудмо йӱкым колат гын, туге чучеш, пуйто пророк Давидлан Юмын Шӱлышын пуымо нине мутвлакым колышо ен шкеак ойла. Чаманен утарыже манын, айдемым йöратыше Юмым тудо ынде колотка гыч пуйто шкеак сöрвала.

КОЛЫШО ЕҢЫН ПЫТАРТЫШ ШАГАТШЕ

Мучашыш шумо годым айдеме шкеж верч тыршен ок керт. Тудо вес тӱняш христианин семын вончыжо манын, Юмылан ӱшаныше кажне еҥ тудлан полшышаш. Колышо еҥын лишылже-влак, ончычсо чыла ӧпкем монден, шке йӧратымышт ден тыршымыштым ончыктышаш улыт. Айдемын вашке колышашыж нерген шылтыман огыл, а тиде кугу куснымашлан ямдылалташ полшыман. Родо-тукым ден лишыл еҥ-влакын эн тӱҥ сомылышт тиде лийшаш.

Колышо еҥын мландымбалысе пашаже, ышташ шонымыжо, кумыл шупшмашыже чыла тышан кодеш. Ынде тудо уло шонымашыжым ончыкылык курымашлык илышыш виктарышаш. Сандене ончыч ыштыме сулык верч уло чон дене ӧкынен, Судия да Утарыше Христос ончыко шогалаш ямдылалтшаш, тыгак тудо Юмын чаманымыжлан, Юмын Аван, Аралыше Суксын да чыла святойын полышыштлан ӱшанышаш. Эн тӱҥжылан тунам священник дене мутланымым шотлыман. Тыгай мутланымаш деч вара Покаяний Таинство шукталтшаш, святой ӱйым шӱрымӧ Соборований лийшаш, да чыла тиде Святой При-

частийым подылмо дене мучашлалтшаш. Тидлан священникым жапыштыже ўжман, кунам айдеме эше мутланен кертеш.

Чон ден капын ойырлымо жапыште Юмын Эн Святой Аважым сӧрвалыме каноным лудыт. Тиде канон капше дене ойырлаш ямдылалтше енгын лӱмжӧ дене лудалтеш. Тӱням коден каяш ямдылалтше тиде сулыкан енг кеч шкеже ойлен ок керт, но чон лекмылан лудмо канонышто тудын чыла лушкыдылыкшым Черке тудын лӱмжӧ дене почын ончыкта да Юмын Аван полышыжым йодеш, ты енгым Яндар Ўдырын чаманымашыжлан кучыкта.

Айдеме кужу жап нелын орлана да колен ок керт гын, тудын лӱмеш эше вес канон лудалтеш. Тудо «Енг кужун орлана да колен ок керт гын, кап деч чон ойырлаш лудмо канон» маналтеш. Колымыж годым айдеме чот орлана гын, тынысын колыжо манын, молитвамат шукырак лудман. Чот орланыше енгын чонжо священникын лудмо молитваж гоч мландымбалысе да Пылпомышысо Черкын полышыжым кычалеш.

ОЙЛЕН КЕРТДЫМЕ ДА ЧОНЖО ЛЕКШАШ ЕҢЫН ЛЎМЖӦ ДЕНЕ ЮМЫН АВАМ СӦРВАЛЫМЕ КАНОН

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Тау Тыланет, мемнан Юмына, тау Тыланет.

Пылпомышысо Кугыжа, Чынлан туныктен йывыртыктыше Шўлыш, Тый чыла вере улат, чыла ситарет, керек-могай порылыкат Тый дечет лектеш, илышым Тый пуэт, кӧргышкына толын пурен иле, чыла осал дечат мемнам эрыкте, Поро Юмо, мемнан чоннам утаре.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лўмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Юмо, серлаге (*12 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Толза, мемнан Ашныше Юмылан кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан сукен кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан Шкаланжак сукен кумалына.

50-ше псалом

Эй Юмо, Шкендын кугу кумылет дене мыйым серлаге да шуко порым шонымет дене осалем дечын мыйым эрыкте. Осалем дечын чарныдеак мушкын, языкем дечын мыйым эрыкте. Вет осалым ыштымем мый шинчем, да мыйын

языкем эре ушыштемак коштеш. Тыйын ончылнет языкым ыштенам да Тыйын шинчат ончылно осал пашам ыштенам, Тыйын каласымет раш да языкем верчын мыйым судитлымет тӧрак. Вет авам мыйым языкеш иландарен, да мый шочмем годымак яндар шочын омыл. Тый чон дене кӧргыштӧ тӧр шонымым йӧратет: пален шуктыдымо Тыйын законетым мыланем умылтарен тунымкто. Тый иссоп выньык дене мыйын ӱмбакем шыжыкте да мыйым эрыкте, мыйым мушкын, лум дечат чот ошым ыште. Куанышашлык да йывыртышашлык шомакым мыланем колыкто: Тый дечет лӱдшӧ луэм йывыртыкте. Мыйын языкемшамычым Тыйын шинчат ынже ончал, да чыла осалым ыштымем деч мыйым эрыкте. Эй Юмем, мыйым яндар шӱманым ыште да мыйын кӧргыштем чын шӱлышым уэмде. Чурий ончычет мыйым ит кудалте да мый дечем Святой Шӱлышетымат шупшын ит нал. Утаралтшашым да йывыртышашым мыланем пу да Ашныше Шӱлышет дене мыйым пенгыдемде. Осалым ыштыше-шамычым Тыйын корнетлан туныктем, да языкан-шамыч Тый декет савырнат. Юмем, вӱр йоктарыме орлык дечын мыйым утаре, Утарыше Юмем, мыйын йылмем Тыйын чын оетлан куана. Господь, мыйын умшам почат гын, Тыйын кугу лӱметым чапландарем. Надырым налмет шуэш гын, пуэм ыле, *но* йӱлалтен пуымо жертвым Тый от йӧрате. Юмылан надыр — ойгырышо шӱлыш, ойгырышо да ӱнгышӧ шӱмым Юмо изиеш ок пыште.

Эй Юмо, Шке порылыкет дене Сион калыклан порым ыште, да Иерусалим олан пырдыжше тек нӧлталалтеш. Тунам чынын надыржым, нӧлтал пуымым да чыла йӱлалтымым йӧратен налат; тунам Тыйын алтарет ӱмбак презе-шамычым пыштат.

Канон, 6-шо сем

1-ше муро

Ирмос: Израиль, кукшо мланде дене кайыме гае, теҥыз пундаш дене каен, шке шеҥгечынже толшо фараонын вӱдышкӧ пуреҥгайымыжым ужын да каласен: Юмылан сеҥымаш мурым мурена.

Припев: Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Мыйын кӱчык да осал кечем-влак, идалыкын эртымыже гае, кенгежымсе йӱрын чӱчалтышыже семын, эркын дене эртат. Кучен Ашныше Ӱдыр, мыйым утаре.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Кучен Ашныше да Сеҥалтдыме Полшышо, тиде лӱдыкшӧ шагатыште мый декем Шкендын порылыкет да чот чаманымет дене савырне.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Мыйын чонемым кызыт кугу лӱдмаш авалтен, кап деч ойырлышаш годым умылен мошташ лий-

дымын чытыра да коршта, Эн Яндар, Тый тудым лыпландаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Сулыкан ден ӱҥышӧ-влаклан толын пурышаш вер, мыланемат Тый, Эн Яндар, Шке чаманымашетым поч да пий тӱшка семын авырыше ия-шамычын кидышт деч мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Теве ынде полыш пуышаш жап, теве ынде Тыйын пыдал налшаш жапет, Кучен Ашныше, теве тудо жап шуо, мо нерген мый Тыйым сукен возын йӱдшӧ-кечыже шокшын сӧрваленам.

3-шо муро

Ирмос: Господь Юмем! Тыйын гает святой иктат уке. Шкаланет ӱшаныше-шамычым чапландарыше поро Юмо Тый улат, Тыйым моктен чапландарыме кӱ ӱмбалан мемнамат пенгыдемденат.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Кучен Ашныше, тиде кече толшашым ончылгочак ужын да тудын лишеммыжым шарнен, мыйым ит мондо манын, шокшо шинчавӱд дене Тыйым эре сӧрваленам.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Ырлыше лев гай осал шӱлыш-шамыч мыйым авыреныт да, руалтен, кӱрышт кышкаш ванат. Эн Яндар, Тый нунын пӱйышт ден онылашлуыштым шалате да мыйым утаре.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Ойлышаш шомакем умшам гыч лектын ок керт, йылмем тӱнгылген, йӱкем йомын, Утарыше Ӱдыр, чон дене шортын Тыйым сӧрвалем, мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Христос Юмемын Поро Аваже, Шке чапетын кӱкшытшӧ гыч вуетым мыйын велыш савыре, пытартыш йодмемым кол да мыланем полшаш кидетым шуялте.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Яндар Ӱдыр, Шке чаманымашетым мый дечем ит коранде, айдемым йӧратыше шӱметым ит петыре, мый декем тол да судитлыме шагатыште мыйым шарналте.

4-ше муро

Ирмос: Христос мыйын куатем, Ашныше Юмем манын, чапле Черке яндар шонымаш дене Юмым пагален да Юмылан йывыртен мура.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Поро Ӱдыр, шӱмемын шортмыжым ужын, су-

лыкемым мушшо шинчавӱдым пу. Шучко тул деч мыйым утарет манын, Тыланет, Эн Поро, чыла ӱшанемым пыштенам. Юмым Шочыктышо Ӱдыр, Тый вет Шкеак порылыкын памашыже улат.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Эн Яндар Кучен Ашныше, Тый мыланна, орлыкышто улшо-влаклан, сулыкыш да вожылмашыш пурыде мийышаш Вер улат. Тергыме шагатыште Тый мыйым чаманен утаре.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Кучен Ашныше, Шкендын Эн яндар да Чот пагалыме кидетым священный кӧгӧрченын шулдыржо гай шаралте да тудын леведмыж дене мыйым арале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мландымбач кайымем годым южышто енгвлакым ӧкымлышӧ, орландарыше, корнышто авырен лӱдыктышӧ да арам шӱктарен тергыше князьын авырымыжым чарак деч посна эрташ полшо.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кучен Ашныше, теве мыйым кугу лӱдмаш авалтыш, тудын деч чотак лӱдам; кугу кучедалмаш мыйым вӱдыльӧ, мыйын утаралтмашемын Ӱшанже, ынде Тый мыйын Полшышем лий.

5-ше муро

Ирмос: Поро Юмо! Тыланет кумалше, эрдене кынелын, Тыйым йöратен шонышо-шамычым Шкендын Юмын волгыдет дене волгалтаре, языкан енгет-шамычым пычкемыш гыч лукшо Юмын Шомакшым, Тыйым, чын Юмо манын палаш лийже.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Эн Поро, Тый мыйым ит мондо, мый дечем, Шке шочшет деч, чуриетым ит савыре, мыйын шортмем кол, чонем умыло да тудым утаре.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Кап дене родо-тукымем, шӱлыш дене изашольым, йолташем ден тыглай палымем-влак, таче тендан деч кайымемлан шортса, ойганен шӱлалтыза да чаманен пелештыза.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Ынде нигузе утлен ом керт, полшышемат уке. Кучен Ашныше, полыш укеан енг семын тушман кидыш логалаш огыл манын, Тый мыланем полшо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Святой Суксем-влак, Христосын судышкыжо пурен, пеленем шогалза, ушда дене пулвуйышкыда сукалтен, шортын, Тудым, Поро пиаланым, тыге сöрвалыза: чылаштым Пӱрышö, шке кидетын ыштымыжым чамане, тудым ит шӱкал.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмемын Кучен Ашныше Эн Яндар Аваже ончылно сукалтен, Тудым сӧрвалыза, вет Тудат пеленда сукалта гын, Эргыжын чонжым савыра: Авам да пукшышым Тудо эре колеш.

6-шо муро

Ирмос: Кугу мардеж гае, орлык дене толкынланен илыме тенгызым ужын, Тыйын тымык верышкет пурен, Тыланет кумалам. Шуко чаманыше Юмо, мыйын чонем йоммаш гыч утарен лук.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Умшам шыпланен, йылмемат ок ойло, шӱмем гына шижтара: кӧргыштем йӱлалтыше тул ылыжеш да чыла пытара, сандене Тыйым, Яндар Ӱдыр, каласен керташ лийдыме йӱк дене тудо ӱжеш.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Юмын Ава, кӱшычын ӱмбакем ончал, чаманен, мый декем толаш кумылет лийже, вет Тыйым ужам гын, капем гыч куанен лектам.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Чогашылем кӱрышталтеш, йыжынгем лушка, кап-кылемын чыла ужашыже мыйым шыгыремда, чыташ лийдымын темда.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кучен Ашныше Ӱдыр, Тый мыйым святой Суксо-влакын пагалыме священный кидышкышт пу, нунын шулдырышт дене авыралтын, ия-шамычын йӧрдымӧ, ӱпшышӧ да шучко тӱсыштым ом уж ыле.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмын чот пагалыме Полатше, мыйымат Пылпомышысо ушан полатыш пураш йӧрышым ыште, волгыдым пуыдымо мыйын йӧрышӧ сортам Шкендын чаманымашетын святой ӱйжӧ дене уэш чӱктӧ.

Кондак, 6-шо сем

Чонем, чонем, кынел, молан малет? Мучаш лишемеш, да тыланет каласаш жап: Чыла вере улшо да Чыла темыше Христос Юмо тыйым чаманыже манын, вашкерак помыжалт.

Икос

Христосын паремдымашыже почылтмым да тушеч Адамлан тазалык пуалтмым ужын, диавол чот кӧранен да ойганен, шке лишылже-влаклан шортын ойлен: Мариян Эргыжлан мый мом ыштем? Вифлиемын шочшыжо, Чыла вере улшо да Чыла темыше, ынде мыйым пытара.

7-ше муро

Ирмос: Юмылан йӧрышӧ рвезе-шамычлан йӱлышӧ конгам Суксо лупсаным ыштен; йӱлалтен йӧсландарыше халдей-шамычым вожылтарен, Юмын куатше нуным каласыктен: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Колымаш йӱдлан мый ямдылалт шуын омыл, тудо пеш пычкемыш, тылзе волгыдат уке, тиде лӱдыкшӧ кужу корныш вучыдымын лектынам; Кучен Ашныше Ӱдыр, корныштем Тыйын чаманымашет пеленем лийже.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Возымаште каласыме семынак мыйын чыла кечем арам паша дене йомо, ӱмыремат такеш эртыш, чонемым колымашын орлыкан вапшыжевлак авырен кучышт.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Кучен АшнышеӰдыр, Тыйын кугу порылыкет мыйын шуко сулыкем сенген кертше, Тыйын чаманымашет мыйым вӱдылжӧ да чыла законды-мылыкем леведше.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Нангаяш шонышо-шамыч мыйым чыла вере муыт да авырат: чонемже чот пудыранен, лӱдеш да тышеч ынеж кай. Яндар Ӱдыр, Шкендын толмет дене чонем лыпландаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Ойгыштем мый денем пырля ойгырышо да лыпландарыше уке, вет йолташем ден палымем-влак таче мыйым коден кайышт. Кучен Ашныше мыйын Ўшанем, Тый мыйым нигунам коден ит кае.

8-ше муро

Ирмос: Юмо, Шкаланет йӧрышӧ-шамычлан йўлышӧ тул гыч лупсым луктынат, чын илыше айдеметын жертвыжымат вўд дене йўлалтенат: Христос Юмо, шонет гын, чылажымат ыштен кертат, чыла курым мучкак Тыйым моктена.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Айдемым йӧратыше Юмын айдемым йӧратыше Аваже, чонемын кап деч ойырлымыж годым мыйым шыма да чаманыше шинчат дене ончал, да Тыйым, Юмым Шочыктышым, курым-курымеш моктем.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Капдыме осал куат-влакын тўшкашт деч да южышто вашлиялтше поргем деч утлен, Пылпо-мышыш нӧлталалташ полшо, да Тыйым, Юмым Шочыктышым, курым-курымеш моктем.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Чыла Кучышо Господым Шочыктышо, колы-мо жапыштем Тый мыйым тўням кучышо вуйла-

тышын орландарымыж деч торашке коранде, да Тыйым, Юмым Шочыктышым, курым-курымеш моктем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Юмым Шочыктышо Святой Ӱдыр, ылыж кынелме годсо чот лӱдыкшӧ судышто, ылыж кынелше чыла енглан пучын кугу йӱкшӧ пытартыш гана шоктымо годым, Тый мыйым шарналте.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кучен Ашныше Христосын кӱкшӧ полатше, тачысе ойган кечылан мыланем ончылгочак Шке порылыкетым кӱшыч колто, да Тыйым, Юмым Шочыктышым, курым-курымеш моктем.

9-ше муро

Ирмос: Ен-шамычлан Юмым ужаш ок лий, Суксо-шамычат Юмым ончалаш огыт тошт; Эн Яндар Ӱдыр, Тый дечет капым налше да ен-шамычлан кончышо Юмым ме моктена да Пылпомышто улшо чыла Суксо-шамыч дене пырля Тыйым пагалена.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

О, ужаш лийдымым кузе ужаш? Тиде лӱдмашан ужмашым кузе чытен керташ? Шинчам почаш кузе тоштам? Кучен Ашнышем кузе ужаш тоштам, вет Тудым самырык годсекак эре шӱлыканденам.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Юмым Шочыктышо Святой Ӱдыр, мыйын ӱнгышеммем чаманен ончал, чон гыч лекше пытартыш сӧрвалымем кол да орландарыше курымашлык тул деч утараш вашке.

Юмын Эн Святой Аваже, мемнам утаре.

Святой храмым лавыртыше мыйын чонем шке капшын лавыран храмжым коден да Тыйым, Яндар Ӱдыр да Ава, Юмын чот пагалыме храмжым, сӧрвала, тӱп пычкемыш да тамыкыште йӱлымӧ деч утараш полшаш йодеш.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Илышемын мучашыже лишеммым ужам да уда шонымашем ден пашамым шарнем, сандене чонемым намыс умдо семын корштара. Тый, Эн Яндар, чаманен ончал да мыйын верч Йодын шогышо лий.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Чаманымаш верч мыланна Эрге пуалтын, Юмын Эрге да Суксо-влакын Тӱнгалтышдыме Кугыжашт Тыйын яндар вӱрет деч Айдеме лийын. Яндар Ӱдыр, йӧрдымӧ капем гыч лӱдыкшын ойырлышо сулыкан чонемым чаманаш Тудым сӧрвален савыре.

Тыгак:

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кӱлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат таҥастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо, серлаге *(3 гана)*.

Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, Эн Яндар Тыйын Аватын, преподобный да Юмым шке кӧргыштышт нумалше ача, да чыла святой-влакын кумалмышт дене мемнам серлаге. Аминь.

ЕҢ КУЖУН ОРЛАНА ДА КОЛЕН ОК КЕРТ ГЫН, КАП ДЕЧ ЧОН ОЙЫРЛАШ ЛУДМО КАНОН

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Тау Тыланет, мемнан Юмына, тау Тыланет.

Пылпомышысо Кугыжа, Чынлан туныктен йывыртыктыше Шӱлыш, Тый чыла вере улат, чыла ситарет, керек-могай порылыкат Тый дечет лектеш, илышым Тый пуэт, кӧргышкына толын пурен иле, чыла осал дечат мемнам эрыкте, Поро Юмо, мемнан чоннам утаре.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой

Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Юмо, серлаге (12 *гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Толза, мемнан Ашныше Юмылан кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан сукен кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан Шкаланжак сукен кумалына.

69-ше псалом

Эй Юмо! Мыйын полшышем лий. Эй Господь! Мылам полшаш вашке. Чонемым кычалше-ша-

мыч намысыш пурышт да вожылмашеш кодышт, мылам осалым шонышо-шамыч вожылмашеш кодышт да чакнен кайышт. Мылам «сай, сай» манын илыше-шамыч, вожылын, вашке чакнен кайышт. Эй Юмо, Тыйым кычалше-шамыч чыланат Тыланет йывыртен куанышт, Тыйын утарыметым йöратыше-шамыч: «Юмо моктымо лийже!» манын, чарныде ойлышт. Мый йорло да йöрдымö улам, эй Юмо, мылам полшо: мылам Полшышо, мыйым Утарыше Тый улат, эй Юмо, кужун ит вучыкто!

142-шо псалом

Господь, мыйын кумалмем кол, Шке чынлыкет дене мыйын сöрвалымем пылышышкет нал, Шке виклыкет дене мыйым кол. Шке айдемет дене судышко ит шогал, вет Тыйын ончылнет ик илыше енгат чыныш лектын ок керт. Вет мыйын чонем тушман поктыш, мыйын илышем мландышке тошкыш, шукерте колышо-шамыч гаеш шотлен, мыйым пычкемышке петырыш. Мыйын шӱлышем кöргыштем шӱлыкаҥе, мыйын кöргыштем шӱмем лӱдö. Тошто годсо жапым ушышкем налын, Тыйын чыла пӱрымет-шамычым, Тыйын чыла пашатым шонен, ушым погышым. Мый Тый декет кидем нöлтал кумальым, мыйын чонем Тый декет вӱддымö мланде гае виктаралтын. Эй Юмо, мыйым вашке кол: мыйын шӱлышем пытыш. Шке чуриетым мый дечем ит савыре: уке

гын, мый шӱгар вынемышке волышо гае лиям. Шке поро кумылетым мыланем эрдене эрак увертаре: вет мый Тыланет ӱшанышым. Эй Юмо, коштшаш корнем мыланем ончыкто: вет мый чонем дене Тый декет нӧлталтым. Господь, мыйым тушманем-шамыч деч коранґде, вет мый Тый декет толынам. Шке эрыкетым ышташ мыйым тунылкто: вет Тый мыйын Юмем улат. Тыйын поро Шӱлышет мыйым чынын мландышкыже намия. Господь, Шке лӱмет верч Шке чынет дене мыйым иландарет, мыйын чонем ойго гыч утарет. Шке поро кумылет дене тушманем-шамычым пытарет, мыйын чонем ойганґдарыше-шамычым чылаштымат пытарет: вет мый Тыйын кулет улам.

50-ше псалом

Эй Юмо, Шкендын кугу кумылет дене мыйым серлаге да шуко порым шонымет дене осалем дечын мыйым эрыкте. Осалем дечын чарнылдеак мушкын, языкем дечын мыйым эрыкте. Вет осалым ыштымем мый шинчем, да мыйын языкем эре ушыштемак коштеш. Тыйын ончылнет языкым ыштенам да Тыйын шинчат ончылно осал пашам ыштенам, Тыйын каласымет раш да языкем верчын мыйым судитлымет тӧрак. Вет авам мыйым языкеш иландарен, да мый шочмем годымак яндар шочын омыл. Тый чон дене кӧргыштӧ тӧр шонымым йӧратет: пален шукты-

дымо Тыйын законетым мыланем умылтарен туныкто. Тый иссоп выньык дене мыйын ўмбакем шыжыкте да мыйым эрыкте, мыйым мушкын, лум дечат чот ошым ыште. Куанышашлык да йывыртышашлык шомакым мыланем колыкто: Тый дечет лўдшö луэм йывыртыкте. Мыйын языкем-шамычым Тыйын шинчат ынже ончал, да чыла осалым ыштымем деч мыйым эрыкте. Эй Юмем, мыйым яндар шўманым ыште да мыйын кöргыштем чын шўлышым уэмде. Чурий ончычет мыйым ит кудалте да мый дечем Святой Шўлышетымат шупшын ит нал. Утаралтшашым да йывыртышашым мыланем пу да Ашныше Шўлышет дене мыйым пенгыдемде. Осалым ыштыше-шамычым Тыйын корнетлан туныктем, да языкан-шамыч Тый декет савырнат. Юмем, вўр йоктарыме орлык дечын мыйым утаре, Утарыше Юмем, мыйын йылмем Тыйын чын оетлан куана. Господь, мыйын умшам почат гын, Тыйын кугу лўметым чапландарем. Надырым налмет шуэш гын, пуэм ыле, *но* йўлалтен пуымо жертвым Тый от йöрате. Юмылан надыр — ойгырышо шўлыш, ойгырышо да ўнгышö шўмым Юмо изиеш ок пыште. Эй Юмо, Шке порылыкет дене Сион калыклан порым ыште, да Иерусалим олан пырдыжше тек нöлталалтеш. Тунам чынын надыржым, нöлтал пуымым да чыла йўлалтымым йöратен налат; тунам Тыйын алтарет ўмбак презе-шамычым пыштат.

Канон, 6-шо сем

1-ше муро

Ирмос: Израиль, кукшо мланде дене кайыме гае, теҥыз пундаш дене каен, шке шеҥгечынже толшо фараонын вӱдышкӧ пуренгайымыжым ужын да: Юмылан сеҥымаш мурым мурена манын каласен.

Припев: Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Илышдам порын эртарыше-влак, толза, чыланат погыныза, Юмын чапше деч коранҥше да йӧрдымӧ ия-шамычлан тыршен ыштыше чон верч шортса.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Илышаш ӱмырем ынде шикш гае шула, Юмын колтымо суксо-шамыч теве шогат да мыйын йӧрдымӧ чонемым налаш чаманыде вучат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Теве чоян ондалыше шӱлыш-шамыч мыйын шуко сулыкемым возымо кнагам кучен шогат да, мыйын ӱҥышӧ чонемым вожылдымын кычалын, чот кычкырат.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Ынде кӧм весым сӧрвалем, шӱмемын ойгырен шӱлалтымыжым да ойгырен шортмыжым кӧ колеш? Эн Яндар Ару Ӱдыр, христиан-влакын да

чыла сулыканын Ўшанышт, Тый гына тидым колат.

3-шо муро

Ирмос: Господь Юмем! Тыйын гает святой иктат уке. Шкаланет ўшаныше-шамычым чапландарыше поро Юмо Тый улат, Тыйым моктен чапландарыме кў ўмбалан мемнамат пенгыдемденат.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Поро йолташем ден палымем-влак, молан ода шорт, молан мўгырен ода шорт? Вет кö ончыч тендан йöратыме йолташда да лишылда лийын, кызыт Юмо деч да тендан деч öрдыжтö.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Йöратыме иза-шольым-влак, чыла шолып пашамым чараш луктын ончыктымым ужын, мыйым чаманыже манын, Христос Юмым сöрвалыза.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Йöратымем-влак, тендан дене келшен илымем шарныза да Христосым сöрвалыза, Тудо мыйым, ойгыш логалшым, илышым йомдарышым да орландарымым, ончалже.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Христос Юмемын Поро Аваже, шуко чапетын кўкшытшö гыч мыйын велыш пылышетым савы-

ре, пытартыш йодмемым кол да мыланем полшаш кидетым шуялте.

4-ше муро

Ирмос: Христос мыйын куатем, Ашныше Юмем манын, чапле Черке яндар шонымаш дене Юмым пагален да Юмылан йывыртен мура.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Тыге ынде мыланем, яжарлан, тыге ынде мыланем, йӧрдымылан, шинчавӱдем йоктарен, йолташем-шамыч деке кидем шуем, но нигӧ мыйым ок чамане.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Чонемым налме кугу нелылыкым чытен лекташ жап шуын да, Юмын волгыдо Суксыжо-влакым ужын, сӧрвалем: мыйым кеч изишлан илаш кодыза, но мыйым нигӧ ок колышт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Суксо-влакын погынжо да Христосым йӧратыше чыла енг, мыйын верч мӱгырен шортса: капем деч мыйын чонем нелын ойырла.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кучен Ашныше, Кучен Ашныше Эн Поро Ӱдыр, нигуш пураш ӧршӧ чонемым чамане, ик Тыйын леведышетым ӱшан дене вучышо енгым ит шӱкал, ия-шамычлан ит пу.

5-ше муро

Ирмос: Поро Юмо! Тыланет кумалше, эрдене кынелын, Тыйым йöратен шонышо-шамычым Шкендын Юмын волгыдет дене волгалтаре, языкан енгет-шамычым пычкемыш гыч лукшо Юмын Шомакшым, Тыйым, чын Юмо манын палаш лийже.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Уш-акылын волгыдыжо мыйым волгалтара гын, Тыйым, Христос, кеч изишак да ужам ыле: но ынде Тыйым ом уж, вет ия тӱшка ӱмбакем кержалтеш да вожылмаш пашамын пычкемышыже мыйым леведеш.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Чеверын, порым шонышо йöратымем-шамыч, мый йöрдымö да пиалдыме улам: Кучен Ашнышемым чыланат ик йӱк дене йодыда ыле гын, мыйым пычкемыш деч утареда ыле.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Суксо-влакым вуйлатыше Михаил, Юмын кугу князьше, тылатат чеверын: вет ынде тыйын святой лӱметым полшаш ӱжын ом керт, умшамат петырнен, йылмемат кылдалтын.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Христос Юмемын Эн Яндар Аваже, тыят чеверын код: ынде мый, йöрдымö, шкемын шуко сулыкем верч Тыйын тӱсетым ом уж, волгыдем йöрен да мыйым пычкемыш леведын.

6-шо муро

Ирмос: Кугу мардеж гае, орлык дене толкынланен илыме теҥызым ужын, Тыйын тымык верышкет пурен, Тыланет кумалам. Шуко чаманыше Юмо, мыйын чонем йоммаш гыч утарен лук.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Иза-шольым-влак, мый декем пылышдам лишемдыза да уло чон дене ӱҥышын сӧрвален йодмем колыштса, колде ида код, тунам теат Господь деч суапым налыда.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Орланыше чонем ынде йӧрдымӧ капем деч ойырла: капемже мландыш тояшат ок йӧрӧ, пийлан гына луктын кудалтыза.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Чонемже лӱдыкшӧ орлыкыш кудалтыме лиеш гын, капемым кумалын тойымыда деч мыланем нимогай пайдат уке; тудым те тойыде кодыза, шӱмемжым пий-шамыч кочкышт.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Луэмым пий-шамычын шӱдыркалымыштым ужын, ала эртен кайыше еҥ-влак уло чонышт дене чаманен пелештат: Кучен Ашныше Ӱдыр, пиалдыме тиде капын чонжылан полшо.

7-ше муро

Ирмос: Юмылан йӧрышӧ рвезе-шамычлан йӱлышӧ конгам Суксо лупсаным ыштен; йӱлалтен йӧсландарыше халдей-шамычым вожылтарен, Юмын куатше нуным каласыктен: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Мыйын пиалдыме чонемым теве ынде капем деч шучкын ойырат да чот лӱдыкшӧ Судия деке нанґаят: йӧратымем-влак, тендан дене мутланымем ушешда налын, мыйын верч кумалза.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Чыла Кучышо Юмын святой Суксыжо-влак, мыйым чаманыза да ия-шамычын лӱдыктен тергыме мытарствышт деч утарыза: вет возен ямдылыме чыла сулыкемым левед сенґыше поро пашам уке.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Святой Суксем-влак, Христосын судышкыжо пурен, пеленем шогалза, ушда дене пулвуйышкыда сукалтен, шортын, Тудым, Поро пиаланым, тыге сӧрвалыза: чылаштым Пӱрышӧ, шке кидетын ыштымыжым чамане, тудым ит шӱкал.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмемын Кучен Ашныше Эн Яндар Аваже ончылно сукалтен, Тудым сӧрвалыза, вет Тудат

пеленда сукалта гын, Эргыжын чонжым савыра: Авам да пукшышым Тудо эре колеш.

8-ше муро

Ирмос: Юмо, Шкаланет йӧрышӧ-шамычлан йӱлышӧ тул гыч лупсым луктынат, чын илыше айдеметын жертвыжымат вӱд дене йӱлалтенат: Христос Юмо, шонет гын, чылажымат ыштен кертат, чыла курым мучкак Тыйым моктена.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Таче мыйын верч, пиалдыме верч, мландын чыла мучашыже чаманен шӱлалтыза да шортса: вет кидемым кылден, йолем гыч кучен луктын кудалташ манын, кӱшыч кӱштымаш толын.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Пиалдыме илышемым аралыше Суксем, мый чылаж дечат лӱдам да тыйым чот сӧрвален ӱжам: курымашлык шинчыр деч лӱдын йӧсланымем уж да мыйын верч кумалмым ит чарне.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мыйым ия-шамычлан кучыктат да тамык пундашыш волтат гын, мыйым чыланат мондат манын, мый палем, а тый, Господьын Суксыжо, мыйым шарне.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Христосемын Аваже, мыйым монденат мо? Мыйым, Шке ыштымыжым, утарыже манын, чылашт верч Шке ӧрдыжшӧ гыч вӱржым йоктарыше Эргычым кузе сӧрвален кертын отыл? Ойго мыланем, вет Христосын чаманымашыже петырналте.

9-ше муро

Ирмос: Енг-шамычлан Юмым ужаш ок лий, Суксо-шамычат Юмым ончалаш огыт тошт; Эн Яндар Ӱдыр, Тый дечет капым налше да енг-шамычлан кончышо Юмым ме моктена да Пылпомышто улшо чыла Суксо-шамыч дене пырля Тыйым пагалена.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Господым тамыкыште шарнышаш верч огыл мый Юмым кызыт ӱжам: леведыш йымалсе шучко пычкемыште шинчем, чыла енг-шамычын Ылыж кынелмыштым вучем да, судитлалтын, тулыш кудалтыме лиям.

Серлаге мыйым, Юмо, серлаге.

Мыйым ны Юмо ден шуко суксо, ны архангелвлакын погынышт, пророк ден апостол-влакат, ятыр орланыше да чын илыше-влакат огыт шарналте: ыштыме сулыкем-влак верч чыла осалым шкеак ужам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Тамыкын пундашыже, мучашдыме поргем, шукш да уло тамык ден орлык, мыйын верч

шортса, мӱгырен шортса, мыйын орланымем нерген нелын шӱлалтыза: вет христиан-влак кокла гыч тыге кочын орланаш тыланда пуымым ик мыйым гына паледа.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмын Аваже, пундашдыме келгытыш ончал, тушто орланаш пуымо чонемым уж да сукалтен шорт, мыйын верч Шке вӱржым йоктарышым сӧрвале, мыйым ӱжаш лап лийже.

Тыгак:

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кӱлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат танґастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо, серлаге (3 гана).

Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, Эн Яндар Тыйын Аватын, преподобный да Юмым шке кӧргыштышт нумалше ача, да чыла святой-влакын кумалмышт дене мемнам серлаге. Аминь.

ЧОН ЛЕКМЕ ДЕЧ ВАРА

Черкын молитваж дене лыпландарыме христианинын чонжо пытышаш капшым коден кая гынат, иза-шольо-влакын йӧратымашыже да тудын нерген Черкын тыршымашыже ок мучашлалт.

Колышо еҥын капшым мушкын, тойышаш вургемым чиктымеке, тудын воктене «Чон лекме деч варасе кумалме радам» лудалтеш. Тидын деч вара Псалтирьым посна чин дене кертме семын чарныде лудыт.

«Чон лекме деч варасе кумалме радам» тыглай панихиде деч кӱчыкрак. Тиде жапыште чот кумалаш кӱлмӧ нерген Святой Черке пала, но тулыкеш кодшо лишыл еҥ-влакын чон ойгыштымат умыла, сандене нунымат ава семын чаманен, кумалмашым кӱчыкемда. Сӧрвалыме радамын пытартыш молитважым поснат лудаш лиеш:

«Мемнан Господь Юмына, курымаш илышлан ӱшаныше да ӱшанымаш денак колышо Тыйын айдеметым (*лӱмжӧ*) шарналте, Поро да Айдемым йӧратыше улметлан кӧра тудын чыла языкшым кудалте, чын огылжым пытаре, лушкыдемде, кодо да тудын эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкшым касаре: курымашлык орлык да гееныс тул деч утаре. Тыйым йӧратыше-влаклан ямдылыме Тыйын курымашлык порылыкыштет лияш пу,

вет языкым ыштен гынат, Тый дечет коранын огыл. Тыланет, Святой Троицыште моктымо Юмылан, Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, пенгыдын ӱшанен да Иктым Троицыште да Троицым Иктыште пытартыш шӱлышыжӧ марте Православный Черке туныктымо семын чапландарен, сандене тудым чамане, Тыланет ӱшанымыжым тудын пашаже олмеш шотло. Поро улметлан кӧра тудын чонжым святой-шамыч дене пырля лыпландаре, вет илышыште ик айдемат языкдыме уке. Тый Икте языкдыме улат да Тыйын чынет курымеш, вет Чаманымашын, Порылыкын да Айдемым йӧратымашын Юмыжо Тый Икте улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь».

«Чон лекме деч варасе кумалме радамым» священник шуктен ок керт гын, Псалтирым лудаш тӱнгалшаш енг ончыч тиде радамым лудшаш, тыге ышташ кӱлмӧ нерген эше ожнысо туныктымашыштак каласыме.

Тиде кумалме радамыш пурышо каноным колышо енгым тойымо марте кажне кечын лудман. Псалтирым икмыняр гана мучаш марте лудын шуктат гын, мучашыште кажне гана тиде каноным лудман.

«Чон лекме деч варасе кумалме радам» — тиде тӱнгалтыш веле. Колышо енгын капшым тойымо марте эше шуко молитва лудалтшаш. Священник кола гын, тудын колоткаж воктене Святой Евангелийым чарныде лудыт, а мирянин кола гын, — Псалтирым.

ЧОН ЛЕКМЕ ДЕЧ ВАРАСЕ КУМАЛМЕ РАДАМ

(Панихиде годым огыл, а каноным посна лудмо годым)

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо

гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Юмо, серлаге (12 *гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Толза, мемнан Ашныше Юмылан кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан сукен кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан Шкаланжак сукен кумалына.

90-шо псалом

Кӱшылсын полшымыж дене илыше енг Пылпомышысо Юмын леведышыже йымалне лыплана, Юмылан каласа: «Полшышем мыйын, Аралтышем мыйын, Юмо, Тый улат, мый Тыланет ӱшанем». Тудо тыйым кучышо-шамычын оптышышт гыч луктеш, аяр шомак дечат утара, Шке вачыж дене тыйым авыра, тый Тудын шулдыржо йымалне ӱшанен илет, Тудын чынлыкше Тыйым саркурал дене авыра. Йӱдым лӱдыктышӧ дечат, кечывалым лӱйымӧ чонгештыше пикш дечат, Пычкемыште коштшо осал дечат, чер дечат, тура кечывалымсе ия дечат от лӱд. Тыйын воктенет тӱжем йӧрлеш,

пурла могырыштет лу тӱжем йӧрлеш, а тый декет огеш лишем. Шке шинчат дене ончет да сулыкан-шамычлан орлык лийшашым ужат. «Ӱшанымем мыйын, Юмо, Тый улат» манынат да миен пурымо веретлан Кӱшылсым ойыренат. Тыланет нимогай йӧсат ок лий, тыйын капетлан нимогай сусырат ок тӱкнӧ. Вет Юмо тыйын нерген Суксыжо-шамычлан кӱшта: коштмо корныштет тыйым аралыкта. Тыйын йолет кӱ пелен шӱртныымӧ дечын нуно тыйым шке кидышкышт нӧлтал налыт. Аспид ден василиск кишкым тошкалат, левым да кугу кишкымат лаштыртет. «Мыланем ӱшанымыжлан верч Мый тудым утарем, Мыйын лӱмем палымыжлан верч Мый тудым левед аралем. Мыйым сӧрвалымыж годым колыштам, орлыкшо годымат Мый тудын дене лиям, Мый тудым утарем да чапландарем, Мый тудым кужу ӱмыраным ыштем да тудлан Шке утарымашемым ончыктем».

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (*3 гана*).

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тропарь, 8-ше сем

Тӱням Пӱрышӧ Юмо икте улат, айдемым йӧратен, кугу уш-акылет дене чылажымат чылалан сайлан келыштарен ыштенат, айдеме-шамычын

чоныштлан суаплыкым пу. Вет нуно Тыланет, мемнам Пӱрышӧ Юмыланна, ӱшанен улыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Юмын Аваже, Эн Яндар Ӱдыр, Шке дечет шочшо Юмым мемнан верч кумалын, инаныше-шамычым пенгыде пырдыж гай левед Аралыше да Утарыше Тый улат.

50-ше псалом

Эй Юмо, Шкендын кугу кумылет дене мыйым серлаге да шуко порым шонымет дене осалем дечын мыйым эрыкте. Осалем дечын чарныдеак мушкын, языкем дечын мыйым эрыкте. Вет осалым ыштымем мый шинчем, да мыйын языкем эре ушыштемак коштеш. Тыйын ончылнет языкым ыштенам да Тыйын шинчат ончылно осал пашам ыштенам, Тыйын каласымет раш да языкем верчын мыйым судитлымет тӧрак. Вет авам мыйым языкеш иландарен, да мый шочмем годымак яндар шочын омыл. Тый чон дене кӧргыштӧ тӧр шонымым йӧратет: пален шуктыдымо Тыйын законетым мыланем умылтарен туныкто. Тый иссоп выньык дене мыйын ӱмбакем шыжыкте да мыйым эрыкте, мыйым мушкын, лум дечат чот ошым ыште. Куанышашлык да йывыртышашлык шомакым мыланем колыкто: Тый дечет лӱдшӧ луэм йывыртыкте. Мыйын языкем-

шамычым Тыйын шинчат ынже ончал, да чыла осалым ыштымем деч мыйым эрыкте. Эй Юмем, мыйым яндар шӱманым ыште да мыйын кӧргыштем чын шӱлышым уэмде. Чурий ончычет мыйым ит кудалте да мый дечем Святой Шӱлышетымат шупшын ит нал. Утаралтшашым да йывырты-шашым мыланем пу да Ашныше Шӱлышет дене мыйым пенгыдемде. Осалым ыштыше-шамычым Тыйын корнетлан туныктем, да языкан-шамыч Тый декет савырнат. Юмем, вӱр йоктарыме орлык дечын мыйым утаре, Утарыше Юмем, мыйын йылмем Тыйын чын оетлан куана. Господь, мыйын умшам почат гын, Тыйын кугу лӱметым чапландарем. Надырым налмет шуэш гын, пуэм ыле, *но* йӱлалтен пуымо жертвым Тый от йӧрате. Юмылан надыр — ойгырышо шӱлыш, ойгырышо да ӱҥышӧ шӱмым Юмо изиеш ок пыште. Эй Юмо, Шке порылыкет дене Сион калыклан порым ыште, да Иерусалим олан пырдыжше тек нӧлталалтеш. Тунам чынын надыржым, нӧлтал пуымым да чыла йӱлалтымым йӧратен налат; тунам Тыйын алтарет ӱмбак презе-шамычым пыштат.

Колышо еҥ верч лудмо канон
8-ше сем, 1-ше муро

Ирмос: Вӱд гоч израильын енгже кукшо мланде дене кайыме семын каен да, египетысе осаллык деч утлен да каласен: Мемнам утарыше Юмылан мурена.

Припев: Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Кучен Ашныше, Поро шӱман Утарыше, мыйын умшам Тыйын колышо *(лӱм)* кулет верч сӧрвалаш поч, кумалшаш мутымат пу да тудын чонжым тынысландаре.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Капет дене колышо да колышо-влак дене пырля шӱгарыш пыштыме Утарыше Христос, Поро шӱман улметлан кӧра Шке кулетын чонжым суапле верыш пурто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Утарыше, Кумытло Юмо, кумалме йӱкем кол да колышо енгын чонжым Авраамын верышкыже пурто.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ӱдыр, Тыйын колышо *(лӱм)* кулетлан тыныслыкым пуыжо манын, пӧръеҥ деч посна шочыктымо Шке Эргычым сӧрвале.

3-шо муро

Ирмос: Господь, Тый Пылпомышым ыштенат да Черкым негызленат. Тый икте айдемым йӧратыше да кумылым савырыше улат, ӱшаныше-вла-

кым пенгыдемдет. Тыйым йӧраташ мыйым туныкто.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Икте чаманыше Христос, вес тӱняш куснышо кулетын чонжым святой-шамычетын йывыртен илыме суапле да эрыкан вереш тынысландаре.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Кучен Ашныше, Тыланет уло чонжо дене служитлыше да Тыйын нелытетым шке вачышкыже пыштыше енгетым святой-влакын илыме верышкышт пурто, вет Тый илымаш ден колымашын Озаже улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Чылажымат Кучышо Пылпомышысо Ача, Ик Шочмо Эрге да Эреак лектын шогышо Святой Шӱлыш, колышо енгын сулыкшым кудалте да Тыланет йӧрышӧ-влак дене пырля Тыйым моктыжо манын, тудым икымше шочшо-шамычын Черкышкышт пурто.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Мария, чыла Кучен Ашныше Ӱдыр, Эн Святой Юмын Святой Аваже, Тый Тудым сӧрвале: колышо кулетын чонжым

святой-влак дене пырля пылпомышысо илемешыже тынысландарыже.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Седален, 5-ше сем

Утарыше Юмына! Возымаште каласыме семынак, айдемым йӧратыме кумылет дене Шке кулетын эрыкше дене, эрык деч посна, пален але палыде ыштыме чыла языкшым касаре да тиде айдеметым Шке суртышкет пуртен, Святой-шамыч дене пырля ашне.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Христос Юмо, Ӱдыр дечын шочын волгалтмет дене мемнам волгыдын икшывыже-шамычым ыштенат, мемнам серлаге.

4-ше муро

Ирмос: Господь, ончылгоч ямдылыме таинствет нерген колын, Тыйын пашатым умыленам да Юмын чапетым моктенам.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Утарыше, тамыкыш волен, колышо-шамычым лукшо Христос, мемнам коден кайыше чонымат поро улметлан кӧра тынысландаре.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Сулыкдымо иктат уке, Тый гына сулыкдымо улат, Кучен Ашныше, сандене тиде колышо енгын сулыкшым кудалте да чонжым райыш пурто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Святой Кумытло, колышо енг верч черкыште Тыйым сӧрвалымынам кол, так арам лӱдыктылмӧ дене пычкемышалтше тудын чонжым Шке Юмын волгыдет дене волгалтаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Яндар Ӱдыр, пӧръенгын нӧшмыж деч посна Тый чын Юмым, мемнан сулыкнам Шке ӱмбакыже налше чын Айдемым шочыктенат, колышо кулетлан тыныслыкым пуыжо манын, Тудым сӧрвале.

5-ше муро

Ирмос: Айдемым йӧратыше Господь, Тыйын шӱдымашет-влак дене мемнам волгалтаре да пенгыде кидет дене Шке тынысетым мыланна пу.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Утарыше, илыш ден колымашлан Оза улшо Христос Юмо, Тый чылаштын илышышт да ты-

нысышт улат, сандене мемнан деч кайышымат тынысландаре.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Утарыше Господь, мемнан деч кайыше ен ўшанжым Тыланет пыштен. Чот чаманыше Юмо улметлан кӧра Тый тудлан поро лий.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Святой Кумытло, моктымо Кучен Ашныше, Тыланет кумалше-влакым волгалтаре, жаплан пуымо илыш гыч мучашдыме илышлан ўшанен кайыше чоным тынысле верыш пурто, тудо пылпомышысо тынысым налже.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Яндар Ўдыр, Тыйын колышо кулетым шола велыш логалме деч утарыже манын, Шке Эр-гычым сӧрвале, вет Тый мемнан Утарышынан да Юмынан Аваже улат.

6-шо муро

Ирмос: Господылан шортын кумалам, шке ой-гем нерген Тудлан каласем, вет чонем ойго дене теме да илышем тамыкыш лишеме. Юмо, мыйым колымаш гыч лук, — манын, Иона семын сӧрва-лем.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Кучен Ашныше, Тый тамыкым шалатенат да курымла годсек колышо чыла енгым ылыжтен кынелтенат. Чаманыше шӱман Юмо, кызыт мемнан деч ойырлышо енгын чыла сулыкшым кудалте да Авраамын верышкыже пуртен ашне.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Колышо енг Тыйым, Чот чаманыше, мемнан йӱкна дене сӧрвала: Юмо, Тыйын кӱштымашетым пудыртенам да коленам, но Тый, шӱгарыш волен, курым годсек тушто улшо чон-шамычым ылыжтен кынелтыше, мыйым орлыклан огыл, а тынысланкынелте.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Тӱнгалтышдыме Ача ден Эрге да Святой Шӱлыш, Тыйым сӧрвалена: Илышым пуышо Утарыше Юмо, Тый декет вончышо чон тиде тӱнян осалже дене темын гынат, Тый тудым тамык пундашыш ит шӱкал.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эреак Ӱдыр да Эн Яндар, пылпомыш гыч шорык межыш йӱр йӱрмӧ семын Христос Юмо Тыйын капышкет волен да уло тӱням йӱктен, а могай вӱдйогын Юмо деч огыл, тудым коштен, Шке уш-акылже дене уло мландым темен. Колышо кулетым тынысландараш Тый Тудым сӧрвале.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кондак, 8-ше сем

Христос Юмо! Шке айдеметын чонжым корштыдымо, орлыкдымо, ойгыдымо верышке пуртен, святой-шамыч дене пырля мучашдыме илышым пу да суаплыкыште ашне.

Икос

Айдемым пӱрышӧ Юмо! Тый Шке веле колыдымо улат, мландыште улшо-шамыч мланде гычак ыштыме улына да мландышкак мӧнгеш каена: Пӱрышӧ Юмо, мылам «Мланде гыч лийше улат, мландышке мӧнгеш кай», — манын каласымет семынак, чыла ен-шамычат тушко каена да шӱгарла ӱмбалне шортын мурена: Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа.

7-ше муро

Ирмос: Иудей гыч толшо эрге-влак, Троицылан чот ӱшанен, Вавилон оласе конгаште йӱлышӧ тулым сененыт да муреныт: Ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Кучен Ашныше Христос Юмо, тӱням судитлаш тӱналат гын, кызыт мемнан деч налме ку-

летын чонжым чамане, вет тудо кычкыра: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапланларе.

Тыланет чын служитлен илыше-влакын чонышт райын шерыштыже йывыртат. Христос Юмо, тиде кулетын чонжым нунын деке пурто, вет тудо мурен: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кум тӱсан улметым моктымо Юмо, Тый тулышто улшо кум иудей рвезым утаренат, колышо тиде енгымат курымашлык тул деч утаре, вет тудо Тыланет ӱшан дене мурен: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Чылаштын Юмыжым, Кучен Ашныше Христосым шочыктышо Яндар Ӱдыр, ӱшанымаш дене колышо тиде енгын чонжым южысо пычкемыш князь деч утаре, вет тиде енг мурен: ачана-шамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

8-ше муро

Ирмос: Юмым пагалыше рвезе-влакым йӱлалташ шонен, халдейысе орландарыше енг конгаш шым пачаш чот олтен, но нунын сай куат деч утаралтмыштым ужын, Пӱрышӧ да Утарышылан мурен: рвезе-влак, суапландарыза; священник-

влак, моктен мурыза; ен-влак, чыла курымыштат чапландарыза.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Колышо ен сӧрвален ӱжеш: Господь, илышемым мучашлен, Тый декет толынам. Христос Юмо, сулыкем кудалте да чылаштым судитлымет годым мыйым ит судитле, вет мый Тыланет ӱшанен муренам: Юмын чыла пашаже-влак, Юмым моктен мурыза да тудым курым-курымеш чапландарыза.

Господь, колышо айдеметын чонжым суапландаре.

Утарыше Христос, тиде енетын чонжым Юмылан йӧрышӧ-влакын верышкышт пурто, кеч Тыйын омытатым, куштылго нелытетым, тудо шке вачешыже эрежак огыл нумалын, но тыланет мурен: рвезе-влак, суапландарыза; священник-влак, моктен мурыза; ен-влак, чыла курымыштат Тудым чапландарыза.

Ачалан, Эргылан да Святой Шӱлышлан, Господьлан, поро мутым ойлена.

Тӱналтышдыме Святой Кумытло, Ача Юмо да Эрге да Святой Шӱлыш, колышо енетын чонжым святой-шамыч коклаш пурто да курымашлык тул деч утаре, тек тудо Тыйым курымеш моктен мура: рвезе-влак, суапландарыза; священник-влак, моктен мурыза; ен-влак, чыла курымыштат Тудым чапландарыза.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Ончыко ужшо шинчашт дене ужын, пророкшамыч Тыйын нерген, Яндар Ӱдыр, ончылгоч каласеныт: икте Тыйым Вуйлатыше пондо манын, весе — Эрвел Омса, а кумшо — айдемылан руал ойыраш лийдыме Курык манын. А ме Тыйым чылаштлан Юмым шочыктышо Юмын Авалан шотлена. Колышо енгым тынысландарыже манын, Тудым, Шке Эргычым, сӧрвале.

9-ше муро

Ирмос: Айдеме кап дене Юмын толмыжым ужын, пылпомыш лӱдын, мландын чыла мучашыже ӧрын. Юмым Шочыктышо, Тыйын кӧргет кава деч кумда лийын, сандене Суксо ден енг-влакын чыла вуйлатышышт Тыйым моктат.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Утарыше Христос Юмо, Адамын сулыкшым налын, Тый колымашым ужынат да поро шӱман улметлан кӧра енг-влакым колымаш деч утаренат. Чаманыше, ме Тыйым сӧрвалена: Икте чот Поро да Чаманыше шӱман, колышо тиде енгетым Шке святоет-влакын кудывечешышт тынысландаре.

Господь, колышо айдеметын чонжым суаплан-даре.

Енг-влак коклаште языкдыме иктат уке, Икте Тый, Чаманыше шӱман да сулыкдымо Иисус

Христос, уло тӱнян сулыкшым Шке ӱмбакет налынат. Тиде кулетым чыла языкше деч эрыкте да святой кудывечышкет пурто, Тылат порын йӧрышӧ-влаклан Тый вет илыш да лыпланымаш, волгыдо да йывыртымаш улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Тӱнгалтышдыме Ачан Ик шочмо Эргыже, Тый Святой Шӱлышын куатше полшымо дене Яндар Ӱдыр деч капым налынат, айдеме семын орлыкым ужын, колышо-влакым ылыжтен кынелтенат, тидлан уло айдеме тукым ӧрын. Мемнан деч ойырлышо тиде чоным илыше-влакын элышкышт пурто манын, ме Тыйым, Эн Порым, чот сӧрвалена.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Яндар Ӱдыр, Тый ужаш лийдыме Ачан налшаш Ӱдыржӧ да Святой Шӱлышын куатше дене Тый дечет капым налше Эргын Аваже улат. Ме Тыйым тиде колышо кул верч кумалаш йодына: вет ме, мландымбалысе-влак, Тыйын полышетлан ӱшанена да Тыйым йӧратен, моктен мурена.

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кӱлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат тангастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

КОЛЫШО-ВЛАК ВЕРЧ ЭРТАРЫМЕ ЛИТИЯ

Айдемын мландымбалысе илышыж верч Святой Черке тырша да тудын колымыж деч варат полшымыжым ок чарне. Колышо-влак верч кумалме посна чин да молитва-влак улыт. Ик службыжо панихиде але йӱдвошт сӧрвален мурымаш маналтеш.

Панихидым священник эртара. Туштo колышо енӊын сулыкшым проститлаш да чонжым пылпомышысо вереш тынысландараш йодыт.

Священник уке годым лишыл енӊ-влак литиям але кӱчык кумалмашым эртарен кертыт.

КОЛЫШО ЕНҐ ВЕРЧ ЛУДМО ЛИТИЯН ЧИНЖЕ

(Тудым чыла енӊат мӧнӊгыштӧ але шӱгар ӱмбалне лудын кертеш)

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Тау Тылат, мемнан Юмына, тау Тылат.

Пылпомышысо Кугыжа, Чынлан туныктен йывыртыктыше Шӱлыш, Тый чыла вере улат,

чыла ситарет, керек-могай порылыкат Тый дечет лектеш, илышым Тый пуэт, кӧргышкына толын пурен иле, чыла осал дечат мемнам эрыкте, Поро Юмо, мемнан чоннам утаре.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Юмо, серлаге (12 *гана*).

Тропарь, 4-ше сем

Утарыше Юмо, тиде колышо айдеметын чонжылан Пылпомышто улшо святой-влакын чоныштт дене пырля суаплыкым пу; айдемым йöратыше Юмо, тудын чонжым Шкендын поро илемыштет ашне.

Господь Юмо, чыла святой-влакын илыме суапле верышке пуртен, тиде айдеметын чонжылан суаплыкым пу: Тый икте айдемым йöратыше Юмо улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан.

Тамыкышке волен, тушко петырыме-шамычым орлык гыч утарен лукшо Юмо Тый улат: тиде айдеметын чонжым суапландаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пöръенг деч посна Юмым Шочыктышо, Тый веле икте Яндар Ÿдыр улат: тиде енгын чонжо утаралтшаш верч Юмым кумал.

Кондак, 8-ше сем
(Со святыми упокой...)

Христос Юмо! Шке айдеметын чонжым коршты-дымо, орлыкдымо, ойгыдымо верышке пуртен, святой-шамыч дене пырля мучашдыме илышым пу да суаплыкыште ашне.

Икос

Айдемым пӱрышӧ Юмо! Тый Шке веле колыдымо улат, мландыште улшо-шамыч мланде гычак ыштыме улына да мландышкак мӧнгеш каена: Пӱрышӧ Юмо, мылам «Мланде гычын лийше улат, мландышке мӧнгеш кай», — манын каласымет семынак, чыла енг-шамычат тушко каена да шӱгарла ӱмбалне шортын мурена: Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа.

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кӱлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат танастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо, серлаге *(3 гана)*.

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге.

Да мурена:

Курымашлык шарнымаш *(3 гана)*. Тудын чонжо поро илемеш верлана, тукым гыч тукымыш тудым шарнымаш.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

КОЛЫШО ЕҢ ВЕРЧ ПСАЛТИРЫМ ЛУДМО РАДАМ

Епископ Афанасий (Сахаров) «Колышо-влакым Православный Черкын Уставше почеш шарныме нерген» книгаштыже тыге палемда: «Колышо еҥын колоткаже воктене псаломым лудмо да мурымо йӱла эн ончычсо христиан-влак деч толын. Юмын Аван капше воктене апостол-шамыч кум кече чарныде псаломым мурeныт. Нуно тыге каласен коденыт: «Колышо-влакым тойымыда годым нуным псалом дене левед мурыза».

Колышо еҥын колоткаже воктене Псалтирым чарныде лудмо йӱла Православный Черкыште шукертсек шукталтеш. Панихидым але литиям служитлыме годым гына икмыняр жаплан лудмым чарнат. Тойымо деч варат тудым шарнен лудыт.

Чыла вес молитва да поро паша семынак Господь тиде лудмашым колышо еҥын сулыкшым проститлышаш верч кондымо чаманымаш надыр семын акла.

Псаломым лудшо еҥлан да кӧн верч лудыт, тудланат, кугу суап лиеш. Колышо еҥ верч Псалтирым лудмаш кок пачаш кугу пайдам пуа: ко-

лышо енгын чонжылан орландарымаш (мытарстве) гоч эрташ, а тулыкеш кодшо ешыжлан да родо-тукымжылан ойгым сенген лекташ да чоныштым лыпландараш полша. Тыгак нунын чот йöратымыштым да лишыл енг верч тыршымыштым ончыкта, вет нуно енгым тарлен огыл, а шкеак полышым пуынешт.

Псалтирьым лудмо подвигым Господь колышо енг верч пуымо надыр семын веле огыл, тыгак лудшо енг верч пуымо надыр семын ужеш. Йонгылыш деч посна лудын кертше кеч-могай енг Псалтирьым лудын кертеш.

Лудшо енгын шогаш куатше уло гын, тудо колышо енгын колоткаже воктене, йолмучаште, шоген лудшаш. Святой Черкын благословитлыме тиде йӱлаште Юмын мут лудалтеш, сандене айда-лийже ыштыман огыл. Кумал шогышо христианинын шонымашыже да шижмашыже поро лийшаш.

Колышо енгын колоткаже воктене Юмын мутым лудмо годым родо-тукымжо да лишыл енгжешамыч тыштак лийшаш улыт. Эре пелен лияш йöнышт уке гын, колышо енг верч сöрвален йодмо молитвам лудмашке ушнаш кӱлеш.

Псалтирь 20 ужашлан, кафисмылан, шелалтеш. Кажне кафисмыште кум гана «Слава» лудалтеш, марлаже ме тудым «Тау» манына. Псалтирьым мöнгыштö тыглай лудмо годым кажне кафисме почеш тропарь ден молитва-влак лудалтыт. Колышо верч Псалтирьым лудмо годым нине тро-

парь ден молитва-влакым коден, нуным колышо ең верч сӧрвален йодмо молитва дене вашталташ лиеш.

Ең колымеке, тудын лишыл ең же-влак Псалтирьым «нылле» кече марте кажне кечын лудшаш улыт. Кечыште мыняр кафисмым лудын кертыт, тунар лудышт. Но кажне кечын лудаш кӱлеш. Псалтирьым мучаш марте лудын шуктымеке, тӱнгалтыш гыч уэш лудман. Тыге икмыняр гана. Колышо ең верч сӧрвален йодмо молитвам кажне гана лудшашым мондыман огыл. Южо ешыште, Псалтирьым лудын она мошто манын, вес ең ым лудаш йодыт. Кунам лишыл ең чоным пыштен шке лудеш, тудын йодмыжо виянрак лиеш да Юмо деке вашкерак миен шуэш.

Колышо ең лӱмеш кумшо, индешымше да нылле кечын 17-ше кафисмым тичмашын лудман, вет тиде кафисмыште Юмын законым шуктен илыше ең ын поро пиалан улмыжо ончыкталтеш. 118-ше псаломым 19-ше стих гыч умылаш лиеш: «Мый мланде ӱмбалне толшо ең гына улам: кӱштыметшамычым мый дечем ит шылте». А. П. Лопухин «Толковая Библия» книгаште тиде стихым тыге умылтара: «Айдемын мланде ӱмбалнысе илышыже — курымеш илышаш верым кычалын коштмо жап. Тиде верже мланде ӱмбалне огыл, а колымеке пуалтеш. Тугеже айдемын мланде ӱмбалнысе илышыже — вес тӱнясе илышлан ямдылалтмаш гына. Тушкыжо чын ойырен налме корно гына

конда. Юмын кӱштымашым шуктышо ен веле тиде чын корным муэш».

Православный Черкыште шукертсек тыгай йӱла уло: иерей але архиерей кола гын, нунын верч Евангелийым лудыт, а монах, диакон але тыглай ен кола гын — Псалтирым.

Колышо ен лӱмеш Псалтирым лудмо годым тудын верч сӧрвален йодмо молитва кажне кафисмыште кум гана *«Тау Ачалан...» («Слава»)* почеш тыге лудалтеш:

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Да тиде молитва:

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Але тиде молитвам лудаш лиеш:

Мемнан Господь Юмына, курымаш илышлан ўшаныше да ўшанымаш денак колышо Тыйын айдеметым *(лўмжö)* шарналте, Поро да Айдемым йöратыше улметлан кöра тудын чыла языкшым кудалте, чын огылжым пытаре, лушкыдемде, кодо да тудын эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкшым касаре: курымашлык орлык да геенысе тул деч утаре. Тыйым йöратыше-влаклан ямдылыме Тыйын курымашлык порылыкыштет лияш пу, вет языкым ыштен гынат, Тый дечет коранґын огыл. Тыланет, Святой Троицыште моктымо Юмылан, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, пенґыдын ўшанен да Иктым Троицыште да Троицым Иктыште пытартыш шўлышыжö марте Православный Черке туныктымо семын чапландарен, сандене тудым чамане, Тыланет ўшанымыжым тудын пашаже олмеш шотло. Поро улметлан кöра тудын чонжым святой-шамыч дене пырля лыпландаре, вет илышыште ик айдемат языкдыме уке. Тый Икте языкдыме улат да Тыйын чынет курымеш, вет Чаманымашын, Порылыкын да Айдемым йöратымашын Юмыжо Тый Икте улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ПСАЛТИРЬЫМ ЛУДМО ДЕЧ ОНЧЫЧСО МОЛИТВА-ВЛАК

Иерей гын тыге ойла:

Мемнан Юмына моктымо, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.

Весе гын, уло чон дене тыге ойлаш тӱҥалеш:

Господь Иисус Христос, мемнан Юмына, святой ача-шамычын кумалмышт верч мемнам серлаге. Аминь.

Тау Тылат, мемнан Юмына, тау Тылат.

Пылпомышысо Кугыжа, Чынлан туныктен йывыртыктыше Шӱлыш, Тый чыла вере улат, чыла ситарет, керек-могай порылыкат Тый дечет лектеш, илышым Тый пуэт, кӧргышкына толын пурен иле, чыла осал дечат мемнам эрыкте, Поро Юмо, мемнан чоннам утаре.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо,

мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 6-шо сем

Мемнам серлаге, Юмо, мемнам серлаге; ме, сулыкан-шамыч, шкенам чыныш лукташ ик мутымат пуэн огына керт да мемнам Ашнышым тыге манын сӧрвалена: Юмо, мемнам серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Тыйын пророкетын чын куанже дене Черке Пылпомыш лийын, ен-шамыч дене пырля Суксо-влак йывыртат. Тудын сӧрвалымыже дене, Христос Юмо, мемнан илышнам тынысын виктаре, да тыланет мурена: Аллилуиа.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ӱдыр, пеш шуко сулыкем деч утараш йодын, Тый декет толынам. Тый вет Икте Моктымо улат. Мыйын орланыше чонышкем тол да, шуко осалым ыштымем кудалтыже манын, Шке Эргычым, мемнан Юмынам, сӧрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана, да мыняр гана кертат, сукен кумал).*

Илышлан тӱнгалтышым пуышо Святой Троицылан молитва

Юмо, уло тӱням Пӱрышӧ Эн Святой Троице, вашке тол да Юмо шӱлышан тиде книгам уш-акыл дене умылен лудаш да поро паша дене мучашлаш манын, мыйын шӱмем виктаре. Кузе Святой Шӱлыш Давидын умшажым почын ойлен, кызыт ынде мыят, йӧрдымӧ, ойлынем: шке йӧрдымӧ улмем пален, сукалтен возын Тыйым сӧрвалем да Тый дечет полышым йодам: Юмо, мыйын ушемым виктаре да шӱмем пенгыдемде, ушдымо умша дене ойлымо гай шоныде ойлымемлан вожылшаш ынже лий, но ойлымем уш дене умылен йывырташ лийже, да поро пашам ышташ ямде лийме да поро пашам ыштыме дене волгалтын, суд годым чыла ойырен налмет-влак дене пырля Тыйын пурла могырыштет шогаш

йӧрышӧ лийшаш ыле. Кучен Ашныше, ынде мыланем порым каласе, да шӱмем вошт шӱлалтен, тыге ойлен мурем:

Кажне кафисме деч ончыч тыге ойлыман:

Толза, мемнан Ашныше Юмылан кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан сукен кумалына.

Толза, мемнан Ашныше Христос Юмылан Шкаланжак сукен кумалына.

Чонет лыпланымешке, изиш вучалте.

Тунам вашкыде, ӧрканыде, уло кумыл дене, Юмым чон дене шонен, уш дене умылен, тыге лудаш тӱҥал: «Поро пиалан лиеш...»

ДАВИД КУГЫЖА ДА ПРОРОКЫН МУРЫЖО

ИКЫМШЕ КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 1.

1 Поро пиалан лиеш пужлышо-шамычын ка-
нашыш мийыдыме да языкан-шамычын кор-
нышто шогыдымо, шотым йомдарыше-шамычын
погынымаште шинчыдыме ен, 2 Эрыкшым тудо
Юмын законышто куча, Юмын законжылан
кечывал кечынат, йӱдымат тунемеш. 3 Да тудо
йогышо вӱд лишке шындыме, шке жапыштыже
саскажым пуэн, лышташыжым велыде шогышо
пушенге гай лийын шога; мом гына ышта гы-
нат, чылажымат шукта. 4 *Тыгай* огытыл пужлышо-
шамыч, *тыгай* огытыл: нуно — мланде ӱмбачын
мардеж пуалтарен шалатылме пурак гае улыт!
5 Сандене пужлышо-шамыч судышто шоген огыт
сенге, да яндар чонан-шамычын канашыштышт
языкан-шамыч лийын огыт керт. 6 Вет языкдыме-
шамычын корныштым Юмо пала, а пужлышо-
шамычын корнышт укешке лектеш.

Давидын псаломжо, 2.

[1] Калык-шамыч молан пудыранышт, да ай-
деме-шамыч молан ыштен кертдымашым ыш-
таш лийыч? [2] Мланде ўмбалнысе кугыжа ден
князь-шамыч, пырля погынен, Юмо да Тудын
Христосшо ваштареш шогат. [3] «Нунын шинчы-
рыштым мучыштарена да шке ўмбачна нунын
нумалтышыштым кудалтена», — маныт. [4] Пы-
лпомышто Илыше нуным вожылтара, да Господь
нуным намысыш пурта. [5] Тунам нунылан Шке
шыдыж дене каласа да сырымыж дене нуным пу-
дыратен пытара. [6-7] Шке шўдымашыжым каласен
пуаш манын, Юмо Мыйым святой Сион ку-
рык ўмбаке Кугыжалан шогалтыш. Юмо манеш:
«Тый Мыйын Эргым улат, Мый Тыйым таче
шочыктышым. [8] Мый дечем йод, да Мый Тый-
ын кидышкет калык-шамычымат, кучен илашет
мланде кумдыкымат пуэм. [9] Нуным кўртньӧ тоя
дене кўтет, шун кӧршӧк-шамычым пудыртымо
гае пудыртет». [10] Теве ынде, кугыжа-шамыч, умы-
лен налза, мланде ўмбалнысе тӧра-шамыч, чыла-
нат ойым колыштса. [11] Господылан лўдын ыштыза
да Тудлан чон пырткен йывыртыза. [12] Шўдымым
колышт налза, нигунамат Юмын шыдыжым ида
лук. Тудын шыдыже вашке шукемеш гын, чын
корным йомдареда. Тудлан ўшаныше-шамыч чы-
ланат поро пиалан улыт.

[1] Давидын псаломжо, кунам тудо шке Авессалом эргыж деч куржын, 3.

[2] Эй Юмо! Мыйым шыгыремдыше-шамыч
чот шукемыч! Шукышт мыланем ваштареш шо-
гат. [3] Шукышт мыйын чонемлан ойлат: «Юмы-
жо тудым ок утаре». [4] Эй Юмо, Тый мыйын ара-
лышем, мыйын чапем да мыйын вуем нӧлтышӧ
улат. [5] Йӱкем дене мый Юмым сӧрвалышым, да
Тудо мыйым Шке святой курыкшо гыч кольо.
[6] Мый мален колтышым, малышым да кынельым,
вет мыйым Юмо арала. [7] Мыйым авырен налше
шуко калык дечат мый ом лӱд. [8] Господь, ылыж
кынел! Мыйын Юмем, мыйым утаре! Вет мыйын
ваштареш улшо-шамычым чылаштымат Тый пы-
таренат, языкан-шамычын пӱйыштым шалатенат.
[9] Утаралтмаш Господь деч, да Тыйын порылыкет
Тыйын калыкет ӱмбалне.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын
чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме се-
мын тиде илышыште шуко языкым ыштен гы-
нат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра

Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Муро. Давидын псаломжо, 4.

[2] Мыйым чынышке лукшо Юмо кумалмем годым мыйым кольо. Шыгырыште улмем годым Тый мыланем йонгыдылыкым пуэнат. Мыйым чамане да мыйын сӧрвалымем кол! [3] Эй, айдеме эрге-шамыч, мо марте шӱмдам пешкыдемден илынеда? Молан те, укем йӧратен, шоякым кычалыда? [4] Шинчен лийза: Юмо Шканже йӧрышым ӧрыктарышын чапландара. Юмо сӧрвален ӱжмем годым мыйым колеш. [5] Шыдешкеда гынат, ида языклане: шӱмешда каласымым языклан шотлен, малыме верыштыда ӧкыныза. [6] Надырлан чыным кондыза да Юмылан ӱшаныза. [7] «Мыланна порылыкым кӧ ончыкта?» — манын, шуко ен ойла. Эй Юмо, Тыйын чуриетын волгыдыжо мемнан ӱмбалнына пале лийын. [8] Мыйын шӱмемлан Тый йывыртымашым пуышыч, а нунын шыдан, йошкар арака да ӱй лектышышт шукемыч. [9] Тыныс дене возам да малем, вет Тый, Господь, мылам, иктылан, ӱшанымаш дене илаш пуышыч.

[1] Ончыкыжым налшаш нерген, Давидын псаломжо, 5.

[2] Эй Господь, мыйын шомакем-шамычым колышт, йӱкын сӧрвалымем умылен нал. [3] Мыйын Кугыжам да мыйын Юмем, мыйын кумалме йӱкем колышт: Господь, вет мый Тыланет кумалам. [4] Эрдене мыйын кумалме йӱкем колышт, эрдене эр мый Тыйын ончылнет шогалам, да Тый мыйым ужат. [5] Вет Тый, Юмо, закондымо пашам от йӧрате, осалым ыштыше ен Тыйын лишнет верым муын огеш керт. [6] Да Тыйын шинчат ончылно закондымо-шамыч шоген огыт керт, осалым ыштыше-шамычым чылаштымат Тый ужын кертдыме лийынат. [7] Ондалыше-шамычым чылаштым пытарет, вӱр йоктарыше-шамыч дечат, пыльгыжше айдеме дечат Юмо йырна. [8] А мый Тыйын шуко порылыкет дене Тыйын суртышкет пурем. Тый дечет лӱдын, святой черкетлан кумалам. [9] Эй Господь! Мыйым Шке чыныштет коштыкто, тушманем-шамыч верчын мыйын корнем Шке ончылнет тӧрлате. [10] Вет нунын умшаштышт чын уке, нунын шӱмышт кӱлдымаш дене темын, логарышт виш колотка гае, йылмышт дене пыльгыжыч. [11] Эй Юмо, нуным Шке тӧрлӧ! Шонымашышт деч коранышт ыле; шуко осаллыкышт верч нуным Шке дечет поктен колто, вет нуно Тыйым шӱлыкандышт, Господь. [12] Да Тыланет ӱшаныше-шамыч чыланат куанышт ыле, курым мучко пеш йывыртышт, да Тый нунын коклаш-

те лият, да Тыйын лӱметым йӧратыше-шамыч
Тый денет моктанаш тӱнгалыт. 13 Эй Юмо, чын
дене илышылан Тый порым пӱрет: Шке поро
кумылет дене авыртыш гае мемнам левед ара-
лет.

1 Мучашлан. Муро.
Кандашымше *кече* нерген.

Давидын псаломжо, 6.

2 Эй Юмо, шыдешкымет дене мыйым ит титак-
ле да сырымет дене мылам орлыкым ит ужыкто.
3 Эй Юмо, мыйым серлаге, вет мый вийдыме улам;
эй Юмо, мыйым паремде, вет мыйын луэм-ша-
мыч чытырналтыт. 4 Да чонемат пеш йӧсланыш.
Эй Юмо, мо марте ынде? 5 Эй Юмо, савырнен,
чонемым утаре, Шке порылыкет верчын мыйым
арале. 6 Вет колышо-влак кокла гыч нигӧат Ты-
йым ок шарне, а тамыкыште кӧ Тыйым чапланд-
дара? 7 Чон дене ойгырен, орланен пытышым, йӱд
еда вочмо верем мушкам, шинчавӱдем дене вак-
шышем нӧртем. 8 Сырымет дене шинча ончылнем
чыла пычкемышалте, тушманем-шамыч коклаш-
те вийдыме лийым. 9 Закондымын илен коштшо-
шамыч, чыланат мый дечем коранза, вет Юмо
шортмо йӱкемым кольо. 10 Юмо мыйын кумалмем
кольо, Юмо мыйын йодмем саеш пыштыш. 11 Тек
чыла тушманем-шамыч вожылыт да пудыранат,
намысыш пурен, тек мӧнгеш савырнат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Иемениинын Хусий эргыжын ойжо шотышто Давидын Господьлан мурымо псаломжо, 7.

[2] Господь Юмем! Мый Тыланет ӱшанышым, мыйым чыла поктышо деч арале да мыйым утаре. [3] Да утарыше, аралыше уке годым чонемым тушман лев гае шупшын ынже нал ыле. [4] Господь Юмем! Тидым ыштыше лиям гын, кидыштем шояк лиеш гын, [5] Мылам осалым ыш-

тыше-шамычлан осалым пӧртылтышӧ лиям гын,
вием пытен, тушманем-шамыч деч йӧрлам ыле,
6 Да тушманем чонемым поктылжо да поктен
шужо, илышемым мландеш тошкен пытарыже,
да чапемым лавыраш тойыжо ыле. 7 Господь,
шыдет дене кынел, Тыйын тушманет-шамычын
кумдыкешышт нӧлталалт, эй Господь Юмем,
Шке пуымо кӱштымет семын кынел. 8 Да калык-
шамыч, погынен, Тыйын йырет толын шога-
лыт, да нунын ӱмбачат кӱшкӧ нӧлталалт. 9 Юмо
калык-шамычым судитла. Эй Юмо, чын улмем
да осалым пӧртылтыдымӧ улмем ончен, мыйым
судитле. 10 Шӱмым да уло кӧргым чын тергы-
ше Юмо, чын дене илыше енгым сайыш лук,
языкан-шамычын осалым ыштымышт пытышт
ыле. 11 Чын шӱман-шамычым утарыше Юмо деч
мылам полыш. 12 Юмо чын да пенгыдын судит-
лыше да кужун чытыше, а кече еда шыдештше
огыл. 13 Мӧнгеш огыда савырне гын, Тудо Шке
кердыжым пӱсемда, пикшыжым шупшыл ямды-
лен, 14 Да пуштшаш саркуралжым ямдылен, Шке
пикшумдыжым йӱлалтышым ыштен. 15 Тудо ен
теве язык дене черланен, осалым иландарен да
сулыкым шочыктен. 16 Вынемым кӱнчен да ту-
дым келгемден, кӱнчымӧ вынемышкыже шке
камвозын: 17 Шке осаллыкше шке вуешыже ло-
галеш, да шояк пашаже шке вуйлепышкыже
возеш. 18 Господьым чын улмыжлан моктем да
Кӱшылсӧ Юмын лӱмжылан мурем.

[1] Мучашлан. Виноград вўдым лукмо нерген. Давидын псаломжо, 8.

[2] Эй Юмо, Юмына! Тыйын лўмет чыла мланде ўмбалне могай сылне! Вет Тыйын чапет пылпомыш дечат кўшкö нöлталалтын. [3] Изи икшыве да чызе кочшо-шамычын умшашт дене Тый моктымашым ыштенат, Тыйын тушманет-влак верч, тушманетым да ўчö ыштышетым пытарышаш верч. [4] Тыйын кидет дене ыштыме пылпомышым ужам да Тыйын пўрымö тылзе ден шўдыр-шамычымат ончалам гын, [5] Мо лиеш вара енґже, Тый тудым ушыштет кучет? Але айдеме эргыже мо лиеш, тудын деке толын пурет? [6] Тый тудым Суксо-шамыч деч изиш гына ўлыкырак шынденат, моктымаш да чап *венец* дене тудым *леведынат*, [7] Да Шке кидет дене ыштыме пашатлан тудым вуйлан шогалтенат, чылажымат тудын йол йымакыже пыштенат: [8-9] Шорык ден ўшкыж-шамычым чылаштым, адак пасу вольык ден пылпомышысо кайык-шамычым, теґыз кол ден теґызыште ийын коштшо-шамычымат. [10] Эй Юмо, Юмына! Тыйын лўмет чыла мланде ўмбалне могай сылне!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пы-

лпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Икымше кафисме деч вара тропарь-влак, 1-ше сем

Мый сулыкеш иландарыме да яжар улам, сандене Пылпомышысо кӱкшытыш ончалашат ом тошт. Но Тыйын айдемым йӧратыметлан ӱшанен, йодам: Юмо, мыйым, сулыканым, эрыкте да утаре.

Чын ыштышат пыкше утаралтеш гын, мыйже, сулыкан, кушто лиям? Нелым да кечывалымсе шокшымат чытен кертын омыл. Юмем, латик шагатлан мийыше тарзет-влак дене пырля мыйымат шотыш пыште да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Илышемым яжарын илен эртаренам гынат, Утарыше, Шке Ача ӧндалтышетым мыланем поч, Шке мучашдыме порылыкетым шотыш налын, мыйын йорло шӱмемым ужын кертдыме ит лий. Тыйым, Господь, уло кумылын сӧрвалем: Пылпомыш ваштареш да Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Христослан ӱшаныше-влакын энгертышышт, Эн Святой Ӱдыр, уш да шомак дечат кӱшнӧ улшо Юмым шочыктенат. Тыйым эре ӱшан да йӧра-

тымаш дене жаплыше-влак, йодына: мемнан сулыкнам кудалтышаш да илышнам тӧрлышаш верч кӱшнысӧ куат-влак дене пырля чарныдеак Юмым сӧрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чыла Кучен Ашныше да Умылен мошташ лийдыме Владыко, волгыдын тӱнгалтышыже да кугу ушан Куат, Ипостась Шомакын Ачаже, Икгай Куатан Тыйын Шӱлышетым лукшо: йӧратыше шӱметын йӧратымашыже да каласен мошташ лийдыме порылыкшо дене Тый пеш шуко сулыкыш пурышо айдемет деч шыч коранґ, но Тыйын святой туныктымашетын Юмын волгыдыж дене, закон да пророк-влак дене тӱнялан волгалтарет. Пытартышлан Шке Ик шочмо Эргычым чон да кап дене волгалтараш порын пуэнат, Тыйын туныктымашет дене мемнам волгалтаренат. Юмо, мемнан кумалме йӱкнам Шке пылышышкет пыште, мыланна кызытсе илышын пычкемышыжым малыде да ару чон дене эрташ пу. Тыйын Эргычын, мемнан Юмынан, чылаштым судитлаш толмыжым вучышым ыште: ӧрканен киен да мален огыл, а Тыйын шӱдымашетым шуктен илыше да малыде шогышо лияш ыле, да Тудын куанышкыже пурена, тушто пайремлыше-влакын чарныдыме йӱкышт шокта, да Тыйын чуриетын каласен мошташ лийдыме порылыкшым ончышо-влаклан каласен мошташ лийдыме куан лиеш, вет Тый Поро да Айдемым йӧратыше Юмо улат, да

Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КОКЫМШО КАФИСМЕ

[1] Мучашлан. Эргын шолып пашаж нерген. Давидын псаломжо, 9.

[2] Эй Юмо, чыла шӱм кумылем дене Тыйым ойлем, чыла ӧрыктарыше пашатымат каласем. [3] Тыйын верч йывыртен куанем, эй Кӱшылсӧ, Тыйын лӱметлан мурем. [4] Тушманем-шамыч мӧнгеш савырнымышт годым Тыйын чуриет ончылно вийышт пытен колат. [5] Вет Тый мылам судым ыштышыч да мыйын йодмашем ончышыч, Чын судым Ыштыше престолыш шинчын. [6] Тый калык-шамычлан нелым ыштышыч, да пужлышо енг йомо. Тудын лӱмжым курымеш да курым-курымеш пытарышыч. [7] Тушманын саркуралже чылт пытыш, да олаже-шамычымат шалатен пытарышыч: тудын нерген шарнымашат кугу йӱк дене пытыш. [8] Юмо курымеш ила, судым ышташ престолжым ямдылен. [9] Да тӱням Тудо чын дене судитла, калык-шамычлан чын дене судым ышта. [10] Укеан енгын ӱшанже — Юмо, кӱлеш годым, ойго годым — полшышо. [11] Да лӱметым шинчыше-шамыч Тылат ӱшанен илышт ыле, вет Тый, эй Юмо, Тыйым кычалше-шамычым шыч кодо. [12] Сионышто илыше Юмылан мурыза, Тудын пашаже-шамычым чыла калык коклаште увертары-

за, [13] Вет нунын вӱрышт верч пӧртылтымӧ годым
нуным ушышко налын, незер-шамычын сӧрвалы-
мыштым монден огыл. [14] Эй Юмо, мыйым серла-
ге! Тушманем-шамыч деч орланымем уж, мыйым
колышаш капка деч утарыше Тый улат, [15] Вет мый
Сион ӱдырын капкаштыже Тыйын чыла чапетым
ойлынем ыле. Тыйын утарыметлан йывыртена.
[16] Калык-шамыч шке кӱнчымӧ вынемышке шке
шунгалтыныт: шылтен шындыме вапшешышт
йолышт пижын. [17] Судым ыштыме дене Юмо па-
лалтеш: языкан ен шке кидше дене ыштыме па-
шаж дене кучалтеш. [18] Языкан ен да Юмым мон-
дышо чыла калык тек тамыкышке кают. [19] Вет
нужна ен чылтак огеш мондалт, укеан-влакын
ӱшанымышт мучаш марте ок пыте. [20] Эй Юмо,
кынел! Ен тек вийым ок нал, калык-шамыч Тый-
ын ончылнет тек судитлалтыт. [21] Эй Юмо, калык-
шамычлан закон ыштышым шогалте, да нуно
шке айдеме улмыштым палат. [22] Эй Юмо, Тый
молан мӱндырнӧ улат? Ойгырымо годым, кӱлеш
годым молан Шкендым от палдаре? [23] Пужлы-
шо енын кугешнымыж годым йорло енын чон-
жо йӱла; нуно шонен пыштыме канашешышт
пижыт. [24] Вет языкан ен шке чонжын сутланен
шонымыж дене кугешна, да енлан ойгым кон-
дышым мокта. [25] Языкан ен Юмым шыдештара,
шке торжалыкше дене ойла: «Тудо огеш йод».
Тудын ончылно Юмо уке. [26] Языканын корныжо
керек-кунамат йырнык, Тыйын судетым лийды-
мылан шотла, чыла тушманжым сенен ила. [27] Вет

шке шӱмыштыжӧ каласа: «Ом чытырне, тукым
гыч тукымышко зиян деч посна илем». 28 Тудын
умшаже каргымаш дене, ойгым кондышо мут да
ондалымаш дене темын, тудын йылмыштыже —
орландарымаш да шыде. 29 Языкдыме енгым пушт-
шаш верч шолып верыште поян-шамыч дене
шылын шинча, шинчаже йорлым ванга. 30 Левын
шке кийыме верыште вангымыже гае, шолып ве-
рыште ванга, йорлым кучышаш верч тудо шылын
шинчын; йорлым вапш дене кучен кондаш шона.
31 Тудым ӱнгышемда, укеан-шамычым шке ки-
дышкыже налмеке, шкежат вара кумык йӧрлеш.
32 Вет шӱмыштыжӧ каласа: «Юмо мондыш, йӧр-
шын ужаш огыл манын, Шке чурийжым савы-
рыш». 33 Господь Юмо, кынел! Тыйын кидет нӧл-
талтше, йорло-шамычетым йӧршешак ит мондо.
34 Молан пужлышо енг Юмым сырыктен? Юмо
мый дечем ок йод манын, шӱмыштыжӧ каласыме
дене мо? 35 Чылажымат Тый ужат, вет Тый орла-
нымым да чот сырымым ончет. Чылажат Тыйын
кидыш пуалтеш: Тый декет йорло мия, тулык-
лан полшышо Тый лий. 36 Языканын да шоякын
вийжым шалате; языкшым кычалат гынат, муаш
ынже лий. 37 Юмо курымеш, курым гыч курымеш
Кугыжа. Чын огыл юмылан кумалше-шамыч, Ту-
дын мландыж гыч йомза! 38 Эй Юмо, Тый нужна-
шамычын сӧрвалымыштым кольыч; шӱмыштын
ӱшанле улмыштлан пылышетым почыч. 39 Тулык
ден ӱнгышылан шке судетым пу, мланде ӱмбалне
тылеч вара енг ынже кугешне ыле.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 10.

[1] Юмылан ўшанем, кузе чонемлан каласеда: «Кайык гае курыклашке чонгеште!»? [2] Вет теве языкан-шамыч, яндар шўман-шамычым пычке-мышыште лўяш манын, пикшым чымалтышт, лодакеш умдымат ямдылышт, [3] Да Тыйын ыштен шындыметым нуно пудыртышт, а чын енгже мом ыштен? [4] Юмо Шкенжын святой черкыштыже: Юмын престолжо Пылпомышто. Тудын шинчаже йорлым ужын шога, шинчаончалтышыже айде-ме эрге-шамычым терга. [5] Юмо чын чонанымат, пужлышо чонанымат терга, шоякым йöратыше ен шке чонжым ужмышудымо. [6] Юмо языкан-шамычлан вапшым кудалта: нунын ужашышт — тул, киш, таул мардеж*. [7] Вет Юмо чын, чыным йöрата. Тудын чурийже чын ыштымым ужын шога.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым

*Таул мардеж — пеш тале мардеж.

проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Кандашымше *кече* нерген. Давидын псаломжо, 11.

[2] Эй Юмо, мыйым утаре, вет Юмылан йӧрышӧшамыч пытат ынде, вет айдеме эрге-шамыч коклаште чын шагалеме. [3] Керек-кӧат шке лишылжылан кӯлдымаш мутым ойла: шӯмышт да умшашт дене мыльгыжыт да шӯмышт дене осалым ойлат. [4] Мыльгыжше умшам, моктаныше йылмым — Юмо чылаштымат пытара, [5] Нуным, кӧмыт ойлат: «Йылмынам пӯсемдена, умшана шкенан вет, Юмо мыланна кӧ?» [6] «Йорло-шамычын орланымышт верч, нужна-шамычын ойгырымышт верч ынде ылыж кынелам, Утарыше лиям, тидын гоч почылтам» манын, Юмо каласа. [7] Юмын мутшо — яндар мут-шамыч, тулеш левыктен, рок деч эрыктен, шым гана эрыктен налме ший гае. [8] Эй Юмо, Тый мемнам ончет да тиде тукым деч курымеш аралет. [9] Йырым-йыр пужлышо-шамыч коштыт. Кӯкшӧ улмет дене Тый айдеме эрге-шамыч верч шуко тыршет.

[1] Мучашлан. Давидын псаломжо, 12.

[2] Эй Юмо, Тый мо марте мыйым йöршын монден илет? Мо марте мый дечем чуриетым савырен илет? [3] Мо марте чоныштем шонымашым да шÿмыштем йÿдшö-кечыже ойгым кучем? Мо марте ончылнем тушманем кугешнен шога? [4] Господь Юмем, мыйым ончал, мыйым колышт, шинчам волгалтаре, колышаш омо дене мален колташ огыл ыле. [5] Мый тудым сенгенам манын, тушманем ойлен ынже керт. [6] Мый лÿдын чытырнем гын, мыйым поктышо-шамыч йывыртат. [7] Мый Тыйын порылыкетлан ÿшанем: шÿмем Тыйын утарыметлан йывырта, мылам порылыкым ыштыше Юмылан мурем да Кÿшылсö Юмын лÿмжым моктем.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 13.

[1] Ушдымо енг шке шÿмыштыжö каласен: «Юмо уке». Нуно локтылалтыныт да закондымо пашаштлан кöра шакше лияш тÿнгалыныт: сайым ыштыше иктат уке. [2] Юмым умылышо але Юмым кычалше уло мо манын, Господь пылпомыш гыч айдеме эрге-шамыч ÿмбаке ончалын. [3] Чыланат Юмын закон деч ойырленыт, чыланат йöрдымö лийыныт: сайым ыштыше уке, иктат уке. [4] Закондымын илыше-шамыч, мыйын калыкем кинде кочмо гае кочшо-шамыч, чыланат огыт умыло мо? Нуно Юмын лÿмжым ÿжын огытыл, [5] Лÿдшаш уке верыште örт лекшаш гае лÿдыныт, вет Юмо чы-

ным ыштыше-шамыч тукымышто ила. [6] Йорлын каҥашыжым воштылында, а тудын ўшанымашыже — Юмо. [7] Сион гыч Израильлан утарымашым кö пуа? [8] Господьын Шке калыкшым плен гыч пöртылтымеке, Иаков йывырта, Израиль куана.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 14.

[1] Эй Юмо, Тыйын илыме верыштет кö илен кертеш? Адак Тыйын святой курыкыштет кö верланен кертеш? [2] Титакдыме да чыным ыштыше ен, шўмыштыжö чыным ойлышо, [3] Кö йыл-

мыж дене ок мыльгыж да лишылжылан осалым
ок ыште, да лишылже-шамычым орлымым саеш
ок уж, [4] Осал ыштыше енгым удалан шотлы-
шо, Юмо деч лӱдшӧ-шамычым моктен илыше,
лишылжылан товатлен каласыме мутшым шук-
тен шогышо, [5] Оксажым шукемден налшаш верч
пуыдымо, языкдыме енгым языканыш лукшаш
верч пӧлекым налдыме. Тыгайым ыштыше ку-
рымеш лӱдын ок чытырне.

Давидын кӱ менгеш возымыжо, 15.

[1] Эй Юмо, мыйым арале, вет мый Тыланет
ӱшанышым. [2] Мый Юмылан каласышым: «Тый
мыйын Юмем улат, Тый мыйын саемым от йод».
[3] Шке мланде ӱмбалнысе святойжо-шамыч коклаштеЮмо чыла Шке шонымыжым ӧрыктарен
ончыктен. [4] Нунын ойгышт шукемын, шукемын
гынат, вашке эртен. Мый *тушман-шамычым* вӱр
йоктараш ом пого да нунын лӱмыштым умшам
дене ом ушештаре. [5] Юмо — мылам вочшаш пого
да ужаш, мылам вочшаш погым Тый тӧрлет.
[6] Межа висыме кандыраже мылам эн сай ужашым
висен пуыш, вет мылам вочшо ужаш — эн сай
ужаш. [7] Мыланем ушым пуышо Юмым чапландарем, йӱдымат тидланак уло кӧргем дене тунемам.
[8] Юмым эре шке ончылнем ужым, да мый лӱдын
ом чытырне, вет Тудо мыйын пурла могырыштем.
[9] Сандене шӱмем йывыртыш, йылмемат йывыртыш, адак капемат ӱшан дене *млaндышке* пура,

[10] Вет Тый чонемым тамыкыште от кодо да Шканет йӧрышылан шӱймашым от ужыкто. [11] Мылам илыш корно-шамычым ончыктышыч, Тыйын чурий ончылнет мыйым йывыртымаш дене темет, поро пиал курымеш пурла кидыштет.

Давидын молитваже, 16.

[1] Эй Юмо, мыйын чынем колышт, сӧрвалымем йӧратен нал, ондалыдыме умшам дене кумалмем пылышышкет пыште. [2] Тӧрлымаш мыланем Тый дечет лийже, мыйын шинчам чыным ужшо ыле. [3] Мыйын шӱмем тергышыч, йӱдымат ужыч, *тул дене* тергышыч гынат, мыйын шоякем ыш лий. [4] Мыйын умшам енгын ыштымыжым ынже ойло манын, Тыйын умшат каласыме шомак почеш мый неле корным кучышым. [5] Мыйын йолем Шке йолгорнет дене коштыкто, йолем йонгылыш ынже тошкал ыле. [6] Эй Юмо, мый Тыйым йӱкын сӧрвалышым, вет Тый мыйым колыштат, пылышетым мый декем лишемде да мыйын кумалмем колышт. [7] Тыланет ӱшаныше-шамычым Тыйын пурла кидет ваштареш шогышо-шамыч деч утаре да поро кумылетым ӧрыктарен ончыкто. [8-9] Господь, шинчасортам аралыме гае Шке шулдырет йымалне мыйым шыгыремдыше осал енгшамыч деч арале: тушманем-шамыч мыйын чонем авырышт, [10] Поянлыкышт дене шӱмыштым пешкыдемден, йылмышт дене кугешнен ойлат. [11] Мыйым поктышо-шамыч мыйым авырен

нальыч, мыйым мландышке йӧрыкташ манын, шинчашт дене тура ончат: [12] Кучаш тӧчышӧ лев гае, улакыште шинчыше самырык лев гае, нуно мыйым ванген шинчышт. [13] Эй Юмо, кынел, нуным ончылто да нуным чаре: осал-шамыч деч, кидетлан ваштареш шогышо тушман-шамыч деч кердет дене мыйын чонем утаре. [14] Эй Юмо, мланде ӱмбалне шагал улшо деч илымышт годымак нуным ойыро: кеч Тыйын погет дене нунын шӱмышт темын, эргышт-влакат темыныт, кодшыжым тыгыде икшывыштлан коденыт, [15] А мый гын чынем дене Тыйын чуриет ончылан шогалам да Тыйын чапетым ужмем дене темам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кокымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 2-шо сем

Господь, мый саскадыме пушенге гай улам, сулык верч ӧкынен, кумыл тодылалтме саскам йӧршынак уке, руэн кудалтыме деч да тамыкысе йӧрыдымӧ тул деч моткоч лӱдам. Сандене Тыйым сӧрвалем: тыгайышке шумем деч ончыч мыйым аралeн нал да утаре.

Шуко сулыкемлан кӧра мый тенгыз толкын лупшымо шкет пуш гае улам, вет закондымо пашам-шамыч тенгыз толкын гае мыйын ваштареш нӧлталалтыт. Сулыкем верч ӧкынымем ужын, Господь, мыйым тымык верыш лук да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Эй Юмо, серлаге манын, Давид каласен, да мыят Тыйым сӧрвалем: Утарыше, мый сулыкым ыштенам, сулыкем верч ӧкынымем ужын, мыйым эрыкте да серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо да Христослан ӱшанышевлак верч шокшын кумал шогышо Ава, мыланна тӱрлӧ осалым ыштыше-шамыч деч да нунын кугу шыдышт деч мемнам утараш Шке Эргычым сӧрвале. Эре Ӱдыр улшо Ава, Тыйын кумалмет дене да Шке кугу порылыкшо дене Господь мемнан ыштыме сулыкнам кудалтыже ыле.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чыла Кучен Ашныше Владыко, мемнан Господь Иисус Христосын, Шке Ик шочмо Эргычын, Ачаже: Тыйын Христосетын чынжым ситышын пален налаш мыланем яндар капым да яндар чоным, пӱсӧ ушым, шонен моштышо уш-акылым да Святой Шӱлышын леведмыжым пу, да ме таум ыштена, чапландарена да кумалына Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КУМШО КАФИСМЕ

[1] Мучашлан. Господьын Давид эргыже Господьлан тиде мурын мутшо-влакым тудым чыла тушман кид гыч, Саулын кидше гычат, Господьын утарымыже кечын каласен, 17.

[2] Мыйын пенгыдылыкем, Господь, Тыйым йöратем! [3] Господь — мыйын энгертышем, леведышем да утарышем, Юмем, полшышем, пыдалын налшем, виян утарышем, аралышем, мый Тудлан ўшанем. [4] Господьым моктен ўжам да тушманемшамыч деч утаралтам. [5] Мыйым колышаш чершамыч кучышт да вўдшор семын шарлен шукемше язык-шамыч лўдыктышт. [6] Тамык чер-шамыч мыйым авырен нальыч, колымашым кондышо вапш-шамыч мыйым вашлийыч. [7] Ойгырымем годым Господьым ўжым да шке Юмем сöрвалышым: Шкенжын святой храмже гыч йўкемым кольо, да ончылныжо сöрвален кумалмем Тудын пылышышкыже пура. [8] Вет Юмын шыдыже нунылан толмо дене мланде тайналт чытырныш да курыкын негызше лўнгалт тарваныш. [9] Тудын шыдыж деч шикш кўзен кайыш, да Тудын чурийже ончыч тул йўлен лекте, Тудын деч тулшол ылыже. [10] Да Тудо пылпомышым пўгыртыш да волыш, да Тудын йол йымалныже — пич пычкемыш. [11] Да Херувим-шамыч ўмбаке нöлталте да чонгештыш, мардеж шулдыр-шамыч дене

чонгештыш. 12 Да пычкемышым Шканже леведыш
олмеш нале. Тудын йырже — илыме верже: вуж-
га пыл-влак лонгаште пычкемыш вӱд. 13 Тудын
ончылно волгыдо йолгалтме дене пыл-шамыч,
шолем да тулшол эртышт. 14 Да Господь Пылпо-
мыш гыч кӱдыртыш, да Кӱшылсӧ Шке йӱкшым
пуыш. 15 Умдо-шамычым колтыш да пужлышо-
шамычым шалатыш, волгенчым шукемдыш да
нуным пудыратен пытарыш. 16 Эй Юмо, Тыйын
шӱдымет дене, шыдетын шӱлышыжӧ пуалме дене
памаш-шамыч лектыч да тӱнян негызше-шамыч
почылтыч. 17 Тудо кӱшычын полышым колтыш да
мыйым нале, кугу вӱд гыч мыйым луктын нале.
18 Виян тушманем-шамыч деч да мыйым ужын
кертде коштшо-шамыч деч, мый дечем утларак
виян улыт гынат, мыйым утарыш. 19 Ойгым ужмо
кечыштем нуно ончыкем толын лектыч, а мыйын
энгертышем Юмо лие. 20 Да Тудо мыйым кумда
верышке лукто: вет Шке йӧратымыжлан лийын,
мыйым утара. 21 Да чын улмем семын Юмо мылам
пуа да кидем яндар лийме семын мылам пӧртыл-
та. 22 Вет мый Юмын корныжым кучышым да
Юмем ончылно языкым шым ыште. 23 Вет Ту-
дын законжо-шамыч чылажат мыйын ончылнем,
да шӱдымыжӧ-шамыч дечат корангын омыл. 24 Да
мый Тудын ончылно языкдыме лийын илем да
закондымын илыме дечат шекланем. 25 Да чын
улмем семын да Тудын шинчаже ончылно ки-
дем яндар лийме семын Юмо мылам пӧртыл-
та: 26 Юмылан йӧрышӧ дене шкежат Юмылан

йӧрышӧ лият, языкдыме дене шкеат языкдыме
лият. 27 Ойырен налме дене ойырен налме семын
ыштет, а чояланыше дене осалыш кает. 28 Вет Тый
ӱҥышӧ еҥ-шамычым утарет, а кугешныше-ша-
мычын шинчаштым ӱҥышемдет. 29 Господь, Тый
мыйын кӧргӧ волгыдем ылыжтет, мыйын Юмем,
Тый мыйын пычкемышемат волгыдемдет. 30 Вет
Тыйын полшымет дене мый алгаштарымаш деч
утлем да Юмо полшымо дене пырдыжым вончем.
31 Мыйын Юмем! Тудын корныжо языкдыме,
Господьын шомакше яндар. Тудлан ӱшанен илы-
ше-шамычлан Тудо чылаштлан аралтыш. 32 Мем-
нан Господьна деч весе кӧ Юмо? Мемнан Юмы-
на деч моло кӧ Юмо? 33 Юмо мыйым куат дене
ӱшталта да мыйын корнем языкдымым ышта:
34 Тудо мыйын йолем пӱчын гайым ышта да мыйым
кӱкшӧ верышке шогалта. 35 Кидемым сарлан ямде
лияш туныкта, кид-йол чогашылем той пикш
гайым ышта. 36 Тый мылам утарыше леведышым
пуышыч, да Тыйын пурла кидет мыйым аралeн
нале, да шӱдымӧ шомакет мыйым тӧрлатен шук-
та, да Тыйын шӱдымет мыйым туныктен шукта.
37 Тый мыйын ошкылем-шамычым кумдаҥдышыч,
да йол йыжыҥемат ыш нойо. 38 Мый тушманем-
шамычым поктем да поктен шуам, да нунын пы-
тымеш мӧҥгеш ом пӧртыл. 39 Нуным шыгырем-
дем, нуно шогал кертдыме лийыт, йол йымакем
йӧрлыт. 40 Да Тый мыйым сарышке куат дене
ӱшталтышыч, мыйын ваштареш шогалше-ша-
мычым чылаштым йол йымакем йӧрыктышыч.

41 Да Тый мылам тушманем-шамычым тупышт
дене савырышыч да мыйым ужмышудымо-ша-
мычым пытарышыч. 42 Нуно сӧрваленыт, но ута-
рыше ыш лий, Юмо деч йодыныт, но Тудо ну-
ным ыш кол. 43 Да мардеж кӯзыктымӧ пурак гае
нуным шалатыл пытарем, корнысо рокым тош-
кымо гае нуным тошкем. 44 Калыкын пудыраны-
мыж деч мыйым утарет, йот калык-шамычын
озаштлан шогалтет. Палыдыме калык мылам кул
лие, 45 Пылышыж дене колын да мыйым колышт
илен; *а* йот эрге-шамыч мылам ондален ойлышт,
46 Йот эрге-шамыч лушкышт да шке корнышт гыч
коранҕыч. 47 Господь ила, да Юмо моктымо! Мый-
ым утарыше Юмо нӧлталалтше ыле: 48 Юмо мый-
ын верч ӯчым шукта да калык-шамычым кид йы-
макем пуыш, 49 Шыдештше тушманем-шамыч деч
утарыш. Мылам ваштареш шогышо-шамыч деч
Тый мыйым корандет, чыным ыштыдыме еҥ деч
мыйым утарет. 50 Садлан верчын, эй Юмо, Тый-
ым йот калык коклаште почын ойлем да Тыйын
лӯметлан мурем, 51 Кугыжам утарыметым моктем.
Миро дене шӯрымӧ Шке Давидетлан да тудын ту-
кымжылан Тый курымеш порым ыштыше улат.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӯлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӯлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан.
Давидын псаломжо, 18.

[2] Юмын чапшым Пылпомыш увертара, да Тудын кид дене ыштымыжым кава палдара. [3] Кече кечылан мутым каласа, да йӱд йӱдлан шинчымашым пуа. [4] Нунын йӱкыштым колдымо йылме да йылме ойыртемат уке. [5] Нунын увертарымышт чыла мланде мучко шарлен, да нунын мутышт тӱнян чыла мучашышкыже шуын. Шке илыме вержым Тудо кечеш ыштен. [6] Да шке корныжым куанен эрташ манын, пӧртшӧ гыч патыр каче гае лектеш: [7] Тудын лекмыже пылпомышын ик мучашыж гыч, а шичмыже пылпомышын вес мучашыж марте; да тудын шокшыжо деч иктат шылын огеш керт. [8] Юмын законышто ситыдымаш уке: чон-шамычым тӧрлата; Юмын мутшо чын: икшыве-шамычым уш дене пойдара. [9] Юмын чыныш лукмыжо — чын: шӱмым йывыртыкта;

Юмын шӱдымыжӧ волгыдо: шинчам волгалтара.
10 Юмо деч лӱдмаш яндар: курым-курымеш ила;
Юмын судшо-шамыч чын улыт, пырля чынеш
пышталтыныт, 11 Нуно шӧртньӧ дечат, чот шерга-
кан кӱ дечат утларак чоным шупшыт да карашан
мӱй дечат тамле улыт. 12 Вет Тыйын кулет нуным
арала: нуным аралыме верч шуко пӧртылталтеш.
13 Языкышке пурымым кӧ шинча? Мыйын шолып
пашам деч мыйым эрыкте, 14 *Да еҥын языкше-ша-
мыч дечат* Тыйын кулетым сакле: нуно мыйым
огыт кучо гын, языкдыме лиям да кугу язык деч
эрнем. 15 Эй Юмем, мыйын полшышем да утары-
шем, умша гыч лекше мутем да шӱмемын шоны-
мыжо Тылат эре йӧрышӧ лийышт ыле.

1 Мучашлан.
Давидын псаломжо, 19.

2 Ойган кече годым Юмо тыйым колжо ыле, да
Иаковын Юмыжын лӱмжӧ тыйым аралыже ыле.
3 Святой верже гыч тыланет полшыжо да Сион
курык гыч тыйым аралыже ыле. 4 Тыйын пуымо
чыла надыретым ушешыже налже ыле, да тый-
ын йӱлалтен пуыметат тичмаш лийже ыле. 5 Юмо
тыланет шӱметын йодмыжым пуыжо да чыла шо-
нымашетым шуктыжо ыле. 6 Ме тыйын утарал-
тметлан куанена да Юмынан лӱмжӧ дене чапла-
нена. Юмо чыла йодметым шуктыжо ыле. 7 Ынде
пален нальым: миро дене шӱрымӧ Шке енгжым
Юмо утара, Шкенжын святой Пылпомышыж гыч

тудым колеш, Юмын утарыше пурла кидше виян.
8 Южышт сар орвашт дене, молышт имньышт дене
кугешнат, а ме Господь Юмынан лӱмжым ӱжы-
на. 9 Нуно шӱртненыт да камвозыныт, а ме кынел
шогална да вийналтна. 10 Эй Юмо, кугыжам утаре
да Тыланет кумалме кечын мемнам кол.

1 Давидын псаломжо, 20.

2 Эй Господь! Тыйын куатетлан кугыжа йывыр-
та да Тыйын утарыметлан пеш куанен шога. 3 Тый
тудын шӱмжӧ йодмым шуктышыч, да сӧрвален
йодмыжым пуыде шыч кодо. 4 Вет Тый сай поры-
лыкет дене тудым вашлийыч: вуешыже шергакан
кӱ дене сӧрастарыме венецым чиктышыч. 5 Тудо
Тый дечет илышым йодо, да Тый тудлан кужу
ӱмырым курым-курымешлан пуышыч. 6 Тыйын
утарымет дене тудын чапше кугу: Тый тудым чап
денат, моторлык денат леведат. 7 Вет Тый тудлан
курым мучко Шке порылыкетым пуэт, Шке чу-
риет ончылно тудым йывыртыктет. 8 Вет кугыжа
Юмылан ӱшана да Кӱшылсӧ Юмын порылыкшо
дене лӱдде шога. 9 Тыйын кидет чыла тушманет-
шамычым тек муэш, а Тыйым ужын кертдыме-
шамычым пурла кидет тек вашлиеш. 10 Шке чурий
ончылнет нуным йӱлышӧ конга гайым ыштет:
шыдыж дене Юмо нуным пудыратен пытара, да
нуным тул пытара. 11 Нунын тукымыштым млан-
де ӱмбач ӱштылат да нунын урлыкыштым айдеме
эрге-шамыч кокла гыч пытарет. 12 Вет нуно Тый-

ын ваштарешет тӱрлӧ осалым шонат, вийышт шутыдымым ышташ кангашат. [13] Тый нуным тупынь савырет, *а* Тыйын моло *умдетым* нунын чурийыштлан ямдылет. [14] Эй Юмо, куатет дене нӧлталалт, ме Тыйын куатетым моктен мурена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо *(3 гана)*.

Юмо, серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Эрдене аралeн налшаш верч. Давидын псаломжо, 21.

[2] Эй Юмо, эй Юмем, мыйым колышт! Тый мыйым молан кудалтышыч? Языкыш пуртышо мутем-шамыч утаралтме деч корангдат. [3] Эй Юмем, кечывалымат, йӱдымат сӧрвалем, да от

кол, тидыже мылам арамлан огыл. [4] Эй, Израильын моктымыжо, Тый святой пӧртыштӧ илет! [5] Ачана-шамыч Тылат ӱшанен иленыт, ӱшаненыт, да Тый нуным утаренат. [6] Тылат сӧрвален кумалыныт да утаралтыныт, Тылат ӱшаненыт да вожылмашеш кодын огытыл. [7] Мыйже шукш веле улам, ен омыл, ен мыскылтыш да калык воштылтыш. [8] Мыйым ужшо-шамыч чыланат мыйым воштыльыч, вуйыштым рӱзен, йылмышт дене каласышт: [9] Юмылан ӱшанен ыле, тудым утарыже, Тудлан йӧра гын, тек утара. [10] Вет мыйым ава кӧргӧ гыч налше Тый улат, ава чызым кочмем годсек ӱшанымашем Тый *улат*. [11] Шочмем годсек Тылат пуалтым, авам кӧргӧ дечак Тый мыйын Юмем улат. [12] Мый дечем ит коран, вет ойго лишеме, а мылам полшышо уке. [13] Шуко ӱшкыж мыйын йырем шогале, ӧрдышӧ презе-шамыч мыйым авырен нальыч. [14] Шупшын налаш *шонышо* да ырлыше лев гае мыйын ваштареш умшаштым карышт. [15] Вӱд гае йоген кайышым, да чыла луэм шаланыш, кӧргыштем шӱмем левыше шыште гае лие. [16] Вием шун кӧршӧк пудырго гае кошкыш, да йылмем логарешем пиже, да Тый мыйым колымаш пуракыш волтышыч. [17] Вет мыйым шуко пий авырен нале, шояк-шамычын погынымаште мыйым авырен кучышт; кидемат, йолемат нуно шуралтышт, [18] Чыла луэм шотлышт, а шкешт мыйым ужмышудымын ончен шогышт. [19] Чиемем шканышт ужашлышт да вургемемлан шеревам кудалтышт. [20] Эй Юмо, Тый Шке полышетым мый

дечем ит корангде, мыйым аралeн налаш вашке. [21] Чонемым керде деч да шкет чонемым пийшамыч деч утаре. [22] Мыйым, ўнгышым, лев-шамычын умшашт деч да ик тўкан янлык-шамычын тўкышт деч арале. [23] Лўметым шочшем-шамычлан палдарем, енг-влак погынымаште тыйым моктен мурем. [24] Юмо деч лўдын илыше-шамыч, Тудым моктыза! Иаковын чыла урлыкшо, Тудым чапландарыза! Израильын чыла урлыкшо Туддеч лўдын илыже! [25] Вет Тудо йорлын кумалмыжым изиеш ыш пыште да йöратыде ыш кодо, мый дечемат чурийжым ыш савыре да сöрвалымем годым мыйым колышто. [26] Мыйын моктымем Тый дечет: кугу погынышто Тыйым ойлен палдарем, Юмо деч лўдын илыше-шамыч ончылно сöрымем каласен пуэм. [27] Йорло-шамыч кочкыт да темыт, да Юмым кычалше-шамыч Тудым моктат, шўмышт курым гыч курымышко илыше лийыт. [28] Мландын чыла мучашыже ушышко возеш да Юмо деке савырна, да калык-шамычын чыла тукымжо Тудлан вуйым сава. [29] Вет кугыжанышыже — Юмын, да калык-шамычым Тудо кучен ила. [30] Мланде ўмбалнысе чыла улан илыше кочкеш да кумалеш: мландышке пурышо-шамыч чыланат Тудлан сукен возын кумалыт, да мыйын чонемат Тудын верч ила, [31] Тукымемат Тудлан ыштен илышаш: ончыкылык тукым Юмылан увертара, [32] Да Юмын чынжым, Тудын пўрымыжым толшаш тукым-шамычлан палдарат.

Давидын псаломжо, 22.

1 Юмо мыйым кӱтен ашна, да мыйын нимоланат ситыдымаш ок лий. 2 Мыйым шудо шочман вереш шындыш, тымык вӱд лишне мыйым ончен ашныш. 3 Чонемым Шке декыже савырыш, Шке лӱмжӧ верч чын корнышкыжо шогалтыш. 4 Мый колышаш пычкемыш покшеч каем гынат, осал деч ом лӱд, вет Тый мый денем улат: Тыйын тоят, Тыйын пондет мыйым лыпландарышт. 5 Тый мыйым поктышо-шамыч ончылно мылам кочкышым ямдылышыч, вуемым ӱй дене ӱйлышыч, да мыйым йӱктышӧ атет пеш кугу куатан! 6 Да Тыйын порылыкет илыме курымемын чыла кечыштыжат мыйын пеленем. Мыланемже Юмын пӧртыш шуко кечылан пурен илаш лийже ыле!

Давидын псаломжо, арнян икымше кечыштыже, 23.

1 Мланде да тудын ӱмбалне мо уло, сандалык да тушто илыше-шамыч — чылажат Юмын. 2 Юмо тудым тенгыз-шамыч ӱмбалан шынден да энгершамыч ӱмбалан ыштен. 3 Юмын курыкышко кӧ кӱза, але Тудын святой верышкыже кӧ шогалеш? 4 Языкдыме кидан да яндар шӱман, шке чонжым яра ойлан пуыдымо да шке лишылжылан мыльгыжын товатлыдыме енг. 5 Тудо Господь деч порылыкым да Утарыше Юмо деч серлагышым налеш. 6 Юмым кычалше, Иаковын Юмыжын чурийжым кычалше тукым тыгай. 7 Эй, князь-шамыч, кап-

кадам нӧлтализа, да курымаш капка-шамыч, нӧлталалтса! Да чапын Кугыжаже пура. [8] Чапын Кугыжаже кӧ? Куатан да виян Юмо, сарыште виян Юмо. [9] Эй, князь-шамыч, капкадам нӧлтализа, курымаш капка-шамыч, нӧлталалтса! Да чапын Кугыжаже пура. [10] Чапын Кугыжаже кӧ? Куат-шамычын Юмо — Тудо чапын Кугыжаже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо,

Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кумшо кафисме деч вара тропарь-влак, 3-шо сем

Мыйын чонем, мланде ӱмбалне илымет годым языкетым касарыкте. Пурак колоткаште ок муро, язык деч ок утаре. Христос Юмо дечын сӧрвален йод: айдемын шӱмжым Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлаш шогалтымет деч ончычак мыйым серлаге. Мыйын чонем, мыняр жап эше сулыкышто лият? Сулыкым касарыде, мыняр жап эше эртарет? Толшашлык судым ушышкет нал да Господь дечын сӧрвален йод: шӱм-чоным Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлаш шогалтымет деч ончычак мыйым серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Тыйын Лӱдыкшӧ судыштет ӱмбакем ойлышовлак деч посна чараш лукмо лиям, таныклышевлак деч посна судитлыме лиям: намысым ончыктышо книга-влак почылтыт, шолып ыштыме паша-влакат почылтыт. Юмо, мыйын мом ыштымем чыла калык ончылно тергымет деч ончыч мыйым эрыкте да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Поро пӱрымашан Владычице, Тыйын ыштыме лӱдыкшӧ таинствым уш дене умылен мошташ да шонен шуаш ок лий: Тыйын Яндар Вӱрет гыч Авалтен керташ лийдыме иланен, да капан лийшым шочыктенат: Яндар Ӱдыр, Тудым, Шке Эргычым, сӧрвале. Тыланет мурышо-влакым чылаштымат утарыже.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чыла Кучен Ашныше Господь, Тӱнгалтышдыме Ачан Шомакше, чыла порылык дене темше Иисус Христос Юмына, Тыйын серлагышетын висен керташ лийдыме порылыкшо дене Шке кулет-влак деч нигунам ит коранг, эре нунын дене лий. Эн Святой Кугыжа, мыйымат, Тыйын кулетым, ит кодо: мыланемат, йӧрдымылан, Тыйын утарымашетын куанжым пу. Тыйын Святой Евангелиетым умылымашын волгыдыж дене мыйын ушем волгалтаре, чонем Тыйын Ыресетым йӧратымаш дене авалте, капем Тыйын чон яндарлыкет дене сӧрастаре, шонымашем ӱнгышемде, йолем яклешт кайыме деч

арале. Поро Юмо, мыйым сулыкем-влак дене пырля ит пытаре: мыйым терге да шӱмем чын корныш виктаре; мыйым терге да корнемым пале, уж мыйым да закондымо корно дене кайышаш деч корангде, да курымаш корныш шогалте. Тый вет Корно, Чынлык да Илыш улат, да Тыйым Тӱнгалтышдыме Ачат да Эн Святой да Поро да Илышым пуышо Шӱлышет дене пырля моктена, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

НЫЛЫМШЕ КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, 24.

[1] Эй Господь, чонемым Тый декет нӧлтышым. Мыйын Юмем! Мый Тыланет ӱшанышым, да курымеш мыйым вожылмашке ит пурто ыле, да тушманем-шамычат мыйым ынышт воштыл ыле. [2] Вет Тыланет ӱшаныше-шамыч иктат вожылмашке огыт пуро. [3] Да арамак осалланыше-шамыч вожылышт. [4] Эй Юмо, корнет-шамычым мыланем ончыкто да йолгорнет-шамычым мыланем палдаре. [5] Мыйым Шке чынштет коштыкто да мыйым туныкто, Тый вет мыйын Утарыше Юмем улат, да чыла кечын мый Тыланет ӱшанышым. [6] Эй Юмем, курым годсек сӧрымӧ порылыкетым да чаманыше кумылетым ушышкет нал. [7] Эй Юмо, рвезем годым палыде ыштыме языкем-шамычым ушышкет ит нал, Шке чаманымет верч да поро кумылет дене мыйым ушышкет пыште. [8] Юмо поро да чын, сандене *илыш корнышто* языкым

ыштыше-шамычлан Тудо законым пуа. [9] Ўнгышö-
шамычым чынлан туныкта, Шке корныжымат
ўнгышö-шамычлан палдара. [10] Тудын законжым
да шўдымыжым кычалше-шамычлан Юмын чыла
корныжо — чаманымаш да чын. [11] Эй Юмо, Шке
лўмет верчын мыйым языкем деч эрыкте, вет
мыйын языкем пеш шуко. [12] Юмо Шке законжым
Юмо деч лўдын илышылан Шке эрыкше дене по-
чеш. [13] Тудын чонжо ласкалыкышке пура, да ту-
дын тукымжылан мланде лиеш. [14] Юмо Шке деч-
ше лўдшö-шамычын пенгыдылыкше, да нуным
Шке шўдымыжлан туныкта. [15] Мыйын шинчам
эре Юмым онча, вет Тудо мыйын йолем оптыш
гыч луктеш. [16] Эй Юмо, мыйым чамане, мыйым
серлаге, мый вет шкет улам да йорло улам. [17] Чо-
немын ойгыжо чот шукемын, орлыкем гычын
мыйым лук. [18] Мыйын ўнгышылыкем да йöсланы-
мем уж да чыла языкемат кудалте. [19] Тушманем-
шамыч шукеммым уж: осал кöранымаш дене нуно
мыйым ужмышудымо лийыныт! [20] Мыйын чонем
арале да мыйым утаре, да Тыланет ўшанымем-
лан верч вожылмашке ом пуро. [21] Эй Юмо, Тыла-
нет ўшанымем ужын, осалым ыштыдыме-шамыч
да чын дене илыше-шамыч мый декем ушнышт.
[22] Эй Юмо, Израильым чыла ойгыж дечат утаре.

Давидын псаломжо, 25.

[1] Эй Юмо, мыйым судитле, вет мый оса-
лым шоныде коштым да, Юмылан ўшаныме-
ке, вием ок пыте. [2] Эй Юмо, мыйым терге да

мыйым шыне*, кӧргемым да шӱмемат левыкте.
3 Вет Тыйын чаманымашет шинча ончылнем, да
мый Тыйын чыныштет Тыланет йӧрышӧ лийым.
4 Арам ойлаш погынышо ен-шамыч коклаш-
те шым шинче да закон деч посна илыше-ша-
мыч декат ом пуро. 5 Чоя-шамыч погынымашым
шым йӧрате да шотдымо-шамыч денат ом шич.
6 Эй Юмо, титакдыме-шамыч коклаште кидем
мушкам да жертвенник йырет савырнем, 7 Ту-
нам Тыйым моктымо йӱкым колам ыле да чыла
ӧрыктарыше пашат-шамычымат увертарем ыле.
8 Эй Юмо! Пӧртетын моторлыкшымат да чапетын
илыме вержымат йӧратышым. 9 Чонемым шотды-
мо ен-шамыч дене, а илышемым вӱр йоктарыше-
шамыч дене пырля ит пытаре, 10 Нунын кидыш-
тышт закондымо паша-шамыч, а пурла кидышт
ондален налме пого дене темын. 11 Мыйже оса-
лым шоныде коштым: эй Юмо, мыйым утаре да
серлаге. 12 Йолем чын корнышто шога, эй Юмо,
черкылаште Тыйым чапландарем.

Давидын псаломжо.
Миром шӱрымӧ деч ончыч, 26.

1 Юмо мыйын волгалтарышем да Утарышем:
кӧ деч лӱдам? Юмо илышемым аралыше: кӧ деч
лӱдам? 2 Мыйым орландарыше-шамыч, мыланем
осалым шонышо тушманем-шамыч капемым коч-
каш мый декем лишемыч да, вийышт пытен, шкеш-

*Шыне — терге.

так йӧрлыыч. [3] Мыйын ваштареш шуко сарзе лектеш гынат, шӱмем ок лӱд; мыйын ваштареш кредалмаш тарвана гынат, мый Юмылан ӱшанем. [4] Курымын чыла кечылаштыже Юмын пӧртыштӧ илаш, Юмын чеверлыкшым ужаш да Тудын святой черкышкыже кошташ — тидым гына Юмо деч йодам да тидым кычалам. [5] Вет мыланем орлык толмо кечыште Тудо мыйым Шке илыме верешыже шылтыш, Шке илыме улак верыштыже мыйым леведе, мыйым кӱ курык ӱмбаке нӧлтале. [6] Теве кызытат вуемым тушманем-шамыч дечын кӱшкӧ нӧлтале; Тудын илыме верыштыже, йыр савырнен, моктымо да йывыртыме надырым кондышым. Юмым моктен мурем. [7] Эй Юмем, сӧрвалыме йӱкем кол, мыйым серлаге да мыйым колышт. [8] Шӱмем Тыланет каласыш: Юмым кычалам. Мыйын чурием Тыйым кычале, эй Юмо, Тыйын чуриетым кычалам. [9] Чуриетым мый дечем ит савыре да, сырен, кулетым коден ит кае, Тый мылам полшышо лий, мыйым ӧрдыжкӧ ит покто, Утарыше Юмем, мыйым ит кудалте. [10] Вет ачам-авам мыйым кудалтышт, а Юмемже мыйым аралeн нале. [11] Эй Юмо, Шке корнетлан мыйым туныкто да тушманем-шамыч верчын мыйым чын корныш шогалте. [12] Поктышо-шамыч кидыш мыйым ит пу, вет шояк мутым ойлышо-шамыч мыйын ваштареш шогалыыч, да шояк шкенжым шке ондалыш. [13] Илыше-шамычын мландыштышт Юмын пуышаш порылыкым ужам манын, инанем. [14] Юмылан ӱшане, лӱддымӧ лий, да шӱмет пенгыдемже, да Юмылан ӱшане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 27.

1 Эй Юмо, Тыланет сӧрвален каласем, эй Юмем, мылам пелештыде ит код, шӱгарышке вочшо-шамыч гае лияш огыл манын, нигунамат мыланем пелештыде ит код. 2 Тыланет кумалмем годым, святой черкет деке ончен, кидем нӧлталмем годым, эй Юмо, сӧрвалыме йӱкемым кол. 3 Мыйым языкан-шамыч дене пырля судышко ит нал, шоякым ыштыше-шамыч дене пырля, лишылыштлан порым ойлышо, а чонышт дене осалым шонышо-шамыч дене пырля мыйым ит пытаре. 4 Эй

Юмо, пашаштым ончен, осал ыштымышт семын нунылан пӧртылтӧ, кидыштын пашаштым ончен, нунылан пӧртылтӧ, нунылан йӧрышым пу, [5] Вет нуно Юмын пашаже-шамычым да Тудын кидшын ыштымыжым умылен огытыл, сандене нуным шалате да уэш ит нӧлтал. [6] Юмо моктымо, вет Тудо мыйын кумалме йӱкемым колын. [7] Юмо — мыйын полшышем да аралышем, да шӱмем Тудлан ӱшаныш, Тудо мылам полшыш, да капемат рвезеште, да мый Тудым кумылын мурен чапландарем. [8] Юмо — Шке калыкшым чоткыдемдыше да миро дене шӱрымыжым утарен аралыше. [9] Шке калыкетым утаре да Шкендын чыла тӱрлетланат порым пӱрӧ, нуным арале да курымеш нуным нӧлтӧ.

Скинийым лукмылан.
Давидын псаломжо, 28.

[1] Эй, Юмын эргыже-шамыч, Юмылан кондыза, Юмылан самырык тага-шамычым кондыза, Юмылан чапым да пагалымашым кондыза. [2] Юмылан Тудын лӱмжын чапшым кондыза, святой кудывечыштыже Юмылан кумалза. [3] Юмын йӱкшӧ вӱд ӱмбалне: чапын Юмыжо кӱдыртыш, Господь шуко вӱд ӱмбалне. [4] Юмын йӱкшӧ куатле, Юмын йӱкшӧ моткоч чапле. [5] Юмын йӱкшӧ кедр пушенге-шамычым тодышт кышка, да Ливан курыкысо кедр-шамычымат Юмо тодышт пытара. [6] Нуным Ливан курыкын ӱшкыжаш презыжым пытарыме гае пытара, а

йöратымыже* — ик тӱкан янлыкын** эргыже гае.
7 Юмын йӱкшö тулйолкыным луктеш. 8 Юмын
йӱкшö ир мландым чытырыкта, да Каддийысе ир
мландымат Юмо чытырыкта. 9 Юмын йӱкшö пӱчö-
шамычым пенгыдемда да тумерлам чарангда. Да
Тудын черкыштыже керек-кöат Тудын чапшым
каласа. 10 Вӱд ташлыме мландым илыме верыш
Юмо савыра, да Юмо курымеш Кугыжалан шин-
чеш. 11 Юмо шке калыкшылан куатым пуа, Юмо
Шке калыкшылан тыныслыкым колта.

1 Муро псалом.
Давидын пöртшым уэмдымылан, 29.

2 Эй Юмо, мыйым нöлтыметлан да тушманем-
шамычым мыйын верч куан деч посна кодыметлан
Тыйым чапландарем. 3 Господь Юмем! Мый Тый-
ым сöрвалышым, да Тый мыйым паремдышыч.
4 Эй Юмо! Тый чонемым тамык гыч нöлтышыч
да мыйым шӱгар вынемышке кайыше-шамыч
деч утарышыч. 5 Эй, Юмылан йöрышö-шамыч,
Господылан мурыза, Тудын святыньыжым шар-
нымашым увертарыза. 6 Вет чот сырымаштыже
шыдыже шога, да илымашат Тудын эрыкышты-
же: кастене — шортмаш, эрдене — куан. 7 Сайын
илымем годым манынам ыле: «Курымеш омваш-
талт: 8 Эй Юмо, эрыкет дене мыйын порылы-
кемлан вийым пу!» Тый чуриетым савырышыч,

---

*Йöратымыже — Израиль.
**Ик тӱкан янлык — единорог.

да мом ыштышашымат шинчыдыме лийым. [9] Эй Господь, Тыланет йӱкын каласем да Юмемым сӧрвалем. [10] Вӱрем деч могай пайда, кунам мый шӱйын пытышаш улам? Пурак Тыйым чапландарен кертеш мо? Тудо чынетым увертара мо? [11] Юмо кольо да мыйым серлагыш, Юмо мыланем полшышем лие. [12] Шортмемым Тый мылам йывыртымашке савырышыч, ойго вургемем кушкедыч да мыланем йывыртымашым чиктышыч. [13] Мыйын чапем Тыйым чапландарыже ыле да моктымым ынже чарне ыле. Эй Господь, мыйын Юмем! Тыйым курымеш ойлен чапландарем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Давидын псаломжо.

Кугу ойго годым, 30.

[2] Эй Юмо, ўшанымашем Тыланет пыштышым
да курымеш ом вожыл: чынет дене мыйым утарен
лук. [3] Мый декем пылышетым лишемде, мыйым
вашке утаре, мыйым утарышаш верч аралыше
Юмем да толын пурышаш пӧртем лий. [4] Вет Тый
мыйын куатем да аралeн ашнышем улат, Шке
лӱмет верчын мыйым вӱдет да мыйым темет.
[5] Мылам шылтен шындыме оптыш гычын мыйым
луктат, вет Тый, Господь, мыйын аралышем улат;
[6] Чонемым Тыйын кидышкет пуэм. Эй Господь,
чынлыкын Юмыжо, Тый мыйым утарышыч.
[7] Кӱлдымашым аралыше-шамычым шыч йӧрате, а
мый Юмылан ўшанышым. [8] Тыйын чаманыметлан
йывыртен куанем, вет ўнгышӧ лиймемым ужын,
чонемым нужналык деч утарышыч [9] Да тушман-
шамыч кидеш мыйым шыч кодо, йолемым кумда
верышке шогалтышыч. [10] Эй Юмо, мыйым серла-
ге, вет мый пеш ойгырем: сырымет дене шинчам
вудаканге, чонем да кӧргем пудыранышт. [11] Вет
илышем чер дене темын нужнанге, а ий-влак ой-
гырен эртат; нужнан илымашеш вием шагалеме,
да луэм-шамыч вийдыме лийыч. [12] Чыла тушма-
нем-шамычлан, путыракшым пошкудем-шамыч-
лан, воштылтыш лийым да палымем-шамычлан
лӱдмаш лийым: мыйым ужшо-шамыч мый дечем
куржыч. [13] Колышо енг гае мый енг шӱмыштӧ мон-
далтым, пудыргышо ате гае лийым. [14] Вет лишнем

илыше-шамычын шукыштын мыйым вурсымыш-
тым кольым; чылан пырля мыйын ваштарешем
погынен толын, нуно чонемым налаш каҥашышт.
15 Эй Юмо, Тыланет ӱшанен, каласышым: Тый
мыйын Юмем улат! 16 Илышем Тыйын кидыш-
тет: тушманем-шамычын кидышт гыч да мыйым
поктышо-шамыч деч мыйым утаре. 17 Шке кулет-
лан чуриетын волгыдыжым ончыкто, Шке чама-
нымашет дене мыйым утаре. 18 Эй Юмо! Тыйым
сӧрвален кумалмем верчын вожылаш огыл ыле:
тек пужлышо-шамыч вожылмашеш кодыт да та-
мыкышке волат. 19 Чын енглан ваштареш кугеш-
нен да тудым иземден осалым ойлышо да онда-
лыше йылме-шамыч ойлен кертдыме лийышт.
20 Эй Юмо, кугу порылыкет моткоч шуко, Тый
тудым Шке дечет лӱдшӧ-шамычлан саклен ку-
чет, Тыланет ӱшаныше-шамычлан тудым айде-
ме эрге-шамыч ончылно ончыктенат! 21 Тый *чын
еҥ-шамычым* калык пудыраныме гыч еҥ уждымо
вереш шылтет, нуным осал йылме-шамыч деч
Шке леведышет йымалне ашнет. 22 Пырдыж дене
аралыме олаште кугу чаманымашым ончыктышо
Господь моктымо. 23 Ушем пудыраныме годым
мый каласышым: шинча ончычет корангдыме
улам. Сандене Тыланет сӧрвален кумалмем годым
Тый сӧрвалыме йӱкемым кольыч. 24 Эй, Юмылан
йӧрышӧ-шамыч, чылан Тудым йӧратыза, вет Юмо
чыным йодеш да утыждене кугешныше-шамыч-
лан пӧртылта. 25 Эй, Юмылан ӱшаныше-шамыч,
чот шогыза, да тек тендан шӱмда пенгыде лиеш.

Давидын псаломжо.
Умылтарен туныктышо, 31.

1 Закондымылыкшо кудалтыме да сулыкшо
касарыме ен поро пиалан. 2 Кӧн языкшым Юмо
ок ушештаре да кӧ йылмыж дене ок чоялане —
тудо ен поро пиалан. 3 Вет ойлыдымо лийым, да
кече мучко Тыйым ӱжмем дене луэм-шамыч вий-
дыме лийыч, 4 Вет Тыйын кидет йӱдшӧ-кечыже
мыйын ӱмбалнем лие; иман вондерын шуралты-
мыжлан кӧра мый чот орланышым. 5 Законды-
мо улмем пален нальым да языкем шым шылте,
закондымо улмемым Юмылан почын ойлем, да
шӱмемын шотдымо улмыжым Тый кудалтышыч.
6 Тидым ужын, Юмылан йӧрышӧ чыла ен кӱлеш
жапыште Тыланет кумалеш, да ташлыше вӱд ту-
дын деке ок лишем. 7 Мыйым кучышо ойго деч
аралалташ верым пуышо Тый улат. Эй йывыр-
тымашем! Авырен налше-шамыч дечын мый-
ым утаре. 8 «Тыйым ушаным ыштем да кайы-
шаш корнетлан тыйым туныктем. Шке шинчам
тыйын ӱмбакет пыштем», — маныч. 9 Ушдымо
имне да мул* гае ида лий, нуно лишкет мийыды-
ме лийыт гын, шӧрмычым чиктет да сорлыклет.
10 Языканлан йӧсылык шуко, а Юмылан ӱшаны-
ше ен ым чаманымаш вӱдыл налеш. 11 Эй, Юмы-
лан йӧрышӧ-шамыч, Юмылан йывыртен куа-
ныза, чын шонымашан-шамыч, чыланат Тудым
моктыза!

---

*Мул — лошак.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын

тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Нылымше кафисме деч вара тропарь-влак, 7-ше сем

Господь, уло илышым языкыште эртарыше ӱнгышемше чонышкем толын пуро да, яжар ӱдырамашым утарымет гаяк, мыйымат Шке декет нал да утаре.

Кызытсе илышын толкынжым эртымем годым мучашдымын шуко осалым ыштымем умылем, шонымемын виктарышыже укелан кöра Петр гай Тыланет йӱкын каласем: Христос Юмо, мыйым утаре, Айдемым йöратыше улмет дене мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Христосын яндар ӱдыр-влаклан ямдылыме волгыдо пöртышкыжö вашке пурена да мемнан Христос Юмынан пеш поро йӱкшым чылан колына: «Пылпомышын чапшым йöратыше-влак, толза». Ушан ӱдыр-влак дене пырля пураш манын, шке сортанам ӱшанымаш дене волгыдемдена.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Чонем, лектын кайымет деч ончыч сулыкет касаре, вет сулыкан-влаклан сулен налаш неле да чытен керташ лийдыме суд лиеш. Пушкыдемше шӱм дене Господьым сӧрвале: пален да палыде сулыкым ыштенам, Поро Юмо, Шке Аватын сӧрвалымыж дене мыйым чамане да утаре.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Господь, Тыланет Иктылан, осалым шарныдыме да Порылан, шке сулыкем почам. Мый, йӧрдымӧ, сукен возын сӧрвалем: Господь, мый сулыкым ыштенам, шуко сулыкым ыштенам. Шуко йонгылышым ыштымемлан кӧра Пылпомыш кӱкшытыш ончалаш ом йӧрӧ гынат, мыйын Юмем, Эн Поро да Чаманыше, мыланем чон гыч лекше шинчавӱдым пу, ала тудын дене мый, колен йоммем деч ончыч, Тыйым сӧрвален сенгем да чыла сулыкем дечын мушкылт эрнем. Чонемын кап деч ойырлымеке, чот лӱдыкшӧ да шучко верла гоч эртышаш улам, тушто мыйым айдемым пытараш тӧчышӧ да пычкемышалтше чуриян ия-шамыч авырат, полшаш да утараш пеленем кайыше иктат ок лий. Тыйын порылыкетлан ӱшанен кумалам: Поро Юмо, мыйым лӱдыктылшӧ ия-влаклан ит пу; нунын кидыш пуымо улам манын, тушманем-шамыч моктанен ынышт керт. Эй Господь, Шке чаманымашетым ит мондо, законетым шуктыдымем семын мыланем ит пӧртылтӧ, Шке чуриетым мый дечем ит савыре. Господь, Тый мыйым Шке порылыкет да чаманымашет

дене туныкто. Тушманем мыйын верч ынже куане, ваштарешем улшо шыдыжым да осалым ышташ шонымыжым шӧрӧ. Поро Юмо, Тый декет нангайыше чын корным пу, вет сулыкым ыштенам гынат, вес эмлызе деке коштын омыл, вес юмо деке кидем шуен омыл. Мыйын кумалмем ит шӱкал, Шке порылыкет дене мыйым колышт, шӱмемым Тый дечет лӱдмаш дене пенгыдемде. Господь, Тыйын порылыкет мыйын ӱмбалнем лийже да чыла шонымашемым тул гае йӱлалтыже. Господь Юмо, Тый вет Волгыдо улат, чыла волгыдо дечат Волгыдо, чыла куан дечат Кугу Куан, чыла лыпландарымаш деч Кугу Лыпландарымаш, курым-курым мучко улшо Чын Илыш да Утарымаш улат. Аминь.

ВИЗЫМШЕ КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 32.

1 Эй, Юмылан йӧрышӧ-шамыч, Юмылан йывыртыза, Юмылан йӧрышӧ-шамычлан мокташ кӱлеш: 2 Юмым кӱсле дене чаплыза, Тудлан лу
кылан псалтирь дене мурыза. 3 Тудлан у мурым
мурыза, Тудлан сайын, кугу йӱк дене мурыза! 4 Вет
Юмын мутшо чын да Тудын чыла пашаже ӱшанле улыт. 5 Юмо порылыкым да чын тӧрлымым
йӧрата, Юмын порылыкшо дене мланде темын.
6 Юмын мутшо дене пылпомыш пенгыдемдалтын,
да Тудын умша шӱлышыж дене нунын кӧргысӧ

чыла куатышт лийыныт. 7 Тудо теҥыз вӱдым шу-
вышеш* темыме гай ик верышке пога, пундашды-
мым аралыме верыш петыра. 8 Юмо деч уло мланде
лӱдшӧ, да тӱняште чыла илыше Тудын деч лӱдын
чытырныже! 9 Вет Тудо каласен — да лийын, Тудо
шӱден — да пӱралтыныт. 10 Юмо калык-шамычын
каҥашыштым шалата, еҥ-шамычын шонымыш-
тым кораҥда да князь-шамычынат каҥашыштым
кораҥда. 11 Юмын каҥашыже курымеш ила, Ту-
дын шӱмыштыжӧ улшо шонымыжо — тукым гыч
тукымышко. 12 Кӧн Юмыжо Господь — тыгай ка-
лык поро пиалан, Тудын кӱштымыжым шуктен
илаш ойырен налме енже-шамычат поро пиа-
лан улыт. 13 Юмо Пылпомыш гыч ончалын, чыла
айдеме эрге-шамычым ужын. 14 Шке ямдылыме
суртшо гыч мландыште илыше-шамычым чы-
лаштым Тудо ончалын, 15 Кӧ нунын шӱмыштым
кажныжым посна пӱрен да нунын чыла пашаш-
тымат пала. 16 Кугыжа вийже шуко лийме дене
огеш утаралт, да патыр еҥ куатше шуко лийме
дене огеш утаралт. 17 Утаралташ имньылан ӱша-
наш ок лий: вийже шуко лийме дене тудо утаралт
ок керт. 18 Теве Господьын шинчаже Тудын деч
лӱдшӧ-шамыч ӱмбалне, Тудын порылыкшылан
ӱшаныше-шамыч ӱмбалне: 19 Нунын чоныштым
колымаш деч утара да шужен ий годым нуным
тема. 20 Чоннаже Юмым вучен ила, вет Тудо мем-
нан полшышына да аралышына. 21 Мемнан шӱм-

*Шувыш — коваште мешак.

на Тудлан йывырта, да Тудын святой лӱмжылан
ӱшанышна. 22 Эй Юмо, Тыланет ӱшанен илымы-
на семынак, мыланна Тыйын чаманымашет лий-
же ыле.

1 Давидын псаломжо, кунам Авимелех ончылно шке чурийжым вашталтен, тудыжо Давидым колтен, да Давид каен, 33.

2 Юмым кеч-могай жапыштат моктен илем,
Тудым моктымаш — эре мыйын йылмыштем.
3 Юмын лӱмжӧ дене мыйын чонем моктанаш
тӱҥалеш, да ӱҥышӧ еҥ-шамыч тек колыт да йы-
выртат. 4 Юмым мый денем пырля чапландары-
за да, иквереш погынен, Тудын лӱмжым нӧлте-
на. 5 Мый Юмым кычальым, Тудо мыйым кольо
да чыла ойгем деч утарыш. 6 Тудын деке толза
да волгалтса, да тендан чурийда вожылмашке ок
пуро. 7 Теве тиде ӱҥышӧ сӧрвален кумале, да Юмо
тудым кольо да чыла ойгыж деч утарыш. 8 Юмо
деч лӱдшӧ-шамычым Юмын Суксыжо йыр авы-
рен налеш да утара. 9 Тамлен ончыза да Юмын
могай поро улмыжым ужыда: Тудлан ӱшаныше
еҥ поро пиалан! 10 Эй, Юмын святойжо-шамыч,
чыланат Тудын деч лӱдын шогыза, вет Тудын деч
лӱдшӧ-шамыч йорлеш огыт код. 11 Поян-шамыч
йорлештыныт да шуженыт, а Юмым кычалше-
шамыч порылык деч посна огыт код. 12 Эй, ик-
шыве-шамыч, толза, мыйым колыштса, тендам

Юмо деч лӱдаш туныктем. [13] Кӧ илышым йӧрата, кӧ поро кече-шамычым ужнеже? [14] Йылметым осаллык деч да умшатым чояланен ойлымо деч кучо. [15] Осал паша деч коранг да порым ыште, тыныслыкым кычал да тудын деке вашке. [16] Юмын шинчаже Тудлан йӧрышӧ-шамыч ӱмбалне, а Тудын пылышыже нунын кумалмыштым колыштеш. [17] Юмын чурийже осалым ыштыше-шамыч ваштареш: нунын нерген шарнымашым мланде ӱмбач пытарышаш верч. [18] Юмылан йӧрышӧ-шамыч сӧрвален кумальыч, да Юмо нуным колын да чыла ойгышт деч утарен. [19] Ойгырышо шӱман-шамычлан Юмо лишыл да ӱнгышӧ шӱлышан-шамычым утара. [20] Юмылан йӧрышӧ-шамычын ойгышт шуко гынат, чылаж дечат Юмо нуным утара. [21] Юмо нунын чыла луыштым арала, нунын ик луыштат ок пудырго. [22] Языкан-шамычын колымашышт пеш шучко, да Юмылан йӧрышӧ-шамычым ужын кертдыме-влак языкыш пурат. [23] Юмо Шке кулжо-шамычын чоныштым утара, да Тудлан ӱшанен илыше-шамыч иктат языкан огыт лий.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 34.

1 Эй Юмо, мыйым шотлыдымо-шамычым судитле, мыйым сенгаш шонышо-шамычым сенге. 2 Керде ден авыртышым нал да мылам полшаш шогал. 3 Кердетым лук да мыйым поктышо-шамыч ваштареш шогал, мыйын чонемлан каласе: «Мый тыйын утарышет улам». 4 Мыйын чонем кычалше-шамыч тек вожылмашеш кодыт да намысыш пурат, а мылам осалым ыштыше-шамыч тек шенгек чакнат да вожылмашеш кодыт. 5 Тек нуно мардеж пуал колтымо пурак гае лийыт, да Юмын Суксыжо нуным поктен колта. 6 Тек нунын корнышт пычкемыш да яклака лиеш, а Юмын Суксыжо тек нуным поктен кая: 7 Вет титакем уке ӱмбачак, мыйым пытараш шонен, шке вапшыштым шылтен шындышт, арамак мыйын чонем мыскылышт. 8 Тек палыдыме вапш тудо енгым леведеш, да шке шындыме лӧдыжӧ туды-

мак куча, тек тудо шке вапшешыже шке пижеш.
9 Мыйын чонем Юмылан йывырта, Тудын утары-
мыжлан куана. 10 Чыла луэмат каласа: эй Господь,
эй Господь! Тыйын гай кӧ уло? Тый вийдымым
виян-шамычын кидышт деч утарет, толышо-ша-
мыч деч йорлым да незерым утарыше Тый улат.
11 Шоякым ойлышо-шамыч мыйын ваштарешем
шогальыч да мый дечем мыйын палыдымем йо-
дыштыч. 12 Мыйын порылыкемлан осал дене
пӧртылтышт да мыйын чонем саскадыме лий-
же маныч. 13 Нунын поктылмышт годым мый,
шӱкшӧ вургемым чиен да пӱтым кучен, чонемым
ӱҥышемдышым, да кумалмашем шке кӧргышкем
савырнен тольо. 14 Мый лишылемлан, изамлан
йӧрышаш гай нунылан йӧраш тӧчышым; шортшо
да ойгырышо гай ӱҥышемын коштым. 15 А нуно
мыйын ваштареш йывыртен погынышт, мыйым
сусырташ погынышт, а мый паленат омыл. Нуно
шелалтыч, но шӱмышт ыш пушкыдем: 16 Мый-
ым тергышт, воштылын-оҥарен шогышт, мый-
ын ӱмбакем пӱйыштым пурыч. 17 Эй Господь, ку-
нам Тый тидым ужат? Чонемым нунын осалым
ыштымышт деч, шкет чонемым лев деч корангде.
18 Кугу погынымаште Тыйым чапландарем, шуко
калык коклаште Тыйым моктем. 19 Мыйын ваш-
тареш арамак осалым ыштыше-шамыч, мыйым
арамак ужмышудымо да шинчаштым пӱялше-ша-
мыч мыйын нерген тек огыт йывырте. 20 Вет нуно
мыланем тыныслыкым ойлышт гынат, шыдышт
дене осалым шонышт. 21 Мыйын ӱмбак кычкы-

рен каласышт: «Сай, сай, мемнан шинчана ужо!»
22 Эй Юмо, Тый тидым ужыч, пелештыде ит код.
Эй Юмо, мый дечем ит коран! 23 Эй Господь, кы-
нел, мыйын судемым умыло. Эй Юмем да мый-
ын Господем, мыйын йöсланымем уж. 24 Эй Юмо,
мыйым чынет дене тöрлö. Господь Юмем! Нуно
мыйын верч ынышт йывырте ыле. 25 Тек шке
шÿмыштышт «Сай, сай, чонна йодмо семын лие!»
манын огыт керт; «Тудым нелын кертна» манын,
ынышт ойло ыле. 26 Мыйын пиалдыме лиймемлан
йывыртыше-влак тек чылан вожылыт да вожыл-
тарыме лийыт; да шкеныштым кÿшкö шынды-
ше-шамыч тек намысыш пурат да мыскылтыш
дене леведалтыт. 27 Мыйын чыныш лекшашемым
вучышо-влак тек йывыртен куанат, Юмын кул-
жылан тынысым *йодшо-влак* тек чарныде ойлат:
«Господь чапланыже!» 28 Тек йылмем Тыйын чы-
нетлан да кече мучко Тыйым мокташ тунемеш.

1 Мучашлан. Юмын шочшыжо Давидын псаломжо, 35.

2 Закон ваштареш чот шогышо шке кöргыш-
тыжö языкланаш шона: Юмо деч лÿдмаш шин-
ча ончылныжо уке. 3 Пуйто тудо закондымылык-
шым ужын да тудым ужмышудымо лийын, тидын
дене шкенжым шке ондален. 4 Умша гыч лекше
мутшо — закондымылык да чояланымаш: тудо
порылан тунемаш шонен огыл. 5 Кийыме верыш-
тыже закондымылык нерген шонен, чыла тÿр-

лӧ йӧрдымӧ корныш тошкалын да осаллык деч йырнен огыл. [6] Эй Юмо, Тыйын чаманымашет Пылпомышто да Тыйын чынлыкет пыл-шамыч деке шумешке. [7] Тыйын чынет — Юмын курык гае, Тыйын пӱрымашет — мучашдыме келгыт: эй Юмо, ен-шамычымат, вольык-шамычымат Тый аралет! [8] Эй Юмо, Тый Шке чаманымашетым чот шукемдышыч, айдеме тукым эрге-шамыч Тыйын шулдырет йымалне порын аралалташ ӱшанат. [9] Тыйын пӧртетын поянлыкше дене темыт, да тамле памашет гыч нуным йӱктет. [10] Вет илышым пуышо памаш Тый денет, Тыйын волгыдыштет волгыдым ужына. [11] Тыйым палыше-шамычлан чаманымашым да чын шӱман-шамычлан чынетым шукемде. [12] Кугешнышын йолжо лишкем ынже тол, да языкан енын кидше мыйым ынже тарвате! [13] Закондымын ыштыше-шамыч туштo чыланат пытеныт, нуно шӱкал коранґдыме улыт да шогалын огыт керт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-

демым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 36.

1 Чоя ен гае лияш ит тöчö да закондымын ыштышылан ит кöране. 2 Вет нуно шудо гае вашке кошкат да ужар шудо гае вашке возыт. 3 Господьлан ўшане да порым ыште, мланде ўмбалне иле да тудын поянлыкше дене пайдаланаш тўналат. 4 Юмылан куанен иле, да Тудо тыланет шўмет йодмым пуа. 5 Корнетым Юмылан поч да Тудлан ўшане, да Тудо шукта: 6 Тыйын чынетым волгыдыш луктеш да пўрымашетым кечывал кече гайым ышта. 7 Юмым колышт иле да Тудлан кумал. Шке корныштыжо чыла шуктышо, но закондымын ыштыше енлан ит кöране. 8 Шыдешкыметым чарне да кугун сырыметым кудалте, шоякым ыштыше-шамыч почеш ит кай. 9 Вет чояланыше-шамыч пытат, Юмын кўштымыжым кугу чытымаш дене шуктышо ен-шамычлан мланде возеш. 10 Шукат ок эрте, а языкан ен огеш лий, да тудын вержым кычалат гынат, от му. 11 Ўнышö-шамычлан мланде возеш, да шуко тыныслык дене шер темын канат. 12 Языкан ен чын еным эскера да тудын ўмбаке пўйжым пуреш. 13 Юмо языканым

вожылмашыш луктеш, вет тудын кечыже пытен
толшашым ончылгоч ужеш. 14 Незер ден йорлым
пытараш да чын шонымашан-шамычым шурал-
таш манын, языкан-шамыч кердыштым луктыч,
пикшыштым чымен ямдылышт. 15 Нунын кер-
дышт тек шке шӱмышкышт пура, да пикшышт
тодылалтеш. 16 Юмылан йӧрышӧ-шамычын пеш
шагал погыштат языкан-шамычын шуко поян-
лыкышт деч сайрак. 17 Вет языкан-шамычын чо-
гашылышт кӱрышталтыт, а Юмылан йӧрышӧ-
шамычым Юмо пенгыдемда. 18 Язык деч посна
илыше-шамычын корныштым Юмо пала, да
нунын ужашышт курымеш огеш пыте. 19 Шучко
жапыште нуно вожылмашеш огыт код да кинде
укеан кечылаштат темыт, а языкан-шамыч пы-
тат. 20 Юмын тушманже-шамыч чапланымышт да
нӧлталалтмышт годым шикш шаланыме гае ша-
ланышт. 21 Языкан енг вучымеш налеш да огеш
пӧртылтӧ, а Юмылан йӧрышӧ енг йывыртен тӱла.
22 Да Юмым моктышо-шамыч мландан лийыт, а
Тудым шудалшыже йомын пытат. 23 Юмо айдемын
корныжым виктара да тудын корныжлан пеш ку-
ана: 24 Енг камвозеш гынат, огеш эмгане, вет Юмо
тудын кидшым пенгыдемда. 25 Самырык ылым да
теве ынде шонгемым, но Юмылан йӧрышӧ енгым
ӧрдыжеш кодымым да тудын тукымжын киндым
йодышт коштмым шым уж. 26 Юмылан йӧрышӧ
енг кечын порылыкым ышта да вучымешат пуа, да
тудын тукымжо пагалыме лиеш. 27 Осал деч коранг
да порым ыште, да курым-курымеш илет. 28 Вет

Юмо чын судым йӧрата да Шканже йӧрышӧ-шамычым огеш кодо, нуно курымеш аралалтыт, а закондымо-шамычше поктен колтымо лийыт, да пужлышо-шамычын тукымыштат пыта. 29 А Юмылан йӧрышӧ-шамычлан мланде пуалтеш, да тушан нуно курым-курымлан верангыт. 30 Юмылан йӧрышӧ енгын умшаже шинчымашлан тунемеш, да тудын йылмыже чыным ойла. 31 Юмын законжо тудын шӱмыштыжӧ, да тудын йолжо огеш шӱртньӧ. 32 Языкан енг Юмылан йӧрышӧ енгым ванген коштеш да тудым пушташ кычалеш, 33 А Юмо тудым языкан енгын кидешыже огеш кодо да тудлан судым ыштымыже годымат тудым титаклаш огеш пу. 34 Юмылан ӱшане да тудын корныж дене кошт, да тылат вочшаш мландым тылат пуышаш верч тыйым нӧлта, да языкан-шамычын йомын пытымыштым ужат. 35 Пужлышо енгын моктанымыжым да Ливан курыкысо кедр гае кугешнымыжым ужым: 36 Да лишычше эртен кайышым, да теве тудо уке: тудым кычальым, а тудын вержат уке. 37 Осал ит лий да чыным уж, вет тынысле айдемын ончыкылыкшо уло. 38 Закондымо-шамычше чылан йомын пытат, пужлышо-шамычын мо кодшыжат пыта. 39 А Юмылан йӧрышӧ-шамычын утаралтмашышт Юмо деч, да ойган жапыште Тудо нуным арала. 40 Юмо нунылан полша да нуным утара, языкан-шамыч кокла гыч утарен налеш да аралeн кода, вет нуно Тудлан ӱшаненыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде. Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пы-

лпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Визымше кафисме деч вара тропарь-влак, 5-ше сем

Христос Юмем, Тыйын престолет чот лӱдыкшӧ, а мыйын илышем ондалымаш дене темын: Поро да Айдемым йӧратыше, Тый мыйым от чамане гын, ончыкылык орлык деч кӧ утара?

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мланде ӱмбалнысе илыш верч тыршымем мыйым рай гыч поктен лукто; ӱшаным йомдарышым, мом ынде ыштем? Сандене капкам кырем да сӧрвалем: Господь, Господь, сулык ыштымем верч ӧкынымемлан кӧра капкатым поч да мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ӱдыр, Тыйын черкетым кузе лӱмдена? Шӱлышын каныме верже але Пылпомышын шерыжын райже? Мучашдыме илыш верч тыршыше, Тыйын чыла порылыкет уло, мемнан чоннам утарышаш верч Христосым эреак сӧрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чын ыштыше да моктымо Юмо, пеш кугу да виян Юмо, курым-курымаш Юмо, мыйым, сулыкан айдемым, тиде жапыште колышт: чояланыде сӧрвалыше еҥым колышташ сӧренат вет, йырнык умшан улам да сулыкеш варнен пытенам гынат, мыйым ит шӱкал. Мланде ӱмбалне илыше-шамычын да ӧрдыж верлаште кошт-шо-влакынат ӱшанышт Тый улат. Сарӱзгар ден авыртышым нал да мылам полшаш шогал, кердетым ямдыле да мыйым поктылшо-влак ваштареш нӧлтал. Мыйын ушдымылыкемын чурийже ончыч осал шӱлыш-влакым поктен колто: ушем гыч ужмышудымаш шӱлыш, осалым шарныме шӱлыш, кӧраныме да сайын кояш тӧчымӧ шӱлыш, лӱдмӧ да ойгырымо шӱлыш, кугешныме да моло тӱрлӧ осал шӱлыш тек кораҥ кают. Иян алгаштарымыж дене ылыжше чыла тӱрлӧ кумыл шупшмаш да капын осал таранымыже шулышт, тек мыйын чонем, капем да шӱлышем Тыйын святой туныктымашетын волгыдыж дене темеш. Тыйын шуко порылыкет дене пеҥгыде ӱшанымашке да ийготлан келшыше тичмашлыкыш шуам, тунам чыла Суксо да Юмылан йӧрышӧ-шамыч дене пырля Тыйын Эн Святой да чапле лӱметым моктем, Ачан, Эргын, Святой Шӱлышын, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КУДЫМШО КАФИСМЕ

[1] Давидын псаломжо.
Шуматкечым шарнаш, 37.

[2] Эй Юмо, шыдешкымет дене мыйым ит титакле да сырымет дене мылам орлыкым ит ужыкто.
[3] Вет Тыйын умдет-шамыч мыланем керылтыныт, да Тый кидетым мыйын ӱмбалан нелемденат. [4] Тыйын шыдет улмылан мыйын капем огеш парем, языкем улмо дене мыйын луэм огеш *тынысланe*. [5] Вет мыйын закондымылыкем вуемымат эртен, неле нумалтыш гае мыйым темден шога.
[6] Уш деч посна илымем дене мыйын сусырем-шамыч шӱйыныт да ӱпшалтыт. [7] Орланымем дене чылтак пӱгырнен пытышым, кече мучко ойгырен коштам. [8] Мыйын уло кӧргем намыс дене темын, мыйын капем огеш парем. [9] Чот йӧсланышым да ӱнгышемым, шӱмемын ойгырымыжо дене мӱгырен шортым. [10] Эй Юмо, мыйын чыла чон йодмашем Тыйын ончылнет, да мыйын ойгырен шӱлалтымемат Тый дечет шолып огыл. [11] Мыйын шӱмем пудыраныш, йыжынгемат пытыш, шинча волгыдем ыле, ынде тудат уке. [12] Йолташем ден шӱмбелем-шамыч, ончыкем толын, ваштарешем шогальыч, [13] А лишылем-шамыч мый дечем мӱндыркӧ шогальыч; чонем кычалше-шамыч мыйым шыгыремдышт, мыланем осалым кычалше-шамыч шоям ойлышт да чояланышаш нерген кечыгут кангашышт. [14] Мыйже сонгыра гай колын омыл да йылмыдыме гай шке умшамат почын омыл.

15 Да колын кертдыме енг гай умшам дене вашмутым пуыде шогышым. 16 Эй Юмо, вет мый Тыланет ўшанышым: Господь Юмем, Тый мыйым колат. 17 Вет мый каласышым: «Тушманем-шамыч мыйын верч тек огыт куане», — вет мыйын йолем шўртньымö годым нуно кугешнен шогышт. 18 Сусырым чыташ мый ямде улам, да мыйын орлыкем эреак ончылнем. 19 Вет закондымо улмем нерген мый увертарем да языкем верчын тургыжланаш тўнгалам. 20 Мыйын тушманем-шамыч илат да мый дечем виянрак лийыныт, да мыйым арамак ужын кертдыме-шамыч шукемыч. 21 Мыйын порылыкем ваштареш осалым ыштыше-шамыч мыйын порым ыштымемлан верч мыйын ўмбакем шоям ойлышт. 22 Эй Господь, мыйын Юмем, мыйым ит кудалте, мый дечем ит ойырло! 23 Мыйым утарыше Юмо, мыланем полшаш вашке!

1 Мучашлан. Идифумлан. Давидын мурыжо, 38.

2 Мый каласышым: йылмем дене языкым ышташ огыл манын, корнем аралаш тўнгалам. Языкан енгын мыйын ончылнем шогымыж годым мый умшамлан аралтышым пыштышым. 3 Йылмыдыме лийым да ўнгышемым, порылыкым йомдарышым да шыпланышым, да мыйын черем кöргышкем мöнгеш пöртыльö. 4 Кöргыштем шўмем ырыш, да мыйын шонымаштем тул ылыже. Йылмем дене каласышым: 5 Эй Юмо, кунам колышашем да илы-

шаш кечемын мыняре кодмыжым каласе. Илашем
мыняре кодын, палем ыле. 6 Теве Тый кечем-ша-
мычым шеч дене висенат, да Тыйын ончылнет
мыйын илышем нимо уке гае гына. 7 Чынак, чыла-
жат арам, чыла илыше енгжат. Чынак, енг вет ӱмыл
гае коштеш; тудо укеланак шкенжым тургыжланда-
ра, погым пога, а кӧлан погымыжым ок пале. 8 Кы-
зытат кӧ мыйын ӱшанем? Юмо огыл мо? Мыйын
илышемат Тый дечет. 9 Чыла закон деч посна ыш-
тымем деч мыйым утаре: Тый ушдымылан мыйым
мыскылаш эрыкым пуэнат. 10 Мый йылмыдыме
лийым да умшамым шым поч, вет Тый тыге ыш-
тенат. 11 Тыйын сусыртымет деч мыйым корангe,
вет Тыйын пенгыде кидет деч мый пытем. 12 Закон-
дымо улмыжлан кӧра осал пашажым ончыктымо
дене Тый енгым туныктышыч да тудын илышыжым
энгыремышвотым ӱштылмӧ гае пытарышыч: чынак,
чыла енгат арам тургыжлана! 13 Эй Юмо, кумалмемым
кол да сӧрвалымемлан пылышетым савыре, шинчавӱ-
демлан пелештыде ит код, вет мый Тыйын ончылнет
ачам-шамыч гаяк куснен коштшо да толын илыше
улам. 14 Колен колтымешке да уке лиймешке тыны-
сын илаш манын, мыланем куштылгылыкым пу.

1 Мучашлан.
Давидын псаломжо, 39.

2 Мый Юмылан пеш чот ӱшанышым, да Тудо
мыйым колышто да кумалмем кольо, 3 Мыйым
шучко вынем гыч да лӱкӧ куп гыч лукто, йо-

лем кӱ ӱмбаке шогалтыш, ошкылем тӧрлатен
колтыш. 4 Юмыланна мурымо у мурым умша-
шем пыштыш: шукышт ужыт да лӱдыт, Юмы-
лан ӱшанат. 5 Юмын лӱмжылан ӱшаныше ен
поро пиалан, тудо кӱлдымӧ пашашке да шоя
ойгырымашке ок ушно. 6 Господь Юмем, Тый
ӧрыктарыше пашам шуко ыштенат, нунын
шуко улмышт нерген увертарышым, ойлышым:
Тыйын шонымет гае шонышо иктат уке. 7 На-
дырым да кумалаш кондымым Тыйын налмет
ыш шу, мылам капым ямдылышыч, язык верчын
йӱлалтен кумалмымат шыч йод. 8 Тунам Мый ка-
ласышым: теве мием, книгаште Мыйын нерген
возалтын. 9 Эй Юмем, Тыйын эрыкетым шукты-
нем, да Тыйын законет — Мыйын кӧргыштем.
10 Кугу погынымаште чыным ойлышым, умша-
мым ом чаре. 11 Эй Юмо, Тый палет. Тыйын чы-
нетым шӱмыштем шылтен шым кийыкте, Тый-
ын чынетым да утарыметым каласышым, Тыйын
порылыкетым да чынетым кугу погынымаш деч
шым шылте. 12 Эй Юмо, сайлыкетым мый дечем
ит нал: Тыйын чаманымаш ден чынет эреак мый-
ым аралышт ыле. 13 Вет мыйым мучашдыме шуко
осаллык авырен нале, закондымылыкем мыйым
авырыш, шинчамат ончен ыш керт, нуно вуйысо
ӱпем дечат утла шукемыч, да шӱм-кылем луш-
кыш. 14 Эй Господь, мыйым утараш кумылан лий!
Эй Господь, мыланем полшаш вашке. 15 Чоне-
мым налаш кычалше-шамыч чыланат намысыш
пурат да вожылмашеш кодыт, мылам осалым шо-

нышо-шамыч вожылмашеш кодышт да мöнгеш савырнышт. 16 Мыйым, *мыскылен*, «сай, сай» манын илыше-шамыч вашке вожылмашеш кодышт. 17 Эй Юмо, Тыйым кычалше-шамыч чыланат Тыланет йывыртен куанышт, да Тыйын утарыметым йöратыше-шамыч чыла годымат ойлышт: «Юмо чапланыже!» 18 Мый йорло да незер улам, мыйын нерген Юмо тургыжлана. Мылам Полшышо да мыйым Аралыше Тый улат. Эй Юмо, мыланем полшаш ит мондо!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Давидын псаломжо, 40.

[2] Йорло ден незерлан порылыкым ышташ шонышо ен поро пиалан, *йöсылык* кечын Юмо тудым утара. [3] Юмо тудым аралыже, кужу ўмыраным да мланде ўмбалне поро пиаланым ыштыже, да тушман-шамыч кидышке ынже пу. [4] Черланен кийыме верыштыже тудлан Юмо полша! Черланен кийыме вержымат йöршеш вашталтен. [5] Мый каласышым: «Эй Юмо, мыйым серлаге, чонемым паремде, вет Тыйын ончылнет мый языкыш пурышым». [6] Тушманем-шамыч мыйын нерген осалым каласышт: «Кунам тудо кола да лўмжö мондалтеш?» [7] Да мыйым ужаш пурышо ен шўмыштыжö шоякым ойлыш, шканже закондымылыкым погыш. Вара, тўжваке лектын, пырля ойлен келшышт: [8] Тушманем-шамыч чыланат мыйын нерген шолып ойлышт, мылам осалым ышташ шонышт. [9] Мыйын ваштарешем закондымылык мутым каласышт: «Мален колтымеке, тудо ынде кынелеш мо?» [10] Вет мый денем келшен илыше ўшаныме ен, киндемым кочшо ен, мыйым шўртныкташ йолжым нöлтале. [11] Эй Юмо, Тый мыйым серлаге да мыйым кынелте, да мый нунылан пöртылтем. [12] Тушманем мыйын нерген *осалым шонен* огеш йывырте гын, тыге *мый* Тыйын йöратыметым пален налам. [13] Осал лийдымемлан Тый мыйым йöратен нальыч да Шке ончыланет курымеш чоткыдемдышыч. [14] Израильын Господь Юмыжо курым-курымеш моктымо. Тыге лийже. Тыге лийже.

[1] Мучашлан.
Корейын эргыже-влаклан тунемаш.
Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 41.

[2] Пӱчын памаш вӱд деке мийымыже шумо гае,
эй Юмо, мыйын чонем Тый декет мияш шона.
[3] Куатле, Илыше Юмым мыйын чонем пеш уж-
неже: «Юмын чурийже ончыко кунам миен лек-
там?» [4] Кече еда мылам «Юмет кушто?» манме
годым шинчавӱдем йӱдшӧ-кечыже кинде олмеш
лие. [5] Ӧрмӧ верыш кайышашем да Юмын пӧр-
тышкыжӧ йывыртыше умша дене, пайрем йӱк
дене *Юмым* чапландарен пурышашем ушешем
возо, да чонемын кумылжо почылто. [6] Эй, чонем,
молан ойгырет, молан мыйым тургыжландарет?
Юмылан ӱшане! Вет мый Тудым моктен ойлем:
«Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат.
[7] Кӧргыштем чонем тарваныш, сандене Тыйым
Иордан ден Ермон мланде да Изи гына курык
гычат ушешем налам». [8] Шунгалт йогышо вӱде-
тын йӱкшӧ дене поргем поргемым ӱжеш: Тыйын
чыла тура толкынет да вӱдонго-шамычет мыйын
ӱмбачем кайышт. [9] Кечывалым Юмо Шке поры-
лыкшым ончыкта, а йӱдым мый Тудлан мурем
да илышемын Юмыжлан кумалам. [10] Юмылан
каласем: «Мыйын аралышем Тый улат, мыйым
молан мондышыч? Тушманем-шамыч орланда-
рыме годым молан мый ойгырен коштам?» [11] Лу-
эм-шамыч пудыргымо годым тушманем-шамыч

«Тыйын Юмет кушто?» манын, кече еда мылам мыскылен ойлышт. 12 Эй, чонем, молан ойгырет? Молан мыйым тургыжландарет? Юмылан ўшане! Вет мый Тудым моктен ойлем: «Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат».

Давидын псаломжо, еврей-влак дене возымо огыл, 42.

1 Эй Юмо, мыланем судым ыште да нелылыкем уж; йӧрдымӧ калык деч, шояк да чояланыше ӊ деч мыйым утаре. 2 Эй Юмо, вет Тый мыйын пеӊгыдылыкем улат. Тый молан мыйым савырен колтышыч? Тушманем мыскылыме годым мый молан ойгырен коштам? 3 Тыйын волгыдетым да чынетым колто, нуно мыйым туныктат да Тыйын святой курыкышкет да илыме верышкет пуртат. 4 Мый Юмын *жертвенникше* деке мием, рвезылыкем куандарыше Юмын лишкыже. Эй Юмо, эй Юмем, кўсле дене Тыйым моктем! 5 Эй, чонем, молан ойгырет? Молан мыйым тургыжландарет? Юмылан ўшане! Вет мый Тудым моктен ойлем: «Тый мыйын утарышем да мыйын Юмем улат».

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Корейын эргыже-влаклан. Тунемаш, 43.

[2] Эй Юмо, тошто кечылаште, ачана-шамычын кечылаштышт, Тыйын ыштыме пашат нерген ме пылышна дене колна да ачана-шамычат мыланна увертарышт. [3] Тыйын кидет вес калык-шамычым пытарен, а Тый ачана-шамычым веранденат; йот калык-шамычлан йӧсым ужыктенат да нуным поктен колтенат. [4] Вет ачана-шамыч мландым шке кердышт дене налын огытыл, да нуным шке вийышт огыл, а Тыйын кидет, куатет да чуриетын волгыдыжо *утарен*, вет Тый нунылан поро кумылетым ончыктенат. [5] Тый Шке мыйын Кугыжам да мыйын Юмем улат, Тый Иаковлан утарымашым пуышо улат. [6] Тый денет тушман-шамычым сеҥена да мемнан ваштареш лекше-шамычым Тыйын лӱмет дене укешке луктына. [7] Вет мый пикшемлан ом ӱшане да кердем мыйым огеш ута-

ре. [8] Вет поктылшо-шамыч деч мемнам Тый утарышыч да мемнам ужын кертдыме-шамычымат вожылмашке пуртышыч. [9] Кече еда Юмым моктена да Тыйын лӱметым курымеш почын ойлена. [10] Кызыт Тый мемнам савырен колтышыч да вожылмашке пуртышыч, эй Юмо, ынде мемнан вийна дене пырля от лек. [11] Мемнам тушман-шамыч деч мӧнгеш савырышыч, да ужын кертдыме-шамыч мемнам толен кодышт: [12] Тый мемнам шорык-шамычым кочкаш пуымо гае пуэнат да йот калык коклашке шалатен колтенат. [13] Тый Шке калыкетым ак деч посна пуышыч, да йывыртен йӱкланымаште ме шукын ышна лий. [14] Мемнам пошкудо-шамычлан мыскылаш, мемнан йыр илыше-шамычлан онгарен воштылаш кодышыч. [15] *Тый* мемнам йот калык-шамыч коклаште воштылтышлан пыштенат, енг-шамыч, воштылын, вуйыштым мемнан велке рӱзалтат. [16] Намысем кече мучко шинча ончылнем, да чуриемын вожылмашыже мыйым леведе, [17] Мыскылыше деч да орлышын йӱкшӧ деч, тушманын да поктышын чурийже деч *орланем.* [18] Чыла тиде мыланна логале, но Тыйым ышна мондо да кӱштыметым ышна пудырто, [19] Мемнан йолгорнынам Шке корнет гыч коранденат гынат, мемнан шӱмна Тый дечет ыш коранг: [20] Вет орлык ужмо верыштына мемнам ӱнгышемдышыч, да колымашын ӱмылжӧ мемнам леведе. [21] Юмынан лӱмжым мондена да йот юмылан киднам нӧлталына гын, [22] Юмо тидлан мутым кучаш ок шогалте мо? Вет Тудо шӱмын

шолып шонымашыжым пала. [23] Тыйын верч мемнам кече еда пуштедат, шӱшкылшаш шорыклан шотлат. [24] Эй Юмо, кынел, молан малет? Кынел да *мемнам* чылтак ит кудалте. [25] Чуриетым молан савырет? Мемнан йорлылыкнам да ойгынам молан мондет? [26] Вет чонна ӱҥышеме, пурак гае лие, кӧргына мландеш пиже. [27] Эй Юмо, кынелын, мыланна полшо да Шке лӱмет верчын мемнам утаре!

[1] Мучашлан. Вашталтме нерген. Корейын эргыже-влаклан тунемаш. Йӧратыме ен нерген муро, 44.

[2] Мыйын шӱмем поро мутым луктеш, пашам нерген Кугыжалан ойлем: мыйын йылмем — вашке возышо книгазын тояже. [3] Тыйын чеверлыкет чыла айдеме эрге-шамыч дечат чапле! Тыйын умшат гыч поро кумыл шарлен, да Юмо Тыйым курым-курымлан суапландарен. [4] Эй, Виян, кердетым кыдалешет ӱштал, [5] Моторлыкет да сайлыкет дене чын верч, ӱҥышылык да виклык верч чоткыдем, вашке да кугыжалане, да Тыйын пурла кидет Тыйым ӧрыктарышын нангая. [6] Эй, Виян, Тыйын пикш умдет-шамыч пеш пӱсӧ улыт, нуно Кугыжан тушманже-шамычын шӱмышкӧ керылтыт, калык-шамыч йол йымакет йӧралтыт. [7] Эй Юмо, Тыйын престолет курым-курымеш. Кугыжалыкетын тояже —

чын тоя: [8] Тый чынлыкым йöратенат да закон-
дымылыкым ужын кертдыме лийынат, эй Юмо,
садлан верч Тыйын Юмет куандарыше ӱй дене
Тый денет иктеш улшо-шамыч деч утла Тый-
ым ӱйлен. [9] Смирна, алой да кассий — Тыйын
чиемет гыч; слон лу дене сöрастарыме пöртла
гыч Тыйым куандарат. [10] Кугыжа-шамычын
ӱдырышт Тыйын моткоч пагалыме енгет улыт,
шöртньö дене тӱрлымö да сöрастарыме вургe-
ман Ӱдыр Кугыжа пурла могырышкет шогалын.
[11] Эй, Ӱдыр, колышт, уж да пылышетым пыш-
те, Шке калыкетым да ачатын суртшымат мон-
до! [12] Да Кугыжа Тыйын моторлыкетым ужнеже,
вет Тудо Тыйын Юмет, да Тый Тудлан сукен
кумалат. [13] Тирын ӱдыржат пöлек-шамыч дене:
да калыкын поянышт-шамыч Тыйын чуриет-
лан сöрвален кумалыт. [14] Кугыжа Ӱдырын чыла
чапше шке кöргыштыжö, Тудо шöртньö шӱртö
дене тӱрлымö да сöрастарыме мотор вургемым
чиен. [15] Тудын почеш Кугыжа деке ӱдыр-шамыч
кондалтыт, Тудын лишылже-шамыч Тый декет
кондалтыт. [16] Йывыртымаш да куанымаш дене
кондалтыт, Кугыжан полатышкыже пурталтыт.
[17] Тыйын ачатмыт олмеш эргыч-шамыч лийы-
ныт: Тый нуным чыла мландылан вуйлатышы-
лан шогалтет. [18] Тыйын лӱметым тукым гыч
тукымышко ушыштем кучем, сандене калык-
шамыч Тыйым курымеш да курым-курымеш
чапландараш тӱгалыт.

[1] Мучашлан. Корейын эргыже-влак гоч. Шолып паша нерген. Псалом, 45.

[2] Юмо мыланна — Аралалтме вер да Куат, неле ойго толмо годым — Полшышо. [3] Сандене ме, мланде чытырналтеш да курык-шамыч тенгыз пундашке савырнат гынат, огына лӱд. [4] Нунын вӱдышт мӱгырен йогеныт да толкыналтыныт, Тудын куатше дене курык-шамыч чытырналтыныт. [5] Вӱд йогын-влак Юмын олажым куандарат: Кӱшылсӧ Шке илыме вержым святитлен. [6] Юмо тудын покшелныже, да тудо огешат тарване: Юмо тудлан эр годсекак полша. [7] Калык-шамыч пудыранышт, кугыжаныш-шамыч тайналтыч, Кӱшылсӧ Шке йӱкшым пуыш: мланде чытырналте. [8] Куат-шамычын Юмыжо мемнан дене, Иаковын Юмыжо — мемнан Аралышына. [9] Толза да Юмын пашаже-шамычым, Тудын мланде ӱмбалне ыштыме ӧрыктарыше пашаже-шамычым ужса: [10] Тудо чыла мланде мучко сар-шамычым чарен, пикшым пудырта, сар ӱзгарым тодыштеш да авыртыш-шамычым тул дене йӱлалта. [11] Лыпланыза да Мыйын Юмо улмем палыза: Мый калык-шамыч коклаште нӧлталалтам, Мый мланде ӱмбалне нӧлталалтам. [12] Куат-шамычын Юмыжо мемнан дене, Иаковын Юмыжо — мемнан Аралышына.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым

проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кудымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 3-шо сем

Господь Юмо, Тыланет моктымашым кондем, чыла шке сулыкем Тыланет каласем. Тый мыйым Шке декет савыре да серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мыйын Юмем, мыйым утаре, кузе ожно мытарым утаренат, яжар ӱдырамашын шортын сӧрвалымыжым шӱкалын отыл, тугак мыйын ойгырен шӱлалтымемат йӧратен нал да мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Яндар Ӱдыр, Тыйын леведышет йымаке мый ынде кул семын толам: Юмым Шочыктышо Ава, мыйым сулык дене варналтме деч утаре. Тый вет сулык Сенгышым шочыктенат.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Мемнан Господь Юмына, ме, йӧрдымӧ-влак, шочмына годсекак да кызыт мартеат Тыйын мыланна пален але палыде, почмо але почын ончыктыдымо, паша але мут дене ыштыме чыла порылыкетлан таум ыштена. Мемнам йӧратымет верч

Шке Ик шочмо Эргычым пуаш эрыкет лийын. Мемнамат Тыйын йӧратымашетлан йӧрышым ыште. Тыйын шомакет дене мыланна ушым пу, Тый дечет лӱдмаш гоч Тыйын виет деч мыланна пенгыдылыкым шӱлалте, эрык дене але эрык деч посна ыштыме сулыкнам касаре, нуным мемнан ӱмбалан ит кодо, мемнан чоннам сулыкдымым ыште да переге. Тыйын айдемым йӧратыметлан мучаш марте йӧрышым ыштен, *титаклыдыме* яндар чонемым Шке Престолет ончыко шогалте. Господь, Тыйын лӱметым чын ӱжшӧ чыла енгым шарналте: мыланна кеч порым, кеч удам шонеными гынат, чылаштымат шарналте. Чылан ме айдеме улына, а чыла айдеме арам гына. Сандене Тыйым сӧрвалена: Господь, чаманыше шӱм кӧргетын кугу порылыкшым мыланна пу.

ШЫМШЕ КАФИСМЕ

[1] Мучашлан. Корейын эргыже-влак гоч. Псалом, 46.

[2] Калык-шамыч, кид совен, чот йывыртен, Юмылан ойлыза. [3] Вет Кӱшылсӧ Господь лӱдыкшӧ, уло мландылан пеш кугу Кугыжа. [4] Тудо мыланна ен-влакым сенгаш полшыш да йот калык-шамычым йол йымакына *пыштыш*. [5] Шке йӧратыме ужашыжым, Иаковын сылнылыкшым, мыланна ойырыш. [6] Юмо кугун йывыртен ойлымаште пуч йӱк дене нӧлталалте. [7] Мурыза Юмыланна, му-

рыза! Мурыза Кугыжаланна, мурыза! [8] Вет Юмо
чыла мландылан Кугыжа, тидым умылен мury-
за! [9] Юмо калык-шамычлан Кугыжа лийын; Юмо
Шке святой престолыштыжо шинча. [10] Калык-
шамычын вуйлатышышт Авраамын Юмыжо деке
погыненыт, вет мланде ўмбалне Юмын ойырен
налмыже-шамыч пеш чапланеныт.

[1] Арнян кокымшо кечыжлан. Корейын эргыже-влаклан. Муро псалом, 47.

[2] Господь вет пеш кугу да пеш моктымо мемнан
Юмынан олаштыже, Тудын святой курыкышты-
жо, [3] Тудым пеш чаплым ыштыме, чыла мланды-
лан куан. Тиде — Сион курык, йўдвел могыржо,
Кугу Кугыжан олаже! [4] Юмо тиде пёртым ара-
ла, да тушто илыше-шамыч Тудым палат. [5] Теве
мланде ўмбалнысе кугыжа-шамыч погыненыт,
ик верышке толыныт. [6] Чыла тидым ужын, нуно
ёрыныт, пудыраненыт, тарваненыт. [7] Нуно чы-
тырналтыныт: аза ыштыше гае орланеныт. [8] Тый
пеш кугу мардеж дене Фарсис корабль-шамычым
шалатет. [9] Ончыч колмынам ме Юмынан олаш-
тыже, куат-шамыч Юмын олаштыже, ужна: Юмо
тудым курымешлан шынден. [10] Эй Юмо, Тыйын
порылыкетым Тыйын калыкет коклаште налынна.
[11] Эй Юмо, Тыйын лўмет семын Тыйым мокты-
машат чыла мланде мучко: пурла кидет чынлык
дене темын. [12] Эй Юмо, Тыйын пўрымашет вер-

чын Сион курык йывыртыже, да Иудей ўдыр-шамыч куанышт! [13] Сион йыр савырныза да тудын дек лишемза, тудын башньыже-шамыч ўмбалне ойлыза, [14] Тудын пенгыдылыкше деке шўмдам савырыза да ончыкылык тукымлан каласышаш верч тудын пӧртшӧ-шамычым шымлен ончыза. [15] Вет Тудо курымлан, курым-курымеш мемнан Юмына. Тудо мемнам курымеш аралeн ашна.

[1] Мучашлан. Корей эрге-влаклан. Псалом, 48.

[2] Чыла калык-шамыч, тидым колза, тўняште илыше-шамыч, чыланат тидым умылыза: [3] Эй, мландыште илыше-шамычат, айдеме эрге-шамычат, поян ден йорлыжат! [4] Умшам кугу уш-акылым каласа, да шўм-чон шонымашем — шинчымаш. [5] Туштен каласымашлан пылышемым пыштем, вашмутшым псалтирь дене умыландарем. [6] Орлык ужмо кечыште мо верч лўдман? Йолемын закон деч посна коштмыжо тунам мыйым авыра. [7] Эй, шке куатланда ўшаныше да поянлыкда шуко улмо дене моктаныше-шамыч! [8-9] Изат утарен ок керт, вес енг утара мо? Курым мучко тырша гынат, Юмылан нимом пуэнат иктат шкенжын чонжым сулен налын ок керт. [10] Мучаш марте ила мо, колымашым ок уж мо? [11] Вет эн ушан-шамычын колымым ужеш, ушдымо ден шотдымат пытат да поянлыкыштым енглан кодат. [12] Да нунын курымеш илыме верышт — шўгар колотка, тиде

илемышт тукым гыч тукымыш лийыт, кеч млан-
дыштым шке лӱмышт дене лӱмденыт. [13] Чапла-
нен илымыж годым ен тидым умылен огыл, тудо
шонен моштыдымо вольык гай лийын. [14] Нунын
тиде корнышт — шканышт ондалалтмаш, туге
гынат йылмышт дене *тудым* моктат. [15] Шорык-
шамыч гае нуно тамыкышке пыштыме улыт, ну-
ным колымаш кӱта, да Юмылан йӧрышӧ-шамыч
вашке нунын деч кӱшнӧ лийыт, а тамыкыште
улшылан полшышо огеш лий: языкан-шамычын
чапышт пыта. [16] А Юмо, мыйым налын, чонемым
тамык гыч утара. [17] Ен пойымо годым але тудын
суртшын чапше кугемме годым ит лӱд, [18] Вет ко-
лымыж годым тудо нимомат огеш нал да чапшат
тудын пелен огеш мие. [19] Илымыж годым тудым
чапландарат гынат, тудлан порым ыштымет го-
дым тылат таум ышта гынат, [20] Тудо ачаже-ша-
мычын тукымышкышт кая: курымеш волгыдым
огеш уж. [21] Чапланен илымыж годым ен тидым
умылен огыл, тудо шонен моштыдымо вольык
гай лийын.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 49.

1 Юмо-шамычын Юмыжо, Господь, каласен
да кече лекме вер гыч кече шичме верышке шу-
мешке мландым ӱжын. 2 Тудын куаным конды-
шо моторлыкшо Сион гыч. 3 Юмо койын толеш,
мемнан Юмына, да пелештыде огеш код: Тудын
ончылныжо тул йӱла, да Тудын йырже — пеш
тале мардеж. 4 Шке калыкшым судитлаш Тудо
кӱшычын пылпомышым ӱжеш, а *ӱлычын* — мланд-
дым. 5 Жертвым кондымо нерген Юмо деч кӱш-
тымашым налше святой енже-шамычым Тудын
деке погыза. 6 Да пылпомыш-шамыч Тудын чын-
жым увертарат, вет Юмо Шке Судитлыше. 7 Эй,
калыкем, колышт, да Мый тыланет каласем; эй,
Израиль, Мый тыланетат ӱшандарен ойлем: Мый
Юмо, тыйын Юмет улам. 8 Мый тыйым надырет
верч ом титакле; Тыйын йӱлалтен пуымо жертвет
эре Мыйын ончылнем. 9 Тыйын суртет гыч ӱш-

кыжаш презе-шамычым да кӱтӱэт гыч каза-тага-
шамычым ом нал. [10] Вет чодырасе чыла янлык,
курыкласе вольык да ӱшкыж-шамычат Мыйын
улыт. [11] Кавасе чыла кайыкымат палем, да пасу-
шамычын моторлыкыштат Мыйын ончылнем.
[12] Кочмем шуэш гын, тыланет ом ойло: вет сан-
далыкат да чыла, мо тудым тема, Мыйын улыт.
[13] Мый презе шылым кочкам мо да каза вӱрым
йӱам мо? [14] Тый Юмылан моктымаш надырым
кондо да Кӱшылсылан сӧрыметым шукто, [15] Да
ойган кечыштет Мыйым ӱж, да тыйым утарем,
да тый Мыйым чапландарет. [16] Языканлан Юмо
каласен: молан тый кӱштымем туныктет да Мый-
ын кӱштымемым умшат дене веле шуктет? [17] Вет
Мыйын туныктымем тый шыч йӧрате да мутем-
шамычым мӧнгешла савырышыч: [18] Ворым ужын,
тудын дене пырля кайышыч да яжарланыше дене
пырля коштыч. [19] Умшат осал мутым шуко ойлыш,
а йылмет чоялыкым шарыш. [20] Погынымаште иза-
шольо ӱмбаке шоям ойленат да аватын эргыжы-
мат осал пашалан таратенат. [21] Тый тидым ыш-
тышыч, а Мый шым пелеште; тый закондымым
шонышыч, пуйто Мыят тыйын гаяк лиям. Мый
тыйым титаклем да языкет-шамычым шинча он-
чыкет конден ончыктем. [22] Эй, Юмым мондышо-
шамыч, тидым умылен налза, уке гын, кучен на-
лалтыда, да иктат тендам ок утаре. [23] Моктымаш
надыр Мыйым чапландара, да тидын гоч Мый
тудлан утарымем ончыктем.

[1-2] Мучашлан. Нафан пророк толмеке, Давидын псаломжо, Урийын ватыже Вирсавий деке пурымыж деч вара, 50.

[3] Эй Юмо, Шкендын кугу кумылет дене мый-
ым серлаге да шуко порым шонымет дене осалем
дечын мыйым эрыкте. [4] Осалем дечын чарныдеак
мушкын, языкем дечын мыйым эрыкте. [5] Вет оса-
лым ыштымем мый шинчем, да мыйын языкем
эре ушыштемак коштеш. [6] Тыйын ончылнет язы-
кым ыштенам да Тыйын шинчат ончылно осал
пашам ыштенам, Тыйын каласымет раш да язы-
кем верчын мыйым судитлымет тӧрак. [7] Вет авам
мыйым языкеш иландарен, да мый шочмем годы-
мак яндар шочын омыл. [8] Тый чон дене кӧргыштӧ
тӧр шонымым йӧратет: пален шуктыдымо Тыйын
законетым мыланем умылтарен туныкто. [9] Тый
иссоп выньык дене мыйын ӱмбакем шыжыкте
да мыйым эрыкте, мыйым мушкын, лум дечат
чот ошым ыште. [10] Куанышашлык да йывырты-
шашлык шомакым мыланем колыкто: Тый дечет
лӱдшӧ луэм йывыртыкте. [11] Мыйын языкем-ша-
мычым Тыйын шинчат ынже ончал, да чыла оса-
лым ыштымем деч мыйым эрыкте. [12] Эй Юмем,
мыйым яндар шӱманым ыште да мыйын кӧр-
гыштем чын шӱлышым уэмде. [13] Чурий ончычет
мыйым ит кудалте да мый дечем Святой Шӱлы-
шетымат шупшын ит нал. [14] Утаралтшашым да
йывыртышашым мыланем пу да Ашныше Шӱлы-
шет дене мыйым пенгыдемде. [15] Осалым ышты-

ше-шамычым Тыйын корнетлан туныктем, да
языкан-шамыч Тый декет савырнат. [16] Юмем, вӱр
йоктарыме орлык дечын мыйым утаре, Утарыше
Юмем, мыйын йылмем Тыйын чын оетлан куа-
на. [17] Господь, мыйын умшам почат гын, Тыйын
кугу лӱметым чапландарем. [18] Надырым налмет
шуэш гын, пуэм ыле, *но* йӱлалтен пуымо жертвым
Тый от йӧрате. [19] Юмылан надыр — ойгырышо
шӱлыш, ойгырышо да ӱнгышӧ шӱмым Юмо изи-
еш ок пыште. [20] Эй Юмо, Шке порылыкет дене
Сион калыклан порым ыште, да Иерусалим олан
пырдыжше тек нӧлталалтеш. [21] Тунам чынын на-
дыржым, нӧлтал пуымым да чыла йӱлалтымым
йӧратен налат; тунам Тыйын алтарет ӱмбак пре-
зе-шамычым пыштат.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын
чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын
тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-
демым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым
проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык
орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Ку-
гыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мем-
нан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1-2] Мучашлан. Тунемаш. Давидын. Кунам Идумей Доик толын да Сауллан увертарен да тудлан каласен: Авимелехын суртышкыжо Давид толын, 51.

[3] Эй, куатан, молан осаллыкет дене моктанет? Кече мучко закондымым ыштет, [4] Йылмет шоям шонен лукто: тудын чоялыкше бритве гае пӱсӧ. [5] Тый сай деч утларак осалым йӧратенат, чыным ойлымо деч утларак шоякым йӧратышыч. [6] Тый колымашке нанґайыше мутым, чояланыше йылмым йӧратышыч. [7] Садлан кӧра Юмо тыйым чылт пытара, шупшын луктеш да илыме верет гыч кусныкта, да илыше-шамычын мландышт гыч вожетым луктын налеш. [8] Юмылан йӧрышӧ-шамыч тидым ужыт да лӱдыт, да тудын нерген воштылын каласат: [9] «Теве Юмын полышыжлан ӱшаныдыме енґ шке шуко погыжлан ӱшанен да шке йӧрдымӧ пашаж дене пенґыдемын». [10] Юмын пӧртыштӧ мый шуко саскан олив пушенге гае улам: мый Юмын порылыкшылан курымеш да курым-курымеш ӱшанышым. [11] Ыштыме пашат верч Тыйым курымеш моктен ойлем да Тыйын лӱметлан ӱшанем, вет Тыйын законетым шуктен илыше-шамыч ончылно тудо сай.

[1] Мучашлан. Хор дене мурышаш куан муро. Тунемаш. Давидын, 52.

[2] Ушдымо ен шке шӱмыштыжӧ каласен: «Юмо уке». Нуно локтылалтыныт да закондымо пашаштлан кӧра шакше лияш тӱналыныт: сайым ыштышышт иктат уке. [3] Юмым умылышо але Юмым кычалше уло мо манын, Юмо Пылпомыш гыч айдеме эрге-шамыч ӱмбаке ончалын. [4] Чыланат Юмын законжо деч ойырленыт, йӧрдымӧ лийыныт: сайым ыштыше уке, иктат уке. [5] Закондымын илыше-шамыч, мыйын калыкемым кинде кочмо гае кочшо-шамыч, чыланат ушым огыт шынде мо? Нуно Юмым ушышкышт налын огытыл. [6] Лӱдшаш уке верыште ӧрт лекшаш гае лӱдыныт, вет енлан йӧраш тӧчышӧ-шамычын луыштым Юмо шалатен. Нуно вожылмашеш кодыныт, вет Юмо нуным йӧршеш пытарен. [7] Сион гыч Израильлан утарымашым кӧ пуа? Кунам Юмо Шке калыкшым плен гыч пӧртылта, тунам Иаков йывырта да Израиль куана.

[1-2] Мучашлан. Муро. Тунемаш. Давидын. Кунам Зифей-влак толыныт да Сауллан каласеныт: теве Давид мемнан дене огыл мо шылын? 53.

[3] Эй Юмо, Шке лӱмет верчын мыйым утаре да Шке куатет дене мыйым судитле. [4] Эй Юмо, мыйын кумалмем кол, каласыме мут-шамычем

колышт! 5 Вет ӧрдыж ен-шамыч мыланем ваштареш шогальыч, куатан-шамыч чонем кычальыч да Юмым шке ончылнышт ышт кучо. 6 Теве мыланем Юмо полша, да Господь — мыйын чонем аралыше. 7 Тушман-шамычын осалыштым шкешт декак савыра: Шке чынлыкет дене нуным пытаре. 8 Тыланет шке эрыкем дене надырым кондем, эй Юмо, Тыйын лӱметым моктем, вет Тудо сай. 9 Вет Тый мыйым тӱрлӧ ойго гыч утарышыч, да мыйын шинчам тушман-шамыч ӱмбаке онча.

1 Мучашлан. Муро. Тунемаш. Асафын. Псалом, 54.

2 Эй Юмо, мыйын кумалмем колышт да мыйын сӧрвалымем йӧрдымыш ит лук. 3 Мыйым ушешет пыште да мыйым колышт: ойгем дене орланен пытышым, 4 Да тушманын ойлымыжо дене, языкан ен шыгыремдыме дене чонем пудыраныш, вет мыйым закондымын титаклышт да шыдышт дене мыланем осалым ыштышт. 5 Мыйын кӧргыштем шӱмем пудыраныш, да колымаш деч лӱдмаш чонышкем пурыш. 6 Лӱдмем дене мый чытырышым, да мыйым пычкемыш леведе. 7 Мый каласышым: кӧ мыланем кӧгӧрчен шулдыр гае шулдырым пуа? Да мый чонештен каем да лыпланем ыле. 8 Теве мый мӱндыркӧ куржым да ир мландыште илышаш верым муым. 9 Лӱдмаш деч, тӱтан мардеж деч мыйым утарымыжым Юмо деч вучышым. 10 Эй Юмо, *нуным* вӱдыш пуртен колто да йылмыш-

тымат луген пытаре, вет олаште закондымылыкым
да вурседылмым ужым: 11 Йӱдшӧ-кечыже нуно ола
пырдыж йыр коштыт, тудын покшелныже — за-
кондымылык, орлык да ондалымаш. 12 А уремлашт
гыч утыждене налмаш да осал чоялык ок коранг.
13 Мыйым тушман вурса ыле гын, мый чытем ыле,
мыйым ужын кертдыме енг ончылнем кугешнен
ойла ыле гын, мый туддеч шылам ыле. 14 Тыйже,
мый денем ик шӱлышан енг, мыйын кумыл тангем
да мыйын лишылем, 15 Мый денем пырля коч-
кын-йӱын илыше енгем улат, Юмын пӧртышкы-
жат ик шонымаш дене пырля коштна. 16 Нунын
деке колымаш толжо, да илышынекак тамыкыш-
ке волен кайышт, вет нунын суртыштышт да ну-
нын коклаште эре чояланымаш. 17 Мый Юмылан
сӧрвален кумальым, да Юмо мыйым колышто.
18 Кастенат, эрденат, кечывалымат Тудлан кала-
сем да увертарем, да Тудо йӱкем колеш. 19 Мый
декем лишемше-шамыч деч чонемым тыныслын
утара, вет нуно мыйын йырем пеш шукын улыт.
20 Курым дечат ожно улшо Юмо колеш да нуным
ӱнгышемда: вет нуно огыт вашталт да Юмо деч лӱ-
дын огытыл. 21 Тудо нунылан пӧртылташ кидшым
шуйыш: нуно Тудын шӱдымыжым пудыртышт,
22 Юмын шыдештше чурийже деч нуно шаланен
пытышт. Шӱмышт дене лишемыч гынат, мутышт
ӱй дечат пушкыдо гынат, нуно пӱсӧ умдо улыт.
23 Тый ойгетым Юмылан пыште, да Тудо тыйым
тема: Юмылан йӧрышӧ енгым Тудо курымеш ок
кудалте. 24 Эй Юмо, Тый осал-шамычым колы-

маш вынемышке волтен колтет: вӱр йоктарыше да чояланыше-шамыч ӱмырыштын пелышкыжат огыт шу. Эй Юмо, мыйже Тыланет ӱшанем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыш-

тым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Шымше кафисме деч вара тропарь-влак, 5-ше сем

Чонем, тыйым судышко нанґаят. Тушто Судитлыше шинча, Суксо-влак шогат, пуч йӱк шокта, тул йӱла. Тунам мом ыштет? Вет чыла осал пашат койын шогышо лиеш да шолып ыштыме сулыкет-влак почылтыт. Тугеже мучашыш шумо деч ончыч уло йӱкын тый Судитлышым сӧрвале: Юмем, эрыкте мыйым да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Чыланат малыде шогена да Христосым шуко елей дене, волгыдо сорта дене вашлийына, Юмын полатыш пураш йӧрышӧ лийына. Вет тӱжвалне кодшыжо, «Юмо, серлаге» манын, арам сӧрвалаш тӱґалеш.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Шуко сулыкым ыштыме верыште кием да, утаралтам манын, шкемым арам ўшандарем. Вет йогыланен малымем чонемлан орлыкым ямдыла. Ўдыр деч шочшо Юмо, Тыйым моктен мураш мыйым кынелте, да Тыйым чапландарем.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Мыйын Юмем, Поро да Айдемым йöратыше Господь, мыланем ыштыме шуко порылыкетым ужаш ўшанемат лийын огыл. Господь Юмем, Тыйын порылыкетлан мо дене пöртылтем? Кугун моктымо Тыйын лўметлан таум ыштем, мыйын ўмбалан шукталтше öрыктарыше поро кумылетлан да мучашдымын кужун чытыметлан таум ыштем.

Кучен Ашныше, ончыкыжым Тыйын ончылнет сулыкым ышташ огыл манын, мыйым арале, полшо да чыла осал дечат авыре. Тый вет мыйын вашке яклешт каен кертшашем да мыйын ушдымылыкем шинчет, Тый мыйын пален але палыде, эрык дене але эрык деч посна, йўдым але кечывалым, уш але шонымаш дене ыштыме чыла сулыкем палет. Поро да Айдемым йöратыше Юмо, Тыйын чаманымашетын лупс шырчаже дене мыйым эрыкте. Пеш поро Господь, Тыйын святой лўмет верч, Шке палымет семын, мемнам утаре. Тый вет Волгыдо, Чын да Илыш улат, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

КАНДАШЫМШЕ КАФИСМЕ

[1] Мучашлан.
Святыня деч корандыме енг-влак нерген.
Давидын менгеш возымыжо, кунам тудым Гефыште йот енг-влак кученыт. Псалом, 55.

[2] Эй Юмо, мыйым серлаге, вет енг мыйым тошкыш, мый декем пижын, кече еда мыйым шыгыремдыш. [3] Тушманем-шамыч кече еда мыйым тошкышт, вет мыйын ваштареш кугешнен шогышыжо пеш шуко. [4] Ик кечат ом лӱд, вет Тыланет ӱшанем. [5] Юмым шке мутем дене моктем. Юмылан ӱшанышым, ом лӱд. Мылам кап мом ышта? [6] Кече еда мыйын мутем деч йырнышт. Мыйын нерген чыла шонымашышт — осаллан гына. [7] Шылын шинчат, йолтаганем эскерат, тыге чонем ванат. [8] Нуным куштылгын корандет: шыдет дене калык-шамычым сӱмырал шуэт. [9] Эй Юмо, илышем Тыланет палдарышым: Шке каласымет семын шинчавӱдем ончылнет кучет. [10] Тыйым ӱжмем кечын тушманем-шамыч чакнен кайышт: тыге мыйын Юмем улметым палышым. [11] Юмым моктен ойлем, Господьым мутем дене моктем. [12] Юмылан ӱшанышым, ом лӱд, енг мылам мом ышта? [13] Эй Юмо, Тыйым мокташ сӧрымӧ шомакем-шамыч мый денем улыт, Тыйым моктымаш дене нуным шуктем, [14] Тый вет мыйын чонемым колымаш деч, шинчамым шортмо деч, а йолемым шӱртньымӧ деч утарышыч: илыше-шамычын тӱняштышт Юмылан йӧрышын ышташ тӱнгалам.

[1] Мучашлан. Ит пушт. Саул деч пещерыш куржмыж годым Давидын менгеш возымыжо, 56.

[2] Мыйым серлаге, эй Юмо, мыйым серлаге; вет
чонем Тыланет ўшаныш, да закондымылык эртен
кайымешке, Тыйын шулдырет йымалне ўшанен
илем. [3] Кўшылсö Юмым, мылам порылыкым ыш-
тыше Юмым, сöрвалем. [4] Вет Тудо Пылпомыш
гыч полышым колтыш да мыйым утарыш, мый-
ым шыгыремдыше-шамычым мыскылаш пуыш:
Юмо Шке порылыкшым да Шке чынжым кол-
тыш [5] Да чонем самырык лев-шамыч кокла гыч,
лўдын кийыме верем гыч, утарыш. Айдеме эрге-
шамычын пўйышт умдо да пикш улыт, а йыл-
мышт — пўсö керде. [6] Эй Юмо, Пылпомышко нöл-
талалт, да уло мланде мучко Тыйын чапет лийже!
[7] Нуно йолемлан вапшым ямдылышт да чонемым
шыгыремдышт: ончылнем вынемым кўнчышт да
тушко шкеак камвозыч. [8] Шўмем ямде, эй Юмо,
шўмем ямде: чапыште улмем годым моктем да
мурем. [9] Эй, чапем, кынел, псалтирь ден кўсле,
кынелза, мый эрак кынелам. [10] Эй Юмо, калык-
шамыч коклаште Тыйым палдарем, йот калык-
шамыч коклаште Тыйым моктен мурем. [11] Вет
Тыйын чаманымашет пылпомыш марте, а чы-
нет пыл деке шумешкак нöлталтын. [12] Эй Юмо,
Пылпомышко нöлталалт, да уло мланде мучко
Тыйын чапет лийже!

[1] Мучашлан. Ит пушт. Давидын менгеш возымыжо, 57.

[2] Эй, айдеме эрге-шамыч, чыным тура ойледа гын, чын тӧрлыза. [3] Вет шӱмыштыда закондымылыкым ыштеда: мланде ӱмбалне кидда шоякым тодыт. [4] Языкан-шамыч шочмышт годсекак Юмо деч коранґыныт, авашт кӧргӧ гычак йомшаш корныш шогалыныт, шоякым ойленыт. [5] Нунын чот сырымышт кишкын гае, пылышыжым петырыше сонґыра аспидын гае, [6] Тудым эн мастар локтызо локта гынат, локтызын йӱкшым ок кол. [7] Юмо нунын умшасе пӱйыштым пудырта: Юмо лев-шамычын онґылашлуыштым пудыртен. [8] Йоген эртыше вӱд гае нуно йомыт: Юмо Шке пикшыжым нунын вийышт пытымешке ок луштаре. [9] Шыште левыме гае пытат: ӱмбакышт тул возын, да нуно кечым ышт уж. [10] *Осаллыкышт* шуркалыше изи вондо гыч кугу вондерыш савырнымешке, *Юмо* шыдыж дене нуным илыше гайым нелын колта. [11] *Юмын* пӧртылтымым, ӱчым шуктымым ужмеке, Юмылан йӧрышӧ енґ йывырта: языканын вӱрешыже шке кидшым мушкеш. [12] Тунам енґ каласа: туге гын, Юмылан йӧрышӧ енглан суап уло, да мланде ӱмбалне нуным судитлыше Юмо уло!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).
Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Ит пушт. Давидын менгеш возымыжо. Давидым пушташ манын, кунам Саул тудын пӧртшым оролаш колтен, 58.

[2] Эй Юмо, мыйым тушманем-шамыч деч аралeн нал да ваштареш шогышо-шамыч деч мыйым утаре. [3] Закондымылыкым ыштыше-шамыч деч мыйым утаре да вӱрым йоктарыше енг-шамыч деч мыйым арале. [4] Теве нуно мыйын чонемым кучышт: законым пудыртен омыл гынат, языкем уке ӱмбач, эй Юмо, виян-шамыч мыйын ӱмбакем кержалтыч! [5] Мый законым шым пудырто, чын илышым; кынелын, ваштарешем тол да уж! [6] Эй Господь, куат-шамычын Юмыжо, Израильын Юмыжо, чыла калык деке вашке тол да

закондымылык ыштыше-шамычым иктыштымат
ит чамане. 7 Нуно кастене пий гае шужен пöр-
тылыт да ола йыр савырнат. 8 Теве нуно умшашт
дене ойлат, а умшаштышт керде: кö колеш? 9 Эй
Юмо, а Тый нуным воштылат: Тый чыла калык-
шамычым вожылмашыш пуртет. 10 Эй Юмо, куа-
темым Тыйын гоч саклем, вет мыйын аралышем
Тый улат. 11 Мыйын Юмем Шке чаманымашыже
дене мый декем вашка. Мыйын Юмем тушма-
нем-шамыч ÿмбалан тидым ончыкта. 12-13 Ну-
ным ит пушт, законетым ынышт мондо ыле; эй
Господь, аралыше Юмем, нуным умшаштын язы-
кышт верч, йылмыштын мутышт верч Шке виет
дене шалатыл колто да ÿлыкö шынде. Кугешны-
мышт годым кучымо лийышт, а шудалмышт да
шояклымышт верч пытымышт годым палдарыме
лийыт, 14 Шучкын колен йомыт да огыт лий. Иа-
ковым да чыла мландым Юмын кучымыжым па-
лен налыт. 15 Нуно кастене пий гай шужен пöрты-
лыт, ола йыр савырнат. 16 Кочкышым мушаш верч
шаланат, огыт тем гын, öпкелен ойлат. 17 Мыйже
адакат Тыйын куатетым моктен мурем да эр год-
секак Тыйын порылыкетлан йывыртем, вет Тый
мыланем ойган кечыштем миен пурышаш верем
да мыйын аралтышем лийыч. 18 Эй Юмем, мый-
ын полшышем, аралыше Юмем, чаманышем Тый
улат, Тыланет мурем.

[1-2] Мучашлан. Вашталтшаш-влак нерген. Давидын меҥгеш возымыжо. Тунемаш. Кунам тудо Месопотамысе Сирий ден Цовальысе Сирийым йӱлалтен, да кунам Иоав пӧртылмыж годым Шинчалан лоп верыште Идумей калыкын латкок тӱжем еҥжым пытарен, 59.

[3] Эй Юмо! Тый мемнам кудалтышыч да мемнан
чапнам пытарышыч, Тый шыдештыч гынат, мем-
нам чаманышыч. [4] Тый мландым чытырыктышыч
да илыш радамжым пытарышыч: пужлышо вер-
же-шамычым тӧрлате, вет тудын пеҥгыдылыкше
лушкыш. [5] Тый Шке калыкетлан нелылыкым он-
чыктышыч, мыланна ойго йошкар аракам йӱк-
тышыч. [6] Тый дечет лӱдшӧ-шамычлан пикш деч
шылаш палым пуышыч. [7] Йӧратымет-шамыч ут-
лышт манын, пурла кидет дене арале да мыйым
колышт! [8] Юмо Шке святой верыштыже каласен:
«Йывыртем да Сихемым пайлем, илем-шамыч
улмо верым вискален пайлем: [9] Галаад — Мыйын,
Манассий — Мыйын, Ефрем — Мыйын вуйла-
тышемын пеҥгыдылыкше, Иуда — Мыйын ку-
гыжам, [10] Моав — чот ӱшаныме атем, Идумейым
кемем дене тошкалам: йот тукым-шамыч Мый-
ын кид йымалнем лийыч». [11] Пенгыде пырдыжан
олаш мыйым кӧ пурта? Але Идумей марте мыйым
кӧ намия? [12] Эй, мемнам кудалтыше Юмо, мем-
нан вийна дене лекдыме Юмо, Тый пуртыде, кӧ

пурта? [13] Ойгыштына мыланна полшо, вет енгын утарымыже арам паша. [14] Юмо полшымо дене ме куатнам ончыктена, да Тудо тушман-шамычнам ўнгышемда.

[1] Мучашлан. Муро. Давидын псаломжо, 60.

[2] Эй Юмо, сӧрвалымем колышт, кумалмемлан пылышетым пыште. [3] Шўмем ойган лийме годым мланде мучаш гыч Тыйым сӧрвален йодым: Тый мыйым кў ўмбаке нӧлтальыч, мылам корным ончыктышыч. [4] Вет Тый мыйын ўшанымем да тушманем деч пенгыдын аралышем лийыч. [5] Тыйын илыме верышкет курымеш илаш пурем, Тыйын шулдырет йымалне ўшыкыштӧ илем. [6] Эй Юмо, Тый кумалмем кольыч: лўмет деч лўдшӧшамычлан ужашым пуышыч. [7] Кугыжалан *илышаш* кече-шамычым ешарет, тудын курымжым тукым гыч тукымышко *шует*. [8] Тудо Юмын ончылныжо курымеш ила. Юмын порылык ден чынлыкшым кӧ шинчен кертеш? [9] Тыге кече еда сӧрымем шуктем, Тыйын лўметлан курымеш мурем.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Идифум нерген. Давидын псаломжо, 61.

[2] Юмым огыл мо мыйын чонем колыштеш? Мыйым утарыше Тудо вет. [3] Тудо мыйын Юмем, Утарышем, аралышем, тетла ом тарване. [4] Тайныше пырдыжым да йӧрлшӧ саварым пытарыме гае, мо марте ен ӱмбак те чылан кержалтыда? [5] Чапемым пытараш канашен, нуно вашкен куржыч: умшашт дене порылыкым ойлышт, а шӱмышт дене мыйым шудальыч. [6] Эй чонем, Юмым колышт, вет мыйын чытымашем Тудын деч. [7] Тудо мыйын Юмем, Утарышем, аралышем, ом тайналт. [8] Мыйын утаралтмашем, чапем Юмо деч, мылам полшышо — Юмо, ӱшанымашемат Юмо деч. [9] Эй, калык-шамычын чыла погынжо, Тудлан ӱшаныза, Тудын ончылно шӱмдам почса, вет мемнан полшышына — Юмо. [10] Чынжымак, ай-

деме эрге-шамыч арам тургыжланат, арам тургыжланымыштлан кӧра, шоя виса дене висалтын, пырля шояк лийыныт. [11] Шояклан ӱшанен ида иле да шупшын налшашым ида шоно: поянлык шуко толмо годым тудлан кумылдам ида пыште. [12] Икана Юмо каласыш, да тиде кок чыным мый кольым: куат — Юмо деч, [13] Эй Юмо, чаманымашат — Тыйын, вет Тый керек-кӧланат пашажым ончен пӧртылтет.

[1] Давидын псаломжо, Иудей пустыньыште лиймыж годым, 62.

[2] Эй Юмо, мыйын Юмем! Мый Тыланет пеш эр кумалам: коштын керташ лийдыме да вӱддымӧ ир мландыште мыйын капем Тый декет пеш лишемнеже, мыйын чонемат Тый декет лишемнеже! [3] Тыйын куатетым да чапетым ужаш Тыйын святой верышкет пурынем ыле! [4] Вет Тыйын порылыкет илыш дечат шерге. Мыйын йылмем Тыйым мокта. [5] Илымем годым Тыйым тыге моктем, Тыйын лӱмет верчын кидем нӧлтем. [6] Мӱй дене, ӱй дене чонем темже ыле, да умшамат йывыртыме йӱк дене Тыйым моктыжо. [7] Малыме верыштем ушешем налын, эрдене эрак Тыйын нерген шонышым; [8] Вет Тый мыйын полшышем лийынат, да мый Тыйын шулдырет йымалне куанем. [9] Мыйын чонем Тый денет ушныш, а Тыйын пурла кидет мыйым йӧратен нале. [10] Мыйын чонемым арам кычалше-шамыч тамыкыш кают,

11 Нуно керде дене руэн пытаралтыт, рывыж-шамычын кочшаш ужашыже лийыт. 12 А кугыжа Юмылан куана, Юмын лӱмжылан товатлыше-шамыч чыланат мокталтыт, вет шоякым ойлышо-шамычын умшашт петырналтыныт.

1 Мучашлан.
Давидын псаломжо, 63.

2 Эй Юмо, Тыланет кумалмем годым йӱкемым кол, тушман лӱдыктымӧ деч чонемым утаре. 3 Осалым ыштыше-шамычын погынымаш деч, шоякым ыштыше шуко еҥ деч мыйым левед шого. 4 Нуно йылмыштым керде гай пӱсемденыт, осал пашаштлан пикшыштым чыменыт: 5 Языкдыме ӱмбаке шолып лӱяш шонат, тудым кенета лӱят да огытат лӱд. 6 Нуно шояк мутыштышт чот шогат: мемнам кӧ ужеш манын, вапшыштым шолып пышташ каҥашеныт. 7 Закон ваштареш ышташ кычалыныт, тидым чот кычалше-шамыч йомын пытеныт; тугае еҥ лишемеш, а шӱм-чонжо келгышке шылтыме. 8 А Юмо нӧлталалтеш! Нунын ыштыме сусырышт — йоча пикшын умдыжо гына. 9 Йылмышт вийдыме лийыныт, нуным ужшо-шамыч чыланат пудыраненыт. 10 Керекмогае еҥат лӱдын, да Юмын пашаже-шамычым ойленыт, ыштыме пашаже-шамычым умыленыт. 11 Юмылан йӧрышӧ еҥ Юмылан йывырта да Тудлан ӱшана; чыным йӧратыше-шамыч чыланат мокталтыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын

тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кандашымше кафисме деч вара тропарь-влак, 5-ше сем

Мыйым, сулыкын келгытышкыже яклештшым, ÿшаным йомдарымаш толкын гай лупша. Чыла кертше Утарыше да чылаштым чын корныш виктарыше Христос, вашке тол да Шке порылыкет дене мыйым сулыкдымо шып верыш нангае да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан.

Чонем, тыште чылажат жаплан веле, а тушто — курымешлан. Судитлыме вер ден Престолышто улшо Судьям ужам да «Чонем, вашке савырне, суд вет чаманыдыме» манме деч лÿдын чытырем.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Ÿшаным йомдарыше-влакын — Ÿшанышт, полыш укеан-влаклан — Полыш, Тыланет энгертыше-влаклан — Пыдал налше, Чыла Кучен Ашныше да Юмым Шочыктышо Святой Ава, мыланна Шке полышетым колто.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Шуко пуышо да Чаманыше, кужун Чытыше да чот Чаманыше Господь, мыйын сӧрвалымем колышт да кумалме йӱкемым шӱмышкет пыште: мый денем поро лийшаш палым ончыкто. Тыйын чынет дене кошташ манын, Тыйын корнышкет мыйым виктаре. Тыйын святой лӱмет деч лӱдаш манын, мыйын шӱмем куан дене теме. Тый вет кугу улат да ӧрыктарыше пашам ыштет. Тый Икте Юмо улат, да Тыйын гай моло юмо уке. Ачан, Эргын, Святой Шӱлышын лӱмжылан ӱшаныше-шамычым утараш, лыпландараш да полшаш Тый чаманымаште Виян, пенгыдылыкыште Поро улат, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак, аминь.

ИНДЕШЫМШЕ КАФИСМЕ

[1] Мучашлан. Давидын муро псаломжо. Иеремий ден Иезекиильын сӧрвалыме мурышт, йот кундемыште илыше калыкын *плен гыч* утлаш ямдылалтме годсо, 64.

[2] Эй Юмо, Сионышто Тыланет мураш келша, да Иерусалимыште кумалме мут Тыланет пуалтеш. [3] Мыйын кумалмем кол, керек-могай енгат Тый декет мия. [4] Закондымын илыше-шамычын мутышт мемнам сенгышт, а языкна-шамычым Тый эрыктет. [5] Тыйын ойырен налме енгет поро пиалан, тудо суртышкет илаш пура! Пӧртетын

порылыкшо дене темына: Тыйын черкет святой,
6 Чынлыкше дене örыктарыше. Мемнам утарыше
Юмо, теҥызыште да тӱня тӱр марте улшо-влакын
ӱшанышт, мемнам кол! 7 Куатет дене курык-ша-
мычым пӱрышö, Тый виетым кыдалешет ӱшта-
лынат, Теҥыз келгытым пудыратет. 8 Тудын тол-
кынжын лӱшкымыжым кö чыта? Калык-шамыч
пудыранат, 9 Да мланде тӱрыштö илыше-шамыч
Тыйын палдарыше палет деч лӱдыт. Кече лекмым
да кече шичмым Тый чевертет. 10 Мландышке то-
лын, Тый тудым йӱктенат, тудын поянлыкшым
шукемденат: Юмын энгерже вӱд дене темын, *ай-
деме-шамычлан* Тый кочкышым ямдылышыч, вет
тыге лийын ямдылымаш. 11 Куралме мландым
йӱктö, тудын шурно лектышыжым шукемде, тудо
вӱд чӱчалтыш-шамыч дене кушкыктен йывырта.
12 Шке порылыкетын идалык шӱдышыжым порын
сугынлет, да пасуэт-шамыч поянлык дене темыт.
13 Ир мланде-шамычын сылне верышт лектышым
пуаш тӱҥалыт, да кӱкшö вер-шамыч йывырты-
маш дене ӱшталалтыт. 14 Шорык кӱтӱ меж дене ле-
ведалтеш, да тöр вер-шамыч шыдаҥ лектышым ку-
гемдат. *Чылан* сöрвален йодыт да таум ыштен мурат.

1 Мучашлан. Ылыж кынелме нерген муро псалом, 65.

2 Уло мланде, Юмылан кугу йӱк дене йывырте,
Тудын лӱмжылан мурыза, Тудым моктен чапланд-
дарыза. 3 Юмылан каласыза: пашат-шамыч могай

лӱдыкшӧ улыт! Куатет шукылан лийын, тушманет-шамыч Тыйын ончылнет ондалышыш лектыт. [4] Уло мланде Тыланет кумалже да Тыланет мурыжо, эй Кӱшылсӧ, Тыйын лӱметлан мурыжо! [5] Толза да Юмын пашаже-шамычым ужса: Тудо айдеме-эрге-шамыч нерген кангашыштыже чот лӱдмашан. [6] Тудо тенгызым кукшо верыш савырен: энгер гоч йолын лектыт, тушто Тудын верч ме йывыртышна, [7] Кӧ Шке куатше дене курымеш ашнен ила: Тудын шинчаже калык-шамычым ужын шога, Тудым шыдештарыше-шамыч шкешт дене тек ынышт кугешне. [8] Эй, калык-шамыч, мемнан Юмынам чапландарыза да Тудым кугу йӱк дене моктыза. [9] Тудо чонемлан илышым пуэн да йолемым ыш шӱртньыктӧ. [10] Эй Юмо, Тый мемнам тергышыч, шийым тул дене эрыктыме гае мемнам тул дене эрыктышыч. [11] Мемнам вапшыш пуртышыч, тупешна орлык-шамычым пыштышыч. [12] Енг-шамычым мемнан вуйышко кӱзыктен шындышыч, ме тул гоч, вӱд гоч эртышна, да Тый мемнам тымык верышке луктыч. [13-14] Тыйын пӧртышкет йӱлалтен кумалмаш дене пурем, ойган жапыштем умшам дене ойлен, йылмем дене сӧрымем Тыланет намием. [15] Тыланет кугун йӱлалташ фимиам* ден тага-шамычым кондем, ӱшкыж ден казатагам пуэм. [16] Эй, Юмо деч лӱдшӧ-шамыч, толза да чыланат колыштса, да чонемлан мом ыштымыжым тыланда каласем.

---

*Фимиам — тамле пушан ладан.

17 Мый Тудым умшам дене сӧрвалышым да йылмем дене Тудым моктен ойлышым. 18 Шӱмыштем шоякым ужам ыле гын, Юмо мыйым ок кол ыле. 19 Но Юмо мыйым кольо, кумалме йӱкемым пылышешыже пыштыш. 20 Юмо моктымо, Тудо мый дечем Шке чаманымашыжым *ыш коранҥде* да мыйын кумалмемым ыш шӱкал!

1 Мучашлан. Муро.
Давидын муро псаломжо, 66.

2 Эй Юмо, мыланна поро лий да порым тылане, мыланна чуриетым волгалтаре, мемнам серлаге, 3 Мланде ӱмбалне Тыйын корнетым палена ыле, Тыйын утарымашет чыла калык коклаштат! 4 Эй Юмо, калык-шамыч Тыйым чапландарышт, да чыла калыкат Тыйым чапландарыже! 5 Калык-шамыч йывыртен куанышт, вет Тый еҥ-шамычлан чын судым ыштет да калык-шамычым мланде ӱмбалне вӱден коштыктет. 6 Эй Юмо, калык-шамыч Тыйым чапландарышт, да чыла калыкат Тыйым чапландарыже! 7 Мланде шке саскажым пуыш: эй Юмо, эй Юмына, мыланна порым каласе! 8 Эй Юмо, мыланна порым каласе, да уло мланде Тудын дечын лӱдын илыже!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).
Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан.
Давидын муро псаломжо, 67.

[2] Юмо ылыж кынелже, да Тудын тушманжешамыч шаланен пытышт, да Тудым ужын кертдыме-шамыч Тудын чурийже деч куржышт! [3] Шикш шаланыме гае шаланен пытышт да, тул дечын шыште левыме гае, языкан-шамыч Юмын чурийже деч йомын пытышт! [4] А Юмылан йӧрышӧ-шамыч Юмын ончылно йывыртен куанышт да йывыртымаш дене чоныштым кандарышт. [5] Юмылан мурыза, Тудын лӱмжым чапландарыза, кече шичмашке Толшылан корным ямдылыза, Тудын лӱмжӧ — Господь, да Тудын ончылно йывыртыза. [6] Тудын чурийже деч лӱдын пудыранышт, Тудо — тулык-шамычын Ачашт да тулык вате-шамычын Аралышышт: Юмо Шкенжын святой верыштыже.

[7] Юмо *Шкеж дене* ик шонымашан-шамычым пӧр-
тыш илаш пурта, шинчырлыме-шамычым куат-
ше дене эрыкышке луктеш, тыгак ойганґдарыше-
влакымат, кудышт *кызыт* шӱгарыште улыт. [8] Эй
Юмо, Тый Шке калыкет ончыко лекмет годым,
ир мланде гоч эртен кайымет годым, [9] Синайын
Юмыжо ончылно, Израильын Юмыжо ончылно
мланде чытырналтын, да кава-шамыч шуленыт.
[10] Эй Юмо, Тый Шке калыкетлан тале йӱрым пуэ-
нат, а калыкын вийже пытыме годым Тый тудым
чоткыдемденат. [11] Тушто Тыйын янлыкет-шамыч
иленыт, эй Юмо, Тый порылыкет дене нуным
йорло-шамычлан ямдыленат. [12] Поро уверым ка-
ласыше-шамычлан Юмо кугу куатан мутым пуа.
[13] Йӧратымын куатше-шамыч Кугыжа пӧртшын
сылнылыкше верч тыршыше-влаклан погым ше-
ледаш пуэн. [14] Шкаланда вочшо мландыш илаш
пурымеке, те ший шулдыран да ваче коклаштыда
шӧртньӧ гае йылгыж шогышо пыстылан кӧгӧр-
чен гае лийында. [15] Кунам Пылпомышысо *Юмо*
кугыжа-шамычым шогалтен, нуно Селмон курык
ӱмбалсе лум гае ошемыныт. [16] Юмын курык —
поян курык, ӱян курык — поян курык! [17] Эй, ӱян
курык-шамыч, молан ваштареш шогеда? Тиде
курыкым Юмо Шкаланже илаш ойырен налын,
вет Юмо тушто курымеш ила. [18] Юмын орваже
тӱжем-тӱжем дене, йывыртен илышыже — тӱ-
жем дене: нунын коклаште, Синайыште, свя-
той верыштыже — Юмо. [19] Тый кӱшкӧ кӱзенат,
пленыште улшо-шамычым Шке декет налынат,

Тыйын мутетым колыштдымо-влак коклаш илаш
пурышаш верч айдеме-влаклан пӧлекым пуэде-
нат. 20 Господь Юмо моктымо, Юмо чыла кечы-
нат моктымо, утарыше Юмына мыланна пол-
шаш вашка. 21 Мемнан Юмына — утарыше Юмо,
колымаш капкажат — Юмын, Юмын кидыште.
22 Юмо тушманже-шамычын вуйыштым, вуйпун-
даш марте языкыште коштшо-шамычын *вуйыш-*
тым, шалата. 23 Господь каласен: нуным Васан
гыч савырен кондем, теҥгыз пундашыштат муам,
24 Тек йолетат, пиет-шамычын йылмыштат Юмын
тушманже-шамычын вӱрешышт нӧрат. 25 Эй Юмо,
кайыметым ужыныт, святой пӧртыштӧ улшо Ку-
гыжа Юмемын кайымыжым ужыныт: 26 Ончыч,
тимпан шоктышо ӱдыр-шамыч коклаште, мury-
шо-шамыч пелен, князь-шамыч каеныт. 27 Эй,
Израиль тукым гыч шочшо-шамыч, черкыште
Господь Юмым чапландарыза! 28 Тушто эн са-
мырык Вениамин ӧрын йывырта, нунын вуйла-
тышышт-шамычат тушто улыт: Иудан князьышт
да Завулонын князьышт, Неффалим князь-ша-
мычат. 29 Эй Юмо, кӱштыметым Шке куатет дене
теме: эй Юмо, мыланна ыштыметым пенгыдемде!
30 Тыйын храмет верчын Иерусалимышке кугыжа-
шамыч Тыланет пӧлекым кондат. 31 Омыж лонгасе
янлык-шамычым, ӱшкыж кӱтӱм, чаре: самырык
презе гае калык-шамыч коклясе ший дене тер-
гыме ен-шамычлан нуно чаракым ынышт ыште;
кредалаш шонышо калык-шамычым шалатен пы-
таре. 32 Египет гыч кумалше-шамыч толыт, Эфи-

опий кидшым Юмо деке ончылтен шуя. [33] Эй, мланде ўмбалнысе кугыжаныш-шамыч, Юмылан мурыза, Господь Юмылан мурыза, [34] Тудо пылпомышысо Пылпомышко, кече лекмашке, кўзен. Теве Тудо Шке йўкшö дене куатле йўкым пуа. [35] Юмылан чапым кондыза! Тудын öрыктарыше сылнылыкше Израиль ўмбалне да куатше — пылшамыч ўмбалне. [36] Святой-шамыч коклаште — Юмо, Израильын Юмыжо, чот öрыктарыше: Тудо Шке калыкшылан куат ден пенгыдылыкым пуа. Юмо — чапландарыме!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Вашталтшаш нерген. Давидын псаломжо, 68.

[2] Эй Юмо, мыйым утаре, вет вӱд толкын-шамыч
чонем марте шуыч. [3] Мый келге купеш пижым,
тошкал шогалашат вер уке: теҥызын келгытыш-
кыже логальым, да тале мардеж мыйым вӱдыш
пуртен колтыш. [4] Йӱкын ӱжмем дене нойышым,
йӱкем йомо, Юмылан ӱшанен вучымем дене шин-
чам ноен пытыш. [5] Мыланем арамак сырен илы-
ше-шамыч вуйысо ӱпем дечат шукемыч, мыйым
арамак поктылшо тушманем-шамыч виянҥыч: мый
налдымемат нунылан пуышым. [6] Эй Юмо! Тый
ушдымо улмем шинчет, да языкем-шамычат Тый
дечет шылтыме лийын огытыл. [7] Эй Юмо, куат-
шамыч Юмо, Тыланет ӱшаныше-шамыч мыйын
верчем вожылмашеш ынышт код ыле. Израильын
Юмыжо, Тыйым кычалше-шамыч мыйын верчем
намысыш ынышт пуро ыле. [8] Вет мый Тыйын
верчет орлыкым чытышым, чуриемым вожыл-
маш петырыш. [9] Мый изам-шамычлан йот лийым
да авамын эргыже-шамычлан ӧрдыж еҥ лийым.
[10] Тыйын пӧртет верч чонем йӱла, да Тыйым ор-
лышо-шамычын орлымышт мыланем логале.
[11] Мый, пӱтым кучен, чонемым ӱҥышемдышым,
да тидланат мыйым орлышт. [12] Мый ӱмбакем шӱк-
шӧ вургемым чийышым, да нуно мыйым вош-
тылтышыш луктыч. [13] Капка воктене шинчыше-
шамыч мыйым мыскылышт, арака йӱшӧ-шамы-
чат мыйын нерген мурышт. [14] Эй Юмо, мыйже

Тыланет кумалам, порылык ышташ жап шуын!
Эй Юмо, порылыкет шуко дене чын утарымаше-
тым ончыкто да мыйым кол. 15 Мыйым куп лавы-
рашке волен кайыме деч арале; мый ужын кертде
илыше-шамыч деч да келге вӱд дечат утлем ыле.
16 Вӱдтолкын мыйым пуртен ынже колто, да вӱд
пундаш мыйым ынже нел, мыланем келге тавеш
петыралт кодаш огыл ыле. 17 Эй Юмо, чаманы-
машетын порылыкшылан кӧра мыйым кол, шуко
порылыкетлан кӧра мый декем ончал. 18 Шке рве-
зет деч чуриетым ит савыре, ойгырымемлан вер-
чын мыйым вашке кол, 19 Чонемлан кумылетым
пыште да тудым утаре, тушман-шамычем верч
мыйым утаре. 20 Вет мыйым мыскылымым, ор-
лымым да вожылтарымым Тый шинчет, мыйым
орландарыше-шамыч чыланат Тыйын ончылнет
улыт. 21 Чонем мыскылымашым, йӧсылыкым ву-
чыш, а мый чаманымым вучышым, тыгайже ыш
лий; лыпландарыше-шамычым вученам ыле да
шым му. 22 Мылам кочкышлан шекшым пуышт
да йӱмем шумо годым мылам уксусым йӱктышт.
23 Кочкын-йӱын шинчымышт нунылан вапш лий-
же, ӱчӧ пӧртылтымаш да оптыш лийже. 24 Нунын
шинчашт пычкемышалтышт, ужын кертдыме
лийышт, да нунын тупыштым йӧршешлан пӱгыр-
тӧ. 25 Нунылан шыдетым пыште, шыдетын куат-
шат нунын деке шужо. 26 Нунын суртышт пусташ
кодшо, да пӧртыштышт илыше ынже лий. 27 Вет
Тыйын сусыртымо енгетым нуно поктен мийышт
да мыйын сусыремым шукемдышт. 28 Законды-

мылыкышт ўмбаке закондымылыкым пыште,
да нуно Тыйын чынышкет пурен ынышт керт.
29 Нуно илыше-шамычын книгашт гыч ўштылал-
тышт да чын ыштыше-шамыч радамышке ынышт
возалт. 30 Мый йорло да орланыше улам; эй Юмо,
Тыйын утарымашет мыйым аралeн налже ыле.
31 Мый Юмемын лўмжым муро дене моктем,
моктымо дене Тудым чапландарем. 32 Нöргö тўкан
да кўчан самырык презе дечат утларак Юмылан
тиде йöрышö лиеш. 33 Йорло-шамыч тидым ужыт
да куанат. Юмым кычалза, да чонда илыше лиеш.
34 Юмо йорло-шамычым кольо да шинчырлыме-
шамычымат ыш шўкал. 35 Пылпомыш ден млан-
дат, теҥыз да тушто илыше-шамычат — чылан
Тудым моктат! 36 Юмо Сионым утара, да Иудей
ола-шамыч нöлталтыт, тушан верланат да кучен
илат. 37 Кулет-шамычын тукымжо тудым куча, да
Тыйын лўметым йöратыше-шамыч тушто илаш
тўҥалыт.

1 Мучашлан. Давидын. Тудым Господьын утарымыж нерген шарнымаш, 69.

2 Эй Юмо! Мыйын полшышем лий. Эй Господь!
Мылам полшаш вашке. 3 Чонемым кычалше-ша-
мыч намысыш пурышт да вожылмашеш кодышт,
мылам осалым шонышо-шамыч вожылмашеш
кодышт да чакнен кайышт. 4 Мылам «сай, сай»
манын илыше-шамыч, вожылын, вашке чакнен
кайышт. 5 Эй Юмо, Тыйым кычалше-шамыч чы-

ланат Тыланет йывыртен куанышт, Тыйын утарыметым йöратыше-шамыч: «Юмо моктымо лийже!» манын, чарныде ойлышт. [6] Мый йорло да йöрдымö улам, эй Юмо, мылам полшо: мылам Полшышо, мыйым Утарыше Тый улат, эй Юмо, кужун ит вучыкто!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лÿмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лÿмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ÿмбалнат Пылпомышысо

гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Индешымше кафисме деч вара тропарь-влак, 6-шо сем

Лӱдыкшӧ кече-влак нерген шонем да сулыкан пашам верч шортам. Колыдымо Кугыжалан кузе вашештем? Мый, яжарланыше, могай шинча дене Судитлыше ӱмбак ончалам? Поро шӱман Ача, Ик шочмо Эрге, Святой Шӱлыш, мыйым чамане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Шуко Чаманыше, кунам Тый сӧрымӧ верышкет, шинчавӱд лапышке, чын судым ышташ шинчат, мыйын шолып ыштымем тӱжвак ит лук, Суксо-влак ончылно мыйым намысыш ит пурто. Юмем, мыланем поро лий да мыйым чамане.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ўдыр, Тый декет толшовлакын ўшанышт да чыла кучышо леведышышт, тўня верч порын шогышо, Тый Икте Порылан пўралтше улат да Айдемым йöратыше Юмым шочыктенат, капдыме Суксо-влак дене пырля Тудым, Шке Эргычым, мемнан чоннам тўрлö лўдыкшö деч утараш сöрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Кучен Ашныше мемнан Господь Юмына, мыйын йöрдымö чонемын сусыржым да тудым кузе эмлышашым Тый гына палет. Тыйын шуко чаманымашет да пеш поро улмет дене чонемым Шке палымет семын паремде. Мыйын пашам деч тушко пыштышаш эмлыше ластыкат, ўят, вўдылшаш шовычат уке. Тый вет чын ыштыше-влакым ўжаш огыл, а сулыкан-влакын сулыкыштым касараш толынат. Господь Юмем, чонемым чамане, поро лий, проститле, мыйын шуко да чот вожылтарыше паша-шамычем возымым кушкед да мыйым Шке чын корнышкет шогалте. Тыйын чын корныштет коштын, осалын пикш-влакше деч утлем да Тыйын лўдыкшö Престолет ончыко судитлалтде шогалам ыле. Тыйын эн Святой лўметым курымеш чапландарем да моктен мурем, аминь.

ЛУЫМШО КАФИСМЕ

Давидын псаломжо. Ионадавын эргыже-влакын да пленыш икымше гана логалше-влакын. Еврей-влак дене возымо огыл, 70.

1 Эй Юмо, мый Тыланет ўшанышым да курымеш вожылмашеш ом код. 2 Чынет дене мыйым аралeн нал, мыйым эрыкыш лук, мылам пылышетым пыште да мыйым утаре. 3 Мыйым аралыше Юмо лий да мыйым утараш пенгыде вер лий, вет мыйын чоткыдемдышем да аралтышем Тый улат. 4 Эй Юмем, языканын кидше гыч, законым пудыртышын да шыгыремдышын кидше гыч, мыйым утаре. 5 Эй Юмо, вет чытымашым пуышо Юмем, рвезем годсекак ўшанымем Тый улат. 6 Шочмем годсекак Тыланет чот ўшанышым, ава кӧргӧ гычак мыйым левед аралыше Тый улат. Мыйын мурем эре Тыйын нерген. 7 Шуко енгдан мый умылаш лийдыме лийым, а Тый мыйын куатле полшышем улат. 8 Умшам моктымаш дене темже, да чапетым, сылнылыкетым кече мучко моктен мурем. 9 Шонгеммекем, мыйым ит кудалте, вием пыташ тўнгалмекат, мыйым ит кодо! 10 Вет тушманем-шамычат мылам ойлышт, да чонемым вангыше-шамычат пырля кангашышт, 11 Каласышт: «Тудым Юмо кудалтыш, тудым миен кучыза, вет тудын утарышыже уке». 12 Эй Юмем! Мый дечем мўндыркӧ ит кае. Эй Юмем! Мылам полшаш вашке. 13 Чонемым арам мыскылыше-ша-

мыч вожылмашеш кодышт да йомышт ыле, мылам осалым шонышо-шамыч намысыш пурышт да вожылмашеш вӱдылалтышт ыле. 14 Мый ӱшанымашым эре Тыланет пыштем да Тыйым тӱрлӧ семын моктем. 15 Умшам кече мучко Тыйын чынет ден утарымашет нерген ойла, вет мый книган мастарже омыл. 16 Юмын куатше дене *черкышке* пурем. Эй Юмо! Ик Тыйын гына чынетым ушыштем кучем. 17 Эй Юмем! Рвезем годымак мылам туныктен ойлымо ӧрыктарыше пашатым кызытат палдарем. 18 Эй Юмем, мыйын шонгеммешке, пеш шонгеммешкем, куатетым чыла ончыкылык тукымлан палдарымешке, мыйым ит кодо. 19 Эй Юмо, куатетым, кӱшкӧ шумешкак койын шогышо чынетым, мылам ыштыме кугу пашатым *палдарем*. Эй Юмо, Тыйын гае кӧ уло? 20 Эй Юмо, Тый мылам пеш шуко неле ойгым ужыктышыч гынат, адак мыйым ылыжтышыч да мыйым мландын пундашдыме келгытше гыч луктыч. 21 Мылам кугулыкетым шуко гана ончыктышыч да адак мыйым лыпландарышыч, мыйым мландын пундашдыме келгытше гыч уэш луктыч! 22 Сандене ен-шамыч коклаште Тыйым ойлем, эй Юмо, чынетым псалом шоктымо семӱзгар дене чапландарем. Израильын Святойжо, Тыланет кӱсле дене мурем. 23 Тыланет мурымем годым умшамат, Тыйын утарыме чонемат йывыртат. 24 Йылмемат кече мучко чынетым ойлаш тӱнгалеш, вет мылам осалым кычалше-шамыч намысыш пурат да вожылмашеш кодыт.

Соломон нерген.
Давидын псаломжо, 71.

[1] Эй Юмо, кугыжалан Шке судетым да кугыжан эргылан Шке чынетым пу, [2] Калыкетлан чын судым ыштышт да йорло-шамычетым закон почеш тӧрлышт. [3] Курык-шамыч калыклан тынысым налышт, а кӱкшӧ вер-шамыч — чыным. [4] Калык коклясе йорло ен-шамычлан Тудо судым ышта да ӱнгышӧ-шамычын эргыштым утара, а шойышт ойлышым ӱнгышемда. [5] Тылзе деч ончыч, кече дене пырля Тудо тукым гыч тукымышто лиеш. [6] Тудо межышке йӱршӧ йӱр гае да мландышке чӱчен шогышо чӱчалтыш гае возеш. [7] Тылзе налалтмешке, Тудын кечылаштыже, чын да шуко тыныс волгалтеш. [8] Тенгыз гыч тенгызышке шумешке да энгер-шамыч деч тӱня тӱр марте Тудо кучен ила. [9] Эфиоп ен-шамыч Тудлан возын кумалыт, а тушманже-шамыч пуракым нулаш тӱнгалыт. [10] Фарсис кугыжа-шамыч да отро*-шамыч Тудлан пӧлекым кондат, Аравий кугыжа-шамыч да Сава Тудлан пӧлекым кондат. [11] Мланде ӱмбалне кугыжа-шамыч чыланат Тудлан вуйыштым сават, чыла калыкат Тудлан пашам ышташ тӱнгалеш. [12] Вет йорлым да полшышыжо укеан незер енгым виян ен деч утарен. [13] Йорлым да незер енгым чаманен кода, незер ен-шамычын чоныштым утара: [14] Ондален пайдам налмаш да

---

*Отро — остров.

шояклымаш деч нунын чоныштым утара. Тудын лӱмжӧ нунын ончылно чапланыше. [15] Тудо илыше лиеш, Тудлан Аравийын шӧртньыжым пуаш тӱнгалыт да, Тудын лӱмжым ойлен, эре кумалыт. Тудым кече еда чапландарат. [16] Мланде ӱмбалне, курык-шамыч вуйышто, Тудо пенгыде лиеш, Тудын саскаже Ливан дечат кӱшкӧ нӧлталалтеш, да оласе-шамычышт мланде ӱмбалсе шудо гае пеледалтыт. [17] Тудын лӱмжӧ курымеш моктымо лиеш, Тудын лӱмжӧ кече деч ожнак уло, да мланде ӱмбалсе чыла тукым Тудын гоч порылыкым налеш, Тудым чыла калыкат чапландара. [18] Израильын Господь Юмыжо моктымо, ик Тудо гына ӧрыктарыше паша-шамычым ышта! [19] Тудын чапланыше лӱмжӧ курымеш, курым-курымеш моктымо. Тудын чапше дене уло мланде темеш: тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык

орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Иессей эрге Давидын мурыжо-влак тышан пытеныт. Асафын псаломжо, 72.

1 Израильын Юмыжо яндар чонан-шамычлан
кунаре поро! 2 Йолем изиш гына ыш шӱртньӧ,
йол пундашем изиш гына ыш яклешт. 3 Языкан-
шамычын тыныс илышыштым ужын, мый закон-
дымылык ыштыше-шамычлан шыдештым. 4 Вет
нунын колымаштышт орлык уке да йӧсланы-
мыштат кужун ок шуйно. 5 Ен тыршен ыштыме
гае нуно огыт тырше да ен-шамыч ужмо ойгы-
мат огыт уж. 6 Садлан нуным кугешнымаш вӱдыл
налын: шоякеш да пужлымашеш вӱдылалтыныт.
7 Шоякышт ток илымаш гыч лекме гай лектеш,
шӱм йодмышт почеш илат. 8 Осалым шонен ой-
леныт, Кӱшылсӧ нерген шоякым ойленыт. 9 Ум-
шаштым пылпомышко нӧлталыныт, а йылмышт
мланде ӱмбалне каен. 10 Мыйын калыкем нунын
могырышко савырна да илыме кечылаштыже ну-
нын дене лиеш. 11 Да ойла: «Юмо кузе пален кер-
теш? Кӱшылсын уш-акылже уло мо? 12 Теве нине
языкан ен-шамыч курымышт мучко сай кечым
ужыт да поян лийын илат». 13 Мый каласышым:
«Арамлан мо шӱмем чын кучаш тыршышым да

кидемымат титакдыме-шамыч коклаште муш-
кым? 14 Кечын шкемым орлыклан пуэн, язык нер-
ген ойгырен, эр еда шкемым арамлан мо вур-
сышым?» 15 Кызыт каласымем семын ойлем ыле
гын, мый тиде тукым ончылно языкан лиям ыле.
16-17 Сандене мый тидым умылаш тыршышым, но
Юмын святой пӧртышкыжӧ пурымешке да ну-
нын кузе пытымыштым пален налмешке, мылам
тидым умылаш йӧсӧ ыле. 18 Шояк мутыштым он-
чен, Тый нунылан йӧсылыкым тыге ончыктенат,
кугешнымышт годым нуным ӱлыкӧ шынденат.
19 Кузе нуно укешке лектыч? Кенета йомыч, за-
конде илымышт верч пытышт. 20 Мален кынел-
шын омыжо гае, эй Юмо, Шке олаштет нунын
сыныштым укешке луктат. 21 Вет шӱмем йӱлен,
кӧргем весемме годым 22 Нимолан йӧрдымӧ
улам ыле да шым умыло, Тыйын ончылнет мый
вольык гае лийым. 23 Туге гынат эре Тый денет
улам, Тый мыйым пурла кидем гыч кучышыч
24 Да Шке каҥашет дене кондыштыч, мыйым чап
дене нальыч. 25 Пылпомышто мыланем мо уло?
Мланде ӱмбалнат Тый дечет посна мый мом йо-
дам? 26 Шӱмемат, капемат пыта. Эй Юмо, шӱме-
мын Юмыжо да курымаш ужашем! 27 Теве шке-
ныштым Тый дечет корандыше-шамыч пытат,
Тый дечет каен, молылан кумалше-шамычым
Тый чылаштымат пытарет. 28 Мыланемже Юмо
дене ушнымо, ӱшанымашым Юмылан пыштыме
да Сион ӱдырын капкаже ончылно чыла чапетым
моктымаш сай.

Тунымкташ. Асафын,73.

[1] Эй Юмо, молан йöршын савырен колтышыч? Шке кӱтӱсö шорыкет-шамычлан молан шыдет кугеме? [2] Ожнысек погымо Шке калыкетым шарналте, тудым *кугыжанышым ышташ да ончен илышаш верч* сулен налынат, тиде — Сион курык, кушко Тый илаш пуренат. [3] Тушман-шамычын кугешнымышт ваштареш кидетым чотак нöлтал. Нуно святой пöртыштет осалым мыняре ыштеныт! [4] Тыйым ужын кертдыме-шамыч Тыйын пайремет годым моктанышт! Нуно шке тистыштым* шогалтышт, а лекмаште, капка ӱмбалне улшо мемнан тистым ышт шотло. [5] Чодыраште пу руымо гае тудын омсаже-шамычым товар дене руышт. [6] Товар дене, лом дене тудым шалатен пытарышт. [7] Святой пöртетым тул дене йӱлалтышт, мланде ӱмбалне Тыйын лӱметлан ыштыме пöртым шакшылен пытарышт. [8] Нунын родышт-шамыч, пырля лийын, шке шӱмыштышт каласышт: «Толза, мланде ӱмбалне Юмын пайремже-шамычым пытарена». [9] Шке палына-шамычым ышна уж, ынде пророк уке, да Юмо ынде мемнам ок пале. [10] Эй Юмо, тушман мо марте орлен ила? Лӱметым курымеш вурсен ила мо? [11] Шкендын кидетым, пурла кидетым, помышет кöргö гыч молан йылтак корангдет? [12] Эй Юмына, мемнан Кугыжана, курым деч ончычак мланде покшелне утарымашым ыштенат. [13] Тый куатет

---

* Тисте — знамя, флаг.

дене теҥызым пеҥгыдемденат, кишке-шамычын вуйыштым вӱдыштӧ пудыртенат. [14] Тый кугу кишкын вуйжым пудыртенат да тудым Эфиопийын еҥже-шамычлан кочкаш пуэнат. [15] Тый памаш-шамычым да йогышо вӱд-шамычым лукты-нат, Ифамысе эҥер-шамычым коштенат. [16] Кечат Тыйын, йӱдат Тыйын, ӱжара ден кечымат Тый ыштенат. [17] Мландын чыла мучашыже-шамычым Тый пӱренат, кеҥеж ден шошымат Тый пӱренат. [18] Тидымат ушышкет нал: тушман-шамыч Юмым мыскыленыт, да ушдымо калык Тыйын лӱметым орлен. [19] Тыйым жаплыше чоным янлык-шамыч-лан ит пу, нужна-шамычын чоныштым йылтак ит мондо! [20] Пуымо мутетым ушышкет нал, вет закон деч посна ыштыше-шамычын суртышт дене мландын пычкемыш верже-шамыч темы-ныт. [21] Ӱҥышӧ еҥ, орланен, савырнен ынже кае ыле: йорлыжат, нужнажат лӱметым моктышт ыле. [22] Эй Юмо, кынел, Шке пашатым тӧрлӧ, ушдымо еҥын Тыйым кече еда орлымыжым ушешет пыште. [23] Тыланет кумалше-шамычын йӱкыштым ит мондо! Тыйым ужын кертде илы-ше-шамычын кугешнымышт чарныде Тый де-кет нӧлталтеш.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Мучашлан. Ит йомдаре. Асафын муро псаломжо, 74.

[2] Тыйым моктена, эй Юмо, Тыйым моктена да Тыйын лӱметым сӧрвален ӱжына. Тыйын чыла ӧрыктарыше пашат-шамычым каласен палдарем. [3] «Жап шумеке, Мый чын судым ыштем. [4] Мланде да тудын ӱмбалне илыше-шамыч чылан шулен пытышт: тудын кӱ менгыже-шамычым Мый пенгыдемдышым». [5] Закон деч посна илыше-шамычлан каласышым: закон деч посна илымыдам кудалтыза, а языкланыше-шамычлан *маньым:* тӱкыдам ида нӧлтӧ. [6] Тӱкыдам кӱшкӧ ида нӧлтӧ да Юмо нерген шоякым ида ойло, [7] Вет суд кече лекме вер гыч огыл, кече шичме вер гыч огыл, ир мланде ӱмбалнысе курыкла гычат огыл. [8] Юмо — судым ыштыше: иктым ӱнгышемда, весым нӧлта.

9 Вет Господьын кидыштыже варыдыме арака дене
темыме чаше, варыме* деныже тичак темыме, да
тудым иктылан да весылан опталеш, но *тудын*
ружо огеш изем: тудым мландын чыла языкан-
шамычше йўыт. 10 Мыйже курымеш йывыртем,
Иаковын Юмыжлан мурем. 11 Языкан-шамычын
тўкыштым пудыртем, да Юмылан йöрышö енг-
шамычын тўкышт нöлталтеш.

1 Мучашлан. Муро. Асафын псаломжо. Ассирийысе енг нерген муро, 75.

2 Юмо Иудейыште палыме, Израильыште Ту-
дын лўмжö кугу. 3 Тудын верже — тыныслыкыш-
те, а илыме пöртшö — Сионышто. 4 Тудо тушто
пикш-шамычын пенгыдылыкшым, кредалмаш
ўзгар-шамычым, кердым да сарым пытарыш.
5 Тый курымаш курык-шамыч ўмбачын öрыкта-
рен волгалтарет. 6 Шўмышт дене ушдымо улшо-
шамыч чыланат пудыранен пытышт, шке омышт
дене мален колтышт, да поян-шамыч кидыштышт
нимогай ўзгарымат ышт му. 7 Иаковын Юмыжо,
имне ўмбак шичше-шамыч Тыйын чарымет дене
нералтен колтышт. 8 Тый лўдыкшö улат, да Тый-
ын ваштареш кö шогал кертеш? Тунамсек Тыйын
шыдет *почылтын*: 9 Тый Пылпомыш гыч судетым
колыктышыч: мланде лўдö да шыпланыш, 10 Вет
Юмо мланде ўмбалнысе чыла ўнгышö-шамычым

* Варыме — тамлештарыме.

утараш судышко шогале. [11] Сандене енгын чыла
шонымашыже Тыйым чапландара, да шонымашыже мучаш марте чап дене Тыйым мокта. [12] Мемнан Господь Юмылан чыланат кумалза, Тудлан моктымашым пуыза, Тудын йыр улшо-шамыч *Тудлан* пӧлекым кондат: [13] Лӱдыкшылан, князьшамычын шӱлышыштым налшылан, мланде ӱмбалнысе кугыжа-шамычлан лӱдыкшӧ улшылан.

[1] Мучашлан. Идифум нерген. Асафын псаломжо, 76.

[2] Йӱкем дене Юмым сӧрвалышым, йӱкем дене
Юмылан кумальым — да Тудо мыйым колышто. [3] Ойган кечыштем Юмым кычальым, йӱдымат
кидем Тудын деке *нӧлтальым* — да ондалалт шым
код. Чонемын шыматалтмыже ыш шу. [4] Юмым
ушешем пыштымеке, йывыртышым, шонкалышым, да чонем ойган лие. [5] Шинчам йӱд орол-
шамычын вашталтмекат ыш петырналт, кумылем
пудыраныш, да шымат ойло. [6] Ожнысо кечылам шонен, курымласе идалык-шамычым ушеш
пыштен, тунемым. [7] Йӱдым шӱмыштем шонен
кийышым, да шӱлышем умылаш тыршен: [8] Ала
Юмо курымеш кудалта да порылыкшым огеш
ончыкто? [9] Ала порылыкшым йӧршеш кӱрлеш
да тукым гыч тукымышко ойлымыжым чарна?
[10] Ала Юмо чаманыше кумылжым монда да шы-
дыж дене Шке порылыкшым чара? [11] Вара кала-
сышым: «Теве кызыт умылаш тӱнгальым: тиде —

Кўшылсын пурла кидше гоч лийше вашталтыш».
12 Юмын пашаже-шамычым ушешем пыштышым,
вет тўнгалтыш гычак лийше өрыктарыше пашат-
шамычым шарнаш тўнгалам, 13 Тыйын чыла пашат
гыч тунемам да чыла пашатым шонем. 14 Эй Юмо,
Тыйын корнет святой. Мемнан Юмо гае кугу
Юмо кө уло? 15 Тый өрыктарыше паша-шамычым
ыштыше Юмо улат, Тый калык-шамыч коклаште
виетым ончыктенат. 16 Тый Шке калыкетым, Иа-
ков ден Иосифын эргыже-шамычым, Шке куатет
дене утаренат. 17 Тыйым шуко вўд ужын, эй Юмо,
шуко вўд Тыйым ужын да лўдын, пундашдыме
вер-шамыч пудыраненыт, 18 Шуко вўд пеш талын
шаулен: пыл-шамыч йўкым пуэныт, вет Тыйын
умдет-шамыч чонгештеныт. 19 Тыйын кўдыртымө
йўкет — пылпомышто йырваш: волгенчет тўням
волгалтарен; мланде тарванен да чытырналтын.
20 Тыйын корнет тенгызыште да корнет-шамыч
шуко келге вўдыштө, да кышат-шамыч пален
шуктыдымо улыт. 21 Моисейын да Ааронын ки-
дышт дене Тый калыкетым шорык гае кондыш-
тынат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кы-зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыды-мо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Луымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 6-шо сем

Христос Юмо, Тыйын лӱдыкшӧ кечет толмо деч чот лӱдам. Господь, сулыкем пеш шуко да сулен керташ лийдыме, сандене Тыйын судет деч лӱдам да чытырем. Чаманыше Юмо, мыйын чот чаманыше Утарышем, мучашке шумо деч ончыч мыйым савыре да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, кунам Тыйын судетлан престолым ямдылат да ен-влак кугу судышкет шогалыт, тунам кугыжа салтак деч кугу ок лий, озаже шке кулжо деч кугу ок лий, кажне ен шке пашаж дене але чаплана, але вожылтарыме лиеш.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмын Ава, Яндар Ӱдыр, Тый кугу суапым налаш йӧрышӧ лийынат. Мемнан чоннам утараш манын, Кумытло гыч Иктым, Илышым пуышо Христосым, кап дене шочыктенат.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Порылыкет дене Поян, чаманымашет дене умылен керташ лийдыме мемнан Господь Юмына! Тый Икте сулыкдымо улат да сулык деч посна мемнан верч Айдеме лийынат. Тиде шагатыште мыйын йӧсланен сӧрвалымем колышт. Вет мый поро пашалан незер да йорло улам, да мыйын

көргыштем шӱмем пудыраныш. Кӱшылсӧ Кугыжа, Пылпомышын да мландын Господьшо, самырыкем годым сулыкын илен эртарымем Тый палет. Вет мый капемын йодмыж почеш ыштенам, ия-шамычын воштылтышышт лийынам, диавол почеш коштынам, яжарланыме лавыраште пӧрдалынам. Шонымашем дене изием годсекак пычкемышалтынам, кызыт мартеат тыгаяк улам. Тыйын святой эрыкетым шукташ нигунам тыршен омыл, осалыш шупшмо кепшылыш логалынам, ия-шамычлан воштылчык да мыскылтыш лийынам. Тыйын чарен ойлыметым пудыртышо-влак ӱмбак кугу шыде вочмо нерген да йӱлышӧ тамыкыш верештме нерген нигунам шонен омыл. Сандене ынде чыташ лийдыме ойгыш логалынам, да Тый декет савырнаш нимогай ӱшанемат уке. Тый декет лишемаш ик поро пашамат уке, чара улам. Могай гына сулыкым ыштен омыл? Ия-шамычын могай гына пашаштым ыштен омыл? Могай гына вожылмаш да яжар пашам утыждене да тыршен ыштен омыл? Ушемым капын шарнымашыж дене йырныктаренам, капемым лавыртенам да шӱлышемым йырныктаренам. Мыйын йӧрдымӧ капемын чыла ужашыже сулыклан тыршен ышташ йӧратен. Ынде мыйын верч, йӧрдымӧ верч, кӧ гына ок шорт? Мыйын судитлалтшашем верч кӧ гына ок шорт? Кучен Ашнышем, мый веле, икте, Тыйын шыдетым ылыжтаренам. Мый веле, икте, Тыйын ончылнет удам ыштенам. Тангастараш да касараш лийдыме кугу сулыкем-шамыч дене ку-

рым мучко улшо чыла сулыкан-шамычымат эртен каенам. Но Тыйже вет Айдемым йöратыше, шуко чаманыше да поро шӱм-чонан улат да айдемын савырнымыжым вучет. Теве мыят чот лӱдыкшö да чыташ лийдыме судет ончыко шкемым шуэм. Тыйын пеш яндар йолет деке сукалтен, уло чонем дене Тыйым йӱкын сöрвалем. Господь, мыйым эрыкте, чамане, порылыкышко савыре, проститле, мыйын вийдымылыкем чамане, шонен моштыдымо улмем умыло, мыйын кумалмем кол да шинчавӱдем уж. Мыйым, сулыкем верч ойгырышым, йöратен нал; мыйым, йомын коштшым, савыре. Тый декет савырнышым авалтен нал да, сöрвалымемлан верч, титакем кудалте. Чын ыштыше-влаклан огыл язык касарымашым пуэнат, сулыкдымо-шамычын огыл титакыштым кудалтенат. Сулыкем дене Тыйым чот шыдештаренам гынат, мыланем, сулыканлан, сулык касарымашым пуэнат. Ен-влакын шӱмыштым палыше Господь, Тыйын ончылнет кудашалтын да чара шогем да шке сулыкем почын ойлем. Сулыкем-шамычын нелытышт дене пӱгыргенам, сандене Пылпомыш кӱкшытыш ончалын да ужынат ом керт. Господь, мыйын шӱмемын шинчажым волгыдемде, мыланем сулыкем касарыкташ кумылым пу да шӱмемым ӱнгышемаш тарате. Тунам, чаманымашетлан куанен, поро ӱшан дене вес тӱняшке каем, Тыйын эн Святой лӱметым моктем да чапландарем, Ачам, Эргым, Святой Шӱлышым, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТИКЫМШЕ КАФИСМЕ

Тунемаш. Асафын, 77.

[1] Эй, калыкем, законем колышт, умшамын
мутшо-шамычлан пылышдам пыштыза. [2] Умшам
туштен каласаш почам, ожно каласымым викта-
рен ойлем. [3] Шкенан колмым, палымым да ача-
мыт ойлымым, [4] Мом шке эргышт деч ончыкы-
лык тукымлан шылтен коден огытыл — Юмын
ыштыме ӧрыктарыше пашам, Тудын вийжым
да чапшым — увертарем. [5] Тудо Иаковлан поч-
машым пуэн да Израильлан законым пыштен:
ачана-влаклан кӯштымыжым эргышт-шамыч-
ланат каласаш шӯден, [6] Тудым ончыкылык ту-
кым, шочшаш эрге-шамычат палышт да нунат,
кушкын шумеке, шке эргыштланат палдарышт,
[7] Нуно шке ӱшанымыштым Юмылан пыштышт,
Юмын пашаже-шамычым ынышт мондо да Ту-
дын шӯдымыжӧ-шамычым ыштышт, [8] Ачашт гае
чояланыше да шыдештарыше тукым ынышт лий,
шӯмжым яндарын кучыдымо да шӯлышыж дене
Юмылан ӱшаныде илыше тукым ынышт лий.
[9] Кредалмаш кечын Ефремын эргыже-шамыч,
пикшыштым чымен, лӱен-лӱен, мӧнгеш пӧрты-
лыныт. [10] Нуно Юмын шӯдымым шуктен шоген
огытыл, да Тудын законжо дене коштмышт шуын
огыл, [11] Тудын чыла сайым ыштымыжым да он-
чыктымо ӧрмӧ пашажым монденыт: [12] Ачашт-
шамыч ончылно, Египет мландыште, Танеос па-
сушто Тудын ыштыме ӧрыктарыше пашажым.

13 Тенгызым ойырен да нуным тудын гоч лук-
тын: вӱдым шувышеш темыме гае кучен шынден.
14 Нуным кечывалым пыл дене, а йӱдым йӱдвошт
тулын волгыдыж дене нанґаен. 15 Ир мландыште
кӱм шелыктен да пундашдыме вӱд гыч йӱктымо
гае нуным йӱктен. 16 Кӱ гыч вӱдым луктын да вӱ-
дым энґер гае йогыктен. 17 Туге гынат Юмын он-
чылно нуно адак языкланеныт: вӱддымӧ верыште
Кӱшылсым шыдештареныт. 18 Чон йодмо коч-
кышым йодыныт, шӱмыштышт Юмым шыненыт.
19 Юмылан ӧпкелен каласеныт: «Юмо ир млан-
дыште кочкышым ямдылен кертеш мо? 20 Кӱым
шелеш да вӱд йога, да энґер-шамыч ташлат гынат,
Тудо киндымат пуэн кертеш мо, але калыкшылан
кочкышым ямдылен кертеш мо?» 21 Юмо тидым
колын да нуным йӧратыдыме лийын, да Иаковын
шочшыжо-шамыч коклаште тул йӱлаш тӱґалын,
а Израиль ӱмбаке шыдыже возын, 22 Вет нуно
Юмылан ӱшанен огытыл да Тудын утарымыжлан
инанен огытыл. 23 Тудо кӱшнӧ пыл-шамычлан
шӱден да пылпомышын омсаже-шамычым по-
чын. 24 Нунылан кочкашышт манным йӱрыктен
да пылпомыш киндым нунылан пуэн: 25 Айдеме
суксо киндым кочкын. Нунылан кочкышым те-
маш ситышым колтен: 26 Пылпомыш гыч кечы-
валвел мардежым нӧлталын да Шке куатше дене
кечывалвел-касвел мардежым колтен, 27 Вара ну-
нылан пурак наре шуко шылым да тенгыз ошма
наре кайыкым колтен, 28 Нунын илыме верышке,
омаш йырышт, чыла тиде толын возын. 29 Нуно

шер теммеш кочкыныт, йодмыштым нунылан
пуэн, 30 Кочмо кочкышышт умшаштышт улмо го-
дымак йодмо шумышт пытен огыл. 31 Да нунылан
Юмын шыдыже толын, нуным шукыштым пуш-
тын да Израильын ойырен налме-шамычымат
пытарен. 32 Тылеч вара нуно адакат языкланеныт
да Тудын örыктарыше пашаже-шамычлан ўша-
нен огытыл. 33 Кечышт арам паша дене эртен, да
курымышт вашке йомын. 34 Пуштедымыж годым
нуно Юмо деке савырненыт, Тудым кычалыныт
да эрденак кумалыныт, 35 Юмын нунылан пол-
шышо улмыжым, Кўшылсö Юмо нуным утарыше
улмым ушешышт пыштеныт. 36 Умшашт дене Ту-
дым йöратеныт, а йылмышт дене Тудым ондале-
ныт. 37 Шўмышт Тудын ончылно чын лийын огыл,
да Тудын сугыньжылан ўшанле лийын огытыл.
38 Но поро улмыжлан кöра *Юмо* нунын языкыш-
тым кудалтен да нуным йöршын пытарен огыл,
нунылан вочшаш шыдыжым шуко гана чарен да
шыдыжым чотак кугемден огыл. 39 Тудо нунын
кап улмыштым, ик гана лекше да мöнгеш тол-
дымо шўлыш улмыштым пален. 40 Ир мландыш-
те мыняр гана нуно Тудын кумылжым волтеныт,
вўддымö мландыште Тудын шыдыжым луктыныт!
41 Кунамже Юмо деке савырненыт, кунамже Ту-
дым шыненыт да Израильын святойжым шыдеш-
тареныт. 42 Шыгыремдыше-шамыч деч утары-
ме кечын Тудын поро ыштыше кидшым ушыш
налын огытыл: 43 Египетыште Тудын ончыкты-
мо палыже-шамычым, Танеос пасушто ыштыме

ӧрыктарыше пашаже-шамычым, 44 Да Египетысе
ен-шамыч йӱын ынышт керт манын, нунын энгер
ден памашыштым вӱрышкӧ савырымыжым! 45 Ну-
нылан йыгыжтарыше орашынга тӱшкам колтен, да
нуно пурын пытареныт; ужава-шамычым колтен,
нуным шакшыландарен. 46 Саскаштым осал лупс
локтылын, а кушкылыштым шурнышырчык-ша-
мычлан пытарыктен. 47 Виноград пушенгыштым
шолемлан кырыктен, а смоква пушенгеш пок-
шым возын. 48 Вольыкыштым шолемлан кырык-
тен, а погыштым туллан пуэн. 49 Нунылан шы-
дыжым шукемден: осал суксо-шамыч гоч шыдым,
ойгым да орлыкым колтен. 50 Шыдыже мияш
корным ыштен да чоныштым колымо деч утарен
огыл, нунын вольыкыштым осал черлан пуэн.
51 Египет мландыште икымше шочшо-шамычым
чылаштымат пуштын, Хам тукымын илыме вер-
лаштыже эн сай погыштым пытарыктен. 52 Шке
калыкшым шорык-шамыч гае кынелтен да кӱтӱ
семын ир мланде дене нангаен. 53 Нуным ӱшаны-
маш дене пенгыдемден, да нуно лӱдын огытыл, а
тушманыштым тенгыз леведын. 54 Нуным Шкен-
жын святой курыкышкыжо конден, тиде кары-
кым Тудын пурла кидше ямдылен. 55 Нунын чу-
рийышт ончыч калык-шамычым поктен колтен,
шеревам пыштен да мландыштым висыме керем
дене пайлен пуэн, а илыме верышкышт Израиль
тукым-шамычым илаш пуртен. 56 Нуно Кӱшылсӧ
Юмым шыненыт да пеш шыдештареныт, закон-
жым шуктен огытыл. 57 Ачашт гае савырнен ка-

еныт да Юмо деч корангыныт, кадыр пикш гае
лийыныт. [58] Кӱкшака верышт дене Тудын шы-
дыжым луктыныт, шояк юмо-шамычым ыште-
ныт да Тудым шыдештареныт. [59] Юмо колын да
Израильым йӧратыдыме лийын, тудым укеш ко-
ден, [60] Ен-шамыч коклаште улшо илыме верже
деч, Силомысо скиний деч, корангын, [61] Нунын
пенгыдылыкыштым пленышке пуэн да сайыш-
тым тушман кидышке кучыктен. [62] Шке калык-
шым кердылан пуэн да Шке ужашыжым ужын
кертдыме лийын. [63] Вуеш шушо эргыштым тул
кочкын, а ӱдырышт верч шорташ нигӧлан
лийын, [64] Священникышт-шамыч керде йыма-
лан коленыт, да тулык вате-шамыч верч шорт-
шо огеш лий. [65] Господь мален кынелше гае,
куатан да руштшо гае кынелын. [66] Юмо тушман-
шамычым шенгечышт кырен, нуным курымлан
намысыш пуртен. [67] Иосифын илемжым кудалтен
да Ефрем тукымымат ойырен налын огыл. [68] Иуда
тукымым ойырен налын, Сион курыкым йӧратен
налын. [69] Шке святой вержым единорог илыме
вер гайым ыштен да мланде ӱмбалан тудым ку-
рымеш шынден. [70] Шке кулжым, Давидым, ойы-
рен да тудым шорык кӱтыма гыч налын. [71] Шке
ужашыже Израильым, шке кулжо Иаковым кӱтен
кондыштшаш верч лӱштымӧ вольык кокла гыч
Давидым налын. [72] Тудо нуным ӱнгышӧ шӱм дене
кӱтен кондыштын да шке кидше дене моштен
вӱден.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 78.

1 Эй Юмо, Тыйын ужашышкет чын огыл
юмылан кумалше-шамыч тольыч, Тыйын свя-
той пӧртетым шакшылышт, 2 Иерусалимым
пакча саскам аралыме верыш савырышт, кулет-
шамычын колышо капыштым кавасе кайык-ша-
мычлан кочкаш пыштышт, а Тыланет йӧрышӧ
еҥ-шамычын капыштым мланде ӱмбалнысе ян-
лыклан пуышт. 3 Нунын вӱрыштым Иерусалим
йыр вӱд гае йоктарышт, да нуным тойышат ыш

лий. [4] Ме пошкудына-шамычлан мыскылтыш,
мемнан йыр илыше-шамычлан оҥартыш да вош-
тылтыш лийна. [5] Эй Юмо, мо марте чарныде
шыдешкаш тӱҥалат? Сырымет мо марте тул гае
лиеш? [6] Тыйым шинчыдыме калык-шамычлан
да Тыйын лӱметым ӱждымӧ кугыжаныш-ша-
мычлан Шке шыдетым поч. [7] Вет нуно Иаков
тукымым кочкын пытарышт да тудын илыме
верым яраш кодышт. [8] Ожно закон деч посна
илымынам ушешет ит пыште, Шке порылыке-
тым мыланна вашке колто, эй Юмо, вет ме пеш
йорлештна. [9] Утарыше Юмына, лӱмет чаплалт-
шаш верч мыланна полшо. Эй Господь, мемнам
утаре да Шке лӱмет верч мемнан языкнам эрык-
те. [10] Чын огыл юмылан кумалше-шамыч «Нунын
Юмышт кушто?» манын, нигунамат ынышт ка-
ласе ыле да кулет-шамычын вӱрыштым йокта-
рымышт верч мемнан шинчана ончылно нуны-
лан кӱсыным пӧртылтымым нуно палышт ыле.
[11] Шинчырлыме-шамычын орланымышт Тыйын
ончыкет шужо ыле, пуштмо еҥ-шамычын эр-
гыштым кугу виет дене арале. [12] Эй Юмо, Тыйым
орлымышт верч, пошкудына-шамычлан, нунын
лонгашкышт, орлыкым шым пачаш пӧртылтӧ!
[13] Эй Юмо, ме, Тыйын калыкет да кӱтӱэтын шо-
рыкшо-шамыч, Тыйым курымеш моктен ойлена
да Тыйын чапетым тукым гыч тукымышко увер-
тарена.

[1] Мучашлан. Вашталтшаш нерген. Почмаш. Асафын псаломжо, 79.

[2] Эй, Израильым кӱтен кондыштшо, колышт,
Иосифым шорык гае вӱдышӧ, Херувим-шамыч
ӱмбалне шинчыше, Шкендым ончыкто! [3] Ефрем,
Вениамин да Манассий ончылно куатетым поч
да мемнам утараш тол. [4] Эй Юмо, мемнам Шке
декет савыре, чуриетым волгалтаре, да ме утарал-
тына. [5] Эй Господь, куат-влакын Юмыжо, кулет-
шамычын кумалмыштлан мо марте шыдешт илет?
[6] Мо марте мемнам шинчавӱдан кинде дене пук-
шет да мыланна шинчавӱдым теммешкына йӱк-
тет? [7] Мемнам пошкудына-шамычлан ӱчашымаш
амаллан кодышыч, да тушман-шамычна мемнам
мыскылышт. [8] Эй Господь, куат-влакын Юмыжо,
мемнам Шке декет савыре, чуриетым волгалта-
ре, да ме утаралтына. [9] Тый Египет гыч виноград
пушенгым конденат, вес калык-шамычым поктен
колтенат да тудым шынденат. [10] Тудын ончылно
Тый корным ямдыленат, вожшым шынденат, да
тудо мландым темен. [11] Ӱмылжӧ курык-шамычым
петырен, укшыжо — Юмын кедрже-шамычым.
[12] Укшыжо-шамычым тенгыз деке шумеш, а игыже-
шамычым энгерла деке шумеш йыр шарен. [13] Ту-
дын саварже-шамычым Тый молан корандышыч?
Корно дене эртыше-шамыч чыланат тудым кӱр-
лын-кӱрлын кают. [14] Тумерысе ир сӧснат тудым су-
сыртыш, да шкет коштшо янлыкат тудым кочко.
[15] Куат-влакын Юмыжо, савырне, пылпомыш гыч

ончал да уж, тиде виноградет деке йöратен тол
16 Да пурла кидет шындымым тöрлате! Шкаланет
пенгыдемдыме Айдеме Эргым порылык дене он-
чал. 17 *Виноградет* тулеш йÿлен да кÿнчен пытары-
ме лийын. Тыйын шыдын ончалмет дене чылан
пытат. 18 Тыйын кидет пурла могырысо енгет ÿм-
балне лийже, Шкаланет пенгыдемдыме Айдеме
Эрге ÿмбалне лийже. 19 Тый дечет огына коранг:
мемнам ылыжтаре, да ме Тыйын лÿметым сöрва-
лен ÿжаш тÿнгалына! 20 Эй Господь, куат-влакын
Юмыжо, мемнам Шке декет савыре, чуриетым
волгалтаре, да ме утаралтына.

1 Мучашлан. Виноград вÿдым лукмо нерген. Асафын псаломжо, 80.

2 Мыланна полшышо Юмылан йывыртыза,
Иаковын Юмыжлан куанен мурыза! 3 Псаломым
налза, мотор йÿкан псалтирь ден кÿслем да тимпа-
ным пуыза. 4 У тылзе тÿнгалтыште, пайремдан эн
кугун йывыртыме кечыште, пучым пуалтыза. 5 Вет
Израильлан тыге шÿдалтын, да Иаковын Юмы-
жо тыге пÿрен. 6 Египет мланде гыч лекме годым
Юмо тидым Иосифлан законлан пыштен, *туштo*
Иосиф палыдыме йылмым колын. 7 Юмо тудын
тупшо гыч неле нумалтышым волтен: *тунам*Ио-
сифын кидше комдым нумал кондыштын улмаш.
8 Ойгыштет Мыйым сöрвален ÿжыч, да Мый ты-
йым утарышым, тÿтан мардеж годым улак ве-
рыште тыйым кольым, ÿчашен шогымо вÿд лиш-

не тыйым шынышым. [9] «Эй, калыкем, колышт, да
Мый тыланет таныклем: эй, Израиль, тый Мый-
ым колыштат ыле гын! [10] Тыйын у юмет ынже
лий, да йот юмылан ит кумал. [11] Вет тыйым Еги-
пет мланде гыч лукшо Господь Юмет Мый улам:
умшатым поч, да Мый тудым темем». [12] Но калы-
кем Мыйын йӱкемым ыш колышт, да Израиль
Мыйым колыштдымо лие. [13] Садлан Мый нуным
шӱмышт йодмо почеш колтышым: шонымышт
семын коштышт! [14] Калыкем Мыйым колыштеш
ыле гын, Израиль Мыйын корнем дене коштеш
ыле гын, [15] Мый тудын тушманже-шамычымваш-
ке ӱнгышемдем да нуным шыгыремдыше-шамыч
ӱмбаке кидем пыштем ыле. [16] Юмын тушманже-
шамыч Тудым ондаленыт, нуно курымеш орла-
нат. [17] Тудо нуным туто шыданґже дене ток тема
да, кӱ гыч мӱйым луктын, нуным пукша ыле.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын
чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын
тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-
демым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым

проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Асафын псаломжо, 81.

1 Юмо юмо-шамычын погынымашыште шогалын да юмо-шамыч коклаште судым ышта: 2 Мо марте, ондален судитлен, языкан-шамычым араледа? 3 Тулык ден незер енгым аралыза, ўнгышӧ ден йорлым чыныш лукса. 4 Йорло да незер енгым аралeн налза, языканын кидше гыч тудым утарыза. 5 Огыт пале. Огыт умыло. Пычкемышышште коштыт. Мландын чыла негызше тарваныже ыле! 6 Мый каласышым: те юмо улыда да чыланат Кўшылсын эргышт улыда. 7 Туге гынат те енгшамыч гае коледа да князь-шамыч гаяк камвозыда. 8 Эй Юмо, ылыж кынел, тўням судитле, вет чыла калык гычат Тыйын корнет дене мийыше лийыт.

1 Асафын муро-псаломжо, 82.

2 Эй Юмо, кӧ Тый гает лийын кертеш? Эй Юмо, йўкым пуыде ит код да ўнгышӧ ит лий! 3 Теве тушманет-шамыч лўшкаш тўнгальыч, да Тыйым ужын кертдыме-шамыч вуйыштым нӧлтальыч. 4 Калыкетлан шонымышт семын осалым

ыштышт да Тыйын святой-шамычет ваштареш каҥашышт. 5 Нуно каласеныт: «Толза, да нуным калык кокла гыч пытарена, тылеч вара Израильын лӱмжат ынже шокто». 6 Вет ик ой дене пырля лийын, каҥашеныт, Тыйын ваштарешет ушненыт: 7 Идумей мланде ӱмбалнысе да Измаил, Моав ден Агарян тукым-шамыч, 8 Гевал, Амон да Амалик тукым-шамыч, Тирыште илыше да йот тукым-шамычат, 9 Нунын денак Ассур пырля лийын: нуно чыланат Лотын эргыже-шамычлан полышкаленыт. 10 Мадиамлан, Сисарлан да Киссон энгер воктене Иавимлан ыштымет семынак нунылан ыште, 11 Нуно вет Аэндорышто пытарыме улыт, мландылан терыс гае лийыныт. 12 Нунын Орив ден Зив да Зевей ден Салман князьыштым йӧрыктымӧ гае чыла князьыштымат йӧрыктӧ. 13 Вет нуно маныныт: «Юмын святой пӧртшым шкаланна налына». 14 Эй Юмем, нуным *пӧрдын шогышо* орава гайым, мардеж дене тарванылше омыж гайым ыште. 15 Тул чодырам йӱлалтыме гае, тулйолкын курык-шамычым йӱлалтыме гае, 16 Тый нунымат тале мардеж дене туге поктен колто да Шке шыдет дене нуным пудыратен пытаре. 17 Нунын чурийыштым намыс дене петыре, эй Юмо, нуно Тыйын лӱметым кычалышт! 18 Вожылын, курым гыч курымеш пудыранышт да, воштылмашеш кодын, йомын пытышт. 19 Тек палат: Тыйын лӱмет — Господь, да чыла мландылан Кӱшылсӧ Юмо Ик Тый гына улат.

[1] Мучашлан. Виноград вӱдым лукмо нерген. Корейын эргыже-влаклан. Псалом, 83.

[2] Куат-влакын Юмыжо, Тыйын илыме веретшамыч пеш йӧратыме улыт! [3] Мыйын уло чонем Юмын суртлашкыже пеш чот мийынеже, шӱмем ден капемат, илыше Юмо дене лийына манын, йывыртен шогат. [4] Кайыкат илаш верым муэш, кӧгерченат игыже-шамычлан пыжашым ышта: мыланемже, куат-влакын Юмыжо, эй Кугыжа, эй Юмем, Тыйын алтарет-шамыч тыгай улыт! [5] Тыйын пӧртыштет илыше-шамыч поро пиалан улыт: нуно Тыйым курым гыч курымышко мокта т. [6-7] Тыйын аралыме да шортмо вер* гыч Тыйын шӱдымӧ верышке** мийышашым шӱмыштыжӧ кучышо енг поро пиалан, вет Законым Лукшо тудлан порылыкым ышта. [8] Тыгай-шамыч утыр да утыр виянгыт, нунылан Сионышто юмошамычын Юмыжо конча. [9] Эй Господь, куат-шамыч Юмо! Кумалмем кол, эй, Иаковын Юмыжо, колышт! [10] Эй, мемнам аралыше Юмо, ончо да святой ӱй дене шӱрымӧ Шке енгетын чурийжым уж! [11] Вет Тыйын кудывечыштет эртарыме ик кече тӱжем кече дечат сайрак: языкан-шамычын пӧртыштышт илымешке, Юмемын пӧртшӧ ончылно кием ыле. [12] Вет Юмо чаманымашым да чыным йӧрата, Юмо порылыкым да чапым пуа. Оса-

---

*Шортмо вер — тиде тӱнясе илыш.

**Тыйын шӱдымӧ вер — Юмын Кугыжаныш.

лым шоныде коштшо-шамычым Юмо порылык деч посна огеш кодо. 13 Эй Господь, куат-шамыч Юмо, Тыланет ўшаныше ен поро пиалан!

1 Мучашлан. Корейын эргыже-влаклан. Псалом, 84.

2 Эй Юмо, Тый Шке мландетлан порылыкым ыштенат да Иаковын тукымжым плен гыч пöртылтенат, 3 Калыкетын закон деч посна илыме сулыкшым кудалтенат, нунын чыла языкыштым леведынат. 4 Чыла шыдетым чаренат, чот сырымет деч корагынат. 5 Эй, утарыше Юмына, мемнам савырен кондо да чот сырыметым мемнан деч корагде. 6 Ала Тый мыланна курымеш шыдешкаш тўгалат? Ала шыдетым тукым гыч тукымышко кучет? 7 Эй Юмо, Тый мемнам угыч ылыжтен кынелтет, да Тыйын калыкет Тыйын верчет куана. 8 Эй Юмо, мыланна порылыкетым ончыкто да Шке утарымашетым мыланна пöлекле. 9 Господь Юмын мыланем мом ойлымыжым колыштам: кузе Тудо Шке калыкшылан, Шкаланже йöрышö-шамычлан да Тудын дек шўмышт дене савырныше-шамычлан тыныслыкым каласа. 10 Шке дечше лўдшö-шамычлан Тудын утарымашыже лишнак, тыге Тудо мемнан мландышкына чапландарымашым пурта. 11 Чаманымаш ден чынлык вашлийыныт, чын ден тыныслык ушналтыныт! 12 Чынлык мланде ўмбачын волгалтын, чын пылпомыш гыч во-

лен. [13] Вет Юмо порылыкым ышта, да мландына саскажым пуа. [14] Чынже Тудын ончычшо толеш да шке йолкопажым корныш шында.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыш-

тым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латикымше кафисме деч вара тропарь-влак, 7-ше сем

Чонем, сулыкем касарыктыме дене паремын кертат. Шинчавӱдым йоктарен, ойгырен-сӧрвален йод: чонем ден капем Эмлыше да Айдемым йӧратыше, шуко сулыкем деч мыйым утаре. Яжар ӱдырамашым, разбойник ден мытарьым чаманымет семынак мыйым чамане. Эй Юмо, мыйын закондымын ыштымем кудалте да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Сулыкем касараш мытарь гай сӧрвален омыл да яжар ӱдырамаш гай шинчавӱдым йоктарен омыл. Пычкемышалтмем дене мый тӧрланыме нерген шоненат омыл. Айдемым йӧратыше Христос Юмо, Шке поро шӱм-чонет дене мыйым утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Яндар Ўдыр, кўшнысö куат-влак дене пырля Шке Эргычым сöрвале, илышна мучашке шумо деч ончыч Тудо мыланна сулык касарымашым да кугу чаманымашым пуыжо ыле.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Айдемым йöратыше Господь, Юмым палымашын эреак йўлышö волгыдет дене мемнан шўмыштына эрелан волгалт. Евангелийысе чыла увертарымашетым умылен налаш мемнан ушнан шинчажым поч. Тыйын поро пиалан шўдымашет-влак деч лўдмашым кöргышкына пыште. Капын чыла уда йодмыжым сенген, шўлышын йодмыж почеш илена ыле. Шонымаш денат, паша денат чылажымат Тыланет йöрышын ыштена ыле. Тый вет мемнан Христос Юмына да мемнан чонна ден капнам волгыдемдыше улат. Тыланет да Тыйын Тўнгалтышдыме Ачат да Эн Святой, Поро да Илышым пуышо Тыйын Шўлышетлан таум ыштена, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКОКЫМШО КАФИСМЕ

Давидын молитваже, 85.

[1] Эй Юмо, пылышетым пыште да мыйым колышт, вет мый йорло да незер улам. [2] Чонемым арале, вет мый Тыланет йöрышö улам. Эй Юмем, Тыланет ўшаныше кулетым утаре. [3] Эй Юмо, мыйым серлаге, вет мый кече еда Тыйым

сӧрвалем. [4] Шке кулетын чонжым йывыртыкте,
вет мый чонем дене Тый декет нӧлталалтым.
[5] Вет Тый, Юмо, Тыйым сӧрвалыше-шамычлан
чылаштланат поро, ӱҥышӧ да шуко порым он-
чыктышо улат. [6] Эй Юмо, сӧрвалымем колышт
да кумалме мутемлан пылышетым савыре. [7] Ой-
ган кечыштем мый Тыйым сӧрвалышым, вет
Тый мыйым колыштыч. [8] Эй Юмо, юмо-шамыч
коклаште Тыйын гае иктат уке, пашашт денат
Тыйын гай *кӱкшытан* уке. [9] Эй Юмо, Тыйын
пӱрымӧ калык-шамыч чыланат ончыкет толыт
да Тыланет кумалыт, Тыйын лӱметым чапланд-
арат: [10] Вет Тый кугу улат да ӧрыктарыше па-
ша-шамычым ыштыше Тый улат, Тый Икте
Юмо улат. [11] Эй Юмо, мыйым Шке корнышкет
шогалте, да мый чыныштет кошташ тӱҥалам,
Тыйын лӱмет деч лӱдын, шӱмем йывыртыже
ыле. [12] Господь Юмем, уло кумылем дене Ты-
ланет ойлем да Тыйын лӱметым курымеш чап-
ландарем. [13] Вет Тыйын мылам ыштыме поры-
лыкет кугу, да Тый мыйын чонемым тамыкын
эн пундашыж гыч утарышыч. [14] Эй Юмо, закон
деч посна илыше-шамыч мыйын ваштарешем
шогальыч, да виян-шамыч, погынен, чонемым
кычальыч. Тыйым нуно шке ушыштышт ышт
кучо. [15] Тыйже, Господь Юмем, поро кумылан
да енгым чаманыше, кужун чытыше, шуко по-
рылыкан да чын улат, [16] Мыйын ӱмбакем ончал
да мыйым серлаге, Шке рвезетлан куатетым пу
да Тыйым жаплен илыше кул ӱдырамашын эр-

гыжым утаре. [17] Эй Юмо, мыйын ўмбалан поро
палым ончыкто: мыйым ужын кертдыме-ша-
мыч мыланем полшыметым да лыпландарыме-
тым ужышт да вожылышт ыле.

[1] Корейын эргыже-влаклан. Муро-псалом, 86.

[2] Тудын негызше-шамыч святой курык-влак
ўмбалне улыт: Юмо Сионын капкаже-шамычым
Иаковын чыла илыме верже деч утларак йӧрата.
[3] Эй, Юмын олаже, Тыйым чот чапландарыше
мут-шамыч каласалтыныт. [4] Мыйым палыше-ша-
мычлан Раав ден Вавилоным ушештарем. Теве йот
тукым-шамыч да Тир ден Эфиопий енг-шамычат
тушто лийыныт. [5] Сионым кажне енг авай манеш,
да тушто Айдеме шочын, да Сионым Кўшыл-
сӧ Шке негызлен. [6] Юмо тушто улшо калык да
князь-шамычын возымашышт гоч тидым почын
ончыкта. [7] Вет чыла йывыртыше-шамычын илы-
ме верышт — Тый денет.

[1] Муро-псалом. Корейын эргыже-влаклан. Мучашлан. Тўшкан куанен мураш. Вашмутлан. Тунылкташ. Израильысе Еманын, 87.

[2] Эй, мыйым утарыше Господь Юмо! Кечы-
валымат, йўдымат мый Тыйым сӧрвалышым.
[3] Мыйын кумалмем Тый декет шужо ыле, мыйын

сӧрвалымемлан пылышетым савыре. [4] Вет мый-
ын чонем ойго дене теме, да илышем тамыкышке
лишеме. [5] Мый шӱгарышке волтымо-шамыч гае
лийым, ӱнардыме ен гае, [6] Колышылан шотлымо
да колоткашке пуштын пыштыме гае, нуным Тый
ушешет от нал, да кидет дечынат нуно ойыралты-
ныт. [7] Мыйым пеш келге вынемыш, пычкемыш
верыш да колымаш ӱмылыш пыштышт. [8] Тыйын
шыдет мыйын ӱмбакем возо, да чыла толкынет-
шамычым Тый мыланем логалтет. [9] Палыме ен-
шамычым Тый мый дечем корандышыч: нуно мый
дечем йырнышт, мыйым ужалышт, да лектынат
ом керт. [10] Ойгырен илымем дене шинчам уждымо
лие. Эй Юмо, мый Тыйым кече еда сӧрвалышым,
Тый декет кидем нӧлтышым. [11] Ӧрыктарыше па-
шат-шамычым Тый колышо-шамычлан ыштет
мо? Эмлызе-шамыч колышо-шамычым ылыжтен
кынелтат мо, да нуныжо Тыйым чапландарат мо?
[12] Тыйын поро кумылетым да Тыйын чынетым
иктажше, колымеке, шӱгарыште каласен кертеш
мо? [13] Тыйын ӧрыктарыше пашат-шамычым пыч-
кемыш верыште, а Тыйын чынетым мондымо
мландыште палат мо? [14] Эй Юмо! Мый Тыйым
сӧрвалышым, да эрдене эр кумалмем Тый декет
шужо. [15] Эй Юмо, молан мыйын чонем Шке де-
чет поктет? Шке шӱргетым мый дечем молан са-
вырет? [16] Мый йорло улам да изием годсек йӧсын
илем: чапланенам ыле, ынде ӱнгышемым да виe-
мат пытыш. [17] Тыйын шыдет-шамыч мыйын ӱмба-
чем эртышт, Тыйын лӱдыктымашет-шамыч мый-

ым пудыратышт: [18] Нуно мыйым вӱд гае авалтышт да кече мучко пырля авырен шогышт. [19] Орланен илымем годым Тый мыйын таҥем, лишылем да палымем-шамычым мый дечем коранҥдышыч.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Тунымкташ. Израильысе Ефамын, 88.

[2] Эй Юмо, порылыкетым курымеш моктен мурем, Тыйын чынлыкетым умшам дене тукым гыч тукымышко каласем. [3] Вет Тый каласенат: «Порылык курымешлан негызлалтеш», Тыйын чынет Пылпомышто пенгыдемдалтын. [4] «Шке

ойырен налмем-шамычлан сугыньым пуышым,
Давид кулемлан товатлышым: [5] Тукыметым ку-
рымеш чоткыдемдем да престолетым тукым гыч
тукымышко ыштем». [6] Эй Юмо, örыктарыше па-
шатым Пылпомыш палдара, а чынлыкетым свя-
той-шамычын погынымаште *ойлат*. [7] Вет пыл-
шамыч ӱмбалне Господь дене кö таҥастаралт
кертеш? Юмын эрге-шамыч коклаште Господь
гае кö лийын кертеш? [8] Юмо святой-шамыч по-
гынымаште чапландарыме, Тудо йырже улшо-
шамычлан кугу да лӱдыкшö. [9] Эй Господь, ку-
ат-шамыч Юмо, Тыйын гае кö уло? Эй Юмо,
Тый куатле улат, да Тыйын чынет Шке йырет.
[10] Теҥызын куатшым Тый кучен илет, тудын нöл-
талалт шогышо толкынжо-шамычым тыпланда-
рет. [11] Кугешныше еҥым Тый сусыргышо гайым
ыштен ӱҥышемдышыч, Шке тушманет-ша-
мычым виян кидет дене шалатышыч. [12] Пылпо-
мышат Тыйын, мландат Тыйын, тӱням да тушто
улшым — чылажымат Тый ыштенат. [13] Йӱдве-
лым да теҥызым Тый пӱренат, Фавор ден Ермон
Тыйын лӱметлан йывыртат. [14] Тыйын чогашылет
виян, Тыйын кидет пеҥгыде лийже, да Тыйын
пурла кидет нöлталалтше! [15] Чын да суд — Ты-
йын престолетын негызше: порылык ден чын-
лык Тыйын чуриет ончыч толыт. [16] Господьым
йывыртен ӱжмым палыше еҥ-шамыч поро пиа-
лан улыт. Нуно чуриетын волгыдыштыжо кают,
[17] Тыйын лӱметлан кече мучко йывыртат да чы-
нет дене нöлталалтыт. [18] Вет нунын куатыштым

моктышо Тый улат, да порылыкет дене мемнан
куатна нӧлталалтеш. [19] Вет аралтышна Юмо деч,
Израильын Святойжо да мемнан Кугыжана деч.
[20] Тунам Тый эрге-шамычлан ужмаш гоч ойле-
нат, Тый каласенат: «Мый виянлан полшышым,
калыкем кокла гыч ойырен налмым нӧлтальым:
[21] Шке кулемым, Давидым, муын, тудым Шке
святой ӱем дене шӱрышым. [22] Вет Мыйын ки-
дем тудым арала да куатем тудым чоткыдемда.
[23] Тушман тудлан нимомат ыштен огеш керт, да
закондымын илыше эрге тудлан ынде осалым
ышташ огеш тӱнгал. [24] Тудын ончылно тушман-
же-шамычым руал шуэм да тудым ужын кер-
тдыме-шамычым сенгем. [25] Мыйын чынлыкемат,
Мыйын порылыкемат тудын дене, да Мыйын
лӱмем дене тудын куатше нӧлталалтеш. [26] Тудын
кидшым тенгыз ӱмбаке, а пурла кидшым энгер-
шамыч ӱмбаке пыштем. [27] Тудо Мыйым сӧрва-
лен каласа: Тый мыйын Ачам, мыйын Юмем
да мыйын утаралтмашемын аралтышыже улат.
[28] Мый тудым икымше шочшым ыштем, млан-
де ӱмбалнысе кугыжа-шамыч дечат *кӱшкӧ нӧл-
талам.* [29] Порылыкем тудын деч курымеш ом
нал, да тудлан пуымо сугынем ӱшанле лиеш.
[30] Тудын тукымжым курым гыч курымыш шуем,
а престолжым пылпомышын кечылаже гайым
ыштем. [31] Тудын эргыже-шамыч законем деч
корангыт да [32] Мыйын эрыкем дене огыт кошт
гын, Мыйын чыныш лукшо мутем-шамычым
пужат да кӱштымем-шамычым огыт шукто гын,

[33] Закон деч посна ыштымыштым вуйлатышын
тояже дене тӧрлем да шоякышт верчын нуным
кырем, [34] Туге гынат порылыкем нунын деч ом
нал да чынлыкем ом вашталте, [35] Пуымо мутем
ом пудырто да умшам гыч лекше мутем деч ом
кораҥ. [36] Икана Мый Шке святынем дене сӧре-
нам гын, Давидлан шоякым ойлем мо? [37] Тудын
тукымжо курымеш шога, да тудын престолжо
Мыйын ончылнем кече гае [38] Да тичмаш тылзе
гае курымеш ила. Пылпомышысо таныклыше —
ӱшанле». [39] Тый тудым савырен колтышыч, изи-
еш пыштышыч, да святой ӱй дене шӱрымӧ Шке
енгетлан шыдет толын. [40] Кулетлан пуымо муте-
тым мӧнгеш нальыч, мланде ӱмбалне тудын свя-
той вержым жаплыдымым ыштышыч. [41] Тудын
чыла саваржым сӱмырышыч, а пенгыдемдыме
верже-шамычым лӱдыкшым ыштышыч. [42] Кор-
но дене эртыше-шамыч чылан тудым толен
кайышт, тудо пошкудыжо-шамычлан воштыл-
машеш кодо. [43] Тудым поктышо-шамычын пур-
ла кидыштым Тый куатаным ыштышыч, тудын
чыла тушманжым йывыртыктышыч. [44] Тый ту-
дын кердыжлан полшымым чарнышыч да са-
рыште тудым шыч арале. [45] Тудым эрыкталтмаш
деч посна кодышыч, престолжым мландышке
сӱмырышыч. [46] Тудын илышаш кечыжым кӱчы-
кемдышыч, а шкенжым вожылмашеш кодышыч.
[47] Эй Юмо, мо марте Тый мемнан деч тупынь
савырнет? Тыйын шыдет мо марте тул гае йӱла?
[48] Мыйын *могай* улмем ушешет пыште. Ала айдеме

эрге-шамычым арам гына пӱренат? [49] Енг-шамыч кокла гыч иктажше колымашым ужде кодшо уло мо? Шке чонжым тамык кид гыч утарыше уло мо? [50] Эй Юмо, чынлыкет дене Давидлан ожнак товатлен пуымо порылыкет кушто? [51] Эй Юмо, кулет-шамычын шуко йот калык деч ужмо орлыкыштым кӧргыштем кучен илымем ушышкет нал. [52] Эй Юмо, тушманет-шамычын орлымым, святой ӱй дене шӱрымӧ Шке енгетын вашталтмыжым орлымыштым *ушышкет нал*! [53] Юмо курымеш чапландарыме, тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Юмын енгже Моисейын молитваже, 89.

[2] Эй Юмо! Тукым гыч тукымышко Тый мемнан
аралтышна улат. [3] Курык-шамыч лийме деч ожно,
мланде ден тӱням пӱрымӧ деч ожно, курым гыч
курымышко Тый улат. [4] Вет Тый «Эй, айдеме эрге-
шамыч, *рокыш* савырныза!» манынат гынат, айде-
мым ӱлык ит шынде. [5] Эй Юмо, тӱжем ий Тыйын
шинчат ончылно тенгече эртыше кече гае да йӱд
оролын жапше гае. [6] Айдеме-шамычын ӱмырышт
пеш кӱчык: эр шудо гае пыта, эрдене пеледеш
да лывыжга, а кас велеш кошка да пешкыдемын
йога. [7] Вет ме Тыйын сырымет дене укешке лек-
на да шыдет деч пудыранышна. [8] Мемнан закон-
дымылыкнам Шке ончылнет пыштенат, да мем-
нан курымна Тыйын чуриетын волгыдыштыжо.
[9] Мемнан чыла кечына шагалеме, да Тыйын сы-
рымет дене йомна. [10] Мемнан ӱмырна энгыремыш
шӱртӧ гае начар, ӱмырнан кутышыжо — шымлу
ий, вий шута гын — кандашлу ий, туштат шу-
кыжо — йӧсылык да чер веле, вет нуно мемнам
ӱнгышемдат да туныктат. [11] Тыйын чот сырыме-
тым кӧ пален кертеш? Тый дечет лӱдмыж годым
Тыйын шыдетым кӧ умылен кертеш? [12] Мыла-
нем Шке пурла кидетым да кугу уш-акыл дене
шӱмыштым пенгыдемдыше-шамычым ончыкто.
[13] Эй Юмо, мемнан деке савырне, мо марте от
савырне? Шке кулет-шамычлан поро лий. [14] Эй
Юмо, эрдене эрак Тыйын поро кумылет дене те-
мын, пеш куанена да пеш йывыртена ыле, [15] Тый-

ын мемнам ӱҥышемдыме кечет-шамыч верч, мыланна йӧсылыкым ужыктымо идалык-шамыч верч чыла кечыштат пеш йывыртена ыле. 16 Шке кулет ден Шке пӱрымет-шамычым ончо да нунын эргышт-шамычымат тунькто. 17 Мемнан Господь Юмынан волгыдыжо мыланна лийже ыле, да киднан паша лектышыже-шамычым мыланна порылан савыре, киднан паша лектышыжым порышко савыре.

Моктымо муро. Давидын. Еврей-влак дене возымо огыл, 90.

1 Кӱшылсын полшымыж дене илыше еҥ Пылпомышысо Юмын леведышыже йымалне лыплана, 2 Юмылан каласа: «Полшышем мыйын, Аралтышем мыйын, Юмо, Тый улат, мый Тыланет ӱшанем». 3 Тудо тыйым кучышо-шамычын оптышышт гыч луктеш, аяр шомак дечат утара, 4 Шке вачыж дене тыйым авыра, тый Тудын шулдыржо йымалне ӱшанен илет, Тудын чынлыкше Тыйым саркурал дене авыра. 5 Йӱдым лӱдыктышӧ дечат, кечывалым *лӱйымӧ* чоҥештыше пикш дечат, 6 Пычкемыште коштшо осал дечат, чер дечат, тура кечывалымсе ия дечат от лӱд. 7 Тыйын воктенет тӱжем йӧрлеш, пурла могырыштет лу тӱжем йӧрлеш, а тый декет огеш лишем. 8 Шке шинчат дене ончет да сулыкан-шамычлан орлык лийшашым ужат. 9 «Ӱшанымем мыйын, Юмо, Тый улат» манынат да миен пурымо веретлан Кӱшылсым ойыренат. 10 Тыланет

нимогай йöсат ок лий, тыйын *капетлан** нимогай сусырат ок тӱкнö. [11] Вет Юмо тыйын нерген Суксыжо-шамычлан кӱшта: коштмо корныштет тыйым аралыкта. [12] Тыйын йолет кӱ пелен шӱртныымö дечын нуно тыйым шке кидышкышт нöлтал налыт. [13] Аспид ден василиск кишкым тошкалат, левым да кугу кишкымат лаштыртет. [14] «Мыланем ӱшанымыжлан верч Мый тудым утарем, Мыйын лӱмем палымыжлан верч Мый тудым левед аралем. [15] Мыйым сöрвалымыж годым колыштам, орлыкшо годымат Мый тудын дене лиям, Мый тудым утарем да чапландарем, [16] Мый тудым кужу ӱмыраным ыштем да тудлан Шке утарымашемым ончыктем».

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо,

---

* Капетлан — илеметлан, суртетлан.

мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латкокымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 7-ше сем

Господь, Тый Петрын да яжар ӱдырамашын шинчавӱдыштым шотыш налынат, уло кӧргыж дене ойгырен сӧрвалыше мытарым чыныш лук-

тынат. Утарышем, мыланемат, ончыкет ӱнгышын толын сукалтышылан, поро лий да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, мытарым пуртымет семынак мыйымат Шке декет пурто, яжар ӱдырамашым эрыктымет семынак мыйымат эрыкте. Кучен Ашныше, Шке чаманымашет дене ханаан ӱдырамашым чаманымет семынак мыйымат чамане.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо да Порылан пӱралтше Ӱдыр, Волгыдын Аваже, эр ӱжаралан волгалташ да мемнан чонлан кугу чаманымашым пуаш Христос Юмынам сӧрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Мыйын Господь Юмем, Икте Поро да Айдемым йӧратыше, Икте Чаманыше да Ӱнгышӧ, Икте Чын да Тӧр ыштыше, Икте Ситышын пуышо да Серлагыше мемнан Юмына, мыйын ӱмбаке, сулыкан да йӧрдымӧ Тыйын кулет ӱмбаке, Тыйын виет толжо да Тыйын Святой Евангелиетын туныктымашыже дене мыйын храмемым* пенгыдемдыже. Кучен Ашныше, Айдемым да Порылыкым йӧратыше поро шӱман Йӧратымаш, мыйын кӧргем ден капемын чыла ужашыжым Шке эрыкет дене волгалтаре, мыйым чыла шыде

* Храмем — чонем ден капем.

да сулык деч эрыкте, диаволын пижедылмыже да чыла осалым ыштымыж деч мыйым лавыргыде да яндарын арален кодо. Шке порылыкет дене мыланем Тыйыным палаш, Тыйыным умылаш, Тыйын кумылет почеш илаш, Тыйын лӱдыкшет деч лӱдаш да пытартыш шӱлышем марте Тыланет йӧрышым ышташ полшо. Каласен мошташ лийдыме Шке порылыкет дене мыйын капем ден чонем, ушем ден шонымашем арале, да мыйын храмем ваштареш кийыше вапш-сетке гоч пижде эртем. Господь, мыйын Господем, Тыйын поро шӱм-чонет дене мыйым левед да мыйым, сулыкан, йырнык да йӧрдымӧ Тыйын кулетым, ит кодо. Господь, Тый вет мыйын аралтышем улат, мый Тыйын нергенет мурем да Тыланет Таум ыштем, Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКУМШО КАФИСМЕ

[1] Шуматкечын мурышаш псалом, 91.

[2] Юмым ойлен чаплыме, эй Кӱшылсӧ, Тыйын лӱметлан мурымо сай, [3] Эрдене Тыйын порылыкетым да йӱд еда Тыйын чынетым каласен палдарыме, [4] Тыланет лу кылан псалтирь дене, кӱсле дене мурымо пеш сай. [5] Эй Юмо, Тыйын пӱрен ыштыметлан мый йывыртем да кидетын пашажлан куанем. [6] Эй Юмо, пашат мыняре кӱкшӧ, Тыйын шонымет пеш келге! [7] Ушдымо *ен* тидым

огеш пале, шонен моштыдымо *ен* тидым огеш умыло. [8] Вет курым гыч курымыш йомшаш верч языкан-шамыч шудо гае кушкыт да закондымын ыштыше-шамыч лектыт, [9] Тыйже, Кӱшылсӧ, эй Юмо, курымеш улат! [10] Теве тушман-шамычет, эй Юмо, теве тушман-шамычет йомын пытат, да закондымын ыштыше-шамыч чыланат шаланен пытат, [11] Да мыйын куатем ик тӱкан янлыкын тӱкыжӧ гае нӧлталтеш, а шонгылыкем шуко ӱй дене шӱралтеш. [12] Шинчам тушманем-шамычым ужеш, а пылышем мыйын ваштареш шогалше-шамычын чояланымыштым колеш. [13] Юмылан йӧрышӧ ен финик пушенге гае пеледеш да Ливаныште шочшо кедр гае шукемеш. [14] Нуно Юмын пӧртыштӧ шындыме улыт, мемнан Юмынан кудывечылаштыже пеледыт, [15] Чот шонгеммеке, эше шукемыт да поро пиалан лийыт. [16] Господь Юмынан чынлыкшым да Тудын шоякше укем нуно палдарышт ыле.

Кугарнян, кунам мландыште илаш тӱналыныт. Давидын моктымо мурыжо, 92.

[1] Господь Кугыжа лие, моторлык дене вӱдылалте, Господь куат дене вӱдылалте да кыдалешыже ӱштале, вет Тудо тӱням пенгыдемден да тарваташ лийдымым ыштен. [2] Престолет курым годсекак шындалтын: Тый курым годсекак улат. [3] Эй Юмо, энгер-шамыч йӱкланеныт, энгер-шамыч чот

йӱкланеныт, [4] Шуко вӱд шаулен йогымо годым
энгер-шамыч толкынштым кӱшкӧ нӧлталыт.
Тенгызын кӱкшӧ толкынжо-шамыч ӧрыктарыше
улыт, Кӱшылсӧ Юмо эшеат ӧрыктарыше, [5] Тыйын
каласыме мутет-шамыч пеш чын улыт. Эй Юмо,
Тыйын пӧртетлан чыла кечынат святой лийман.

Давидын псаломжо.
Арнян нылымше кечыжлан, 93.

[1] Кӱсыным пӧртылтышӧ Господь Юмо, кӱсы-
ным пӧртылтышӧ Юмо почылтын. [2] Уло тӱням
Судитлыше, кынел да кугешныше-шамычлан
кӱлеш семын пӧртылтӧ! [3] Эй Юмо, языкан-ша-
мыч мо марте, мо марте языкан-шамыч моктанен
илат? [4] Закондымылык ыштыше-шамыч чыланат
мо марте шоякым каласат да ойлат? [5] Эй Юмо,
нуно Тыйын калыкетым ӱнгышемденыт да Тый-
ын ужашетлан осалым ыштеныт, [6] Тулык вате ден
тулык йочам колымашке шуктеныт, ӧрдыж вер
гыч толшым пуштыныт [7] Да каласеныт: «Господь
огеш уж, Иаковын Юмыжо огеш пале». [8] Эй, ен-
шамычын ушдымышт, ушым налза, эй, шонен
моштыдымо-шамыч, теат кунам-гынат умылы-
за! [9] Пылышым пуышо огеш кол мо? Шинчам
пӱрышӧ огеш уж мо? [10] Калык-шамычым чын
илыш корныш шогалтыше, енгым уш дене илаш
туныктышо *тендам* огеш вожылтаре мо? [11] Ен-
шамычын шонымышт арам улмым Юмо пала.
[12] Эй Юмо, Тыйын законетлан да уш дене илаш

туныктымо енгет поро пиалан. [13] Неле кечыла гыч
тӱнгалын, языканлан лаке кӱнчалтмешке тек тудо
ӱнгышӧ лиеш. [14-15] Вет судышко чынлык пӧртыл-
мешке да чынлан ӱшанен илыше поро шӱман
енг-влакын пӧртылмешкышт, Господь Шке ка-
лыкшым савырен огеш колто да Шке ужашыжым
огеш кудалте. [16] Осалым ыштыше-шамыч ваштаре-
ш мыйын верч кӧ шогалеш? Закондымылыкым
ыштыше-шамыч ваштареш мый денем пырля кӧ
шогалеш? [17] Мылам полшышо Юмо огеш лий
ыле гын, мыйын чонем тамыкышке вашке ло-
галеш ыле. [18] «Мыйын йол йыжынгем пытыш»,—
манын ойлымекем, Господь, Тыйын порылыкет
мылам полшыш. [19] Шӱмыштем ойгем шукемме
годым Тыйын лыпландарымет чонем куандарыш.
[20] Шӱдыметым шуктымо ваштареш йӧсылык ыш-
тышылан, законде илышылан Тыйын лишнет вер
ынже лий: [21] Нуно Юмылан йӧрышӧ енгын чон-
жым авырен кучат да титакдымын вӱржым тита-
каныш луктыт. [22] А Господь мыйын аралтышем
лие, мыйын Юмем — ӱшанле полшышем. [23] За-
кондымылыкышт верч Юмо нунылан пӧртылта,
да шоякышт верч Господь Юмо нуным пытара.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын моктымо мурыжо. Еврей-влак дене возымо огыл, 94.

1 Толза, Юмылан йывыртена, Утарыше Юмыланна йывыртен мурена. 2 Тудын чурийже ончыко
Тудым чаплaндарен миена да Тудлан псалом-шамычым кугу йӱк дене мурена, 3 Вет Юмо — Кугу
Господь да уло мландылан Кугу Кугыжа, 4 Чыла
мланде Тудын кидыштыже, да тура курык-шамычат Тудын улыт, 5 Вет тенгыз — Тудын, Юмо тудым пӱрен, мландымат Тудын кидше пӱрен. 6 Толза, Тудлан сукен кумалына да мемнам пӱрышӧ
Юмына ончылно шортына. 7 Вет Тудо мемнан
Юмына, ме Тудын кӱтӱжын калыкше да кидшын шорыкшо улына. Тудын йӱкшым кызыт колыда
гын: 8 «Ир мландыште шыныме кечылаште шыдештарымыда гае шӱмдам ида пешкыдемде, 9 Тушто тендан ачада-шамыч Мыйым шынышт, Мый-

ым шынышт да пашам-шамычымат ужыч. [10] Саде тукымлан Мый нылле ий шыдештым, Мый каласышым: нуно шӱмышт дене йоҥылышым ыштат, а Мыйын корнем-шамычым пален налын огытыл. [11] Садлан верч Мый шыдем дене товатлышым: нуно Мыйын тынысышкем огыт пуро».

Давидын моктымо мурыжо. Плен гыч толмеке, пӧртым чоҥымо годым. Еврей-влак дене возымо огыл, 95.

[1] Юмылан у мурым мурыза, уло мланде, Господьлан мурыза! [2] Юмылан мурыза, Тудын лӱмжым суапландарыза, Тудын утарымыжым кече еда порын увертарыза. [3] Калык-шамыч коклаште Тудын чапшым палдарыза, чыла еҥ-шамыч коклаште Тудын ӧрыктарыше пашаже-шамычым увертарыза. [4] Вет Юмо кугу да пеш моктымо, Тудо чыла шояк юмо-шамычлан лӱдыкшӧ. [5] Вет язычник-шамычын юмышт ия улыт, а Господь пылпомыш-шамычым пӱрен. [6] Тудын ончылно чапландарымаш да моторлык, Тудын святой пӧртыштыжӧ — порылык да сылнылык. [7] Эй, калык-шамычын шочмо кундемышт, Юмылан кондыза, Юмылан чап ден жаплымашым кондыза! [8] Юмылан, Тудын лӱмжылан, чапым кондыза, надыр-шамычым налза да Тудын кудывечылашкыже пурыза. [9] Святой кудывечыштыже Юмылан кумалза. Тудын чурийже ончылно чыла мланде чытырналт шогыжо! [10] Калык-шамычлан каласы-

за: Юмо Кугыжа лие. Тудо тӱням пенгыдемден
да тарваташ лийдымым ыштен, Тудо калык-ша-
мычым чын судитлаш тӱнгалеш. [11] Пылпомыш-
шамыч йывыртышт да мланде куаныже, тенгыз да
тушто мо уло — тарванышт! [12] Пасу да тушто мо
уло — чылажат йывыртышт, тунам чодырасе чыла
пушенгe-шамыч Господьын чурийже ончылно
йывыртат, [13] вет Тудо толеш, мландым судитлаш
толеш, Тудо уло тӱням чын дене судитла да ка-
лык-шамычлан Шке чынже почеш судым ышта.

Давидын псаломжо.
Кунам тудын мландыже шотыш кондалтын.
Еврей-влак дене возымо огыл, 96.

[1] Юмо Кугыжа лие, да мланде йывыртыже,
шуко отро-шамыч йывыртышт! [2] Тудын йырже —
пыл да пычкемыш, Тудын престолжын негыз-
ше — чын да суд. [3] Тудын ончылно тул толеш да
йырже улшо тушман-шамычшым когарта. [4] Ту-
дын волгенчыже тӱням волгалтарен, тидым ужын
да мланде чытырнен. [5] Юмын чурийже деч, уло
мландын Юмыжын чурийже деч, курык-шамыч
шыште гай левеныт. [6] Пылпомыш-шамыч тудын
чынжым палдареныт, да чыла калыкат Тудын
чапшым ужын. [7] Чын огыл юмылан кумалше-ша-
мыч, идол дене моктаныше-шамыч чыланат тек
вожылыт. Эй, Юмын Суксыжо-шамыч, чыланат
Господылан кумалза! [8] Сион колын да йывыртен,
эй Юмо, чын тӧрлыметлан верч Иудейысе ӱдыр-

шамыч куанышт. [9] Вет Тый чыла мландылан Кӱшылсӧ Юмо улат, чыла вес юмо деч пеш кӱшкӧ нӧлталалтынат. [10] Эй, Юмым йӧратыше-шамыч, осалым ужын кертдыме лийза! Юмо Шкаланже йӧрышӧ енг-шамычын чоныштым арала, нуным языкан-шамыч кид гыч утара. [11] Юмылан йӧрышӧ енлан волгыдо волгалтын, да тӧр чонан енг-шамычлан йывыртымаш толын. [12] Эй, Юмылан йӧрышӧ-шамыч, Юмылан йывыртыза да Тудын святой улмыжым ушешда пыштен ойлыза.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 97.

1 Юмылан у мурым мурыза, вет Юмо ӧрыктарыше *пашам* ыштен: Тудын пурла кидше да святой куатше *енӊ-шамычым* утарен. 2 Юмо Шке утарымашыжым ончыктен, калык-шамыч ончылно Шке чынжым почын. 3 Тудо Иаковлан ыштышаш Шке порылыкшым да Израиль суртлан ончыктышаш Шке чынжым ушешыже налын: мландын чыла мучашыже-шамычат мемнан Юмынан утарымыжым ужыч. 4 Уло мланде, Юмылан йывыртен муро! Тудым чаплыза, йывыртыза да мурыза! 5 Юмылан кӱсле дене, кӱсле дене да псалом йӱк дене мурыза! 6 Кугыжа Юмо ончылно той пучшамычым пуалтыза да тӱкӧ пуч йӱкым лукса! 7 Теӊгыз да тушто мо уло, тӱня да тушто илышешамыч — чыланат тарванышт! 8 Энгер-шамычат кидым совышт, курык-шамычат Юмын чурийже ончылно куанышт, 9 вет Тудо толеш, мландым судитлаш толеш, Тудо тӱням чын дене судитла да калык-шамычлан чын дене судым ышта.

Давидын псаломжо, 98.

1 Юмо Кугыжа лие: калык-шамыч тек чытырат! Херувим-шамыч ӱмбалне шинчыше *Кугыжа лие*: тек мланде чытырна! 2 Юмо Сионышто кугу да чыла калык-шамыч дечат Тудо кӱкшӧ. 3 Тек Тыйын кугу лӱметым почын ойлат, вет тудо чот лӱдыкшӧ да святой. 4 Кугыжан чапше судым йӧрата. Тый тӧр илымашым ямдыленат, Тый суд

ден чыным Иаковлан ыштенат. 5 Господь Юмы-
нам нӧлтыза да йолжо шогымо верлан кумалза,
вет тудо вер святой. 6 Моисей ден Аарон Тудын
священникше улыт, Самуилат Тудын лӱмжым
сӧрвален ӱжшӧ гыч иктыже: нуно Юмылан кума-
лыныт, да Тудо нуным колыштын. 7 Пыл менге
гыч Тудо нунылан ойлен, вет Тудын пуымо за-
конымат, Тудын кӱштымыжымат нуно кученыт.
8 Господь Юмына, Тый нуным колыштынат! Эй
Юмо! Тый нунылан поро лийынат да чыла па-
шаштланат пӧртылтенат. 9 Господь Юмынам нӧл-
тыза да Тудын святой курыкыштыжо кумалза, вет
мемнан Господь Юмына Святой.

Давидын моктен мурымо псаломжо, 99.

1 Уло мланде, Юмылан йывыртен муро! 2 Юмы-
лан йывыртен ыштыза, Тудын ончыко куанен
мийыза. 3 Господьын мемнан Юмына улмыжым
палыза, ме шке лийын огынал, мемнам Тудо
пӱрен, ме Тудын калыкше да Тудын кӱтӱжын
шорыкшо улына. 4 Тудын капкашкыже чаплымаш
дене, а кудывечылашкыже муро дене пурыза, Ту-
дым ойлен чапландарыза да лӱмжым моктыза.
5 Вет Юмо поро, Тудын порылыкшо курымеш, да
Тудын чынже — тукым гыч тукымышко.

Давидын псаломжо, 100.

1 Чаманымашетым да тӧр судетым, эй Юмо,
Тыланет мурем! 2 Мурем да языкдыме корным
шонем: мый декем кунам толат? Шке суртыш-

тем шӱмем дене порым шонен коштым, [3] Закон
ваштареш лийшаш пашам шинча ончылнем шым
кучо, осалым ыштыше-шамычым ужын кертдыме
лийым. [4] Ӱскырт койышан шӱм мыйын лишнем
ыш лий, мый дечем коранґше осал енґым мый па-
лен омыл. [5] Шке лишылжым шолып титаклышым
мый шке дечем поктышым; кугешнен ончышо
енґ дене да темдыме шӱман дене пырля шым коч.
[6] Мланде ӱмбалсе ӱшанле енґ-шамычым шке вок-
тенем шындаш шинчам дене *кычальым;* языкдыме
корно дене коштшо енґ мыланем полшен илыш.
[7] Шкенжым кугулан ужшо мыйын сурт кӧргыш-
тем ыш иле; шояк ойлышо енґ мыйын шинча он-
чылнем сайыш лектын ыш керт. [8] Закон деч пос-
на ыштыше-шамычым чылаштым Юмын олаж
гыч пытараш манын, мланде ӱмбалнысе чыла су-
лыкан-влакым мый эрдене эрак кыренам.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо. (3 гана).*

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыды-
мо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан,
кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь
Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо,

мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латкумшо кафисме деч вара тропарь-влак, 8-ше сем

Господь, чаманен ончышо шинчат дене мыйын ӱнгышеммем уж, вет илышем изин-изин пыта. Пашам-шамыч дене утаралт ом керт, сандене

сӧрвалем: Господь, чаманен ончышо шинчат дене мыйын ӱҥышеммем уж да мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Чонем, Судитлыше ончылно шогымет гаяк тургыжлане да чот лӱдыкшӧ суд нерген шоно: вет поро ыштыдыме-влаклан Тудын судшо поро ок лий. Христос Юмым сӧрвален йод: «Чоным Палыше, мый сулыкым ыштенам, судитлымет деч ончычак мыйым чамане».

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тыйын пеш шучко да сулен лекташ лийдыме судетым кече еда, шагат еда ушыштем кучем да осалым ыштыше гай чытырем: вожылтарыше да чот осал пашам мый веле шкеак тыршен ыштенам, сандене Тыйын ончыкет лӱдын сукалтем да йӧсланен сӧрвалем: чот Чаманыше, Тыйым Шочыктышын кумалмыж дене мыйым утаре.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Кӱшнӧ илыше Святой Юмо, чыла ужшо шинчат дене Тыйын пӱрен ыштымет-шамыч ӱмбаке ончет. Тыланет ме чон ден капын шӱйжым пӱгыртена. Святой-шамыч дечат Святой, Тыланет кумалына: Тый ужаш лийдыме кидетым Шке святой илыме верет гыч шуялте да мемнам суапландаре, Тыйын ончылнет эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкнам касаре. Мемнан Юмына, мемнам чаманаш да утараш Тыйын эрыкет

уло, мыланна тыныслыкым да порылыкым пу, да Тыланет таум ыштена, Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТНЫЛЫМШЕ КАФИСМЕ

[1] Йорло енгын молитваже, кунам тудо ойгыра да Господь ончылно шке ойгыжым почеш, 101.

[2] Эй Юмо, мыйын кумалмем колышт, да шортын сӧрвалымем Тый декет шужо ыле. [3] Чуриетым мый дечем ит савыре: мыйын ойгырымо кечыштем мыланем пылышетым пыште; Тыйым сӧрвалыме кечыштем мыйым вашке кол. [4] Вет кечем-шамыч шикш гае шулышт, да луэм-шамыч кукшо пу гае лийын кошкышт. [5] Мый солымо шудо гае йӧрльым, да шӱмем кошкыш, кинде кочшашемат мондышым. [6] Йӱкын кечкыжмем дене чогашылем луэшем кошкен пиже. [7] Мый ир мландысе кайык гае лийым, сӱмырлышӧ пӧртыштӧ улшо йӱд курныж гае лийым. [8] Шым мале да пӧрт вуйышто шкет шинчыше кайык гае лийым. [9] Тушманем-шамыч мыйым кажне кечын орлышт, а мыйым моктышо-шамыч мый денем товатлышт. [10-11] Тыйын шыдетлан кӧра, сырыметлан кӧра, кинде кочмо гае мый ломыжым кочкым, йӱышашем шинчавӱд дене варышым, вет Тый мыйым нӧлтальыч да ӱлыкӧ волтен шуышыч.

12 Ӱмырем ӱмыл гае вашке эртыш, да мый шудо
гае кошкен пытышым. 13 Эй Юмо, Тый курымеш
илет, да Тыйын нерген шарнымаш — тукым гыч
тукымышко. 14 Тый ылыж кынелат да Сионлан
порым ыштет, вет тудлан порылыкым ончык-
таш жап шуын, ынде жап шуын. 15 Вет Тыйын
кулет-шамыч Сионын кӱыштымат йӧратеныт да
пуракшымат чаманат. 16 Юмын лӱмжӧ деч калык-
шамыч лӱдыт, да мланде ӱмбалнысе кугыжа-ша-
мыч чыланат Тыйын чапет деч *лӱдыт*. 17 Вет Юмо
Сионым угыч ышта да Шке чапше дене толеш.
18 Ӱҥышӧ-шамычын кумалмыштым Тудо ужын да
нунын сӧрвалымыштым шӱкалын огыл. 19 Тек ти-
дын нерген ончыкылык тукымлан возалт кодеш,
да толшаш калык Юмым мокта. 20-21 Шинчырлы-
ме-шамычын ойган йӱкыштым колаш да пушт-
мо-шамычын эргыштым рудаш манын, Господь
Шке святой кӱкшытшӧ гыч лап лийын да Пыл-
помыш гыч мландышке ончалын. 22-23 Кунам ка-
лык да кугыжа-шамыч Господьлан кумалаш пыр-
ля погынат, нуно Сионышто Господьын лӱмжым
увертараш да Иерусалимыште Тудым мокташ
тӱҥалыт. 24 Вийвал пагытыште улмыж годым тудо
Юмылан каласен: «Ӱмыремын кӱчыкеммыжым
мылам палдаре. 25 Ӱмыремын пелыштыже мыйым
ит нал». Тый тукым гыч тукымышко илет: 26 Эй
Юмо, тӱҥалтышыштак мландым Тый пӱренат, да
пылпомыш-шамычат — Тыйын кидетын пашаже.
27 Нуно пытат, а Тый илет; нуно чыланат вургем
гае тоштемыт, а Тый нуным вургем гае пӱтырет,

да нуно вашталтыт. [28] А Тый тугаяк кодат, да курымет огеш пыте. [29] Кулет-шамычын эргышт илаш пурат, тукымышт курымеш сай илышан лийыт.

Давидын псаломжо, 102.

[1] Эй чонем, Юмым мокто, уло кӧргемат Тудын святой лӱмжым мокто! [2] Эй чонем, Юмым мокто да Юмын чыла порыжым ит мондо: [3] Юмо чыла языкетым эрыкта, чыла черетым паремда, [4] Тыйын илышетым пытыме деч утара, Шке поро кумылжо дене, чаманымашыж дене тыйым леведеш, [5] Тыйын поро шонымашетым шукта, тыйын рвезылыкет арслан кайыкын гае уэмеш. [6] Чыла шыгыремдыме-шамычлан Юмо порым да тӧр судым ышта. [7] Юмо Шке корнылажым Моисейлан ончыктен, Израильын шочшыжо-шамычлан — Шке эрыкшым. [8] Юмо поро кумылан да чаманыше, шуко чытыше да чот чаманыше. [9] Мучаш марте огеш шыдешке да курымеш огеш сыре. [10] Мыланна закондымылыкнам ончен ыш ыште да языкна-шамычым онченат ыш пӧртылтӧ. [11] Вет кава мланде деч кунаре кӱкшӧ, Юмо Шке дечше лӱдшӧ-шамычлан порылыкшым тунаре чот ончыктен. [12] Кече лекмаш вел деч кече шичмаш вел кунаре мӱндырнӧ, мемнан законде ыштымынам Тудо тунаре мӱндыркӧ коранґден. [13] Ача эргыже-шамычым кузе чамана, Юмо Шке дечше лӱдшӧ-шамычым тугак чаманен. [14] Вет Юмо мемнан ышталтмынам пала: мемнан рок улмынамат ок

мондо, [15] Айдеме шудо гае, тудын ӱмыржӧ олыкы-
со пеледыш гае, пеледме жапше тугак пыта. [16] Ту-
дын шӱлышыжӧ лектеш да укеат лиеш, вара шке
вержымат палыдыме лиеш. [17] Юмын порылыкшо
Туддеч лӱдшӧ-шамычлан курым гыч курымыш-
ко лийын шога, [18] Юмын чынже Тудын сугынь-
жым аралыше да Тудын кӱштымашыжым шукташ
шонышо-шамычын эргыштын эргыштлан лиеш.
[19] Юмо Шке престолжым Пылпомышеш шынден,
да Тудын Кугыжанышыже чылам кучен ашна.
[20] Эй, шуко виян чыла Суксыжо, Юмын шомак-
шым шуктышо да Тудын мутшын йӱкшым ко-
лыштшо-шамыч, чыланат Юмым моктыза. [21] Эй,
Юмын чыла куатше-шамыч, Тудын эрыкшым
шуктышо кулжо-шамыч, Юмым моктыза. [22] Эй,
Юмын чыла пашаже-шамыч, Господьын кучен
ашныме чыла верыштыжат Юмым моктыза. Эй,
чонем, Юмым мокто!

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын
чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын
тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-
демым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым

проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тӱням ыштыме нерген.
Давидын псаломжо, 103.

1 Эй, чонем, Юмым мокто! Эй Господь, мыйын
Юмем! Тый ӧрыктарышын кугу улат, Тый чап ден
сылнылыкым чиенат. 2 Тый волгыдым вургем гае
ӱмбакет чиет, кавам коваште леведыш гае шарет,
3 Шке кӱшнысӧ вер-шамычетым вӱд дене леведат,
пыл-шамычым Шканет *орва олмеш* ыштет, мар-
деж шулдыр ӱмбалне коштат. 4 Суксо-шамыче-
тым шӱлышым ыштет, а Шке кулет-шамычым —
тул йолкыным. 5 Тый мландым пенгыде негызеш
шынденат: тудо курым гыч курымышко ок тай-
налт. 6 Вургем гае тудын леведышыже — пундаш-
дыме келгыт. Курык ӱмбалнат шуко вӱд погына:
7 Тыйын шӱдымет дене вӱд йоген кая, кӱдырты-
мӧ йӱкет деч лӱдеш. 8 Курык семын нӧлталтыт да
тӧр вер семын лапемыт, Тыйын кӱштымӧ вере-
шак кодыт. 9 Тый нунылан чекым ыштенат, нуно
тушечын вончен огыт керт да мланде ӱмбалым
леведаш огыт пӧртыл. 10 Тый памаш-шамычым
лап верышке виктарет: курык коклаште вӱд йога,
11 Тудо пасу янлык-шамычым чылаштымат йӱк-

та, ир осел-шамыч, *тушечын* йўын, шерыштым темат. [12] Вўд воктене кавасе кайык-шамыч илат, курык сер кокла гыч йўкым пуат. [13] Тый кўшнысö верет гыч курык-шамычым йўктет: Тыйын паша саскат дене мланде темеш. [14] Мланде гыч кочкышым лукташ манын, Тый вольыклан шудым да енг-шамычлан пайдаланаш пырчан кушкылым куштет. [15] Чурийже ўй дене шўрымö гае йылгыжше манын, йошкар арака енгын шўмжым йывыртыкта. Кинде тудын шўмжым пенгыдемда. [16] Тыйын шындыме пасусо пушенге да Ливанысе кедр-шамыч темыт, [17] Нунын ўмбалне кайык-шамыч пыжашым оптат: аистын пыжашыже нуным вуйлата. [18] Кўкшö курык — пўчö-шамычлан, кў курык — мераг-шамыч аралалтме вер. [19] Жапым палаш Тый тылзым пўренат, кече шке шичме вержым пала. [20] Тый пычкемышым колтет, да йўд лиеш, тунам чодырасе чыла янлык лектын коштеш, [21] Самырык лев-шамыч, кочкышым муаш шонен, Юмо деч йодын ырлат. [22] Кече лекмеке, погынен, шке пыжашышкышт пурен возыт. [23] Ег шке пашашкыже лектеш да кас марте шке сомылжым шукта. [24] Эй Юмо, пашат-шамыч могай кугу улыт! Тый чылажымат кугу уш-акыл дене пўренат. Тыйын пўрымет-шамыч дене мланде темын. [25] Теве кугу да кумда тегыз: тушто шотлен пытарыдыме нушкын коштшо, кугу да изи янлык-шамыч улыт. [26] Тушто корабль-шамыч ийын коштыт да кишке, кудын чапшым волташ манын, Тый тудым пўренат. [27] Шке жапыште кочкышым пуэт

манын, чыланат Тый дечет вучен илат: [28] Тый нунылан пуэт гын, налыт; кидетым почат гын, чыланат порылык дене темыт. [29] Чуриетым савырет гын, ӧрыт; шӱлышыштым налат гын, йомыт да шке мландышкышт пӧртылыт. [30] Шке Шӱлышетым колтет, да ышталтыт, да мландын чурийжым уэмдет. [31] Юмын чапше тек курымеш лийже! Юмо Шке пашажлан йывырта: [32] Тудо мландыш ончалеш гын, мландым чытырыкта; курык-шамыч дек тӱкна гын, нуно шикшаш тӱҥалыт. [33] Илыме курымыштем Юмылан мурем, илымем годым Юмым чаплем. [34] Кумалме мутем тек Тудлан ямле лийже, мыйже Юмылан куанем. [35] Языкан-шамыч мланде ӱмбалне пытышт ыле, да закон деч посна илыше-шамыч йылтак ынышт лий ыле! Эй, чонем, Юмым мокто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Ку-

гыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 104.

1 Юмым ойлен моктыза да Тудын лӱмжым сӧрвален ӱжса, калык-шамыч коклаште Тудын
пашаже-шамычым увертарыза. 2 Тудым чаплан-
дарыза да Тудлан мурыза, Тудын чыла ӧрыкта-
рыше пашаже нерген ойлыза. 3 Тудын святой
лӱмжӧ дене моктаныза, да Юмым кычалше-
шамычын шӱмышт куаныже. 4 Юмым кычалза
да пенгыдемза, Тудын чурийжым эре кычалза.
5 Тудын ыштыме палдарыше палыжым, Тудын
ӧрыктарыше пашажым да умшаж гыч лекше шӱ-
дымыжӧ-шамычым ушышкыда пыштыза. 6 Авра-
ам тукым — Тудын кулжо, Иаковын эргыже-ша-
мыч — Тудын ойырен налмыже! 7 Тудо мемнан
Господь Юмына, Тудын шӱдымыжӧ — чыла млан-
де ӱмбалне. 8 Тудо Шкенжын сӧрымыжым, тӱжем
тукымлан каласыме мутшым, Авраамлан пуымо
мутшым 9 Да Исааклан товатлен каласымыжым
курымеш ушыштыжо куча, 10 Тидым Иаковлан
кӱштымаште да Израильлан курымаш сӧрымаште
коден, 11 «Ужашлан ойырышаш Ханаан мландым
тылат пуэм», — манын. 12 Тунам нуно шагалын,
пеш шагалын лийыныт, ӧрдыж вер гыч толшо
лийыныт 13 Да калык деч калык деке, ик кугыжа-

ныш гыч вес енг-шамыч деке куснен коштыныт.
14 Нуным шыгыремдаш иктыланат эрыкым пуэн
огыл, нунын верч кугыжа-шамычлан шижтарен:
15 «Мыйын ӱйлымӧ-шамычем ида тӱкӧ да мы-
йын пророкем-шамычлан осалым ида ыште». 16 Да
Тудо мландышке шужымашым колтен: кушшо
чыла шурным пытарен. 17 Нунын деч ончыч ик
енгым колтен: Иосиф кул лияш ужалыме лийын.
18 Тудын йолжым кепшылтеныт: тудын чонжо
кӱртньӧ вошт эртен, 19 Тудын мутшо шукталтмеш-
ке, Юмын мутшо тудым волгалтарен. 20 Кугы-
жа тудым мучыштарен колтен, калык-шамычын
вуйлатышышт тудым эрыкышке луктын. 21 Тудым
шке пӧртешыже озалан шогалтен, шкенжын чыла
погыжлан вуйлатышым ыштен, 22 Тудын князьше-
шамычым шкенжым туныктымо гаяк туныкты-
жо, кугурак-шамычшым уш-акыллан туныктыжо
манын. 23 Да Израиль Египетышке пурен, Хамын
мландышкыже Иаков илаш толын. 24 *Юмо* Шке
калыкшым чот шукемден, тудым тушманже-ша-
мыч деч виянракым ыштен. 25 Нунын шӱмешышт
Шке калыкшым ужын кертдымашым да кулжо
ваштареш чоян ондалымашым ылыжтен. 26 Шке
кулжо Моисейым да Шке ойырен налме Ааро-
ным колтен. 27 *Тунам* нунылан Хам мландыште
Шкенжын палдарыше палыже-шамыч да ӧрыкта-
рыше пашаже нерген увертараш пуэн. 28 Тудын
мутшылан ваштареш шогымыштлан лийын, пич
йӱдым да пычкемышым колтен. 29 Нунын вӱ-
дыштым вӱрыш савырен да нунын колыштым

пытарен. [30] Нунын мландыштышт да кугыжашт-
шамычын кӧргӧ пӧлемлаштышт ужава-шамыч
шолыныт. [31] Тудо каласен, да чыла верлашке кар-
ме ден ӱвыра-шамыч лектыныт. [32] Йӱр олмеш шо-
лемым *да* мландышкышт йӱлалтыше тулым кол-
тен. [33] Да нунын виноград вондерыштым, смоква
пушенгыштым кырен да нунын верлаште чыла
тӱрлӧ пушенгыштым тодыштын пытарен. [34] Ка-
ласен, да шотлен пытарыдыме шуко шурнышыр-
чык ден шукш-шамыч толыныт, [35] Мландӱмбалсе
ужар шудым кочкын пытареныт да мландӱмбал-
се чыла саскам кочкыныт. [36] Нунын мландыште
икымше шочшо-шамычым чылажымат пуштын,
паша лектышын эн сайжым чыла пытарен. [37] *Из-*
раиль тукымым шӧртньӧ дене, ший дене луктын,
да нунын коклаште иктат черланен огыл. [38] Ну-
нын лекмыштлан Египет йывыртен, вет нунын
деч тудлан лӱдмаш лийын. [39] Нуным леведаш пы-
лым шарен, йӱдым волгалтараш нунылан тулым
колтен. [40] Нунын йодмо дене пулдырчо-шамыч
чонгештен толыныт, да пылпомышысо кинде дене
енг-шамычым темен. [41] Кӱым шелыктен да вӱдым
йоктарен, кукшо верла гыч энгер-шамыч йоге-
ныт. [42] Вет Тудо Шке кулжо Авраамлан каласыме
поро мутшым ушешыже пыштен. [43] Шке калык-
шым йывыртыктен да ойырен налме-шамычшым
кумыланден луктын. [44-45] Тудын шӱдымашыжым
аралышт да Тудын законжым пенгыдын шук-
тышт манын, йот калык-шамычын мландыштым
пуэн, да паша лектышыштат нунылан лийын.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын

тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латнылымше кафисме деч вара тропарь-влак, 8-ше сем

Христос Юмо, Тыйын ончылнет яжар ӱдырамаш гай сукен кумалам, сулыкем касараш йодам да тамле пушан ӱй* олмеш Тыланет шӱм гыч лекше шинчавӱдым кондем. Утарышем, тудо ӱдырамашым чаманымет семынак мыйымат чамане да эрыкте, мыят тудын гае Тыйым сӧрвален йодам: мыйын илышемын лавыраж гыч мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Чонем, колымаш нерген молан от шоно? Пуч йӱк дене судышко ӱжмӧ деч ончыч молан кызытак тӧрланымашке от савырне? Тунам сулык касарыкташ жап огеш лий. Шортын сӧрвалыше мытарьым да яжар ӱдырамашым ушышкет нал: Господь, Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам, мыйым серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

---

* Тамле пушан ӱй — миро.

Юмым Шочыктышо Яндар Ўдыр, Юмым шочыктымет дене Пылпомышысо куат-шамыч деч кўкшӧ лийынат. Ме Тыйын гочет Юмо дене пойдаралтына да Тыйым чарныде моктена.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Мемнан утаралтмашнан Господь Юмыжо, Тыланет таум ыштена, вет мемнан илышлан чыла порылыкым Тый ыштет. Эртыше йўдым мемнам кандаренат да малыме верна гыч кынелтенат, пагалыме да моктымо Тыйын лўметлан кумалаш шогалтенат, сандене, Господь, Тыйым сӧрвалена: Тыланет чын мураш да чарныдеак кумалаш поро полыш ден вийым пу. Мемнан чонлан порым ыштыше Утарышына ўмбаке ўшанен ончаш да, лўдын да чытырен, шкаланна утаралтмашым ышташ лийже ыле.

Поро шўм-чонан Господь, мемнам колышт да чамане: мемнан ваштареш кредалше да шинчалан койдымо тушман-шамычым мемнан йол йымаке кудалте. Кертмына семын таум ыштымынам йӧратен нал, умшанам почаш поро полыш ден вийым пу да чыныш лекшашлан мемнам туныкто. Господь, Тый Шке Святой Шўлышет дене от туныкто гын, ме кумалына гынат, чын кумалын огына мошто. Кызыт марте шомак але паша дене, але шонымаш дене, шке эрык дене але эрык деч посна ыштыме сулыкнам лушкыдемде, кодо, касаре. Эй Господь Юмо, мемнан законде ыштымынам тергаш тўҥалат гын, кӧ шоген кертеш? Вет эрыкталтмашат Тый дечет, утаралтмашат Тый дечет. Тый

Икте Святой улат, Пенгыде Полшышо да мемнан илышнам Переген шогышо, да поро шомак дене Тыйым курым-курым мучкак моктена. Аминь.

ЛАТВИЗЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 105.

1 Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын порылыкшо курымеш. 2 Юмын кугу куатшым кӧ каласен кертеш? Тудын уло чапшым чылан колышт манын, кӧ увертарен кертеш? 3 *Тӧр* судым да чыла жапыштат чыным ыштыше-шамыч поро пиалан *улыт*! 4 Эй Юмо, калыкетлан порылыкетым ончыктымет годым мемнамат ушешет нал, толын, мемнамат утаре. 5 Тунам меат ойырен налме-шамычетын сай илышыштым ужына ыле, калыкетын йывыртымашыже дене йывыртена ыле, Тыйын калыкет дене пырля моктанена ыле! 6 Ачана-шамыч дене пырля языкан лийна, закондымым да чын огылым ыштышна. 7 Ачана-шамыч Египетыште ӧрыктарыше пашат-шамычым умылен огытыл, шуко порылыкетым ушыштышт кучен огытыл, Йошкар тенгыз деке шумо годым Тыйым шыдештареныт. 8 Туге гынат Шкенжын куатшым ончыктышаш верч, Шке лӱмжӧ верч *Юмо* нуным утарен. 9 Чарен каласымыж дене Йошкар тенгыз кошкен, да нуным келге вӱд гыч кукшо вер дене лукмо гае луктын. 10 Нуным ужын кертдыме енгшамычын кидышт гыч утарен да тушман кид деч нуным арален. 11 Нуным поктышо-шамычым вӱд

петырен: нунын кокла гыч иктыжат кодын огыл.
12 Нуно Тудын мутшылан инаненыт да Тудым
чапландарен муреныт. 13 Туге гынат пашаже-шамычым вашке монденыт, Тудын эрыкшым шуктен кертын огытыл; 14 Ир мландыште кумылышт йодмым сутланен шуктынешт улмаш да вӱддымӧ верыште Юмым шыненыт. 15 Да Тудо йодмыштым пуэн: чоныштым утымеш темен. 16 Стан дене шогымо верыште Моисейын да Юмын священникше Ааронын шыдыштым луктыныт. 17 Мланде шелын, Дафаным нелын, Авиронын тӱшкажым петырен. 18 Нунын тӱшкаштышт тул ылыжын, языкан-шамычым тул йӱлалтен. 19 Хорив *курык* лишне ӱшкыжым ыштеныт да тиде идоллан кумалыныт. 20 Юмын чапшым нуно шудым кочшо ӱшкыж гайлан вашталтеныт. 21 Шкеныштын Утарышыштым, Египетыште кугу пашам ыштыше, 22 Хам мландыште ӧрыктарышым ыштыше Юмым, Йошкар теҥызыште лӱдыкшым ыштышым, монденыт. 23 Нуным ынже пытаре да шыдыжым шӧрыжӧ манын, Юмын ойырен налме еҥже Моисей Тудын ончылно сӧрвален ок шого ыле гын, Юмо нуным пытараш кӱшта ыле.
24 Пуаш сӧрымӧ мландыжым нуно аклен моштен огытыл, Юмын мутлан ӱшанен огытыл. 25 Шке илыме омашыштышт ӧпкелен ойленыт, Юмын йӱкшым колыштын огытыл. 26-27 Нуным ир мландыште пытараш манын, калык-шамыч коклаште тукымыштым пытараш да тӱрлӧ вере шалатен колташ манын, Тудо нунын ӱмбаке Шке кидшым

нӧлталын. [28] Нуно Веельфегорлан кумалыныт,
чондымо-шамычлан кондымо надырым кочкы-
ныт. Шке пашашт дене Юмым шыдештареныт да
тылеч вара шукын колаш тӱҥалыныт. [30] Но Фине-
ес кынелын да *Юмын* кумылжым пушкыдемден,
вара чер чарнен. [31] Тудын пашаже поро пашалан
шотлалтын, тукым гыч тукымышко курымеш ко-
дын. [32] Ӱчашымаш вӱд воктене Юмын шыдыжым
луктыныт, да Моисей нунын верчын ойгым
ужын. [33] Вет нуно тудын шӱлышыжым пудыра-
теныт, тудо умшаж дене кокыте ойлен. [34] Юмын
пытараш шӱдымӧ калык-шамычым нуно пытарен
огытыл. [35] Чын Юмым палыдыме-шамыч дене
варналтыныт да нунын пашаштлан тунемыныт.
[36] Нунын идолыштлан кумалыныт, тыге нуно он-
далалтыныт: [37] Шке эргыштым, ӱдырыштым ия-
шамычлан надырлан пуаш конденыт. [38] Ханаан
идол-шамычлан кондымо эргышт ден ӱдырыш-
тын языкдыме вӱрыштым йоктареныт, да тиде
вӱр дене нунын мландышт пуштмо лийын, [39] Ну-
нын пашашт гоч тудо шакшылалтын. Шке ыш-
тылмышт гоч нуно яжарланеныт. [40] Юмын Шке
калыкшылан шыдыже пеш чот толын, да Тудо
ойырен налме Шке ужашыж деч йырнен. [41] Ну-
ным тушман-шамыч кидышке пуэн, нуным ужын
кертде илыше-шамыч озаланаш тӱҥалыныт.
[42] Тушман-шамычышт нуным шыгыремденыт, да
тушман кид йымалан нуно ӱҥышемыныт. [43] Тудо
нуным шуко гана утарен гынат, ӱскырт улмышт
дене Тудым шыдештареныт да закондымын илы-

мыштлан верч ўҥышемашышт логалын. [44] Ойгырымышт годым Юмо нуным ужын, сӧрвалымыштым колын. [45] Шке сӧрымыжым ушышкыжо налын, Шке шуко порылыкшылан лийын, нуным чаманен. [46] Пленыш налше-шамыч ончылно Шке калыкшым чаманымыжым ончыктен. [47] Эй Господь, мемнан Юмына, мемнам утаре, Тыйын святой лӱметым чапландараш да Тыйын чапет дене моктанаш манын, калык-шамыч кокла гыч мемнам пого. [48] Израильын Господь Юмыжо курым-курымеш моктымо, тек чыла калык каласа: тыге лийже, тыге лийже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 106.

1 Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет
Тудын порылыкшо курымеш. 2 Юмо дене ута-
ралтше-шамыч, тушман кид гыч утарымыже-
шамыч, тек каласышт, 3 Кӧм Тудо тӱрлӧ эл гыч:
кече лекме да кече шичме вел гыч, йӱд могырым,
теҥыз могырым — поген, нуно *каласышт.* 4 Нуно
вӱддымӧ ир мландыште йомын коштыныт, калык
илыме олашке корным муын огытыл. 5 Шуже-
ныт, йӱмышт шуын, кӧргыштышт чонышт пытен
шуын. 6 Туге гынат ойгырымышт годым Юмылан
кумалыныт, да Тудо нуным нужна гыч утарен;
7 Калык илыме олашке пурышт манын, нуным вик
корно дене наҥгаен. 8 Юмын порылыкшым Тудын
ончылно почын ойлышт, ӧрыктарыше пашажым
айдеме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* 9 Тудо
пытен шушо чон-шамычым темыктен, шужышо
чон-шамычым порылык дене темен: 10 Пычке-
мыште, колымаш ӱмылыштӧ шинчыше-шамычым,
йорлылык дене, кӱртньӧ дене шинчырлыме-ша-
мычымат. 11 Вет нуно Юмын мутшылан ваштa-
реш шогеныт, Кӱшылсын каҥашыжым колыш-
тын огытыл. 12 Сандене неле паша дене шӱмышт
ӱҥышемдыме улмаш, да нуно вийдыме лийыныт,
нунылан полшышо лийын огыл. 13 Туге гынат ой-
гырымышт годым Юмылан кумалыныт, Тудо ну-
ным нужна гыч утарен. 14 Нуным пычкемыш гыч,
колымаш ӱмыл гыч луктын да шинчырыштым
кӱрыштын. 15 Юмын порылыкшым Тудын ончыл-

но почын ойлышт, öрыктарыше пашажым айде-
ме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* [16] Тудо вӱр-
гене капка-шамычым шалатен да кӱртньö капка
тӱкö-шамычым пудыртен. [17] Закондымо корнышт
гыч нуным луктын, вет нуно закон деч посна
илымышт верч ӱҥышемдалтыныт. [18] Чыла тӱрлö
кочмаш деч чонышт йыгыжген, да колымаш кап-
ка деке лишемыныт. [19] Туге гынат ойгырымышт
годым Юмылан кумалыныт, Тудо нуным нужна
гыч утарен. [20] Юмо Шке мутшым колтен, нуным
паремден, нуным колымаш гыч утарен. [21] Юмын
порылыкшым Тудын ончылно почын ойлышт,
öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч он-
чылно *каласышт!* [22] Тудлан моктымаш надырым
кондышт, Тудын пашаже-шамычым йывыртен
ойлышт [23] Корабль дене теҥызышке лекше-ша-
мыч, кугу вӱд ӱмбалне коштшо-шамыч. [24] Юмын
пашажым, Тудын öрыктарыше пашажым нуно
келгытыште ужыныт. [25] Тудо каласен, да пеш тале
мардеж лектын, теҥыз толкын-шамыч нöлталты-
ныт: [26] Нуно Пылпомышко шумеш нöлталтыт да
пундашдыме верыш шумеш волен кают, орлык
дене нунын чонышт пытен шуын. [27] Нуно пуды-
раненыт, йӱшö еҥ гае лӱҥгеныт, да нунын уш-
акылышт укешке лектын. [28] Туге гынат ойгыры-
мышт годым Юмылан кумалыныт, Тудо нуным
нужнашт гыч луктын. [29] Тале мардежлан шӱден,
да нöлталтше толкын-шамыч лыпланеныт, да тып
лийын. [30] Нуно толкын-шамыч чарнымылан йы-
выртеныт, Тудо нуным Шке шонымо верышкы-

же конден. [31] Юмын порылыкшым Тудын ончылно почын ойлышт: öрыктарыше пашажым айдеме эрге-шамыч ончылно *каласышт!* [32] Тудым калыкшамыч погынымаште чапландарышт да калыкшамычын кугуракышт-влак погынымаште Тудым моктышт! [33] Тудо энгер-шамычым ир мландыш савырен, вӱдан памаш-шамычым коштен. [34] Тушто илыше-шамычын осаллыкышт верчын саска пуышо мландым шинчалан мландыш савырен. [35] Ир мландым вӱдан ер-шамычыш, а вӱддымö мландым вӱдан памашыш савырен. [36] Шужышошамычым тушко илаш пуртен, да нуно калыклан илаш ола-шамычым ыштеныт, [37] Пасуэш шурным ӱденыт, виноград вондерым шынденыт, шуко шурным, саскам погеныт. [38] Тудо нуным суапландарен, да нуно пеш шукемыныт, нунын вольыкыштымат шагалемден огыл. [39] Но ойгым, йöсым, черым чытымышт дене шагалемыныт да орланаш тӱгалыныт. [40] Тудо нунын князьышт-шамычым ӱлык шынден, да нуным каен кертдыме вереш корным муде йомын кошташ коден. [41] А йорлылан йорлылык гыч лекташ полшен да тукымжым Шке шорыкшо-шамыч наре шукемден. [42] Юмылан йöрышö-шамыч тидым ужын йывыртат, чыла закондымылык шке умшажым петыра. [43] Кöн кугу уш-акылже уло да тидым арала, нуно Юмын порылыкшым умылат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[1] Муро. Давидын псаломжо, 107.

[2] Шӱмем ямде, эй Юмо, шӱмем ямде: чапланымем годымат мурем да моктен мурем. [3] Эй, чапем, кынел, псалтирь ден кӱсле, кынелза, эрденак кынелам. [4] Эй Юмо, калык-шамыч коклаште Тыйым почын ойлем, тӱрлӧ калык коклаште Тыланет мурем. [5] Вет Тыйын порылыкет кугу, пылпомыш-шамыч дечат кӱкшырак, Тыйын чынлыкет пыл деке шумешке. [6] Эй, Юмо, Пылпомыш-шамычышке нӧлталалт, Тыйын чапет чыла мланде мучко лийже! [7] Йӧратымет-шамыч утлышаш верч пурла кидет дене мыйым утаре, мыйым кол. [8] Юмо Шке святой верыштыже каласен: кӱзем да

Сихемым пайлем, илем-шамыч улмо лап верымат
висем. 9 Галаад — Мыйын, Манасий — Мыйын,
Ефрем — Мыйын вуй аралтышем, Иуда — Мый-
ын кугыжа, 10 Моав — чот ўшаныме атем, Иду-
мей кем йымалнем лие; йот тукым-шамыч Мый-
ын кид йымалнем лийыч. 11 Пенгыде пырдыжан
олашке мыйым кӧ пурта? Идумей марте мыйым
кӧ намия? 12 Эй, мемнам кудалтыше Юмо, Тый
огыл мо? Мемнан вийна дене лекмым чарныше
Юмо, Тый огыл мо? 13 Ойго годым мыланна пол-
шо, вет енгын утарымыже арам. 14 Юмо полшымо
дене ме куатнам ончыктена, да Тудо тушман-ша-
мычнам ўнгышемда.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 108.

1 Эй Юмо, чапландарымем колде ит код. 2 Вет
языканын умшаже да пыльгыжшын умшаже
мыйын ваштарешем почылтыч, мыйын ўмбакем
йылмышт дене ондалкален ойлышт, 3 Осал мут-
шамыч дене мыйым авырен, мый декем амал деч
посна пижедыльыч. 4 Мыйым йӧратыме олмеш
ўмбакем шойышт ойлышт, а мыйже кумальым,
5 Сай олмеш мыланем осалым пӧртылтышт, йӧра-
тымем олмеш мыйым ужын кертдыме лийыч.
6 Языкан енг тудлан оза лийже, тудын пурла мо-
гырыштыжо ия шогыжо. 7 Тудлан судым ыштыме
годым титаканыш лекше, кумалмыжат языклан
шотлалтше. 8 Тудын илышаш кечыже шагалемже,
тудын лӧмлӧ вержым весе налже. 9 Тудын эргы-

же-шамыч тулыкеш кодышт, ватыжат тулыкеш
кодшо. [10] Эргыже-шамыч вер гыч верыш куснен
йодышт коштышт, шке суртышт гыч поктен лук-
мо лийышт. [11] Налшаш ен тудын чыла погыжым
налже, шке ыштымыжымат йот ен-шамыч толен
налышт. [12] Тудым пыдал налше ынже лий; тудын
тулыкшо-шамычлан порым ыштыше ынже лий.
[13] Тудын икшывыже-шамыч пытарыме лийышт;
лӱмжӧ ик тукымыштак мондалтше. [14] Ача-кочашт-
шамычын закондымын илымышт Юмын ончыл-
но ушеш налалтше, аважын языкше ынже эрык-
талт. [15] Языкышт эре Юмын ончылно лийышт,
шкеныштым шарнымашат мланде ӱмбачын йом-
жо, [16] Вет тудо порылык ыштышашым ушыштыжо
ыш кучо, йорло, незер еным, ойган кумыланым
пушташ тӧчен поктыш. [17] Тудо шудалмым йӧра-
тыш, тидыже шкаланжак лиеш, суапландарымым
ыш йод, тудыжат туддеч коранеш. [18] Тудо шу-
далмашым вургем гае чийыш, шудалмаш тудын
кӧргышкӧ вӱд гае пурыш, лужо-шамычыш ӱй гае
шынгыш. [19] Шудалмаш тудлан чийыме вургемже
гае, эре ӱшталме ӱштӧ гае лийже. [20] Юмын ончыл-
но ӱмбакем шояклыше-шамычлан, мыйын чо-
немлан осалым каласыше-шамычлан туге лиеш.
[21] Эй Юмо, эй Юмо, Тыйже мылам Шке лӱмет
верчын ыште. Тыйын порылыкет сай вет: Мый-
ым утаре. [22] Вет мый йорло да ӱнгышӧ улам; шӱме-
мат кӧргыштем пудыраныш. [23] Пыташ тӱнгалше
ӱмыл гае йомым, шурнышырчык гае поктылмо
лийым. [24] Пӱтым кучымем дене пулвуем ярныш,

кушкыл ӱй укелан лийын, могыремат вашталте. [25] Мый нунылан воштылтыш лийым: мыйым ужын, вуйыштым рӱзышт. [26] Господь Юмем, мылам полшо, мыйын Юмем, Шке чаманымет дене мыйым утаре. [27] Тыйын кидетын тыгай улмыжым умылышт; эй Юмо, тидым Тый ыштенат. [28] Нуно шудалыт, а Тый суапландарет, мыйын ваштареш шогалше-шамыч вожылмашеш кодышт. А Тыйын кулетше куана. [29] Мыйын ӱмбакем ондален ойлышо-шамыч намысыш пурышт, вургемым чийыме семын шке вожылмашышт дене леведалтышт. [30] А мый Юмым умшам дене кугу йӱкын чаплaндарем, да шуко еҥ коклаште тудым моктем; [31] Вет чонемым поктышо-шамыч деч утарышаш верч Тудо мыйын, незерын, воктеке, пурла могырышкем шогале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана).*

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой

Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латвизымше кафисме деч вара тропарь-влак, 1-ше сем

Утарышем, мыйын сулыкем пундашдыме тенгыз гае, сулыкемлан кӧра лӱдыкшӧ келгытыш волен каенам. Юмем, Петрлан кидетым шуялтыме се-

мын, мыланемат кидетым шуялте, мыйым утаре да серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Уда шонымашем да паша-шамычем дене судитлыме улам. Утарышем, Тый декет савырнаш ушым пу, да сӧрвалем: Порылыкым ыштыше Поро Юмо, мыйым утаре да серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо дене Поро пиалан да Эн Яндар Ӱдыр, мыйым, лавыраным, йӧрдымӧ паша да уда шонымаш дене сулыкангшым да пиалдымым, эрыкте. Тый вет Сулыкдымо да Ару, Эн Святой Ӱдыр да Ава улат.

Юмо серлаге *(40 гана) да молитва:*

Кучен Ашныше Господь Иисус Христос, мыланем полшо, Тый мыйын полшышем улат, мый Тыйын кидыштет улам. Тыйын ончылнет сулыкым ыштыме деч мыйым арале, мый йомын коштшо улам, капемын эрыкше почеш мыйым ит колто да мыйым ужмышудымо ит лий. Господь, мый вийдыме улам, мыланем мо пайдале, Тый Шке палет. Сулыкеш йомаш мыйым коден ит кай, мый дечем ит коранг, вет мый Тый декет тольым. Тый мыйын Юмем улат, Тыйын эрыкетым шукташ мыйым тунькто. Мыйын чонем паремде, вет Тыйын ончылнет сулыкым ыштенам. Мыйым шыгыремдыше-шамыч чыланат Тыйын ончылнет улыт, Шке чаманымет дене мыйым утаре. Господь, мыланем Тый дечет моло ӱшанле

энгертыш уке. Мыйын ваштареш шогышо да мыйын чонем пытараш тӧчышӧ-шамыч тек вожылмашке пурат. Господь, Тый чыла шотыштат Икте Виян улат, да Тыйын чапет курым-курымеш, аминь.

ЛАТКУДЫМШО КАФИСМЕ

Давидын псаломжо, 109.

1 Господь мыйын Господемлан каласен: тушманет-шамычым йол йымакет пыштымешкем,
Мыйын пурла могырыштем шинче. 2 Юмо Тылат
Сион гыч куатлык пондыжым колта, да тушманет-шамыч коклаште оза лийын иле. 3 Виетым
ончыктышаш кечыште, Шке святоет-шамычын
волгыдыштыжо, власть Тыйын кидыштет лиеш:
«Эр ӱжара шӱдыр деч ончыч Мый Тыйым кӧргем гыч шочыктышым». 4 Юмо товатлен да огеш
ӧкынӧ: Мелхиседек радам почеш Тый курымеш
священник улат. 5 Вет шыдыже толмо кечын Юмо
Тыйын пурла могырыштет кугыжа-шамычым
кырен пытара. 6 Калык-шамычлан судым ышта,
мландым колышо-шамыч дене тема, шуко енгын
вуйыштым шалата. 7 Шке корныштыжо вӱд йогын гыч йӱэш, сандене вуйжым кӱшкӧ нӧлталеш.

Аллилуиа, 110.

1 Эй Господь, Юмылан йӧрышӧ енг-шамычын
кангашыште, нунын погынымашыште, Тыйым
уло шӱмем дене почын ойлем. 2 Юмын пашаже-

шамыч кугу улыт, нуно Тудын чыла эрыкшым
ончыктат. [3] Тудын пашаже моктен ойлышашлык
да пеш сылне. Тудын чынже курым гыч кур-
мышко мия. [4] Шкенжын ӧрыктарыше пашаже-
шамычым шарнаш йӧрышым ыштен. Юмо поро
да чаманыше: [5] Шке дечше лӱдшӧ-шамычлан
кочкышым пуэн, Шке сугыньжым курымеш шар-
на. [6] Чын Юмым палыдыме-шамычын ужашыш-
тым Шке калыкшылан пуышаш верч Тудо Шке
пашажын пенгыдылыкшым ончыктен. [7] Тудын
кидшын пашаже — чын да чынлык; Тудын чыла
кӱштымыжӧ ӱшанле улыт, [8] Нуно курым гыч ку-
рымыш пенгыдемдыме улыт, чын да тӧр суд дене
пӱралтыныт. [9] Тудо Шке калыкшылан утарыма-
шым колтен, Шке сугыньжым курымеш каласен.
Тудын лӱмжӧ святой да пеш лӱдыкшӧ. [10] Кугу
уш-акылын тӱнгалтышыже — Юмо деч лӱдмаш,
туге ыштыше-шамычын чылаштын уш-акылышт
поро. Тудын чапше курым-курымеш.

Аллилуиа, 111.

[1] Юмо деч лӱдшӧ енг поро пиалан, Тудын кӱш-
тымыжӧ-шамычым пеш йӧрата. [2] Тудын урлыкшо
мланде ӱмбалне виян лиеш; Юмылан йӧрышӧ-
шамычын тукымышт суапландаралтеш. [3] Тудын
суртыштыжо чап ден поянлык, тудын чынже
курым-курымеш. [4] Юмылан йӧрышӧ-шамычлан
пычкемышыште волгыдо волгалтын: тудо поро,
чаманыше да чын. [5] Чаманыде пуышо поро енг су-

дыштат шке мутшо дене чыныш лектеш; садлан тудо курымеш огеш тарване. [6] Юмылан йӧрышӧ ен курымеш шарныме лиеш, [7] Тудо осал шомак деч огеш лӱд. [8] Тудын шӱмжӧ Юмылан ӱшанаш ямде; тушман-шамычын пытымыштым ужмеш-ке, тудын шӱмжӧ ок чытырне, огеш лӱд. [9] Тудо мо улыжым йорло-шамычлан пуэн, тудын чынже курым-курымеш, тудын куатше чап дене нӧлта-лалтеш. [10] Языкан ен тудым ужешат, шыдешка, пӱйжым пуреш, кошкен пыта. Языканын шоны-мыжо огеш шукталт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кы-зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-демым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Ку-гыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мем-нан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 112.

1 Эй, рвезе-шамыч, Юмым чапландарыза,
Юмын лӱмжым моктыза. 2 Юмын лӱмжӧ кызыт-
се жап гыч курымешат моктымо лийже. 3 Юмын
лӱмжӧ кече лекмаш гыч кече шичмаш марте чап-
ле. 4 Юмо чыла калык дечат кӱшнӧ; Тудын чап-
ше пылпомыш дечат кӱшнӧ. 5 Кӧ мемнан Господь
Юмына гае кӱшнӧ илыше, 6 Пылпомыштат, млан-
де ӱмбалнат ӱнгышӧ-шамычым ончышо, 7 Йорлым
мланде гыч нӧлталше, ӱнгышым шӱйын кийыме
гыч кӱзыктышӧ, 8 Тудым князь-шамыч дене, Шке
калыкшын князыше-шамыч дене шындышаш
верч нӧлтышӧ, 9 Аза ыштыдыме ватым икшывы-
же-шамычлан йывыртен илыше ава семын пӧр-
тышкӧ илаш пуртышо?

Аллилуиа, 113.

1 Израильын Египет гыч лекмеке, Иаковын ту-
кымжо йот калык кокла гыч лекмеке, 2 Юмын свя-
тыньыже Иудей мланде лийын, Израиль Тудын
ужашыже лийын. 3 Тенгыз ужын да лӱдын чакнен,
Иордан мӧнгеш пӧртылын. 4 Курык-шамыч тага
гае, кӱкшака-шамыч шорык пача гае тӧрштылы-
ныт. 5 Мо лие тылат, тенгыз, молан лӱдын чак-
нышыч? Иордан, тылатат мо лие, молан мӧнгеш
пӧртыльыч? 6 Эй, курык-шамыч, молан те тага
гае тӧрштылыда? Эй, кӱкшака-шамыч, молан те
шорык пача гае тӧрштылыда? 7-8 Юмын чурийже
деч, Иаковын Юмыжын чурийже деч, кӱым вӱдан

верыш да шелаш лийдыме пенгыде кўым вўдан
памашыш савырыше деч, мланде тарванен. 9 Мы-
ланна огыл, эй Юмо, мыланна огыл, а чаманымет
верчын, чынлыкет верчын Шке лўметлан чапым
пу! 10 «Нунын Юмышт кушто?» манын, чын Юмым
палыдыме-шамыч нигунамат ынышт каласе ыле.
11 Мемнан Юмына пылпомыштат, мландыштат:
ышташ шонымыжым чылажымат пўрен. 12 Чын
Юмым палыдыме-шамычын идолышт — ший
ден шӧртньӧ — ен-шамычын кидыштын пашашт:
13 Умшашт уло гынат, ойлен огыт керт; шинчашт
уло гынат, ужын огыт керт; 14 Пылышышт уло
гынат, огыт кол; неррожышт уло гынат, ўпшым
огыт шиж; 15 Кидышт уло гынат, ниялтен шижын
огыт керт; йолышт уло гынат, коштын огыт керт;
логарышт дене йўкым луктын огыт керт. 16 Ну-
ным ыштыше да нунылан ўшаныше-шамычат ну-
нын гае лийышт! 17 Израильын пӧртшӧ Юмылан
ўшанен; Тудо нунын полшышыжо да аралышы-
же. 18 Ааронын пӧртшӧ Юмылан ўшанен: Тудо
нунын полшышыжо да аралышыже. 19 Господь
деч лўдшӧ-шамыч Господьлан ўшаненыт: Тудо
нунын полшышыжо да аралышыже. 20 Юмо, мем-
нам ушешыже пыштен, мыланна порым пўрыш:
Израильын пӧртшылан порым пўрыш, Ааронын
пӧртшылан порым пўрыш, 21 Юмо деч лўдшӧ-ша-
мычын изиштланат, кугуштланат порым пўрыш.
22 Юмо тыланда, тыланда да тендан эргыда-ша-
мычланат *порым пўрымыжым* шукемдыже! 23 Те
пылпомышым да мландым пўрышӧ Юмын су-

апландарымыже улыда. [24] Кўшылсö пылпомыш —
Господылан, а мландым Тудо айдеме эрге-шамыч-
лан пуэн. [25] Колышо-шамыч огыл, тамыкышке
волышо-шамычат огыл, эй Юмо, [26] А ме, илыше-
шамыч, кызытсе жап гыч курым-курымеш Тый-
ым чапландарена.

Аллилуиа, 114.

[1-2] Кумалме йўкем Юмо колеш, да Тудо мылам
пылышыжым савырен, тидлан мый йывыртем,
сандене мый илыме чыла кечыштемат Тудым
ўжам. [3] Мыйым колымаш чер-шамыч кучышт, та-
мыкысе йöсылык авырыш; ойго ден чер ваштаре-
шем тольыч, да Юмын лўмжым мый ўжым. [4] Эй
Юмо, чонемым утаре! Юмо чаманыше да чын,
да мемнан Юмына серлага. [5] Икшыве-шамычым
Юмо сакла. Мый ўҥышемым, да Тудо мыйым
утарыш. [6] Эй, чонем, шке тыныслыкышкет пöр-
тыл, вет Юмо тыланет сайлыкым ыштыш, [7] Вет
Тудо мыйын чонем колымаш гыч, шинчамым
шортмаш гыч, йолем мунчалтен кайыме деч ара-
лыш. [8] Илыше-шамычын элыштышт Юмылан
йöрышö лиям.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, 115.

1 Мый инанышым, садлан каласышым: мый
пеш ӱҥышемым. 2 Чот ӧрын шогымем годым ка-
ласышым: керек-могай енгат шояк. 3 Мылам чыла
ыштымыжлан Юмылан мый мом пӧртылтем?
4 Утаралтмаш чашым налам да Юмын лӱмжым
сӧрвален ӱжам. 5 Господылан мыйын сӧрымем-
шамычым Тудын чыла калыкше ончылно шук-
тем. 6 Юмылан йӧрышӧ-шамычын колымашышт
Юмын ончылно пагалыме. 7 Эй Юмо, мый Тый-
ын кулет, мый Тыйын кулет да Тыйын кул ӱды-
рамашетын эргыже улам. Мыйын шинчырем Тый
кӱрльыч, 8 Моктен кумалмашым Тылат кондем
да Тыйын лӱметым сӧрвален ӱжам. 9 Господылан
мыйын сӧрымем-шамычым Тудын чыла калыкше
ончылно шуктем, 10 Юмын пӧртшын кудывечы-
лаштыже, эй Иерусалим, тыйын покшелнет.

Аллилуиа, 116.

[1] Эй, калык-шамыч, чыланат Юмым мокты-
за, эй, енг-шамыч, чыланат Тудым моктыза, [2] Вет
Тудын чаманымашыже эре мемнан ӱмбалне, да
Юмын чынже курымеш ила.

Аллилуиа, 117.

[1] Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет
Тудын порылыкшо курымеш. [2] Израильын пӧрт-
шӧ каласыже: Господь поро, вет Тудын поры-
лыкшо курымеш. [3] Ааронын пӧртшӧ каласыже:
Господь поро, вет Тудын порылыкшо курымеш.
[4] Юмо деч лӱдшӧ-шамыч чыланат каласышт:
Господь поро, вет Тудын порылыкшо курымеш.
[5] Ойгышто улмем годым Юмылан каласышым,
да Тудо, мыйым колын, йонгыдо верыш лукто.
[6] Юмо — мылам Полшышо, да мый ом лӱд: ен
мылам мом ышта? [7] Юмо — мылам Полшышо,
да тушманем-шамыч ӱмбаке ончалам. [8] Айде-
мылан ӱшанымешке, Юмылан ӱшанаш сайрак.
[9] Юмылан ӱшанымаш князь-шамычлан ӱшаны-
маш деч сайрак. [10] Калык-шамыч мыйым авырен
нальыч, а мый Юмын лӱм дене нунын ваштареш шогышым. [11] Мыйым чыла могырым авырен
нальыч, а мый Юмын лӱм дене нунын ваштареш
шогышым. [12] Мӱкш мӱй карашым авырен налме
гае мыйым авырен нальыч, иман вондер ылыжме
гае ылыжыч, а мый Юмын лӱм дене нунын ваштареш шогышым. [13] Шӱкалмекышт, йӧралт кайы-

шаш гай лийым, а Господь мыланем полшыш.
14 Мыйын куатем, мыйын мурымашем — Юмо,
да Тудо мыйын утаралтмашем лие. 15 Юмылан
йӧрышӧ-шамычын суртыштышт утарымылан
йывыртыме йӱк: Юмын пурла кидше куатым
ончыктыш. 16 Юмын пурла кидше мыйым нӧлта-
ле, Юмын пурла кидше куатым ончыктыш. 17 Ом
коло, илыше лиям да Юмын пашажым палдарем.
18 Туныктышаш верч Юмо мыланем йӧсылыкым
ончыктыш, но мыйым колымашлан ыш пу. 19 Мы-
лам чынлык капкам почса: тушко пурен, мый
Юмым моктен ойлем. 20 Тиде — Юмын капкаже:
Юмылан йӧрышӧ-шамыч тушко пурат. 21 Тыйым
моктен ойлем, вет Тый мыйым кольыч да мыйын
утарышем лийыч. 22 Чоҥышо-влакын йӧрдымыш
лукмо кӱышт негыз пусак кӱ лийын: 23 Тиде Юмо
деч лийын, сандене мемнан шинча ончылно ӧр-
машан. 24 Тиде кече — Юмын пӱрымӧ кече: тиде
кечын йывыртен куанена. 25 Эй Юмо, утаре, эй
Юмо, вашке! 26 Юмын лӱмеш толшо поро пӱры-
машан! Юмын пӧртшӧ гыч ме тендам суапланд-
арышна. 27 Господь Юмо мемнан деке толын.
Жертвенник марте шушо кугу тӱшка дене пайре-
мыш погыныза. 28 Тый — мыйын Юмем, да Тый-
ым чапландарем. Тый — мыйын Юмем, да Тыйым
нӧлтем. Тыйым моктен ойлем, вет Тый мыйым
кольыч да мыйын утарышем лийыч. 29 Юмым ой-
лен чапландарыза, Тудо поро, вет Тудын поры-
лыкшо курымеш.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын

тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латкудымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 1-ше сем

Чонем, тыйым вес илыш вуча, да Судитлыше тыйын шолып ыштыметым да чыла шучко пашатым почын ончыкта. Мланде ӱмбалнысе илышлан ит кержалт, Судитлышым ончылгочак уло йӱкын сöрвале: Юмем, мыйым эрыкте да утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мый шуко сулыкем да шотлен пытарыдыме сусырем дене вӱдылалтше улам. Утарыше Христос, мый сулыкан улам гынат, Тыйын поро шӱм-чонетым сöрвалем: черле-влакын Паремдышышт, тол мый декем, мыйым паремде да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Чонем, молан öрканен да нимом шоныде илет? Илышыште ыштыме осал пашат нерген молан от ойгыро? Господьын тыйын ончылнет омсам петырен шындымыж деч ончыч тöрланаш тырше. Юмым Шочыктышо Ӱдыр деке тол да, сукалтен возын, тыге сöрвале: ӱшаным йомдарыше-ша-

мычын Ўшанышт, Кучен Ашныше да Эн Яндар Ўдыр, Тыйын ончылнет шуко сулыкым ыштенам гынат, мыйым утаре.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Кўшнӧ илыше Святой Господь, Шке пўрен ыштымет-шамычым чыла ужшо шинчат дене ончен ашныше, Тыланет чонна да капна дене сукалтен кумалына. Эн Святой Юмо, Тый Шке Святой илыме верет гыч ужаш лийдыме кидетым шуялте да мыланна порым тылане, эрык дене але эрык деч посна, мут але паша дене ыштыме мемнан чыла сулыкнам касаре. Господь, мыланна поро кумылым да шуко сулыкнам мушкаш чонна гыч йоген лекше шинчавўдым пу. Шке тўнятлан да мыланна, Тыйын йӧрдымӧ кулет-шамычлан, кугу чаманымашетым ончыкто. Вет Тыйын лўмет — Ачан, Эргын, Святой Шўлышын лўмжӧ — моктымо да чапландарыме, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТШЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 118.

[1] Языкдыме корно дене, Юмын законжо дене коштшо-шамыч поро пиалан улыт. [2] Юмын шомакшым палаш тыршыше-шамыч поро пиалан улыт, нуно уло шўмышт дене Тудым кычалыт. [3] Законым пудыртыде илыше-шамыч Тудын корнылаж дене коштыт. [4] Тый шўдымет-шамычым чот кучаш кўштенат. [5] Корнем-шамыч Тыйын

чыныш лукмашкет виктаралтыт ыле гын, [6] Тунам Тыйын чыла кӱштымет-шамычым ончалам гынат, ом вожыл ыле. [7] Чынетын судшылан тунеммеке, Тыланет яндар шӱм дене почын ойлем. [8] Чыныш лукмашет-шамычым кучен илем, мыйым чылтак ит кудалте. [9] Рвезе ен шке корныжым кузе тӧрлата? Тыйын мутет-шамычым кучымо дене. [10] Уло шӱмем дене Тыйым кычальым, кӱштымет-шамыч дечын мыйым ит коранде. [11] Тыйын ончылнет языкыш пураш огыл манын, мутет-шамычым шӱмешем пыштышым. [12] Юмо, Тый моктымо улат, Тыйын ончылнет чыныш лекшашлан мыйым туныкто. [13] Умшатын чыла мутшым йылмем дене палдарышым. [14] Тыйын шомакет-шамычын почын ончыктымо корнышт дене коштын, тӱрлӧ поянлыклан куаныме гай куанышым. [15] Шӱдымет-шамыч нерген шонкалем да корнет-шамычым умылем. [16] Тыйын чыныш лукмашет-шамычлан тунемам, мутет-шамычым ом мондо. [17] Шке кулетлан порылыкым ыште: мыйым ылыжте, да Тыйын мутет-шамычым кучаш тӱналам. [18] Мыйын шинчам поч, да Тыйын законет гыч лекше ӧрыктарыше пашат-шамычым умылем. [19] Мый мланде ӱмбалне толшо ен гына улам: кӱштымет-шамычым мый дечем ит шылте. [20] Мыйын чонем чыла жапыштат Тыйын пуымо пӱрымашетым йӧратен кычалеш. [21] Тый кугешныше-шамычым чарышыч, Тыйын кӱштымет-шамыч деч коранше-влак каргыме улыт. [22] Мыйым орлымашым да шотлыдымашым мыйын

ўмбачем нал, вет мый Тыйын законет-шамычым
кычальым. 23 Теве князь-шамыч, пырля шинчын,
мыйын ўмбак ондален ойленыт. Тыйын кулетше
чыныш лукмашет нерген шоныш. 24 Тыйын за-
конет-шамыч мылам — тунеммаш, чыныш лук-
машетат мылам — каҥаш. 25 Чонем мланде пелен
пиже, Шке мутет дене мыйым ылыжте. 26 Мый
корнем-шамычым палдарышым, да Тый мыйым
кольыч; Тыйын ончылнет чыныш лекшашлан
мыйым туныкто. 27 Чыныш лукмашет-шамычын
корныжым мыланем умылтаре, да мый Тыйын
ӧрыктарыше пашат нерген шонкалаш тӯҥалам.
28 Ойгырымем дене чонем улныш; мутет-шамыч
дене мыйым чоткыдемде. 29 Шояк корным мый
дечем коранде, Шке законет дене мыйым серлаге.
30 Мый чын корным ойыренам да Тыйын шӯды-
мет-шамычым шым мондо. 31 Эй Юмо, мый Тый-
ын законет почеш илышым, мыйым вожылмашеш
ит кодо. 32 Кунам Тый шӯмемым кумдаҥдышыч,
мый кӯштыметын корныж дене кайышым. 33 Эй
Юмо, чыныш лукмашет-шамычын корныжым
мылам законеш пыште, да тиде корным эре кы-
чалам. 34 Мылам ушым пу, да мый законет-ша-
мычым шымлем, тудым уло шӯмем дене аралем.
35 Кӯштымет-шамычын корныж дене мыйым кош-
тыкто, вет мый тудым ойырен нальым. 36 Шӯмем
пого погымашке огыл, а Тыйын законет деке са-
выре. 37 Шинчам кӯлдымашым ончымо деч ӧр-
дыжкӧ савыре, Шке корныштет мыйым ылыжте.
38 Мутетым Шке кулетлан Тый дечет лӯдын илаш

пыште. 39 Мыйын эре ужмо орлыкем коранде, вет
Тыйын судет-шамыч поро улыт. 40 Теве Тыйын
кӱштымет-шамычым ыштымем шуо, чынет дене
мыйым ылыжте. 41 Эй Господь, Тыйын чаманы-
мет да Шке мутет семын Тыйын утарымашет
мый декем толышт ыле. 42 Мыйым орлышо-ша-
мычлан вашмутым пуэм, вет мый Тыйын мутет-
лан ӱшанышым. 43 Мыйын умшам гыч чын мутым
чылтак ит нал, вет мый Тыйын судет-шамычлан
ӱшанышым 44 Да законетым эре кучем, курымеш,
курым-курымеш. 45 Мый эрык дене коштым, вет
Тыйын кӱштыметым кычальым. 46 Да Тыйын
почмо шомакет-шамыч нерген кугыжа-шамыч
ончылно ойлышым, шым вожыл. 47 Кӱштымет-
шамычлан тунемым, нуным пеш йӧратышым.
48 Кидем мыйын йӧратыме кӱштымет-шамыч деке
шуйышым, чыныш лукмашет-шамыч нерген шо-
нышым. 49 Кулетлан каласыме мутетым ушешет
пыште, вет Тый тудлан ӱшанаш кӱштенат. 50 Тиде
мыйым ӱнгышылыкыштем шыматыш, вет Тыйын
мутет мыйым ылыжтыш. 51 Кугешныше-шамыч
законым чылт кудалтеныт, мыйже Тыйын зако-
нет деч шым коранг. 52 Эй Господь, курым гычак
лийше судет-шамычым ушешем пыштен, тыныс-
ланышым. 53 Тыйын законетым мондышо язы-
кан енг-шамычым ужмем дене мый ойганышым.
54 Мый ӧрдыж верыште коштмем годым Тыйын
чыныш лукмашет-шамычым моктен мурышым.
55 Эй Господь, лӱметым ушешем пыштен, йӱды-
мат законетым кучышым. 56 Тиде мый денем лие,

мый чыныш лукмашет-шамычым кычальым. 57 Эй
Господь, Тый мыйын ужашем улат, Тыйын законе-
тым кучем, маньым. 58 Тыйын чурий ончылнет уло
шӱмем дене кумальым. Шке мутет семын мыйым
серлаге. 59 Корнет-шамычым шоналтышым, йолем
Тыйын законет-шамыч могырышко савырышым.
60 Кӱштымет-шамычым шукташ мый ямде лийым,
ӧрын шым шого. 61 Языкан-шамычын вапшышт
мыйым авырен нальыч, туге гынат мый законетым
шым мондо. 62 Чын судым ыштымет верчын Ты-
йым чапландараш пелйӱдым кынельым. 63 Тый
дечет лӱдшӧ да шӱдыметым шуктышо-влак дене
мый иктеш улам. 64 Эй Господь, Тыйын чаманы-
машет дене мланде темын, чыныш лукмашетлан
мыйым туныкто, 65 Эй Юмо, Шке мутет семын
кулетлан порылыкым ыштышыч. 66 Мыйым поры-
лыклан, сай койышлан, ушлан туныкто, вет мый
Тыйын кӱштымет-шамычлан ӱшанышым. 67 Мый
ӱҥышеммем деч ончыч языкым ыштенам, тылеч
вара Тыйын мутетым кучышым. 68 Эй Юмо, Тый
поро улат, порылыкет семын чыныш лукмашет-
лан мыйым туныкто. 69 Кугешныше-шамычын
мыйын ӱмбакем ойлымо шоякышт шукеме, мый-
же уло шӱмем дене Тыйын кӱштымет-шамычым
умылаш тыршем. 70 Нунын шӱмышт тувыргышо
шӧр гае пенгыдемын, мыйже Тыйын законетлан
тунемым. 71 Тыйын чыныш лукмашетлан тунемаш
манын, мыйым ӱҥышемдымет мылам сай: 72 Ум-
шат гыч лекше законет мылам тӱжем-тӱжем ший
ден шӧртньӧ дечат сайрак.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

[73] Тыйын кидет мыйым ыштен да мыйым пӱрен; мыланем ушым пу, да Тыйын кӱштымет-шамычлан тунемам. [74] Тыйын мутетлан ӱшанен илымем ужын, Тый дечет лӱдшӧ-влак куанат. [75] Эй Юмо, Тыйын судет-шамычын чын улмыштым мый умылышым, мыйым чын ӱҥышемдышыч. [76] Кулетлан каласыме мутет семын чаманымашет мылам йывыртымашлан лийже ыле. [77] Тыйын порылыкет мыйын ӱмбалнем лийже ыле, да мый илыше лиям, вет Тыйын законет мылам — тунемшаш мут. [78] Мыйын ваштареш арамак закондымылы-

кым ыштымыштлан кугешныше-шамыч вожылмашеш кодышт ыле; а мыйже Тыйын кӱштымет нерген шонкалаш тӱҥалам. 79 Тый дечет лӱдшӧ да Тыйын шомакетым палыше-влак мыйым савырышт ыле. 80 Тыйын чыныш лукмаштет мыйын шӱмем языкдыме лийже ыле, да вожылмашеш ом код ыле. 81 Тыйын утарымашетым мыйын чонем шулен пытышаш гае вуча, Тыйын мутетлан ӱшанышым. 82 Тыйын шомакетын шукталтмыжым вучен, мыйын шинчам шулен пытышаш гае лие, кунам мыйым лыпландарет? 83 Вет мый кылмыше шувыш* гае лийынам гынат, чыныш лукметым шым мондо. 84 Тыйын кулетын илышаш кечыже мыняре? Мыйым поктылшо-шамыч ваштареш мыланем судым кунам ыштет? 85 Законым пудыртышо-шамыч мыланем шке шонымашыштым ойлышт, но тидыже, эй Юмо, 86 Тыйын законет гае огыл. Тыйын чыла кӱштымет-шамыч — чын; мыйым арамланак поктышт, мылам полшо. 87 Мыйым мланде ӱмбалне изиш гына ышт пытаре, туге гынат мый Тыйын кӱштыметым шым кудалте. 88 Шке чаманымашет верч мыйым ылыжте, да умшат каласыме шомакет-шамычым кучем. 89 Эй Юмо, Тыйын мутет Пылпомышто курымеш ила. 90 Тыйын чынет тукым гыч тукымышко: мландым Тый пӱренат, да тудо шога. 91 Тыйын пӱрымет семын кече эрта, вет чылажат Тыланет ышта. 92 Тыйын законет мылам туныктышо ой ок

---

* Шувыш — коваште мешак.

лий ыле гын, мый ӱҥышеммаштем йомам ыле. [93] Чыныш лукмашет-шамычым курымеш ом мондо, вет Тый нунын дене мыйым ылыжтышыч.

Покшел:

[94] Мый Тыйын улам, мыйым утаре, вет мый чыныш лукметым кычальым. [95] Мыйым языкан-шамыч пытараш тӧчен вучышт, мый Тыйын шомакет-шамычым шонышым. [96] Чыла сай ыштымашын мучашыже улым ужым, а Тыйын кӱштымашет мучашдыме кумда. [97] Эй Юмо, мый Тыйын законетым пеш йӧратышым, тудо мыланем кажне кечын тунеммаш. [98] Тый кӱштымашет дене мыйым тушманем-шамыч деч ушанракым ыштышыч, тудо курымеш мыйын. [99] Тыйын шомакет мылам туныктышо ой улмылан кӧра чыла туныктышем дечат ушанрак лийым. [100] Кӱштыметым кычалмемлан кӧра мый шоҥго-шамыч дечат утла палыше лийым. [101] Тыйын мутет-шамычым кучаш манын, мый йолем шояк корныш тошкалме деч чарышым. [102] Тыйын кӱштымет деч корагын омыл, вет Тый нуным мыланем законлан пуэнат. [103] Мутет-шамыч мыйын логаремлан пеш сай да умшамлан мӱй дечат шере улыт. [104] Кӱштымет гыч ушым погышым, сандене чыла тӱрлӧ шояк корным ужмышудымо лийым. [105] Тыйын законет мыйын йолемлан волгалтарыше, корнем-шамычлан — волгыдо. [106] Мый чын судет-шамычым пеҥгыдын кучаш товатлышым. [107] Эй Юмо, мый пеш ӱҥышемым, Шке мутет семын мыйым ылыж-

те. [108] Эй Юмо, умшамын эрык дене сӧрымыжым порылык дене нал да Шке шӱдыметлан мыйым туныкто. [109] Мыйын чонем эре Тыйын кидыштет, законетымат шым мондо. [110] Языкан-шамыч мылам вапшым шындышт, туге гынат Тыйын кӱштымет деч шым коранг. [111] Тыйын почын ойлыметым шергакан пого семын шкаланем курым мучкылан нальым, вет нуно шӱмемын йывыртымашыже улыт. [112] Пӧртылтымашетлан ӱшанен, чыныш лукметым курымеш ышташ шӱмем пыштышым. [113] Закон деч коранґше-шамычым ужын кертдыме лийым, а Тыйын законетым йӧратышым. [114] Мыйын Полшышем, Аралышем Тый улат, Тыйын мутетлан ӱшанышым. [115] Шоякым ыштыше-шамыч, мый дечем коранґза, да мый Юмемын кӱштымыжлан тунемам. [116] Шке мутет семын мыйым арале, да илыше лиям, ӱшанымаштем мыйым вожылмашеш ит кодо. [117] Мылам полшо, да утаралтам да чыныш лукметлан эре тунемам. [118] Тыйын чыныш лукмет деч коранґше-шамычым Тый чылаштымат изиеш пыштышыч, вет нунын шонымашышт чын огыл. [119] Мланде ӱмбалнысе чыла языканым законым пудыртышылан шотлышым, садлан Тыйын почын ойлымет-шамычым йӧратышым. [120] Капем ден чонемым Тый дечет лӱдмаште пенґыдын кучо, вет мый Тыйын судет-шамыч деч лӱдым. [121] Мый чыным да судым ыштышым, мыйым орлышо-шамычлан ит пу. [122] Кугешныше-шамыч мыйын ӱмбаке ынышт шоякле манын, Шке кулетым порылыкышко виктаре. [123] Тыйын утары-

метым да чын мутетым вучымо дене шинчам пытыш. [124] Мылам, кулетлан, Шке порылыкет семын ыште да чыныш лукмашет-шамычлан мыйым туныкто. [125] Мый Тыйын кулет улам, мылам ушым пу, вара мый почын ойлыметым пален налам. [126] Эй Юмо, Тылат ышташ жап ынде, законетым пужышт. [127] А мый кӱштыметым шергакан топаз кӱ дечат, шӧртньӧ дечат утларак йӧратышым. [128] Садлан мый чыла кӱштымет семын ыштышым, чыла тӱрлӧ шояк корным ужмышудымо лийым. [129] Тыйын почын ойлымет-шамыч ӧрыктарыше улыт, сандене чонем нуным келгын шымлен. [130] Почмо мутет-шамычым умылымаш икшывешамычымат волгалтара да туныкта. [131] Умшамым почын, Шӱлышетым кӧргышкем нальым, вет Тыйын кӱштымет-шамычым ыштымем шуо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Ку-

гыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

132 Тыйын лӱметым йӧратыше-шамычлан ыштымет гаяк, мыйын ӱмбакем ончал да мыйым серлаге. 133 Йолем Шке мутет семын виктаре, мыйым нимогай закондымылык ынже сенге ыле. 134 Енгын ондален ойлымыж деч мыйым утаре, да мый кӱштымет-шамычым кучем. 135 Чуриетым Шке кулетлан волгалтаре да чыныш лукмашет-шамычлан мыйым тунькто. 136 Законетым кучыдымемлан лийын, шинчавӱдем памаш гай йогыш. 137 Эй Юмо, Тый чын тӧрлышӧ улат, судетат чын. 138 Тый почын ончыктымаштет чын шӱденат да чын деч чыным шӱденат. 139 Тушманем-шамычын Тыйын мутетым мондымыштым ужын, Тыланет кумылым пыштымашем дене кошкышым. 140 Тыйын мутет тул дене эрыктыме гае пеш яндар, кулет тудым йӧратен. 141 Мый рвезе да ӱнгышӧ улам: чыныш лукметым шым мондо. 142 Тыйын чынлыкет курымеш чын, Тыйын законетат чын. 143 Мыйым ойго ден нужна авалтышт, Тыйын кӱштымет-шамыч — мылам лыпландарымаш. 144 Тыйын шомакет-шамыч — курымеш чын, мыланем ушым пу, да илыше лиям. 145 Уло шӱмем дене сӧрвалышым, эй Юмо, мыйым кол, мый чыныш лукметым кычалаш тӱнгалам. 146 Тыйым сӧрвалышым: мыйым утаре, да почын ойлыметым кучем. 147 Пеш эр шо-

галын кумальым; [148] Тыйын мутетлан ўшанышым. Тыйын мутетлан тунемаш манын, волгыжмо деч ончычак шинчам почым. [149] Эй Юмо, порылыкет семын йўкемым кол, Шке шонымет семын мыйым ылыжте. [150] Мыйым закондымын поктышо-шамыч лишемыч, а Тыйын законет деч мўндыркö кайышт. [151] Эй Юмо, Тый лишнак улат, чыла корнет-шамычат чын улыт. [152] Нунын курымешлан негызлалтмыштым Тыйын почын ойлымет гоч тўнґалтыш гычак палышым. [153] Ўнґышылыкем ужын, мыйым утаре, вет мый законетым шым мондо. [154] Пашамым ончен, мыйым утаре, Шке мутетлан кöра мыйым ылыжте. [155] Утаралтмаш языкан-шамыч деч мўндырнö, вет нуно Тыйын чыныш лукмашет-шамычым ышт кычал. [156] Эй Юмо, Тыйын порылыкет шуко, Шке шонымет семын мыйым ылыжте. [157] Мыйым поктылшо да шыгыремдылше шуко, туге гынат Тыйын шомакет деч шым кораґ. [158] Умылыдымо-шамычын Тыйын мутетым кучыдымыштым ужын, кошкен пытышым. [159] Кўштыметым йöратымем уж: эй Юмо, чаманымет верч мыйым ылыжте. [160] Тыйын мутет-шамычын тўнґалтышыже чын, чынлыкетын чыла судшат курымеш. [161] Князь-шамыч мыйым титакем деч посна поктышт, а мыйын шўмем Тыйын мутет-шамыч деч лўдö. [162] Кугу поянлыкым мумылан йывыртыме гае, мый Тыйын мутетлан куанем. [163] Шоякым ужмышудымо лийым, туддеч йырнышым, а Тыйын законетым пеш йöратышым. [164] Чын судетлан кöра Тый-

ым кечеш шым гана моктышым. [165] Тыйын законетым йöратыше-шамычлан тыныслык шуко, нуно огыт ондалалт. [166] Эй Юмо, утарыметым вучышым, кӱштыметымат йöратышым. [167] Тыйын почын ойлыметым мыйын чонем саклыш да нуным пеш йöратыш. [168] Тыйын кӱштыметымат, почын ойлыметымат кучышым. Эй Юмо, вет мыйын чыла корнем Тыйын ончылнет. [169] Эй Юмо, кумалмашем Тый декет лишемже ыле; Шке мутет семын мыланем ушым пу. [170] Эй Юмо, йодмашем Тый декет шужо ыле, Шке мутет семын мыйым утаре. [171] Мыйым чыныш лукмашетлан туныктет гын, умшам Тыйым моктен мура. [172] Йылмем мутет-шамычым ойла, вет Тыйын кӱштымет чылажат чын. [173] Тыйын кидет мыйым утарыше лийже ыле, вет мый кӱштыметым йöратен нальым. [174] Эй Юмо, Тыйын утарымашетым уло кумылын вучышым. [175] Тыйын законетат мылам — туныктышо ой. Мыйын чонем илыше лиеш да Тыйым мокта, Тыйын судет-шамыч мылам полшат. [176] Мый ойырлен кодшо шорык гае йомым, Шке кулетым кычал му, вет Тыйын кӱштыметым шым мондо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латшымше кафисме деч вара тропарь-влак, 2-шо сем

Утарышем, мый йомын коштшо эрге гае Тыйын ончылнет сулыкан улам. Ачай, мыйым, сулыкем касараш йодшым, Шке декет йöратен нал. Юмем, мыйым чамане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Утарыше Христос, мытарьын йӱкшö дене тыйым сöрвалем: тудым эрыктымет гаяк мыйымат эрыкте. Юмем, мыйым серлаге.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ӱдыр, мыйым, Тый дечет полышым йодшым, ит шӱкал, вет мыйын чонем Тыланет ӱшана, да мыйым чамане.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чыла Кучен Ашныше да чыла Пӱрышö Господь, пеш Поро Ача да Чаманыше Юмо, мланде гыч айдемым ыштенат да тудым Шке тӱсет гайым да Шке гаетым ончыктенат, тидын дене Тыйын чот кугу лӱмет мланде ӱмбалне чаплана. Тыйын кӱштымашет-шамычым пудыртымыжлан кöра Тый дечет коранґше айдемым Тыйын Христосет дене ушнымаште сайрак илышлан уэмденат да Пылпомышко кӱзыктенат. Тыланет таум ыштем, вет Тый кугу чапетым мыйын ӱмбалан шукемденат, мыйым тамык пундашышке шӱкалаш шонышо тушманем-шамычлан пуэн отыл да закон деч

посна ыштымемлан кӧра мыйым йомаш коден отыл. Чот Чаманыше да Порылыкым йӧратыше Господь, сулыканлан тачат колымашым от шоно, а тудын савырнымыжым вучет да йӧратен налат. Волтен шуымо-шамычым кынелтет, сусыргышо-шамычым паремдет. Мыйымат ынде сулыкем касарымашке савыре, мыйым — волтен шуымым — тӧрлате да мыйым — сусыртымым — паремде. Тыйын чаманымашетым да курымла дене улшо да умылен керташ лийдыме Шке порылыкетым шарналте, а мыйын мут але паша, але шонымаш дене ыштыме шотлен пытараш лийдыме сулыкем мондо, шӱмем сокыр лиймаш деч утаре. Йырнык шонымашем деч эрыкталташ мыланем чаманымаш шинчавӱдым пу. Господь, колышт, Айдемым йӧратыше, умыло, Поро шӱм-чонан, мыйым эрыкте да йӧрдымӧ чонемым кӧргыштем озаланыше осалын орландарымыж деч утаре. Мыйым сулык кучен ынже керт, ӱмбакем кержалтше диавол мыйым сеҥен ынже керт да шке шонымыжо почеш вӱден каен ынже керт.

Господь, Тыйын чыла кучышо виян кидет дене мыйым осалын озаланымыж деч утаре да мыйын чоныштем кугыжалане. Поро да Айдемым йӧратыше Господь, мыланем пӱтынек Тыйын лияш да ончыкыжым Тыйын эрыкет дене илаш полшо. Каласен мошташ лийдыме чаманымашет дене мыйын шӱмемлан яндарештмашым, йылмемлан перегымашым, ыштыш-кучышемлан чынлыкым, шонымашемлан ӱҥышылыкым да тынысым, чо-

немын куатшылан тымыкым, шӱлыш куаным, чын йӧратымашым, кужун чытымашым, порылыкым, ӱнгышӧ кумылым, уло чон дене ӱшанымашым, пӱтӧ кучаш пенгыдылыкым пу да Тыйын Святой Шӱлышетын полшен шогымыж дене чыла поро паша лектыш дене мыйым теме. Мыйын илышем пел курымыштак ит нал, мыйын чонем тӧрланен шуде, ямдылалт шуде налын ит кай, Шкендын чыла ситымашет дене мыйым теме да тыге тиде илыме курым гыч мыйым лук. Тунам пычкемыш тӱнгалтыш-влак да вуйлатышевлакын кучаш тӧчымыштым Тыйын порылыкет дене сенген эртен, мыят лишем керташ лийдыме Тыйын чапетын каласен мошташ лийдыме моторлыкшым Тыйын чыла святоет дене пырля ужам ыле, вет нунын гоч Тыйын эн пагалыме да эн мотор лӱмет — Ачан, Эргын, Святой Шӱлышын лӱмжӧ — святой лиеш да мокталтеш, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

ЛАТКАНДАШЫМШЕ КАФИСМЕ

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 119.

1 Ойгырымем годым Юмым сӧрвален ӱжым,
Тудо мыйым кольо. 2 Эй Юмо, чонемым шоякым ойлышо умша деч, мыльгыжше йылме деч
утаре. 3 Мыльгыжше йылмет верч тылат мо пуалтеш, тылат мо ешаралтеш? 4 Виянын пӱсемдыме
умдыжо-шамыч да йӱлалтен пытарыше шӱйжӧшамыч. 5 Ойго мыланем, ӧрдыж верыште илымем

кужун шуйныш: Кидар кундемеш илаш кодым.
6 Чонем йот верыште шуко илыш, тыныс илы-
машым ужын кертдыме-шамыч дене тыныслын
илышым. 7 Нунын дене ойлымем годым титакем
уке ўмбачак мый денем осалланышт.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 120.

1 Шинчам курык могырыш нöлтальым, мыла-
нем полыш тушечын толеш. 2 Мыланем полыш
пылпомышым да мландым пўрышö Юмо деч.
3 Тый йолетлан шўртняш ит пу: тыйым Аралыше
огеш нералте. 4 Теве Израильым Аралыше огешат
нералте, огешат мале. 5 Юмо тыйым арала, Юмо
тыйын пурла кид могырысо леведышет. 6 Кечы-
валым кече тыйым ок когарте, а йўдым — тылзе.
7 Юмо тыйым чыла тўрлö осал дечат арала, тыйын
чонетым Юмо сакла. 8 Тыйын пурыметым, тыйын
лекметым Юмо кызыт гыч курымеш арала.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 121.

1 Юмын пöртышкö каена манмылан мый пеш
йывыртышым. 2 Эй, Иерусалим, мемнан йолна
Тыйын кудывечыштет шоген. 3 Чонгалтше Ие-
русалим иктеш ушымо пöрт-шамычан ола гай.
4 Юмын лўмжым чапландараш манын, Израиль-
лан почын ончыктымо семын, тушко тукым-ша-
мыч, Юмын тукымжо-шамыч, пуреныт. 5 Тушто
вет судым ышташ престол-влакым шогалтыме,
Давидын суртыштыжо — престол-влакым. 6 Ие-

русалимын тыныслыкше верч сӧрвалыза, да Тыйым йӧратыше-шамыч улан лийышт. 7 Тек Тыйын вийыштет тыныслык, а кӱ саваретын башньыштыже чылажат ситыше лиеш. 8 Шочшем-шамыч верч, лишылем-шамыч верчат тыланет тыныслыкым йодам. 9 Господь Юмынан суртшо верч тыланет порылыкым кычальым.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 122.

1 Пылпомышто илыше, Тый декет мый шинчамым нӧлтальым. 2 Теве пӧръеҥ кул-шамычын шинчашт озаштын кидышке ончымо гай, ӱдырамаш кулын шинчаже озажын ватыжын кидышке ончымо гай мемнан шинчана мемнан Господь Юмына деке, мемнам серлагыже ыле манын, онча. 3 Мемнам серлаге, эй Юмо, мемнам серлаге, вет ме пеш ӱҥышемна. 4 Ток илыше-шамычын орлымо, кугешныше-шамычын мыскылыме дене мемнан чонна тӱргоч теме.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 123.

1 Мемнан дене Юмо ок лий ыле гын, тек Израиль каласа, 2 Мемнан дене Юмо ок лий ыле гын, ваштарешна лекмышт годым еҥ-шамыч мемнам илышынек нелыт ыле, 3 Мемнан ваштареш нунын шыдышт шукемме годым мемнам вӱд леведеш ыле, 4 Но мемнан чонна эҥер гоч вончыш, 5 Чонна писын йогышо вӱд гоч лекте. 6 Юмо моктымо, вет Тудо мемнам нунын пӱйыштлан пураш ыш

пу! [7] Чонна кайык кучышын вапшыж гыч кайык утлымо гай утлыш: вапш кўрышталте, меже утлен лекна. [8] Мыланна полыш пылпомышым да млан-дым пўрышö Юмын лўмжö дене лие.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тошкалтыш дене кўзымö муро, 124.

[1] Юмылан ўшаныше-шамыч Сион курык гай улыт. [2] Иерусалимыште илыше курымеш огеш тарване. Иерусалимым курык-шамыч йыр авырен шогат, а Юмо — кызыт гыч курымеш Шке калыкше йыр. [3] Юмылан йöрышö-шамыч кидыштым

закондымылыкыш ынышт шуйо манын, Юмо нунын ужашыштым языкан-шамыч кид йымалан огеш кодо. [4] Эй Юмо, сай да чын шӱман-шамычлан порым ыште, [5] А чояланаш тӧчышӧ-шамычлан осалым ыштыше-шамыч дене пырля Юмо орлыкым ужыкта. Израильлан тыныслык лийже!

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 125.

[1] Юмо Сионым плен гыч пӧртылтымӧ годым ме лыпландарыме лийна. [2] Тунам умшана йывыртымаш дене, йылмына куанымаш дене теме. Тунам йот калык-шамыч коклаште ойлышт: «Нунылан Юмо чот ӧрыктарышым ыштыш». [3] Юмо мыланна чот ӧрыктарышым ыштыш: ме куанышна. [4] Кечывалвел мардежын йӱрым кондымыж гай, эй Юмо, пленыште илышына-шамычым пӧртылтӧ. [5] Шортын ӱдышӧ-шамыч йывыртен тӱредыт. [6] Кайыше-шамыч кайыме годым урлыкашыштым шортын-шортын ӱдышт, пӧртылшӧ-шамыч, кылташтым налын, йывыртен пӧртылыт.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 126.

[1] Пӧртым Юмо огеш нӧлтӧ гын, чоҥышо-шамыч арам тыршат; олам Юмо огеш арале гын, орол, малыде, арам шога. [2] Орлыкан киндым кочшо-шамыч, те арам эрдене эрак кынелыда. Юмо йӧратыме еҥже-шамычлан омым пуа, да театр, каналтымеке, кынелза. [3] Теве Юмын пуымыжо — эрге-шамыч, *ава* кӧргӧ гыч лийше пӧлек. [4] Пле-

ныште улшо-шамычын эргышт виянын кидысе пикшыже-шамыч гае лийыт. 5 Шонымыжым нунын гоч шуктышо ен пиалан: нуно олан капкаже воктене тушман-шамыч дене ваштареш ойлымо годым вожылмашеш огыт код.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 127.

1 Юмо деч лӱдшӧ да Тудын корнылаж дене коштшо-шамыч чыланат поро пиалан улыт. 2 Шке кидет дене ыштен налмым кочкат: поро пиалан улат да тыланет сай лиеш. 3 Тыйын ватет — пӧрт пырдыж мучко кушшо шуко саскан виноград гай. 4 Тыйын эргыч-шамыч Тыйын ӱстелет йыр ӱян пушенгын игыж гай улыт. 5 Тыге Юмо деч лӱдшӧ ен суапландаралтеш. 6 Юмо Сион гыч тыйым порын сугыньла, да илыме курымыштет Иерусалимын порылыкшым ужат. 7 Тый эргыч-шамычын эргыштым ужат. Израильлан тынислык лийже.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 128.

1 Тек Израиль каласа: рвезем годсек мый денем шуко гана кредалыныт. 2 Рвезем годсек мый денем шуко гана кредалыныт, садак мыйым сенген ышт керт. 3 Языкан-шамыч туп шенгелнем осалым ыштышт, законде илымыштым ышт чарне. 4 Юмо чын: Тудо языкан-шамычын шӱйыштым руалын. 5 Сионым ужмышудымо-шамыч тек чыланат вожылмашеш кодыт да мӧнгеш савырнат. 6 Тек нуно пӧрт ӱмбалан кушшо, но кӱрлын нал-

ме деч ончыч кошкышо шудо гай лийыт: [7] Тӱредше тудын дене кормыжшым да кылта пидше кидпӱанжым огеш теме. [8] Эртен кайыше-шамыч нунылан «Тыланда Юмын поро сугыньжо лийже, Юмын лӱмжӧ дене тыланда порым тыланена», — манын огыт каласе.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 129.

[1] Эй Юмо, уло шӱм-чон келгыт гыч Тыйым сӧрвалышым, эй Юмо, йӱкем кол. [2] Кумалме йӱкем пылышет тек колжо. [3] Тый енгын законде

илымыжым ончет гын, Юмо, эй Юмо, Тыйын ончылнет кӧ шоген сеҥа? Вет эрнымаш Тый дечет гына. 4 Эй Юмо, Тыйын лӱмет верч Тылат ӱшанышым, чонем Тыйын мутетлан ӱшаныш, чонем Юмылан ӱшаныш. 5 Эрдене оролымо шагат гыч йӱд марте, эрдене оролымо шагат гыч Израиль Юмылан ӱшаныже. 6 Вет чаманымаш Юмо деч да кугу утарымашат Тудын деч. Да Тудо Израильым чыла закондымылыкшо деч утара.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 130.

1 Эй Юмо, мыйын шӱмем ыш кугешне, шинчам кугешнен ыш ончо: вием шутыдымо ӧрмашан кугу пашам тӱҥалмем ыш лий. 2 Ӱҥышӧ кумылан лийын омыл гынат, чызе кочшо йочан шке аваже ӱмбаке ончымо гае, чонем дене Тый декет нӧлталтым, Тыят мыйын чонемлан тыгакак пӧртылтӧ. 3 Израиль кызыт гыч курымеш Юмылан ӱшаныже.

Тошкалтыш дене кӱзымӧ муро, 131.

1 Эй Юмо, Давидым да тудын чыла ӱҥышылыкшым ушешет пыште. 2 Вет Тудо Господылан товатлен ойлен, Иаковын Юмыжлан мутым пуэн: 3-5 «Господылан верым, Иаковын Юмыжлан илышаш верым мумешке, Шке суртышкем ом пуро, малыме верешем ом воч. Шинчамланат омым ом пу, шинчакомдышемат ом петыре, вуйвичкыжемланат тыныслыкым ом пу». 6 Теве ме тиде верын

Евфрафыште улмыж нерген колна. Тудым чодыран чара верыштыже муынна. 7 Тудын илыме верышкыже пурена, Тудын йолжо шогымо верлан кумалына. 8 Эй Юмо, Тый да Тыйын святой кивотет* дене пырля тынысле верешет шогал. 9 Священникет-шамыч чынлык дене вӱдылалтыт, да, эй Юмо, Тыланет йӧрышӧ-шамыч йывыртат. 10 Шке кулет Давид верч, эй Юмо, ӱй дене шӱрымӧ енгетын чурийжым савырен ит колто. 11 Юмо Давидлан чын дене товатлен да товатлымыж деч ок коранг: «Тыйын престолышкет тый дечет лекше тукым гыч шындем. 12 Эргыч-шамыч Мыйын кӱштымашем шуктат да нунылан тунык-тен ойлымо шомакем-шамычым аралат гын, нунын эргышт-шамычат тыйын престолышкет курымлан шинчыт». 13 Вет Юмо Сионым ойырен налын да тудым Шканже илышаш верым ыштен. 14 «Тиде Мылам курым гыч курымеш тыныс вер, тышан илаш кодам, Мый тудым йӧратен нальым. 15 Тудын кочкышыжым суапландарен шукемдем, йорлыжо-шамычым кинде дене темем, 16 Священникше-шамычым утарымаш дене вӱдылам, да Юмылан йӧрышӧ-шамычат куанен йывыртат. 17 Тушто Давидын куатшым куштем, ӱй дене шӱрымӧ енгемлан Мый волгыдым ямдылышым. 18 Тудын тушманже-шамычым вожылмашеш кодем, Мыйын святынем тудын ӱмбалан пеледалт шогалеш».

---

* Кивот — святыньым аралыме сондык.

Тошкалтыш дене кўзымӧ муро, 132.

[1] Теве иза-шольо-влакын ваш келшен илы-
мышт пеш сай, пеш сылне. [2] Туге илымаш вуй
гыч пондашышке, Ааронын пондашышкыже йо-
гышо, вургем урвалтышке йогышо миро гай, [3] Ер-
мон курыкын Сион курык-шамыч ўмбаке волышо
лупсшо гай. Юмо вет тушто суапландарымашым
да илышым курымеш сугыньлен.

Тошкалтыш дене кўзымӧ муро, 133.

[1] Теве ынде Юмын черкыште, мемнан Юмы-
нан пӧрт кудывечылаштыже шогышо Шке чыла
кулжо, Господьым чапландарыза. [2] Йўдым, свя-
той вер могырыш киддам нӧлталын, Юмым чап-
ландарыза. [3] Пылпомыш ден мландым пўрышӧ
Юмо тыйым Сион гыч суапландара.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колы-
дымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан,
кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь
Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо,

мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латкандашымше кафисме деч вара тропарь-влак, 2-шо сем

Эй Господь, мыйын Юмем, мыйым судитлымет деч ончычак мыланем Тый декет савырнаш да чот сулыкан илышем тӧрлаташ вийым пу: ку-

мылым тарватыше шӱлышым пу, да мый Тыланет сӧрвален каласем: Чаманыше шӱман да Айдемым йӧратыше Юмо, мыйым утаре.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мый, яжар айдеме, ушдымо вольык гае лийынам, нунын гаяк улам: Христос Юмо, Тыйын кугу чаманымашетым налшаш верч уэш тӧр корныш савырнаш мылам полшо.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Кучен Ашныше Ӱдыр, мый дечем, Тыйым сӧрвалыше деч, Шке чуриетым ит савыре: Чаманыше Юмын Чаманыше шӱман Аваже, илышем мучашке шумо деч ончыч мыланем тӧр корныш савырнаш полшо. Тыйын полшымет дене утаралтын, Тыйым моктен мураш лийже ыле, вет Тый мыйын Госпожам, мыйын Утаралтмашем да вожылмашыш пуртыдымо Ӱшанымашем улат.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Господь, кугу шыдет дене мыйын языкем чарашке ит лук, шыдешкымет дене мыйым ит ойгандаре. Кучен Ашныше Господь Иисус Христос, Илыше Юмын Эргыже, мыйым, сулыканым, незерым, чара кодшым, йолагайым, ӧрканышым, ваштареш ойлышым, нимолан йӧрдымым, яжарым, весе дене коштшым, кид дене яжарланышым, пӧръеҥ дене вочшо пӧръеҥым, йырныкым, илышыште йомын коштшым,

тауштен моштыдымым, чаманыдымым, чот шыдым, утыждене арака йӱшым, намысдымым, айдеме тӱсым йомдарышым, тептердымым, вашмутым пуэн кертдымым, Тыйын Айдеме йӧратыметлан йӧрдымым, тӱрлӧ орлыклан да тамыкысе туллан веле йӧрышым, чамане. Орлык гыч Утарышем, мыйын шуко сулыкем верч мыняр орлык лийшаш, тынаре шуко орлыкым ит пу, мыйым чамане, вет мый чонем да капем денат, шонымем да ушем денат вийдыме улам. Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ӱдырын, мемнан Владычицын, кумалмыж дене да курым годсек Тыланет йӧрышӧ чыла святойын сӧрвалымыже дене мыйым, йӧрдымӧ кулетым, кузегынат утаре, вет Тый курым-курымеш моктымо улат. Аминь.

ЛАТИНДЕШЫМШЕ КАФИСМЕ

Аллилуиа, 134.

1-2 Юмын лӱмжым моктыза, Юмын черкыште, мемнан Юмынан пӧрт кудывечылаштыже шогышо Шке кулжо-шамыч, Тудым моктыза! 3 Юмым моктыза, вет Юмо поро; Тудын лӱмжылан мурыза, вет тиде сай. 4 Иаковым вет Юмо Шкаланже, а Израильым Шке ужашыжлан ойырен налын. 5 Вет мый Юмын кугу улмыжым да мемнан Юмынан чыла юмо дечат кӱшнӧ улмыжым пален нальым. 6 Юмо пылпомыштат, мландыштат,

тенгызыштат, пундашдыме чыла верыштат мо шо-
нымыжым чыла пӱрен. 7 Тудо мланде тӱр гыч пы-
лым нӧлта, йӱр йӱрмӧ годым волгенчым волгал-
тара, Шкенжын шолып верлаж гыч мардежым
луктеш. 8 Тудо египетысе енгынымат, вольыкыны-
мат икымше шочшыштым пытарен; 9 Эй, Египет,
тыйын кумдыкышкет фараонлан да тудын чыла
кулжо-шамычлан палдарыше пале-шамычым да
ӧрыктарыше пашам колтен. 10 Тудо шуко калыкым
пытарен, виян кугыжа-шамычым кырен: 11 Амор-
рейысе Сигон кугыжам да Васанысе Ог кугыжам,
Ханаан мландысе чыла кугыжаныш-шамычы-
мат. 12 Нунын мландыштым Израильлан илаш,
Шке калыкшылан илаш пуэн. 13 Эй Юмо, Тыйын
лӱмет курымеш, Тыйым ушышто кучымаш тукым
гыч тукымышко *ила*. 14 Вет Юмо Шке калыкшым
судитлаш тӱнгалеш да Шке кулжо-шамычым ча-
мана. 15 Чын Юмым палыдыме-шамычын идо-
лышт — ший ден шӧртньӧ — енг-шамычын ки-
дыштын пашашт: 16 Умшашт уло гынат, ойлен огыт
керт; шинчашт уло гынат, огыт уж; 17 Пылышышт
уло гынат, огыт кол; умшаштышт шӱлышыштат
уке. 18 Нуным ыштыше-шамыч, нунылан чыла
ӱшаныше-шамычат нунын гай лийышт. 19 Эй, Из-
раильын пӧртшӧ, Юмым моктыза; эй, Ааронын
пӧртшӧ, Юмым моктыза; эй, Левийын пӧртшӧ,
Юмым моктыза. 20 Эй, Юмо деч лӱдшӧ-шамыч,
Юмым моктыза. 21 Иерусалимыште илыше Юмо
Сионышто моктымо.

Аллилуиа, 135.

1 Юмым ойлен чапландарыза, Тудо поро, вет
Тудын порылыкшо курымеш. 2 Юмо-шамычын
Юмыжым чапландарыза, вет Тудын порылык-
шо курымеш. 3 Господь-шамычын Господьшым
чапландарыза, вет Тудын порылыкшо курымеш.
4 Тудо Шкетын чот ӧрыктарыше пашам ыштен,
вет Тудын порылыкшо курымеш. 5 Пылпомыш-
шамычым кугу уш-акыл дене пӱрен, вет Тудын
порылыкшо курымеш. 6 Мландым вӱд ӱмбалан
шынден, вет Тудын порылыкшо курымеш. 7 Кугу
волгалтарыше-шамычым Тудо Шкетын пӱрен, вет
Тудын порылыкшо курымеш: 8 Эр гыч кас марте
волгалтараш — кечым, вет Тудын порылыкшо ку-
рымеш. 9 Йӱдым волгалтарыше тылзе ден шӱдыр-
шамычым *пӱрен*, вет Тудын порылыкшо курымеш.
10 Египетым тудын икымше шочшыжо-шамычге
пытарен, вет Тудын порылыкшо курымеш. 11 Да
нунын кокла гыч Израильым луктын, вет Тудын
порылыкшо курымеш. 12 Виян да пенгыде кидше
дене *луктын*, вет Тудын порылыкшо курымеш.
13 Йошкар тенгызым кок могырыш ойырен, вет
Тудын порылыкшо курымеш. 14 Тудын гоч Изра-
ильым луктын, вет Тудын порылыкшо курымеш.
15 Фараоным да тудын салтакше-шамычым Йош-
кар тенгызышке пуртен колтен, вет Тудын поры-
лыкшо курымеш. 16 Шке калыкшым ир мланде гоч
нанггаен, вет Тудын порылыкшо курымеш. 17 Кугу
кугыжа-шамычым пытарен, вет Тудын порылык-

шо курымеш. [18] Виян кугыжа-шамычым пуштын,
вет Тудын порылыкшо курымеш: [19] Аморрейысе
Сигон кугыжам, вет Тудын порылыкшо курымеш,
[20] Васанысе Ог кугыжам, вет Тудын порылыкшо
курымеш. [21] Нунын мландыштым илаш пуэн, вет
Тудын порылыкшо курымеш. [22] Шке кулжылан,
Израильлан, илаш пуэн, вет Тудын порылыкшо
курымеш. [23] Мемнан ойгына годым Юмо мем-
нам шарналтен, вет Тудын порылыкшо курымеш.
[24] Мемнам тушманна-шамыч деч утарен, вет Ту-
дын порылыкшо курымеш. [25] Илыше керек-могай
каплан Тудо кочкышым пуа, вет Тудын порылык-
шо курымеш. [26] Пылпомышысо Юмым чапланда-
рыза, вет Тудын порылыкшо курымеш.

Давидын. Иеремий гоч, 136.

[1] Вавилон энгер серлаште шинчымына годым
Сионым шарнен шортна. [2] Шоктымо ўзгарнам
тушто шертне пушенгеш сакышна. [3] Пленышке
налше-шамыч мемнан деч муро мут-шамычым
йодыштыч, мемнам нангайыше-шамыч сион му-
ро-шамычым мураш *йодыч*. [4] Юмын мурыжым
йот мландыште кузе мурена? [5] Иерусалим, тый-
ым мондем гын, пурла кидем тек мондалтеш.
[6] Тыйым, Иерусалим, ушешем ом нал гын, тый-
ым шке куанемын кўкшытшылан ом шотло гын,
йылмем логарешем пижше. [7] Эй Юмо, Иеруса-
лимын ойган кечылаштыже Едом эрге-шамычын
«Пытарыза, негызыш шумешке тудым пытарыза»

манмыштым ушештаре. [8] Эй, Вавилонын пиалды-
ме ўдыржö, мыланна мом ыштыметым тыланет
тугакак пöртылтышö ен пиалан. [9] Икшывет-ша-
мычым налын, кў пелен лупшалше ен пиалан.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын
чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын
тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Ай-
демым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым
проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык
орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Ку-
гыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мем-
нан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

*Кызытат, керек-кунамат, курым-курым муч-
как. Аминь.*

Давидын, Аггейын да Захарийын псаломжо, 137.

[1] Эй Юмо, чыла шўм-кумылем дене Тыйым чап-
ландарем, Суксо-шамыч ончылно Тыйым моктен
мурем, вет Тый умшамын чыла мутшо-шамычым
кольыч. [2] Тыйын святой храметлан кумалам. Тый-

ын порылыкет, чынлыкет верч лӱметым чаплан-
дарем, вет Тый Шке святой лӱметым чыла де-
чат кугум ыштышыч. 3 Тыйым сӧрвалымем годым
мыйым вашке кол. Мыйын верч, мыйын чонем
верч тыршыметым Шке куатет дене шукемде. 4 Эй
Юмо, мланде ӱмбалнысе кугыжа-шамыч чыланат
Тыйым чапландарышт, вет нуно умшатын чыла
мутшо-шамычым кольыч. 5 Юмын корнылажым
моктен мурышт, вет Юмын чапше моткоч кугу.
6 Вет Юмо кӱкшӧ, да Тудо ӱнгышӧ-шамычымат
ужеш да кугешныше-шамычымат мӱндырчынак
пала. 7 Мый ойгыш логалам гынат, Тый мыйым
ылыжтарет: тушманем-шамычын шыдышт ваш-
тареш Тый кидетым шуйышыч, да Тыйын пурла
кидет мыйым утарыш. 8 Юмо мыйын верч пӧр-
тылта. Эй Юмо, Тыйын чаманымашет курымеш.
Шке кидет пӱрымӧ-шамычым йӧрдымылан ит
шотло.

Захарийын ӧрдыжтӧ илен коштмыж годсо муро. Мучашлан. Давидын псаломжо, 138.

1 Эй Юмо, Тый мыйым тергышыч да мыйым па-
лет: Тый мыйын шичмем ден шогалмемат палет.
2 Тый мыйын шонымашем мӱндырчынак умылен
нальыч. 3 Мыйын йолгорнем, ӱмыр кужытем Тый
шымлышыч да мыйын чыла корнемат ончылгоч
ужыч. 4 Господь, мыйын йылмыштем ондалы-
маш уке улмым Тый паленат: 5 Чыла мучаш ден

тӱнгалтышымат: мыйым Тый пӱренат да мыйын ӱмбакем кидетым пыштенат. 6 Тыйын палымашет мыланем ӧрмашан, куатан, тудым умылен ом керт. 7 Тыйын Шӱлышет деч кушко каем да Тыйын чуриет ончыч кушко куржам? 8 Пылпомышко кӱзем гын, Тый тушто улат; тамыкышке волем гын, Тый тушто улат. 9 Шулдыран лийын, эрак чонгештем да тенгыз тӱрышкӧ илаш миен шинчам гынат, 10 Туштат Тыйын кидет мыйым вӱда, пурла кидет мыйым куча. 11 Вара мый каласышым: ала мыйым пычкемыш шылта? Мыйын ласкалыкыштем йӱдшат волгыдыш савырна. 12 Тыйын ончылнет пычкемышат пычкемыш огыл; йӱдат кечывал гае волгыдо лиеш: тудын пычкемышыже могае, волгыдыжат тугае. 13 Вет мыйын кӧргем Тый ыштенат, авамын кӧргыж гычак мыйым налынат. 14 Тыйым чапландараш тӱнгалам: вет Тый лӱдыкшын ӧрыктарыше улат. Тыйын пашатат ӧрыктарыше улыт, мыйын чонем *нуным* сайын пала. 15 Шолыпышто Тыйын пӱрымӧ луэмат, мланде кӧргысӧ гай мыйын ышталтмашем Тый дечет шылтыме лийын огыл. 16 Тыйын шинчат мыйым иланен шуктымем деч ончычак ужо. Тыйын книгаштет чылан возалтыт. Кече еда нуно ышталтыт, но возалтдеже нунын кокла гыч иктат ок код. 17 Эй Юмо, Тыйын йолташет-шамыч мылам пеш пагалыме улыт, нунын вуйлатымышт пеш ӱшанле. 18 Нуным шотлынем, да нуно тенгызысе ошма дечат шукын улыт. Кынельым — мый Тый денетак улам. 19 Эй Юмо, языкан-шамычым кы-

рен пытарет ыле гын! Вӱр йоктарыше ен-шамыч,
мый дечем коранза! [20] Вет те пеш осал шонымашан улыда, нуно Тыйын олаштет арам озаланат.
[21] Эй Юмо, Тыйым ужмышудымо-шамычым мый
ужын кертдыме шым лий мо? Тушманет-шамыч
верчынат *шыдем толын* кошкен шым пыте мо?
[22] Мый нуным йӧршын ужын кертдыме лийым,
нуно мылам тушман лийыч. [23] Эй Юмо, мыйым
терге, мыйын шӱмем пален нал; мыйым терген,
корнем-шамычымат умыло. [24] Да ончал: мыйын
закондымо корнем уло мо? Мыйым курымаш
корно дене каяш тунькто.

Мучашлан. Давидын псаломжо, 139.

[1] Эй Юмо, мыйым осал ен деч корангде, шояк
ен деч мыйым утаре. [2] Нуно шӱмышкышт шояк
шонымашым пыштеныт, кредалаш кажне кечын
ямдылалтыныт. [3] Йылмыштым кишке йылме гае
пӱсемденыт, умшаштышт — аспид кишкын аярже. [4] Эй Юмо, языканын кидше деч мыйым арале,
шояк ен-шамыч деч мыйым утаре, нуно мыйын
йолем шӱртньыкташ шонышт. [5] Кугешныше-шамыч мылам вапшым шолып шындышт, мыйын йолемлан кандыра гыч оптышым ыштышт.
[6] Мыйын корнешем лӧдым шындышт. [7] Мый
Господьлан каласышым: Тый мыйын Юмем улат,
кумалме йӱкем колышт. [8] Эй Юмо, Господь, мыйым утарыше куат, кредалмаш кечыште Тый вуемым леведыч. [9] Эй Юмо, алгаштарыше шонымa-

шем улмылан кӧра языканлан мыйым ит пу; нуно мыйын ваштарешем шонат, мыйым ит кудалте, нуно нигунамат ынышт кугешне ыле. [10] Нунын умшашт дене каласыме эн кугу ойпидышышт шке ӱмбакышт возеш. [11] Нунын ӱмбаке йӱлышӧ тулшол-шамыч возыт, Тый нуным орлыкыш кудалтет, нуно шоген огыт сенге. [12] Осал йылман енг *тиде* мландыште ончыко огеш кае, шояк енгым йоммашке осал нангая. [13] Юмын вет йорло-шамычлан суд ыштышашым да ӱнгышӧ-шамычлан пӧртылтышашым пален нальым. [14] Сандене чын ыштыше-шамыч Тыйын лӱметым чапландараш тӱнгалыт, вик *кумылан-шамыч* Тыйын чуриет ончылно лийыт.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне

(кумалына) да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына).*

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Давидын псаломжо, 140.

1 Эй Юмо, Тыйым сӧрвалышым, мыйым кол:
Тыйым сӧрвалымем годым кумалме йӱкем ко-
лышт. 2 Мыйын кумалмем ладан пуш гае Тыйын
ончыкет шужо ыле, кидем нӧлталын кумалмем
кастене пуымо надыр гае *лийже ыле.* 3 Эй Юмо,
умшамлан аралтышым пыште да умшам оро-
лаш омсам ыште. 4 Языкем-шамычын титакыш-
тым иземдышаш верч, закондымылык ыштыше
ен-шамыч гай шояк мут-шамычым ойлышташ
шӱмемлан эрыкым ит пу; нунын ойырен нал-
ме-шамычышт денат ом ушно ыле. 5 Юмылан
йӧрышӧ ен мыланем порылык дене туныктен
ойлыжо, мыйым вожылтарыже, языкан енын
ӱйжӧ вуешем шӱрымӧ ынже лий; кумалмашемат
нунын йодмышт семын ынже лий ыле. 6 Нунын
тӧрашт-шамыч кӱ ора лишне йомыныт, мый-
ын мутем-шамычым колыныт, вет нуно куатле
улыт. 7 Пешкыде рок, шелын, мланде ӱмбалне
шаланыме гае, нунын луыштат тамык лиш-
не шаланен пытеныт. 8 Юмо, эй Юмо, шинчам
Тый декет онча: Тыланет ӱшанышым, чонем
луктын ит нал. 9 Мыланем ямдылыме вапш деч,
закондымылык ыштыше-шамычын алгашта-

рымышт деч мыйым арале. 10 Языкан-шамыч
шке вапшешышт пижыт, мый гын шкетак тушан
пижде каем.

1 Тунык таш. Давидын пещерыште кумалме годсо псаломжо, 141.

2 Йӱкем дене Юмым сӧрвалышым, йӱкем дене
Юмылан кумальым. 3 Тудын ончылно шортын
сӧрвалем, Тудын ончылно ойгем каласем. 4 Шӱлы-
шем йомшаш гай лийме годымат Тый корнем-
шамычым пален шогышыч; Мыйын коштмо тиде
корнешем мылам вапшым шолып шынденыт.
5 Пурла могырышко ончальым да ужым: мыйым
палышат уке; куржшаш корнем йомо, чонем вер-
чын ойгырышат уке. 6 Эй Юмо, Тылат кумалын
каласышым: Тый мыйын ӱшанымашем улат, илы-
ше-шамычын мландыште Тый мыйын ужашем
улат. 7 Кумалмем колышт, мый пеш ӱҥышемым;
мыйым поктылшо-шамыч деч мыйым утаре, вет
нуно мый дечем виян лийыныт. 8 Пычкемыш вер
гыч чонем лук, Тыйын лӱметым чапландарем
ыле; чын ыштыше-шамыч мылам пӧртылтыме-
тым вучат.

Давидын псаломжо, кунам тудым Авессалом эргыже поктен, 142.

1 Господь, мыйын кумалмем кол, Шке чынлы-
кет дене мыйын сӧрвалымем пылышышкет нал,
Шке виклыкет дене мыйым кол. 2 Шке айдемет

дене судышко ит шогал, вет Тыйын ончылнет ик
илыше енгат чыныш лектын ок керт. 3 Вет мыйын
чонем тушман поктыш, мыйын илышем мла-
ндышке тошкыш, шукерте колышо-шамыч гаеш
шотлен, мыйым пычкемышке петырыш. 4 Мыйын
шӱлышем кӧргыштем шӱлыкаге, мыйын кӧргы-
штем шӱмем лӱдӧ. 5 Тошто годсо жапым ушыш-
кем налын, Тыйын чыла пӱрымет-шамычым,
Тыйын чыла пашатым шонен, ушым погышым.
6 Мый Тый декет кидем нӧлтал кумальым, мый-
ын чонем Тый декет вӱддымӧ мланде гае викта-
ралтын. 7 Эй Юмо, мыйым вашке кол: мыйын
шӱлышем пытыш. Шке чуриетым мый дечем ит
савыре: уке гын, мый шӱгар вынемышке волышо
гае лиям. 8 Шке поро кумылетым мыланем эрде-
не эрак увертаре: вет мый Тыланет ӱшанышым.
Эй Юмо, коштшаш корнем мыланем ончыкто:
вет мый чонем дене Тый декет нӧлталтым.
9 Господь, мыйым тушманем-шамыч деч ко-
ранде, вет мый Тый декет толынам. 10 Шке эры-
кетым ышташ мыйым тунькто: вет Тый мый-
ын Юмем улат. Тыйын поро Шӱлышет мыйым
чынын мландышкыже намия. 11 Господь, Шке
лӱмет верч Шке чынет дене мыйым иланда-
рет, мыйын чонем ойго гыч утарет. 12 Шке
поро кумылет дене тушманем-шамычым пы-
тарет, мыйын чонем ойгандарыше-шамычым
чылаштымат пытарет: вет мый Тыйын кулет
улам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме се-

мын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Латиндешымше кафисме деч вара тропарь-влак, 7-ше сем

Мыйын Юмем, таум ыштен, Тыйым чаплан-дарем, вет Тый чыла сулыканлан сулык касарымашым пуэнат. Утарышем, уло тÿням судитлаш толмет годым мыйым, намысан пашам шуко ыштенам гынат, намысыш ит пурто.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан.

Шотлен пытараш лийдыме шуко сулыкым ыштенам да тунарак шуко орлыкым вучем: мыйын Юмем, чамане мыйым да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Ÿдыр, Тыйын шуко чаманымашет деке толам: языкем-шамычын шинчырышт гыч мыйым утаре.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Чыла Кучен Ашныше Христос Юмо, Шке орланымет дене мыйын чер-влакем паремде-

нат, Шкендын сусырет дене мыйын сусырем эмленат. Мыланем, Тыйын ончылнет шуко сулыкым ыштышылан, чоным пушкыдемдыше шинчавӱдым пу. Тыйын Ылыжтарыше Капетын тамле пушыж дене мыйын капемым варе, мыйын чонем тушманын йӱктымӧ кочыж деч Шке Чын Вӱрет дене ласкангде. Мланде ӱмбалсе илышеш сорлыклалтше ушем Шке декет кӱшкӧ нӧлтал, колымаш вынем гыч лук: вет икшывет-шамыч семын илышаш верыш кӱзыктышӧ лыпландарыше шинчавӱдем да сулык касарымемат уке, кумыл тодылалтмемат уке. Илыш толкын дене варналтын, ушемат пычкемышалтын, чонемын ойгырымыжлан кӧра Тый декет шинчам нӧлтал ом керт. Чыла Кучен Ашныше Господь, Тыйым йӧратымаш шинчавӱд дене шкемым ырыктен ом керт гынат, чыла тӱрлӧ порылыкым пуышо Иисус Христос, мыланем сулыкым тӱрыс касарымашым пу, Тыйым кычалаш йӧратыше шӱмым да Шке порылыкетым пу, мыйын кӧргешем Шке чуриетын тӱсшым уэмде. Тыйым коденам гынат, мыйым ит кодо, мыйым кычалаш лек да Тыйын кӱтӱэт коштмо верыш кондо. Тыйын ойырен налме кӱтӱэтын шорыкшо-шамыч коклаш мыйымат ушо. Эн Яндар Шке Аватын да чыла святойын кумалмыже дене Тыйын Юмо Таинствет-шамычын порылыкышт дене нунын пелен мыйымат ончен кушто. Аминь.

КОЛЫМШО КАФИСМЕ

Голиаф нерген Давидын псаломжо, 143.

1 Мыйын Господь Юмем чаплыме, Тудо ки-
дем сар пашалан, парням сар ўзгар кучылташ
туныкта. 2 Тудо порылык ыштышем да тынысле
аралтышем, мыйым утараш пурышо да мыйын
утарышем, мыйым саклышем, да мый Тудлан
ўшанышым. Тудо мыйын калыкемым мыйым
колыштшым ышта. 3 Эй Юмо, мо тугай айдеме,
вет Тый тудлан Шкендым почынат: але айдемын
эргыже мо улеш? 4 Вет Тый тудын нергенат шо-
нет. Айдеме арам паша гае: тудын кечыже-шамыч
ўмыл гае эртат. 5 Эй Юмо, пылпомыш-шамычым
пўгыртӧ да воло, курык-шамычым тўкалте, да
нуно шикшаш тўҥалыт. 6 Волгенчым волгалтаре
да нуным шалатен колтет, пикш умдет-шамычым
колто да нуным пудыратен пытарет. 7 Кўшычын
кидетым шуен, мыйым аралeн нал да келге вўд
деч мыйым утаре: йот еҥ-шамычын эргышт кид
гыч, 8 Нунын умшашт кўлдымашым ойлышт, а
пурла кидышт — шоякым ыштыше пурла кид.
9 Эй Юмо, Тылат у мурым мурем, лу кылан псал-
тирь дене Тыланет мурем, 10 Вет Тый кугыжа-ша-
мычлан утарымашым пуэт, Шке кулетым, Да-
видым, осал керде деч утарет. 11 Мыйым утаре да
мыйым йот еҥ-шамычын эргышт кид гыч аралeн
нал, нунын умшашт кўлдымашым ойлышт, а пурла
кидышт — шоякым ыштыше пурла кид. 12 Нунын
эргышт изинекак чот вожаҥше самырык пушенге

гай, а ўдырышт моторын сӧрастарыме черке гае
чевер улыт. 13 Нунын клатышт шурно дене темын,
ларышт гыч тӱргоч йога; тӱлӧ вуян шорыкышт
кӱтымӧ верыштышт шукемыт, ӱшкыжышт коя
улыт. 14 Саварышт пенгыде улыт, нунын гоч пу-
раш ок лий, уремыштышт кычкырыме йӱкат ок
шокто. 15 Тыгай калыкым пиаланлан шотлат *гы-
нат,* кӧн Юмыжо Господь — тудо калык *веле* пи-
алан.

Давидын моктымыжо, 144.

1 Эй Юмем, мыйын Кугыжам, Тыйым мок-
тем, Тыйын лӱметым курымеш да курым-кury-
меш чапландарем. 2 Тыйым кече еда чапландарем
да лӱметым курымеш, курым-курымеш мокташ
тӱнгалам. 3 Юмо кугу да чот моктымо, Тыйын пеш
кугу улметын мучашыже уке. 4 Тыйын пашат-ша-
мычым тукым гыч тукымыш мокташ да Тыйын
куатетым палдараш тӱнгалыт. 5 Святынетын сыл-
не чапшым ойлаш да ӧрыктарыше пашатым пал-
дараш тӱнгалыт. 6 Лӱдыктышӧ пашатын куатшым
каласат да Тыйын пеш кугу улметымат палдарат.
7 Тыйын кугу порылыкет нерген шарнымашым
увертарат да Тыйын чынетым йывыртен мураш
тӱнгалыт. 8 Юмо поро да чаманыше, кужун чыты-
ше да чот чаманыше. 9 Юмо чылаланат поро, Ту-
дын порылыкшо чыла пашаштыжат. 10 Эй Юмо,
чыла пӱрымет Тыйын нерген палдарыже ыле,
Тыланет йӧрышӧ-шамыч Тыйым чапландарышт

ыле. [11] Тыйын Кугыжанышетын чапшым каласат
да Тыйын куатет нерген ойлат, [12] Тыге Тыйын
куатет нерген да Тыйын Кугыжанышетын сыл-
не чапше нерген айдеме эрге-шамычлан каласат.
[13] Тыйын Кугыжанышет — курымашлык Юмын
Кугыжаныш, Тыйын кучен ашныметат — чыла
тукымышто. Юмо чыла мутыштыжат ўшанле да
чыла пашаштыжат Святой. [14] Камвозаш тўнгалше-
шамычым чылаштымат Юмо пенгыдемда да
кудалтыме-шамычымат кынелта. [15] Чылаштын
шинчашт Тыланет ўшана, да Тый нунылан кўлеш
годым кочкышым пуэт: [16] Кидетым почат да чыла
чонаным порылыкет дене темет. [17] Юмо чыла
корныштыжат чын да чыла пашаштыжат Святой.
[18] Тудым сӧрвален ўжшӧ-шамычлан чылаштлан,
чын дене сӧрвален ўжшӧ-шамычлан чылаштлан
Юмо лишыл. [19] Тудын деч лўдшӧ-шамычын эры-
кыштым шукта, кумалмыштымат колеш да ну-
ным утара. [20] Тудым йӧратыше-шамычым Юмо
чылаштымат арала да чыла языкан-шамычым
пытара. [21] Мыйын умшам Юмын чапшым ойла,
чыла капан Тудын святой лўмжым курымеш, ку-
рым-курымеш чапландара.

*Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан, кы-
зытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак.
Аминь.*

*Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет,
Юмо (3 гана).*

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа.
Аггейын да Захарийын, 145.

1 Эй, чонем, Юмым мокто. 2 Илыме курымыштем Юмым моктем, илымем годым Юмемлан мурем. 3 Князь-шамычлан, айдеме эрге-шамычлан ӱшанымашдам ида пыште, нунын дене утарымаш уке. 4 Тудын шӱлышыжӧ лектеш, да тудо шке мландышкыже пӧртылеш: тиде кечын чыла шонымашыже пыта. 5 Поро пиалан тудо, кӧн полшышыжо — Иаковын Юмыжо, да кӧн ӱшанымашыже Шке Господь Юмыжлан, 6 Кудо пылпомышым, мландым, теҥызым, нунын кӧргыштӧ улшым — чылажымат пӱрен, чыным курымеш арала, 7 Орлык ужшо-шамычлан Тудо чын судым ышта, шужышо-шамычлан кочкышым пуа. Шинчырлыме-шамычым Юмо утара, 8 Сокыр-шамычлан Юмо ушым пуа, кудалтыме-шамычым Юмо

нӧлта, чыным ыштыше-шамычым Юмо йӧрата.
9 Куснен толшо-шамычым Юмо арала, тулык йо-
чам да тулык ватым онча да языкан-шамычын
корныштым пытара. 10 Господь курымеш кугы-
жаланаш тӱнгалеш. Эй, Сион, тыйын Юмет ту-
кым гыч тукымышко.

Аллилуиа, 146.

1 Юмым моктыза, вет псалом мурымаш поро;
мемнан моктымына Юмылан йӧрышӧ лийже.
2 Иерусалим *олам* ыштыше Юмо шаланен илыше
Израиль калыкым пога. 3 Тудо ойгырышо шӱман-
шамычым паремда да нунын сусыр верыштым
пидеш, 4 Шӱдыр-шамыч чотым пала да нуны-
лан чылаштлан лӱмым пуа. 5 Мемнан Юмына
кугу, Тудын куатшат кугу, да Тудын ушыжо мы-
ланна умылен шукташ лийдыме. 6 Юмо ӱнгышӧ
енгым йӧратен налеш, а языканым мланде марте
лапканда. 7 Юмым чапландараш тӱнгалза, мемнан
Юмылан кӱсле дене мурыза. 8 Тудо кавам пыл
дене леведеш, мландылан йӱрым ямдыла, курык
ӱмбалан шудым шочыкта да енг-шамычлан коч-
каш шурным кушта, 9 Вольыклан да Тудым ӱжын
шогышо курныж иге-шамычлан кочкышым
пуа. 10 Имньын вийжым огыл Тудо йӧрата да
пӧръенгын писын куржын кертмыжлан кумыл-
жым огеш пыште. 11 Тудын деч лӱдшылан да Ту-
дын чаманымыжлан ӱшаныше енглан Юмо ку-
мылжым пышта.

Аллилуиа.
Аггейын да Захарийын, 147.

1 Эй Иерусалим, Юмым мокто, эй Сион, Юметым чапландаре! 2 Вет Тудо тыйын капка тӱкылтышетым чоткыдемден; тыйын кумдыкыштет илыше эргыч-шамычым порын сугыньлен. 3 Тудо тыйын илыме верыштет тынысым пенгыдемда да тыйым эн сай шыдан дене тема. 4 Шке мутшым мланде ӱмбаке колта, Тудын мутшо вашке шарла. 5 Мландым ош меж гае лум дене леведеш, тӱтырам ломыж гае шава, 6 Шке шолемжым кинде катыш гайым кышка. Тудын йӱштыжым кӧ чыта? 7 Тудо Шке мутшым колта да чыла шулыкта; Тудын мардежше пуалеш да вӱдшӧ йога. 8 Шке мутшым Иаковлан, чыныш лукмашыжым да судшо-шамычым Израильлан увертара. 9 Тудо моло калыклан туге ыштен огыл, нунылан судшо-шамычым палдарен огыл.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Юмо, серлаге (3 гана).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Шкендын колышо *(лӱм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын

тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йӧратыше Юмо улметлан кӧра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа.
Аггейын да Захарийын, 148.

1 Господым Пылпомыш гыч моктыза, кӱшнӧ
Тудым моктыза. 2 Чыла Суксыжо-шамыч, Тудым
моктыза, чыла куатше-шамыч, Тудым моктыза.
3 Кече ден тылзе, Тудым моктыза, чыла шӱдыр-
шамычат, волгыдат, Тудым моктыза. 4 Пылпомыш
ӱмбалсе Пылпомыш-шамыч, пылпомыш-шамыч
деч кӱшнӧ улшо вӱдат, Тудым моктыза. 5 Юмын
лӱмжым моктышт: вет Тудо каласен — да лийы-
ныт, шӱден — да пӱралтыныт. 6 Тудо нуным ку-
рымеш, курым гыч курымеш шынден, шӱдыма-
шым пуэн, да тудо шукталтде огеш код. 7 Мланде
деч Юмым моктыза: кишке да пундашдыме чыла
вер; 8 Тудын шӱдымыжым шуктен шогышо тул,
шолем, лум, ий, тале мардеж; 9 Курык ден чыла
кӱкшӧ вер, саскам пуышо пушенге да чыла кедр;
10 Ир янлык ден чыла вольыкат, нушкын кошт-
шо-шамыч да шулдыран кайык-шамыч; 11 Млан-
де ӱмбалнысе кугыжа да чыла калык, власть ку-

чышо-шамыч да мланде ўмбалнысе чыла тӧра;
12 Вуеш шушо эрге ден ўдыр-шамыч, шонго ден
самырык-шамычат 13 Юмын лӱмжым моктышт,
вет Ик Тудын гына лӱмжӧ нӧлталалтын: Тудым
чапландарымаш — пылпомыштат, мланде ўмбал-
нат. 14 Тудо Шке калыкшын вийжым нӧлталеш;
да Шканже йӧрышӧ-шамычын, Израильын эр-
гыже-шамычын, Тудын деке лишемше калыкын
мурыжо *тыгай*.

Аллилуиа, 149.

1 Юмылан у мурым мурыза: Юмылан йӧрышӧ-
шамычын погынымаште Тудлан моктымаш лий-
же. 2 Израиль шкенжым пӱрышылан куаныже, да
Сион эрге-шамычат Шке кугыжаштлан йывыр-
тат. 3 Тудын лӱмжым пырля мурен моктат, тимпан
да псалтирь дене Тудлан мурат. 4 Вет Юмо Шке
калыкшылан порым шона да ўнгышӧ-шамычым
утарымашке нӧлта. 5 Юмылан йӧрышӧ-шамыч
чап дене мокталтыт, кийыме верыштышт йывыр-
тат. 6-9 Нунын умшаштышт Юмым моктымаш, а
калык-шамычлан ўчым шукташ да тукым-ша-
мычым вожылмашеш кодаш, нунын кугыжашт-
шамычым сорлыклаш да кугуракышт-шамычын
кидыштым кӱртньӧ пидыш дене шинчырлаш,
да ожнак палемдыме судым ышташ манын, ки-
дыштышт — кок могырымат пӱсемдыме керде.
Тиде чап Юмылан йӧрышӧ чыла енглан лиеш.

Аллилуиа, 150.

1 Юмым святойжо-влак верч моктыза, Тудын куатше дене ыштыме Пылпомышто Тудым моктыза. 2 Куатше-шамыч верч Тудым моктыза, пеш кугу улмыжлан Тудым моктыза. 3 Пуч йӱк дене Тудым моктыза, псалтирь да кӱсле дене Тудым моктыза. 4 Тимпан дене да тӱшкан мурен, Тудым моктыза, кылан семӱзгар дене, орган дене Тудым моктыза. 5 Сылне йӱкан кимвал дене Тудым моктыза, кугу йӱкан кимвал-шамыч дене Тудым моктыза. Чыла чонан Юмым моктыжо!

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Давид тиде псаломым Голиаф дене кредалмыж деч вара возен, 150 псалом коклашке тудо ок пуро.

1 Шке изам коклаште эн изи да ачамын пӧртыштыжӧ эн самырык лийынам. Ачамын шорыквлакшым мый кӱтенам. 2 Мыйын кидем органым ыштен, парням-шамыч псалтирым онгареныт. 3 Мыйын нерген Господемлан кӧ ойлен? Шкеак Господь, Шкеак колын. 4 Шке Суксыжым Шкеак колтен да мыйым ачамын шорык кӱтӱжӧ деч на-

лын, да Шке шӱрышаш ӱйжӧ дене мыйым шӱрен. [5] Мыйын изам-влак мотор да кугу лийыныт, но Господь нунылан кумылжым пыштен огыл. [6] Мый йот айдеме ваштареш лектынам, да тудо шке идолжо-влак дене мыйым карген. [7] А мый, тудын кердыжым шупшын луктын, вуйжым руалынам да Израиль эрге-шамыч ӱмбач мыскылымашым коранденам.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, тау Тыланет, Юмо (3 гана).

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо, мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо,

Тыйын эрыкет мланде ўмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Господь, Шкендын колышо *(лўм)* кулетын чонжым тынысландаре *(кумалына)*, айдеме семын тиде илышыште шуко языкым ыштен гынат, Айдемым йöратыше Юмо улметлан кöра Тый тудым проститле да чамане *(кумалына)*, курымашлык орлык деч утаре *(кумалына)*, Пылпомышысо Кугыжанышышкет пуртен ашне *(кумалына)* да мемнан чонланат пайдалым ыште *(кумалына)*.

Колымшо кафисме деч вара тропарь-влак, 8-ше сем

Мыйын Христосем, чыла порылыкын тичмашлыкше Тый улат, мыйын чонем куан да йывыртымаш дене теме да мыйым утаре, вет Тый Икте чот Чаманыше улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Мыйын Христос Утарышем, Тыйын ончылнет сулыкыш пуренам гынат, Тый дечет моло вес юмым ом пале: Шуко порылыкан Ача да Ик шочмо Эрге да Святой Шўлыш, Тыйын чаманымашетлан ўшанем, мыйым, йомын коштшо эрге семын пöртыл толшым, йöратен нал да утаре.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь

Тый дечет Шочшым сӧрвалаш тоштшо Владычице, Тыйын гай шокшо аралышем да миен пурымо верем весе уке. Мыланем, Шке кулетлан, полшо да мыйым утаре.

Юмо, серлаге *(40 гана) да молитва:*

Господь Иисус Христос Юмем, мыйым, Тыйын сулыкан йӧрдымӧ кулетым, чамане да илыме курымыштем таче кече марте Тыйын ончылнет ыштыме чыла сулыкем проститле. Айдеме улмем дене мом мый шке эрыкем але эрыкем деч посна, паша але шомак дене, уш але шонымаш дене, вуй йыр шоналтыде але ӧрын колтымо дене, чот ӧрканыме але тыршыдыме дене ыштенам, чыла кудалте. Ала Тыйын лӱмет дене товатленам, ала ондален сӧренам, ала вес енгым ушем дене ӱлык шынденам, ала иктаж-кӧм вурсенам, ала ен ӱмбаке шоям ойленам, ала шӱлыканденам, ала иктажмо дене шыдештаренам, ала шолыштынам, ала яжарланенам, ала ондаленам, ала шолып кочкынам, ала мый декем толшо йолташем шӧрын онченам, ала иза-шольо-шамычым мыскыленам да ойгандаренам, ала молитвам але псаломым лудын шогымем годым шке чоя ушем осалышке колтенам, ала пеш чаплым йӧратен онченам, ала уш деч посна воштылынам, ала мыскылен ойленам, ала шкемым арам чапландаренам, ала кугешненам, ала ондалчык порылыкым ужын, тудлан йы-

выртенам, ала уда шонымаш ушышкем пурен. Ала молитвам лудаш тыршен омыл, ала духовный ачан кӱштымыжым шуктен омыл, ала оккӱлым ойлыштынам, ала иктаж вес тӱрлӧ осалым ыштенам, чыла тидым да эше тидын дечат шуко осалым ыштенам, чылажым омат шарне. Господь, мыйым чамане да чыла проститле, да тынысын мален колтем да малем, моктен мурем да чапландарем Тыйым да Тӱнгалтышдыме Тыйын Ачат ден Эн Святой, Поро да Илышым пуышо Тыйын Шӱлышетым, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Икмыняр кафисмым але уло Псалтирьым лудмо деч вара:

Тыйым, мемнан Юмым Шочыктышо Авам, Сулыкдымым, курым-курымак Пиаланым, чынак мокташ кӱлеш. Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат тангастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым языкдеак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге *(3 гана)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Эн Святой Троице, мемнам серлаге; Господь Юмо, язык деч мемнам эрыкте; Ашныше Юмо,

мемнан осалым ыштымынам кудалте; Святой Юмо, толын, Шке лӱмет верчын, черна деч мемнам паремде.

Юмо, серлаге (*3 гана*).

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Пылпомышто улшо мемнан Ачана! Тыйын лӱмет мокталтше, Тыйын Кугыжанышет толжо, Тыйын эрыкет мланде ӱмбалнат Пылпомышысо гаяк лийже. Мемнан илышаш киндым, тачылыкым, мыланна пу; кудалте мемнан язык-шамычнам, весе-шамычын мыланна ыштыме языкыштым кудалтымына гаяк; языкышке мемнам ит пурто, осал дечын мемнам утаре.

Тыгак тропарь-влак, 6-шо сем

Мемнам серлаге, Юмо, мемнам серлаге; ме, сулыкан-шамыч, шкенам чыныш лукташ ик мутымат пуэн огына керт да мемнам Ашнышым тыге манын сӧрвалена: Юмо, мемнам серлаге.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, Тыйын пророкетын чын куанже дене Черке Пылпомыш лийын, ен-влак дене пырля Суксо-влак йывыртат. Тудын сӧрвалымыже дене, Христос Юмо, мемнан илышнам тынысын виктаре, да тыланет мурена: Аллилуиа.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмым Шочыктышо Эн Яндар Ўдыр, пеш шуко сулыкем деч утараш йодын, Тый декет толынам. Тый вет Икте Моктымо улат. Мыйын орланыше чонышкем тол да, шуко осалым ыштымем кудалтыже манын, Шке Эргычым, мемнан Юмынам, сӧрвале.

Юмо, серлаге *(40 гана) да тиде молитва:*

Мыйын чонем Ашныше Юмо! Мыланем йогыланыме, ойганыме, чапле лияш тӧчымӧ да кӱлдымашым ойлыштмо шӱлышым ит пу. *(Сукен кумал).*

Шке айдеметлан, мыланем, яндарын илыме, ӱҥышӧ лийме, чытымаш да йӧратымаш шӱлышым пу. *(Сукен кумал).*

Эй Юмо, Кугу Кугыжа! Мыланем иза-шольошамычым осалыш лукде илышашым да шке языкем ужын моштышашым пу. Тый вет моктымо улат курым-курымеш. Аминь. *(Сукен кумал).*

Тиде молитвам тӱткын луд:

Шуко Чаманыше да чот Чаманыше Господь, чыла порылыкым пуышо, Айдемым йӧратыше да уло сандалыкын Кугыжаже, пеш лӱмлӧ Кучен Ашныше да Господь! Мый йорло да незер улам, Тыйын ӧрыктарыше да лӱдыкшӧ, да святой лӱметым сӧрвален ӱжам, Тудын деч Пылпомышысо чыла куат лӱ-

дын чытыра. Ўлнӧ, мланде ўмбалне, айдемым каласен мошташ лийдымын йӧратен ончымет да Шке йӧратыме Эргычым колтымет дене ӧрыктарет. Шке Ача чапетын тўнгалтышдыме кӧргет гыч ойыраш лийдыме Юмо улмет дене Тудым шочыктенат да енг-влакым Суксо-влак дене икгайым ышташ колтенат. Господь, мыйын шўлыкемын ўнгышылыкшым шарне, мый лавыра да рок улам. Тыйым, каласен мошташ лийдыме Волгыдым, ўжам. Чон да капын вийдымылыкше дене вўдылалтынам, тудым Тыйын чаманыше Шомакет нумалын да Шке колымашыж дене мемнан чоннам тушманлан тарзыланыме деч эрыкыш луктын. Тыйын пашатын нелытшым ўшанымаш дене шке ўмбакышт налше-шамычым пырля уша да Тыйын чапетлан йӧрышым ышта, тудын деч чояланыше сатана камвозын ойырлен. Мыйым, сулыкан шонымаш дене пычкемышалтшым, чамане; йогыланымашын шуркедылше имыже да ўскыртланымашын шўкшудыжо дене шыгыремдыме ушемым нӧлтал. Мыйын шўмем Тыйын верч йўлаш пенгыдемде, мыланем шинчавўд йогыным колто да мыйын чонем лекме жаплан мыйым сулыкдымым да Тыланет йӧрышым ыште, Тый декет тыршен вашкаш мыйым тунымкто. Господь, Шке чаманыше шўмет дене мыйын ача-авам шарналте, тыгак чыла лишылем, иза-шольым, йолташем ден пошкудемым да Христослан чын ўшаныше-влакым чыла святойын кумалмыж дене утаре. Тыйын ончылнет лудмо псалом ден молитва-шамычым йӧратен нал, да мыйын сӧрвален кумалмем Тыланет

йӧрышӧ лийже. Вет Тый Чаманыше да Айдемым йӧратыше улат, да Тыйым, Тӯнгалтышдыме Ачам да Тыйын Ик шочмо Эргычым да Святой Шӯлышетым моктена, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Тидын деч вара:

Херувим-шамыч дечат утла пагалышашлык лийынат, Серафим-шамыч дечат тангастарыдыме чапле лийынат, Тыйым, чынак Эрге Юмым язык-деак шочыктышо Авам, кугу улат манын моктена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӯлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Юмо, серлаге (3 гана).

Порым каласе.

Иерей гын, священник семын мучашла, а тыглай ен тыге ойла:

Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, Тыйын Эн Яндар Аватын кумалмыж дене, Тыйын эн Чапле да Илышым пуышо Ыресетын вийже дене, Пылпомышысо капдыме святой куат-влакын да Юмын законжым пенгыдын кучышо да Юмым шке кӧргыштышт нумалше ача-шамычын, святой Давид пророкын да чыла святойын кумалмышт дене мыйым, сулыканым, чамане да утаре, вет Тый Поро да Айдемым йӧратыше улат.

ПРЕПОДОБНЫЙ ПАИСИЙ ВЕЛИКИЙЛАН КАНОН

Сулыкым касарен шуктыде колышо-влакым орлык деч утараш сӧрвалымаш

Преподобный Паисий Великий Египетыште шочын да изинекак монах илышым йӧратен. Шке эрыкше деч коранҥын, тудо святой Памвын вуйлатымыж почеш илен, тудын чыла кӱштымыжым шуктен. Святой Паисий духовный книгам шуко лудын, эн чотшо пӱтым кучымо да молитва лудмо дене чапланен. Монахын ик эн тӱҥ кӱштымашыжым тудо курымжо мучко шкеат шуктен да весе-влакымат тидлан туныктен: нимомат шке эрык дене ышташ огыл, духовный вуйлатышын кӱштымыжӧ закон лийшаш. Енҥ-влак коклаште шып илыш дене илаш лийын огылат, тудо ир мландысе курыкпомышыш каен. Тушто кумалмыж годым икана тудым райысе верыш нӧлталыныт да Юмын кочкыш дене сийленыт. Преподобный Паисий кугу ӱҥышылык дене ойыртемалтын, пӱтым кучымыжым да молитвам шуко лудмыжым енҥлан ончыктен огыл. «Могай поро паша эн чот шерге?»

манын йодмылан тудо эре ик семын вашештен: «Мо шолып шукталтеш да мо нерген нигӧ ок пале, тудо паша эн шергакан». Юмо преподобный Паисийлан пӧлек семын кугу моштымашым пуэн: сулыкан-шамыч сулыкыштым касарен шуктыде колат гын, шке кумалмыж дене нуным курымаш орлык деч утарен кертеш, черле еҥым паремда да еҥ-влак деч иям поктен колта. Преподобный Паисий Великийын кечыжым 2 июльышто палемдат.

Тропарь, 2-шо сем

Преподобный ачана, самырык годсекак Юмым йӧратымаш дене темын, тый Христосым чот йӧратенат, а тӯнясе чыла чаплым ужмет шуын огыл, сандене ир мландыш илаш каенат, тушто тый декет Юмо толын. Тый ончыланже сукен кумалынат, кеч Тудын ӱмбак суксо-влакат ончалаш огыт тошт. Кугу Порылыкым пуышо да Айдемым йӧратыше Юмо тыланет каласен: йӧратымем, лӱдын ит ӧрткӧ, тыйын пашат Мыланем йӧрышӧ. Теве тыланет тыгай пӧлекым пуэм: кеч-могай сулыкан ен верч сӧрвален йодат гын, тудын сулыкшо касаралтеш. Преподобный Паисий ачана, яндар шӱмет дене ылыжын, тый вӱдым налынат да, Тӱкнаш лийдыме деке тӱкнен, Тудын йолжым мушкынат. Саде вӱдым йӱын, тый чудым ыштен моштымаш дене темынат, сулыкан-шамычым шке кумалмет дене курымашлык орлык деч утарет, черлым паремдет

да ен-влак деч иям поктен колтет. Мый, эн кугу сулыканже, тыйым йодам: Кö тыланет порым Сöрен, Тудым мыйын верч сöрвале, Поро да Айдемым йöратыше улмыжлан кöра мыланем сулыкем касараш жапым пуыжо, языкем простит-лыже, тунам чылашт дене пырля мый Тудлан мурем: аллилуиа *(Тропарьым 2 гана лудына)*.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шÿлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Юмым Шочыктышо, Тыйын чыла таинствет умылен керташ лийдыме, чот моктымо, яндарлык дене палемдыме, нарашталык дене аралыме, Тый чын Юмым шочыктышо чын Ава улат. Мемнан чоннам утараш Тудым сöрвале.

Канон, 6-шо сем
1-ше муро

Ирмос: Мыйын утаралтмашем, Полшышем да Аралышем — Тудо мыйын Юмем, Тудым моктем, Тудо мыйын ачамын Юмыжо, да Тудым нöлтем, чаплын вет чапландаралтын.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сöрвале.

Юмылан йöрышö ачана, чылаштлан уш-акылым пуышо Юмым шке кулет верч сöрвале. Тудо мыйын йöрдымö умшам почшо, тÿнгылгышö йылмем луштарыже. Öрыктарыше пашат нерген

мураш тый мыйын уда йӱкем Святой Шӱлышын пуымо порылык дене поч.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Мокташ йӧрышӧ да чонлан пайдам пуышо тыйын илышет нерген самырык жапет гычак каласкалаш тӱнгалам. Пророк-влак кокла гыч эн кугуракше, Моисей, Египет гыч лектын, Юмо деке лишемме да ӧрыктарыше чудо-влак дене чапланен. Паисий ачана, ынде тыланет верч Египет кокымшо гана тыге чапланен да тыйын пагалыме лӱмет дене, Юмын тыланет пуымо шуко поро пашат дене поен. Мемнан чоннам утараш тый Юмым сӧрвале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Преподобный Паисий ачана, Кучен Ашныше Христосын кӱштымыж почеш тый Пылпомыш Кугыжанышыш шыгыр да ойган корно дене пуренат, а лопка да кумда корным ужмышудымо лийынат, сандене мыйын ушемын шарлыше пычкемышыжым корангде, да тыйым пагален шарныме лӱмеш изи кумалмашем шуктен кертам.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Поро Ӱдыр, мыланем ойгырышо шӱлышым, ӱнгышӧ шӱмым, ушемлан яндарлыкым пу, илышемым тӧрлатен, сулыкем деч корангаш лийже.

3-шо муро

Ирмос: Господь, мыйын тарваныше шӱмемым Шке кӱштымашетын кӱ ӱмбаланже пенгыдемде, вет Тый Икте Святой да Господь улат,

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Преподобный Паисий, тый апостол Петр гай ӱшанымашын кӱжӧ лийынат, мландымбалысе илышетым ыресеш пудален, йолетым Пылпомыш Кугыжанышыш мӧнгеш пӧртылдымын виктаренат да Кӱшыл Иерусалимыш шуынат. Тушто Святой Троице ончылно святой-влак дене пырля шогымет годым Айдемым Йӧратыше Юмым, Иктым Порым, мыйын верчат сӧрвале.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Поро койыш-шоктышан вожын волгыдо кушкылжо, тыйым Господь Шке ойырен налын. Тиде эргыч Юмылан йӧрышӧ манын, аватлан Суксо каласен. Тый изиэт годымак шке ыресетым налынат да Господь почеш ӱшанлын каенат. Ийгот да уш-акыл дене кушкын, Юмын порылык дене темынат. Сулыкем касарымашым пуаш Тудым сӧрвале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кучен Ашныше Господь Иисус Христос, Тыйын айдемым йӧратыметлан кӧ ок ӧр? Тый-

ын кӱштыметым шукташ манын, преподобный ачана монах илыш дене илаш шонен. Тыйын порылыкет полшымо дене ир мландыш яндар пача семын каен. Ойлен моштышо пача-шамыч деке миен шуын да нунын кӱтӱчышт, поро пиалан Памв деч, монах лийын. Преподобный Паисийын кумалмыж дене, Господь, мыйымат пенгыдемде да Тыйын кӱштымашетым шукташ йӧрышым ыште.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Иктым, Поро Господым, шочыктышо Яндар Ӱдыр, Шке кумалмет дене мыйым шучко орлык, тӱп пычкемыш да тамык деч утаре, тидлан Тыйын эрыкет да куатет уло.

Седален, 2-шо сем

Кугу уш-акылан преподобный ачана, Христосым йӧратымаш дене чонетым сорлыклен, чыла мландымбалысым ужмышудымо лийынат, ир мландыште да курыклаште илен, уш-акыл пушенгын саскажым кочкын, чот моктымо, тый суксо гай волгалтынат. Капетын пычкемышыже тыге эртен, ия-шамычын пычкемышыштым поктен колтенат. Паисий, монах-шамычлан икымше, тыйым пагален шарныше-влакын сулыкыштым касараш Христос Юмым сӧрвале.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Юмым Шочыктышо Яндар Ӱдыр, леведышетым Шке кулетлан пу, полышет ден чаманымашетым тудлан ончыкто, арам шонкалымашын толкынжым сорлыкло, сулыкыш камвочшо чонемым нӧлтал. Мый палем: кумылет лиеш гын, Тый чыла ыштен кертат.

4-ше муро

Ирмос: Господь, Тыйын толшашет нерген пророк колын да лӱдын. Ӱдыр деч шочын, енг-влак деке толаш шоныметым пален, тыге каласен: Тыйын нерген колынам да лӱдынам; Господь, Тыйын виетлан чап лийже.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Юмын пуымо уш-акылан Паисий, нӧргӧ кӱчан улмет годсекак шуко орлыкым чытен иленат, Юмылан мучаш марте служитлыметлан верч чылаштын Кугыжашт тыланет сенгымаш вуйшӱдышым да сулыкан енг-шамычым курымашлык орлык гыч шке кумалмет дене утараш куатым пуэн. Нунын коклаште эн сулыканже мый улам, тый мыйым ит мондо.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Поро пиалан Паисий, чот кумалше, ойганлан йолташ, тудын верч йодын шогышо, кучедалаш полшышо да поро койыш-шоктышан сӧрвалыше улмет дене ме тӱрлӧ ойго, орлык да нелылык деч утлена.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Шуко енгын пӱрымашыжым палыше Юмо каласен: теве тыланет моштымашым пуэм, Мыйын Ачам деч Мыйын лӱмешем мом йодат, тыланет чыла пуалтеш. Орлыкан могай енг верч йодат, тудын сулыкшо касаралтеш. Паисий ачана, мый мучашдымын сулыкан улам да тыйын ончыкет сукалтен йодам: Поро да Айдемым йӧратыше Юмо тыйын кумалмет дене Шке сӧрымыж семын мыйын чыла сулыкем проститлыже.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Юмым шочыктышо Эн Яндар Ӱдыр, Тыйын Эргычын судышкыжо шогалмем годым Тый мыланем чыла орлык деч утарыше энгертыш да толын пурымо вер лият манын, каласе.

5-ше муро

Ирмос: Айдемым Йӧратыше, Тыйым сӧрвалем: эрдене эрак мыйым волгалтаре. Утарышем, мыйым Шке кӱштымашет-шамычын корныж

дене кошташ да Тыйын эрыкетым шукташ тунымкто.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Паисий ачана, пӱтӧ кучымо дене капетым лунчыртен, кӧргышкет Христосын Капше ден Вӱржым налмет деч вара южгунам суксо семын шымле кече дене кочде иленат, Юмын каласен мошташ лийдыме куатше пеленет лийын. Юмын порылык тыланет илыш вийым кочкыш деч утларак пуэн кертын. Господь, ме Тыйын куатетым моктена.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Шыгыр да ойган корным тый Иоанн Креститель семын ойырен налынат. Илышым Пуышым тудо Иорданыште ужын да лӱдын ойлен: мый, шудо, тиде тул деке лишемын ом керт. Паисий ачана, Господьын ир мландыште лишеммыж годым тыят Тудын Яндар чурийжым ончен кертын отыл, чот лӱдын, сукен возынат. А Тудо тыланет каласен: ит лӱд, тиде ир мландым тый денет пырля пӱтым кучышо-влак дене темем. Ачана, нунын дене пырля тыйым сӧрвалена: мемнамат ит мондо, тыланет кумалше-влаклан утарыме лияш полшо.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Тӱнгалтыш гычак Тыйын ончылнет ыштыме шуко сулыкемым ужам да закондымо пашам-шамыч верч проститлаш сӧрвалем, мыйым чамане, сулыкем Шке порылыкет дене левед, ончыкылык илышем яндарын илаш пӱрӧ. Утаралтмаш корныш савырнем да Тыйын полшымет дене поро мучашыш шуам, вет Тыйын полышет да тунык-тымет деч посна нигӧ нимогай порымат ыштен ок керт да Тыйын чаманымашетым налын ок керт.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Эн Яндар Ӱдыр, мый, шонен моштыдымо кул, Тыйым сӧрвалем да Тыйын чот поро чаманымашет деке толам, мыйым вожылтарен ит колто.

6-шо муро

Ирмос: Чаманыше Юмым уло шӱмем дене сӧрвалышым, Тудо мыйым, тамык пундаште улшым, кольо да илышемым колен йоммаш гыч нӧлтале.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Чондымо Иордан шкенжым Пӱрышӧ деч вожылын кычкырен: мый Сулыкдымым мушкын ом керт. Святой ачана Господым ужын, вӱдым

налын да Тӱкнаш лийдыме деке тӱкнен, Тудын йолжым мушкын. Тиде вӱдым йӱын, черлым паремден кертме да ен-влак деч иям поктен колтымо моштымашым налын. Сандене меат тыйым сукен сӧрвалена, шке кумалмет дене мемнам ия-шамычын тӱрлӧ ондалымышт деч арале.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Паисий ачана, ме тыйым, толын пурымо куатле верым, мемнан верч шогышым да сулыкнам проститлышаш верч шокшын кумалшым, Иисус Христос Господьнан каласымыж почеш муынна. Христианстве деч коранше инок, колен колтымекыже, ӱшанымыме улмыж верч тамыкыш логалын. Чот Чаманышым сӧрвале манын, тый декет толын. Тый тудым шӱкалын отыл. Чаманыде пуышо Господь тыланет кончен да каласен: Мыланем йӧрышӧ, Мыйын йӧратымем семынак тыят сулыкан-влак верч тыршет да нуным утарышаш верч шке кумылын орланет.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Тыйын кумалмет да шинчавӱдет Юмо деке тамле пушан ладан да Юмылан йӧрышӧ яндар надыр гай шуын. Юмым Шочыктышо Эн Святой Авам сӧрвалымет годым мыйымат ит мондо, мыланем кумыл тодылтмо шинчавӱдым пу, му-

чашдымын шуко сулыкем муш да колымашын келгытше гыч утаре. Ўшаным йомдарыше-шамычланат кугу чаманымашым ончыкто, сулыкыштым кудалте.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан.

Судитлыше Юмын тергыме лўдыкшö шагатше нерген шарналтем да кугу öрмаш дене темам, мучашдымын шуко осалым ыштымем нерген пален, шкаланем чот öпкелем да мўгырен шортам. Айдемым Йöратыше Юмо, Тыланет йöрышö преподобный Паисийын кумалмыж дене мыйым чыла орлык деч утаре, вет Тый Поро Шўман улат.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Эн Яндар Ўдыр, шўмемын шортмыжым Тыланет почам, порын аралeн налметым йодам. Чот Чаманыше Юмын Аваже, алгаштаралтмаш дене темше чонемым чамане, мыйым Суд да йўлышö ер деч утаре.

Кондак, 2-шо сем

Паисий, ача-влакын ачашт, арам мутланымашым коден, тый шып илымым йöратенат да чыла шотыштат Иоанн Креститель гай лийынат, сандене когыньдам пырля пагален шарнена.

Икос

Көргыштет Юмым нумалше да ача-влакым вуйлатыше Паисий, Христосын йӱкшым колын, Тудын кӱштымашыж почеш каенат, илыш нерген шонымо да тыршыме деч коранґын, шке сурте-тым, иза-шольыч ден аватын йӧратымашыжым коден, ир мландыште ушет дене Юмо дене мут-ланенат, Тудын деч налме моштымаш-влакым мыланем, тыйым муро дене моктышо енґлан, колто.

7-ше муро

Ирмос: Тыйын ончылнет сулыкым ыштен-на, закондымын иленна, ондалкаленна, Тыйын кӱштымашет-влакым арален онал, шуктен онал, но Тый, ачана-шамычын Юмыжо, мемнам йӧр-шешлан ит кодо.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Паисий ачана, мый шуко сулык дене темше улам, а тыйын кумалмет тамле пушан кадило гай йӧрышӧ лийже. Сулыкемын агуржым пыта-ре, илышемын ораде толкынжым кошто, темше шыдемым луштаре, ушемым шке кумалмет дене яндареште.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Тый мыланна туныктышо, вашке полшышо да мемнан верч шокшын кумалше улат. Ме тыйым пенгыде пырдыж, чоткыдо авыртыш да куатле воеводо семын йодына, тыйым сӧрвалышевлакым ит мондо, чыла ойго ден тушманын шояж деч утаре.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

О ӧрыктарыше чудо, Паисий ачана, курыкпомышышто шинчымет годым тыланет икана йӱк шоктен: Мыйын йӧратыме енгемлан тыныс лийже. Тый ончыч лӱдын кынелынат, вара кугу лӱдмаш дене сукен возын, каласенат: Господь, мый Тыйын кулет улам. Сандене ме тыйым йодына, Айдемым Йӧратыше Юмым сӧрвале, мемнан чоннам утарыже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Христос Юмо, преподобный Паисийын кумалмыже дене Тый мыланем уш-акылым да чытымашым пу, сулыкан-шамыч ӱмбак фарисей семын кугешнен ончаш огыл ыле. Юмем, мыйым ӧкынышӧ мытарь семын Шке декет пурто, йомын коштшо эрге семын мыйым Шкендын кас кочкышетлан йӧрышым ыште да сулык касарымашым пу.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Осал кумылшупшмаш дене темше пиалдыме чонем, помыжалт, кынел, онгетым кырен, шинчавӱдетым йоктаре, да Христос Юмынан Поро шӱман Аваже тыйым, йӧрдымым, чамана.

8-ше муро

Ирмос: Тудым пылпомышысо куат-влак моктат, Херувим ден Серафим-шамыч лӱдын шогат. Чыла чонан ден чыла пӱрымыжӧ Тудым моктен мурыза, порын ойлыза да курым-курымеш чапландарыза.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Паисий ачана, тыланет уло чон дене кондымо мурынам йӧрдымылан ит шотло, йӧратен нал да мемнам духовный куан дене теме, да тыйын тӱсетлан тыршен кумалам, вет чылаштлан паремашым пуышо улат манын, возымо.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Паисий ачана, курымла годсек Юмылан йӧрышӧ ача-влакын кугу уш-акылан илышышт семын тыят Христос верч ӱнгышын да пӱтым кучен иленат, ӱмыретым орланымаш дене мучашленат, ияшамычын кержалтмыштым ятыр гана чытенат да нуным сенгенат. Сандене тыйым, ачай, сӧрвалем: мый дечем ушдымылыкым, шыдым, ӧрканымым шке кумалмет дене коранґде.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Кучен Ашныше да Чаманыде пуышо Христос Юмына, мемнам ондалыше иян пашажым ужмышудымо лияш кузе-гынат полшо, Тый вет мемнан Юмына улат да каласенат: йодса, да налыда. Тыйын эрыкетым уло кумылын шукташ йӧратымашым мыланем преподобный Паисий ачанан кумалмыж дене пу.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кучен Ашныше да Айдемым йӧратыше Юмо, мый декем, сулыкан деке, кугу чытышан лий, саскам пуыдымо пушенге семын руалын, тулыш ит кудалте, ачанан сӧрвалымыж дене мыйым саскам пуышым ыште да сулыкем касарен шукташ жапым пу.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Эн Яндар Ӱдыр, чон лушкен шорташ мыланем шинчавӱд йогыным пу, Тыйын леведышет деке толын, Тыйын кумалмет дене чыла сулыкем проститлыме лийже ыле.

9-ше муро

Ирмос: Йывырте манмым Суксо деч налше да Шкендым Пӱрышым шочыктышо Яндар Ӱдыр, Тыйым чапландарыше-влакым утаре.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Преподобный ачана, тиде илышыште тый вашке полшышо лийынат. Юмылан йӧрышӧ ик старецын тунемшыже мут колыштдымо лийын, колымыж деч вара тамыкыш логалын. Поро Юмым тудын верч сӧрвалаш тыйым шонгыеҥ чот йодын. Тый, вашке колыштшо да йӧратымашым аралыше улметлан кӧра чыла ӱшанетым Чаманыде пуышо Юмылан пыштенат да сукен возын кумалынат. Чот Чаманыше да сӧрымаштыже чын улшо Юмо Шкеж деч лӱдшӧ-влакын кумылыштым шукта. Тыйын кумалметым Тудо колын да тамыкыште улшо чоным утарен луктын. Паисий ачана, мыят, йӧрдымӧ, сукен возын тыйым сӧрвалем, шке кумалмет дене мыйым орлык да тамыкын чарныде йӱлышӧ тулжо деч утаре.

Преподобный Паисий ачана, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Илышыште мый ия-шамычлан воштылтыш, еҥ-влаклан мыскылтыш, чын илыше-влаклан чаманен шортмаш, Суксо-влаклан ойгым кондышо, южым, мландым да вӱдым амыртыше лийынам. Мут да паша дене капем лавыртенам, ушем локтылынам. Юмылан тушман лийынам. Сулыкым ыштымем верч ойго мыланем. Преподобный Паисийын кумалмыж дене, Юмо, мыйым проститле.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Разбойник кидыш логалме дене сусыргышо ен семын мыят шуко сулыкыш камвозынам да чонем йора дене леведалтын. Сулыкем касараш йодын, кӧ деке толам? Мемнан чоннам чаманен Эмлыше, Тый декет огыл гын, кӧ деке? Мемнан верч шокшын сӧрвалыше преподобный Паисийын йодмыжым йӧратен нал да тудын кумалмыже дене мыланем Шкендын кугу чаманымашетым пу.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен. Сулыкем шукемме дене мый ынде орлымо лиям да судлан гына йӧрем. Эн Яндар Ӱдыр, сукен возын, Тыйым сӧрвалем: мучашыш шумем деч ончыч мыланем эрнаш полшо, чамане, койыш-шоктышем тӧрлате.

СВЯТОЙ ОРЛАНЫШЕ УАРЛАН КАНОН

(Тынеш пурыде колышо-влак верч)

Руш мландыште илыше калык-влак чын ўшанымашке савырнышт манын, Православный Черке чот кумалеш. Вес верам кучышо да тынеш пурен шуктыде колышо енын чонжым орлык деч утарышаш верчат кумалыт. Тыгай годым Юмын чаманымашыжым йодаш святой орланыше Уарым сӧрвалат.

Лишыл айдемына Православный Черкын енже лийын огыл гынат, колымекыже, тудын чонжылан полшаш шонен, тудын верч тиде каноным лудаш лиеш. Тынеш пурыде колышо-влак тукымыштына шукын улыт, поснак кугезе коча-кова-влак нерген ме шагал палена. Нунын верчат кумалаш мемнан йӧнна уло.

Канон, 8-ше сем
1-ше муро

Ирмос: Чудым ыштыше пондыжо дене Моисей ожно теҥызым ыресла перен, вӱдым кок велыш шелын, да колеснице дене толшо фараоным вӱд леведын. Йолын шылын толшо Израиль Юмым моктен мурен да утаралтын.

Припев: *Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.*

Господь, Тыйым святой орланыше Уар сӧрвален кертше, да Тый чаманымаш да порылык дене вӱдылалт. Айдемым йӧратыше Юмо, Тыйын порылыкет тамык марте шужо да мемнан лишыл енгнан чонжым Тыйын поян чаманымашет дене темыже.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Христосын кугун орланышыже, мучашдыме пич пычкемышыште полыш деч посна орланен шинчыше-влакым шарналте, чаманыше Господь деке лишемын, Тудым чарныде сӧрвале, Шке поян чаманымашыж дене нуным лыпландарыже.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Лишыл-влак деч кугу орлыкым чытыше моктымо ен, тый Клеопатран тукымжо верч ӧрыктарышын сӧрвален кертынат, тугеже шке тыршымет дене лишылна-влакымат орлык гыч утарен кертат. Мемнан шарныме ен-влак верч Господьым чот сӧрвале, да Кучен Ашныше Юмо нуным Шке поян чаманымашыж дене лыпландарыже.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Кучен Ашныше Ӱдыр, полыш укеан-влаклан Поро Полшышо, Шке чапетын кӱкшытшӧ гыч Тый тамыкын пычкемышкыже

ончал да Тыйын ончылнет шарныме енг-влакын орлыкыштым уж, нунын верч Шке Эргычым, Кучен Ашныше поро Господьым, эре сӧрвале, Тудо нуным Шке поян чаманымашыж дене лыпландарыже.

3-шо муро

Ирмос: Тӱнгалтыште уш-акыл дене Пылпомышым пенгыдемдыше, вӱд ӱмбалан мландым негызлыше, Икте Айдемым йӧратыше Христос, Шке кӱштымашетын кӱжӧ ӱмбалан мыйымат пенгыдемде, вет Тый дечет святой весе уке.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Орланыше Уар, нимогай куан ден ӱшанышт укеан енг-влаклан ӧрыктарыше, куатле полышым да куаным пуаш манын, Пылпомышысо святой Куат-влакым пеленет кумалаш тарате. Чын ӱшанымашым палыде колышо орлыкан ача-аваланна да нунын дене пырля шарныме енг-шамычлан Господь сулык касарымашым да кугу чаманымашым пуыжо.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Лишыл-влак деч кугу орлыкым чытыше Уар, Христосын йӧратымыже, орландарыме-влаклан эрык могай шерге да куанле улмым тый палет, сандене ӱшаныдымышт верч курымаш орлыкыш

логалше родо-тукымна да нунын дене пырля орланыше-влаклан Господь деч сулык касарымашым да кугу чаманымашым сӧрвален налын кертат гын, нунын куаныштлан мучаш ок лий ыле.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Орланымет дене порын сенгыше Уар, мемнан кумалмынам йӧратен нал, орлыкыш логалше-влакын каласен мошташ лийдыме ойгыштым умылен, нуным чот чамане да Айдемым йӧратыше Кучен Ашныше Юмым чарныде сӧрвале, нунылан сулык касарымашым да кугу чаманымашым пуыжо.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Уло тӱнян ӱшанже, Кучен Ашныше Мария, Юмылан йӧрышӧ илыме вер да Юмо дене сӧрасымына, мемнан кызыт кумал йодмынам шукто, Шке Эргычым, чылаштын Господьшым, чарныде сӧрвале. Ӱшаным йомдарыше-шамычлан Тудо сулык касарымашым да кугу чаманымашым Тыланет кӧра пуыжо.

Седален, 5-ше сем

Лишыл-влак деч кугу орлыкым чытыше Уар, тый уло тӱня верч кумалат да кумалмым от чарне, чылаштлан чаманымашым йодат. Кучен Ашныше Юмылан тӱрлӧ семын осалым ыштыше, уда пашашт дене шкеныштым мучаш марте пуштшо да

осалым ыштымышт дене нимо сайым муын кертдыме-влак верчат кумалат гын, мемнан колышо родо-тукымна верчат йод, чылаштым чаманыше Господьым сукен сӧрвалымым ит чарне: Тудо пычкемыште шинчыше да чот ойгырышо-влакым чаманыже, сулыкыштым кудалтыже.

Вес седален, 3-шо сем

Кугун пагалыме лӱддымӧ Уар, курымаш куаныште илыше да Пылпомышысо лыпланымаш манын лӱмдымӧ, мемнан кугезына-влакым Господь ончылно шарналташ ит лӱд, тыйым нунын шӱгарышкышт волаш она йод, нунын верч чаманен кумалаш сӧрвалена. Кучен Ашныше тыйын йодметым ок шӱкал. Тудын деке лишемын кумал, висен керташ лийдыме порылыкшым тек ончыкта да ойгышто улшо-влаклан утарымаш ден кугу чаманымашым колта.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Чыла пӱрымӧ-влакын Кугыжаштын Аваже, Эн Волгыдо Госпожа, Пылпомышысо куат-влак Тыйым эре моктат да чапландарат. Кушто да кунам Тыйын чапет да куатет эше шукем кертеш? Сулыкан-влак верч шогымо да уло тӱням Шке кумалмет дене леведмет годым огыл мо? Сандене, Владычице, кызытат Шке чапетын моторлыкшым шукемде, чын Юмым палыдыме

да тынеш пурыдымо тукымнам да нунын дене пырля шарныме ен-влакым шучко орлык деч Шкендын шокшын кумалмет дене утаре. Нунылан утаралтмашым да кугу чаманымашым пу.

4-ше муро

Ирмос: Господь, Тый мыйын пенгыдылыкем да куатем, Тый мыйын Юмем да мыйын куанем улат, Ачатын кӧргыж деч ойырлыде Тый мемнан деке, йӧрдымӧ-влак деке, толынат. Сандене пророк Аввакум дене пырля Тыланет ойлена: Айдемым йӧратыше, Тыйын куатетлан чап лийже.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Лишыл-влак деч кугу орлыкым чытыше святой, вет тый декет ӱшан дене толшо-влакым чылаштым йӧратет, сандене тыйым сӧрвалыше-влак дечат йӧратыме лияш вашке. Айдемым йӧратыше Юмо тыйым чапландараш манын, мом ышта? Курымашлык пычкемыште чыла куан деч корандыме да ӱнгышемше-влакым чаманаш йодметым шукта огыл мо? Поро орланыше, нунын верч кумалметым ит чарне.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Чын верам палыде колышо-влакым чатлама йӱштӧ, утарымаш укелык да ойгырен шортмаш

авыра. Мемнан шарныме ен-влакат туштак улыт. А тый, лишыл-влак деч кугу орлыкым чытыше, чын илыше-влак коклаш нунымат ушаш тырше да нунын верч кумалметым ит чарне.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Мемнан кугезе коча-кованам, родо-тукымнам да нунын дене пырля шарныме ен-влакым тамыкын пычкемыш верже курымлан ынже петыре. Ӧрыктарыше орланыше, тый ӱшаныдымашын вийжым да сулыкын куатшым сенгенат, сандене Клеопатран тукымжо дене пырля мемнан родо-тукымнам проститлаш йодметым ит чарне.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Чыла Пӱрышым кузе чапландараш, Тый дечет, Эн Яндар, паленна да Тый дечет Капым Налшым мокташ тунемынна. Кучен Ашныше Ӱдыр, ме Тыйым моктена, Тыланет сукен кумалына да йодына: чын Юмым палыде колышо родо-тукымнам чамане, нуным утарышаш верч Шке Эргычым сӧрвалыметым ит чарне.

5-ше муро

Ирмос: Эре улшо Волгыдо, молан мыйым Шке чуриет деч корандышыч, ден мыйым, йӧрдымым, ӧрдыж пычкемыш леведе. Тыйым сӧрвалем: савыре мыйым, корнемым Шке кӱштымашетын волгыдышкыжо виктаре.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Орланыше Уар, чот поро Господьын пуымо чыла пӧлекше да чаманымашыже ӧрыктарыше да сылне улыт, а чын Юмым палыде колышо-влакым проститлаш йодын кумалме эшеат шерге. Орланыше, тый Кучен Ашнышым сӧрвале, тачат Тудо тыгай кугу порылыкым ыштыже.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Господь, мемнан ӱҥышеммынам уж, шуко сулыкнам ит ушештаре, Шкендын ожнысо чаманымашетым шарналте, кугу порылыкетлан да поро орланыше Уарлан кӧра Шке чаманыметын висен керташ лийдыме поянлыкшым ит иземде, мемнан шарныме еҥ-влаклан чаманымаш ден сулык касарымашым пу.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кучен Ашныше Юмын айдемым йӧратымыже теҥыз вес велне улшо-влак декат шуэш. Кугун орланыше Уар, тый Юмым таче сукен сӧрвале, ӱшанымаш деч кораҥше да тынеш пурыде колышо родо-тукымнам чаманыже, нунын дене пырля шарныме чыла енглан сулык касарымаш ден кугу чаманымашым пуыжо.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Владычице, мемнан вийдыме ул-

мынам уж, кӱлеш годым мыланна чыла вере да эреак полшо, Тый вет христиан-влакын Ӱшанышт да Энгертышышт улат, сандене мемнан йодмынам ит шӱкал, а ӧрыктарыше Шке порылыкет дене тудым шукто.

6-шо муро

Ирмос: Утарышем, мыйым яндареште, вет законде ыштыме пашам шуко, осалемын келгытше гыч лукташ йодын кумалам: утаралтмашемын Юмыжо, Тыйым сӧрвалем, мыйым кол.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Чон-шамычым налше тушман, кугешнен, ынже йывырте. Орланыше Уар, шокшын кумалмет дене тый тудын чыла шонымашыжым шалате, мемнан шарныме ен-влакым проститлаш да мемнамат курымаш орлык деч утараш Господьым сӧрвале.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Чот орланыше Уар, мемнам тыгай подвигыш шогалаш Клеопатран тукымжым Юмо проститлыме таратен, вет тиде тыйын кумалмет дене лийын. Мемнан, сулыкан-шамычын, йодмынам ит шӱкал, шарныме ен-влакнам уж, Кучен Ашныше Христос деч нунылан сулык касарымым да кочо ойго деч утарымым йод.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Ўшаныдымышт верч нуно шучко мучашыш шуыныт, Юмым сырыктымыштлан кӧра порым ужаш ўшанышт йомын. Лишыл енг-влак деч орлыкым чытыше Уар, тый лўддымылык дене тем да лўдыкшӧ йӧсланымаш олмеш нунылан Пылпомышысо Кугыжа деч эрыкыш лекме куаным йод да орлык гыч лук, тек нуно Кучен Ашнышын чаманымаштыже лийыт.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Кучен Ашныше Ўдыр да Ава, могай осал вий Тыйын кумалметым сенген кертеш? Мемнан шарныме енг-влак верч Тый таче сӧрвалаш шогалат гын, нунылан сулык касарымашын куанжым, утаралтмым да кугу чаманымашым кондет.

Кондак, 4-ше сем

Орланыше Уар, Христос почеш каен, Тудын чашыж гыч йўын, орланымаш венец дене палемдалтынат да Суксо-влак дене пырля йывыртет, ынде мемнан чонна верчат чарныде кумал.

Икос

Пылпомышын волгыдо енгже, Христосын пагалыме орланышыже, курымаш лыпланымаш манын лўмдымӧ святой Уар, шкендын чот орланымет дене тый эртен керташ лийдыме пычкемышым, мучашдыме йӧсланымашым да орлыкым

чытенат да эре улшо волгыдо ласкалыкыш шуынат. Мемнан йодмынам шарне, ўнгышемше кулшамычым шкендын Юмылан йӧрышӧ кумалмет дене утараш тырше. Ме тыйын ончылнет нунын верч кумал шогена, йодмынам шукто, мемнан чонна верч Христос Юмым чарныде сӧрвале.

7-ше муро

Ирмос: Юмын волымыж дене ожно Вавилонышто тул шке вийжым йомдарен, сандене йўлышӧ конгаште рвезе-влак пеледышан олыкышто улмо семын йывыртен мурeныт: ачанашамычын Юмыжо, Тый моктымо улат.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Айдемым йӧратыше Господь, Тый кече семын чылаштым икгай волгалтарет, йўрымат ойыркалыде колтет, Тыйым сырыктыше-влаклан Шке чаманымашетым эре пуэт, кызытат Шкендын Уар орланышетым колышт да Тыйын порылыкет деч корандыме родо-тукымланна да нунын семынак чын Юмым палыдыме-влаклан Шке чаманымашетым мучаш марте пу.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Кучен Ашныше чаманыше Господь, кызытат ончычсо семынак поро да сӧрвален савырыме лий, мыланнат Клеопатралан ыштыме семынак ыште, мемнан шарныме ен-влак деке Шке поро

шӱметым да порылыкетым савыре, Тый вет чаманымашын пытыдыме памашыже улат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Господь, ушыж дене пророк кӱшкӧ нӧлтал-тын да Тыйын чаманымашет нерген курымеш мура. Тыйын чаманыметын кумдыкшым висен керташ ок лий, да порылыкет шагалемын огыл манын, ме ӱшанена. Кучен Ашныше Юмо, поргем пундашыш волен кайыше енг-влаклан Тыйын чаманымашетым колташ йодына, Шке орланышетын кумалмыжлан кӧрат Тый тидым шукто.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Кучен Ашныше Ӱдыр, кугу ушакылан пророк Тыйым Курык манеш, ме тидлан да Юмын Шочмо Кӱжӧ Тый дечет пӧръенг деч посна лекмылан ӱшанена. Тудын гоч ме шке утаралтмашнам да тамык пундаш гыч нӧлталтмым налынна. Тый кызыт мемнан шарныме енг-влакым тамык гыч лук, да Тыйым, Чот чаманышым, эре моктена.

8-ше муро

Ирмос: Деирысе тӱслан иктӧр йонгышо семӱзгар почеш кумалше-влакын кӱштымыштым кум рвезе колыштын огыл, Господьым нуно моктен мурeныт да курым-курымлан чапландареныт.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Господь, Тыйын ожно каласыме мутет чын лийышт да мемнан ӱшаннам пенгыдемдышт. Кучен Ашныше, чын Юмым палыде колышо-шамычым чаманаш йодшо святой-влакым Тый вет колыштынат. Тыйым сӧрвалышт манын, ме нуным тачат йодына. Вес верам кучен илыше-влак Тыйым пален але палыде шыдештареныт гынат, колымекышт, шке святоет-шамычын йодмыштлан кӧра Тый нуным чамане.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Юмын Пачаже, Шке Эн Яндар Вӱрет дене мемнам сулен налше, Тый, Феклан да поро пиалан Григорийын сӧрвалымыштым колын, Мефодий ден пеленже улшо-влакын да Макарийын йодмыштым шуктен, шояк верам кучышо колышо-влаклан куаным да утаралтмашым пуэнат, нунын верч йодмо молитвам возаш Иоанн Златоустым таратенат. Кучен Ашныше Юмо, моктымо Уарын йодмыжым йӧратен нал, мемнан шарныме ен-влакым нунын кумалмышт дене проститле да чамане.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Кугун орланыше Уар, мыланна куаным йодын нал. Тыйын кумалмет дене мемнан родо-тукымна курымашлык орлык деч утла гын, чот йывырте-

на. Кучен Ашныше Юмо тыйын сӧрвалыметым колеш, йодметым шукта, сандене нине ен-влак верч кумалметым кызытат ит шагалемде, да тыйым эре моктена.

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Эн Яндар Кучен Ашныше, шуко чаманымаш да порылык дене тӱргоч тем, Кугыжан ӧрыктарыше Аваже да Поро Яндар Ӱдыр, ме, чаманымашым кычалше-влак, Тый декет она тол гын, кушто тудым муына. Эн чот Моктымо, Тый вет мыланна кумдан йогышо шере Йогыным шочыктенат.

9-ше муро

Ирмос: Ен-влак деке Юмо кап дене толын, тидлан кӧра Пылпомыш лӱдын, мланде тӱр-шамыч ӧрыныт. Юмым Шочыктышо, Тыйын кӧргет Пылпомыш деч кумда лийын, сандене Суксо да ен-влак Тыйым моктат.

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Моктымо Уар, Юмылан йӧрышӧ кумалмет дене Тудын деч чаманымашым налын, порылык деч курымешлан корандыме ен-влаклан тудым пуэн керт, вет чаманымаш ден порылыкын Ачаже икте да Кучен Ашныше улмыж дене Тудо чыла кертеш. Орланыше Уар, мемнан шарныме ен-

влакым проститлаш да чаманаш Юмым чарныде сӧрвале,

Святой орланыше Уар, мемнан верч Юмым сӧрвале.

Кугун орланыше, шке пашатым чапетын кӱкшытшӧ семын ӧрыктарышын шукто, чын Юмым палыдыме пычкемыш верч нелылыкыш логалше коча-кова-влаклан Господь деч сулык касарымашым йод. Тудо Шке чын шыдыжым шӧрыжӧ. Ойгышто улшо да эшеат кугу орлыкым вучышо-влакым утараш лӱдде тарване. Кучен Ашныше Юмо утарыме ен-влакым могай верыш пуртышашым пала.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан.

Орланыше, Тый нуным чамане, чын Юмым палыдымыштым проститлыже манын, чаманыше Господьым сӧрвале. Мемнан шарныме ен-влакым шучко орлык гыч утараш полшет гын, тидын деч ӧрыктарыше мо лийын кертеш? Могай чап утларак чаплана да могай чаманымаш тидын деч кугурак лиеш?

Кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Чаманыше Владычице, айдемым йӧратыше да осалым шарныдыме Ӱдыр, мемнан йодмынан ойган улмыжым пале да Кучен Ашныше Шке Эргычын чаманымыжым чарны-

де сӧрвале, колышо родо-тукымнан чын Юмым палыде илымыштым проститлыже, нуным да нунын дене пырля шарныме моло ен-влакымат чаманыже да сай верым пуыжо.

Светилен

Клеопатран кугезыже-влакым проститлыше Кучен Ашныше Господь, кугун орланыше Уарын кумалмыжым тачат кол да мемнан, шуко сулыкан-шамычын, йодын шогымынам уж. Тыйын ончылно чаманен шарныме-влакым орлык гыч утаре. Чот Поро Юмо, чаманыше улмет дене полшаш вашке, вет кумылет лиеш гын, Тый чыла кертат.

Тау Ачалан, Эргылан, Святой Шӱлышлан, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак. Аминь.

Богородичен: Юмым Шочыктышо Владычице, Тыйын Черкыштет Тыланет кондымо кумалмынам колаш тырше да Кучен Ашныше Шке Эргычым сӧрвале. Тудо мемнан колышо родо-тукымнам, кугезына ден йолташна-влакым чаманыже, Шке чын шыдыжым шӧрыжӧ. Чот Чаманыше, Чаманыше улмет да чылаштым чаманымет дене нунымат утараш вашке.

Молитва

Орланыше Уар, чот öрыктарыше святой, Кучен Ашныше Христос деке йöратымаш дене ылыжын, тыйым орландарыше ончылно Пылпомышысо Кугыжам моктенат, Тудын лӱмеш шке кумылын орланенат. Кучен Ашныше Христос тыйым Пылпомышысо чап дене чапландарен. Черке таче тидым пагален шарна. Шкеж деч лӱдде йодаш тоштмо порылыкым тыланет Христос пуэн. Ынде Тудын ончылно Суксовлак дене пырля шогет да Пылпомышто йывыртет, Святой Троицым раш ужат, Тӱҥалтышдыме волгыдыштыжо куанен илет. Чын Юмым палыде колышо родо-тукымнан орлыкыштым шарне, полшаш йодмынам шукто. Вет тый Клеопатран чын Юмылан ӱшаныдыме тукымжым курымаш орлык деч шке сöрвалымет дене утаренат. Тынеш пурыде колышо да ик Юмын лӱмжым ӱжде тойымо родо-тукымланна курымаш пычкемыш деч утаралташ полшо. Поро шӱман Пӱрышынам тунам ме уло шӱм дене курым-курымеш моктена. Аминь.

КОЛЫШО ЕҢ ВЕРЧ ЛУДМО АКАФИСТ

Колымыж деч вара 40 кече, тыгак колымыжлан идалык темме деч ончыч тынарак лудалтеш.

1-ше кондак

Ойырен налме Полшышо да Первосвященник, Тый сулыкан тӱням утараш Шке чонетым чаманен отыл, мыланна Юмын шочшыжо лияш да Тыйын Кугыжанышетын кас огыл волгыдыштыжо илаш йӧным пуэнат! Колышо тиде айдеметлан сулык касарымашым да курымаш куаным пӧлекле, тудын верч ме Тыйым сӧрвалена: Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

1-ше икос

Господьын пуымо Аралыше святой Суксо, шке кулет верч йодаш тол, чыла илыш корнышты-жо арален, туныктен, тый тудын пелен лийынат, сандене Чот поро Утарышым кызыт мемнан дене пырля сӧрвале.

Иисус, Тыйын (*лӱмжӧ*) кулетын сулыкшо нерген возымо кагазым пытаре да чон сусыр-

жым эмле. Иисус, тудын нерген кочо шарнымаш мландымбалне ынже код. Иисус, тудым ойгандарыше да тудын ойгандарыме ен-влакым серлаге. Иисус, Шке тӱлен налмашетын волгыдо вургемже дене тудын чыла ситыдымашыжым левед да чаманымашет дене куандаре. Каласен мошташ лийдыме, Куатле да Ӧрыктарыше Иисус, Тый тудлан Шкеак кончо. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

2-шо кондак

Чонжо ынде мландымбалне ойгырышо ир кӧгӧрчен гай коштеш да илышыште лийше сулык ден алгаштарымаш-влакым Юмын уш-акыл кӱкшытшӧ гыч ужеш, сандене арам эртыше чыла жапшын пӧртылташ лийдыме улмыж верч чаманен шортеш. Кучен Ашныше Юмо, Шке кулетым чамане, тек тудо Тыйын ласкалыкышкет пура да туштo каласа: Аллилуиа.

2-шо икос

Уло тӱня верч орланен, Тый илыше да колышо-влак верч шинчавӱдым да вӱран пӱжвӱдым йоктаренат, сандене колышо тиде айдемет верч кумалме деч кӧ ынде мемнам чарен кертеш? Тамыкыш шумеш волыметым шарнен, меат Тыйын кулет верч кумалына.

Илышым Пуышо Иисус, Шке волгыдет дене тудым волгалтаре, тек тудо Тыйын да Тыйын Ачат

пелен лиеш. Шке виноград садышкет чылаштым ўжшö Иисус, тудым Шке волгыдет дене волгалтараш ит мондо. Курымаш наградым чаманыде Пуышо Иисус, тудым Шке пöртетын эргыжым ыште. Иисус, тудын чонжылан Юмын пуымо яндарлыкын поро куатшым пöртылтö, да тудын лўмеш ыштыме поро паша-влак шукемышт. Иисус, тулыкеш кодшо-влакым Шкендын öрыктарыше лыпландарымет дене ырыкте. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йöрышым ыште.

3-шо кондак

Капын нелытше дене кепшылтыме Тыйын кулет сулыкыш камвозын гынат, шўлышыжö Тыйын курымаш чынет да святость деке ўжын. Ынде тудын кап ден чон лушкыдылыкшо шўгарын нелытше дене шинчырлыме, тек тудын чонжо кече деч кўшкö, Тый декет, Эн Святой деке, нöлталтеш да утаралтмаш мурым мура: Аллилуиа.

3-шо икос

Юалге йўдым тул воктен шинчымыж годым Тыйын кўшыл апостолет, Тыйым ом пале манын, кум гана ойлен гынат, Тый тудым утаренат. Айдемын чыла лушкыдылыкшым Тый гына палет, сандене Тыйын эрыкет деч ятыр гана корангше тиде (*лўмжö*) кулетым проститле.

Иисус, тудым йомаш лийдыме верыш пурто да чонжым чот ойгырымо деч утаре. Иисус, тудын

сулыкшо нерген шарнымаш курымешлан йомжо, самырык годсо алгаштаралтмыжым ит ушештаре. Закон деч коранґын, шолып ыштымыж деч тудым эрыкте, Иисус, да утарымашын шыма волгыдыж дене левед. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

4-ше кондак

Тудо илышын тӱтанже да мландымбалысе орланымаш деч утлен, тудлан осалым шонышо тушман-шамычат ынде вийдыме улыт, а курымаш пычкемыш деч утарыше йӧратымашет виян да утара чылаштым, кӧн верч Тыланен лӱдде мурат: Аллилуиа.

4-ше икос

Ик Тый мемнам Утарыше да мучашдымын чаманыше улат. Тыйын утарыше йӧратымашетын подвигышкыже мом ешарен кертына? Ожно Кириней Симон Тыланет, Чот виянлан, Ыресетым нумалаш полшен, а кызыт Тыйын порылыкет лишыл енґнан утаралтмыжым мемнан полшымо дене шуктынеже, вет Тый мыланна икте-весынан нелылыкшым нумалаш кӱштенат.

Иисус, колымына деч варат Тый мемнам чаманыше улат да колышо ден илыше-влак коклашке йӧратымаш кылым пыштенат. Иисус, Тыйын *(лӱмжӧ)* кулетлан утаралташ тудым йӧратышевлакын подвигышт полшыжо. Тый тудын шӱм-

жӧ гыч лекше, но мемнан умша дене ойлымо сӧрвалымыжым кол. Иисус, тудын шке сулыкшо верч ӧкынымыжым мемнан шинчавӱдна гоч нал. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

5-ше кондак

Юмо, Тый тудын колымыж годсо ойганен шӱлалтымыжым шонен моштышо разбойникын сӧрвалымыж семын нал. Тудо илышын ыресешыже йӱлен йӧрен, сӧрыметым ужаш тудланат пӱрӧ, вет Тый манынат: «Тыланет чынак ойлем: тачак Мый денем пырля райыште лият». Сулыкыштым касарыме ен-влак тушто куанен мурат: Аллилуиа.

5-ше икос

Мемнан верч Ыресеш пудалыме да орландарыме Иисус, Тый Ыресет гыч кидетым шуйо да тудын сулыкшым Шке вӱрет дене муш, чараш кодшо тулык чонжым Шке сулыкдымо чарат дене ырыкте.

Иисус, Тый тудым шочмыж деч ончычак паленат да йӧратенат, Ыресетын кӱкшытшӧ гыч тора гычак ужынат. Мӱндыркӧ кайымыж годым тудым ӧндалаш Тый Шке сусыр кидетым шуенат да, сулыкшым проститлаш йодын, вӱран Голгофа курыкышто сӧрваленат, неле орлыкым чытен, тудын верч ӱгышын коленат. Шӱгарыш пыштымым палыше Иисус, тудын шӱгарысе тынысшым святитле. Ылыж кынелше Иисус, тӱнян ойганда-

рыме да Тыйын утарыме тиде чоным Ачат деке нӧлтал. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

6-шо кондак

Шкеже шӱгарысе курымаш омо дене мала гынат, тудын чонжо ок мале, Тыйым шижеш да Тыйым, Господь, Курымашлык Качым, ужнеже. «Кӧ Мыйын Капем кочкеш да Мыйын Вӱрем йӱэш, тудо курымаш илышым муэш» манын каласымет тудын дене шукталтше. Тудлан пылпомышысо манным кочкаш пу, да Тыйын Престолет ончылно мурыжо: Аллилуиа.

6-шо икос

Колымаш тудым чыла лишыл енгже деч ойырен: чонжо тораште улмылан кӧра палымыжевлак ойгырат, ик Тый веле лишне улат. Капшын шыгырже сӱмырлен, лишкат мияш лийдыме Юмын кӱкшытет тудлан почылтын, Тый ынде вашмутым вучет.

Иисус, умылен керташ лийдыме кӱкшӧ Йӧратымаш, Шке кулетым чамане, вет Тый дечет коранґмыж годым тудо чот орланен. Иисус, тудын чонжын ӱшанлыдыме улмыжым кудалте, вет лийын шудымо ӱшанже Тыйын нерген ойгыраш таратен. Иисус, тудын чонжо Тыйын йывыртымашет дене темме жапым шарналте да тиде колышо айдеметлан пылпомышысо куан ден ласкалыкым

пу. Икте ўшанле да вашталтдыме Иисус, тудым Шке декет нал. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

7-ше кондак

Ойырлымына кужун ок шуйно манын ўшанена. Ме тыйым пасушко шурным ўдымӧ семын тоена, вет тый вес элеш шочшаш улат. Сулыкетын чыла куштыраже тыйын шӱгарешет йомжо, а поро пашат тушто волгалтше, кушто порылыкын нӧшмыжӧ курымашлык саскам пуа, да святой чон-влак мурат: Аллилуиа.

7-ше икос

Колышо енгым эркын дене мондат, жап эртыме дене шӱмыштӧ тудын тӱсшӧ шапалга, шӱгарже вола, тудын верч кумалме шагалемеш гынат, Тый тудым ит кодо, шкет чонжылан куаным пу.

Иисус, Тыйын йӧратымашет ок йӱкшӧ, да Тыйын поро кумылет пундашдыме. Иисус, Черкын чарныде кумалмыже да Вӱрдымӧ Жертвым кондымыж дене тудын сулыкшо мушкылтшо. Чыла святойын кумалмыж дене Тый тудлан илыше-влак верч сӧрвален кертме порылыкым пу. Иисус, тергыме кечылаште лиймына годым мемнан верч тудын сӧрвалымыжым ушышкет нал. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

8-ше кондак

Кызыт, тиде колышо енг верч чонна корштымо годым, чот кумалаш кӱлеш. Сандене тудын лӱмеш енг-влаклан тӱрлӧ семын полшен, шужышым пукшен, лӱмжым йӱдшӧ-кечыже шарнаш тӱнгалына да уло чон дене мурена: Аллилуиа.

8-ше икос

Тайным палыше Иоанн Богослов ош вургеман шуко енгым Юмын Пачан Престолжо ончылно ужын: тиде кугу ойгым чытен лекше енгвлак лийыныт. Нуно Юмылан йӱдшӧ-кечыже куанен служитлат. Юмо нунын дене пырля ила, да ойго нунын деке ок тӱкнӧ.

Иисус, Тыйын (*лӱмжӧ*) кулетымат нунын коклаш пурто, вет тудо шуко орланен да чонжо чот вургыжын. Иисус, Тый тудын чыла ойган шагаттшым да йӧсланыме жапшым палет, вет мландымбалне тудо ойгым да орлыкым веле ужын, сандене пылпомышто Тый тудлан куаным ужыкто. Иисус, Тый тудым илыше вӱдын памашыж гыч йӱктӧ да чыла шинчавӱдшым ӱштыл. Иисус, кушто Тыйын чынетын кечыже ок когарте, а ылыжтен кынелта, тудым тушко пурто. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

9-ше кондак

Тудын мландымбалысе корныжо мучашке шуын, ынде тудлан Шӱлышын тӱняшкыже порын

куснен, ты тӱнялан палыдыме пылпомышысо моторлыкым ужман, вет чон шкенжын Шочмо элышкыже пӧртылеш. Тушто волгыдо кече да Юмын чынже волгалтарат нуным, кӧ мура: Аллилуиа.

9-ше икос

Тый дечет лекше ӱжара да Тыйын кышат колышо енгын чурийжым волгалтарат гын, Тый Шкеже могай улат? Кидетын саскаже тыгай сылне да ӱмылетым гына ончыктышо мланде ойлен моштыдымын чапле гын, ужаш лийдыме Тыйын Чуриетше могай?

Иисус, Тыйын колышо (*лӱмжӧ*) кулетлан Шке чапетым ончыкто. Юмо улметым палаш пылышыжым пӱсемде, пылпомышысым умылаш тудын ушыжым поч. Иисус, тудын куанже тичмаш лийже, да поро пиалан илемыште вашлияш ӱшанжым пенгыдемде. Иисус, колышо ен верч лудмо молитван куатшым палаш мыланна полшо. Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

10-шо кондак

Мемнан Ачана, колышо тиде айдеметым Шке Кугыжанышышкет пурто, тушто ны сулык, ны осаллык уке. Тушто Тыйын Святой эрыкет тичмашын шукталтеш, яндар чон-влакын, сулыкдымо Суксо-влакын погыныштышт Тыйын кугу порылыкан лӱмет волгалтеш, да тамле пушан моктымаш шарла: Аллилуиа.

10-шо икос

Судия, тудо кечын Суксо-влак Тыйын Престолетым шогалтат, Тый Шке Ачатын чапыштыже волгалтат да кажне енглан парымжым пöртылтет. Тунам Тый ўнгышо (*лўмжö*) кулетым чаманен ончал да каласе: «Мыйын пурла велышкем тол».

Иисус, Юмо улметлан кöра Тый енгын сулыкшым кудалтен кертат. Иисус, тудын мондалтше але вожылмыж дене шылтен кодымо сулыкшым кудалте, закондымо лушкыдылыкшым да палыде ыштымыжым шöрö. Иисус, пычкемыш тамыкын пундашдыме келгытше гай ойго деч тудым утаре, да илышым пуышо сöрымашет тудланат лийже. Иисус, тудым Шке Ачатын суапландарыме ен-влак коклаш ушо да мучашдыме пиалым курым-курымешлан пу. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йöрышым ыште.

11-ше кондак

Чот поро Кучен Ашныше, колышо енгетлан райын кече гай волгыдо капкаже почылтшо, да чын илыше ен ден святой-влакын погынышт, тыгак лишыл енже ден тудым йöратыше-влак йывыртен вашлийышт, Тыйын волгыдо Суксет-влак тудын верч куанышт, да Курымак поро пиалан Тыйын Аватым ужшо, вет тушто сенымашым палдарен йонга: Аллилуиа.

11-ше икос

Тыйын шӱлышет дене пеледыш пеледеш, пӱртӱс ылыжеш, тӱрлӧ тыгыде чонан помыжалтеш. Иисус, Тыйын ончалтышет шошымсо кава деч волгыдо, йӧратымашет кечыйол деч шокшо. Айдемын шӱйын пытыше капшым мланде пурак гыч Тый курымашлык илышыште пеледаш ылыжтен кынелтенат. Тугеже Тыйын колышо (*лӱмжӧ*) кулетымат Шке чаманымашетын волгыдыж дене волгалтаре.

Иисус, Тыйын кидыштет — поро кумыл да илыш, Тыйын ончалтышыштет — волгыдо да йӧратымаш. Иисус, тиде енгетым курымашлык шӱм-чон колымаш деч утаре. Тудо йӱштӧ теле вашеш Нил энгер семын ӱшан дене мален колтен. Иисус, мландысе иман кушкыл-влакын курымашлык пеледыш дене пеледалтмышт годым тудым помыжалте, кызыт тудын пытартыш омыжым нимо мландымбалысе ынже нелемде. Иисус, Тый Вашталтдыме пиал да мемнан илышнан чот вучымо вуйшӱдышыжӧ улат. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

12-шо кондак

Христос! Тый — Пылпомыш Кугыжаныш да ӱгышӧ-влакын мландышт, Тый — шукыштын илыме верышт да йӧршын у йӱыш, Тый — Юмылан йӧрышӧ-влакын вургемышт да вуйшӱ-

дышышт, Тый — святой-влакын каныме верышт да Чот ямле Иисус улат! Тыйым мокташ келша: Аллилуиа.

12-шо икос

Тыйым йöратыше-влакын поро пиалыштым Тый мыланна шып садын öрыктарыше моторлыкшо, кече гай волгыдо илыме верла да пылпомышысо сылне муро гоч почын ончыктенат.

Иисус, тиде кулет Тыйын куанышкет пурыжо. Тый тудым Ачатын чапшын волгыдыж дене вÿдыл да Святой Шÿлышын волгыдыж дене святитле. Иисус, тек тудо, Херувим-влакын каласен мошташ лийдымын сылне мурыштым колын, чап деч кÿкшырак чапыш нöлталтеш да Тыйын чуриетым шинчаваш ужеш. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йöрышым ыште.

13-шо кондак

Колыдымо Каче, ÿшаныдымашын да сулыкын пелйÿд жапыштыже Тый уло тÿням судитлаш пылпомыш гыч Суксо-влак дене пырля толат! Шкендын чапле полатетын омсажым Тыйын тиде колышо (*лÿмжö*) кулетлан поч, тек тудо шотлен пытарыдыме святой-влак коклаште курым-курымеш мура: Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа.

(*Тиде кондак кум гана лудалтеш)*.

1-ше икос

Господьын пуымо Аралыше святой Суксо, шке кулет верч йодаш тол, чыла илыш корнышты-жо арален, туныктен, тый тудын пелен лийынат, сандене Чот поро Утарышым кызыт мемнан дене пырля сӧрвале.

Иисус, Тыйын (*лӱмжӧ*) кулетын сулыкшо нерген возымо кагазым пытаре да чон сусыржым эмле. Иисус, тудын нерген кочо шарнымаш мландымбалне ынже код. Иисус, тудым ойгандарыше да тудын ойгандарыме ен-влакым серлаге. Иисус, Шке тӱлен налмашетын волгыдо вургемже дене тудын чыла ситыдымашыжым левед да чаманымашет дене куандаре. Каласен мошташ лийдыме, Куатле да Ӧрыктарыше Иисус, Тый тудлан Шкеак кончо. Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

1-ше кондак

Ойырен налме Полшышо да Первосвященник, Тый сулыкан тӱням утараш Шке чонетым чаманен отыл, мыланна Юмын шочшыжо лияш да Тыйын Кугыжанышетын кас огыл волгыдыштыжо илаш йӧным пуэнат! Колышо тиде айдеметлан сулык касарымашым да курымаш куаным пӧлекле, тудын верч ме Тыйым сӧрвалена: Иисус, Чот чаманыше Судия, Шке кулетым райын шерыжлан йӧрышым ыште.

ЕШАРЕН УМЫЛТАРЫМАШ

Панихиде нерген

Айдеме колен гын, отпеваний деч ончыч панихидым служитлаш ок лий манын, южо енг йонгылыш шона. Тиде чын огыл. Тойымо деч ончычсо кечылаште ик але икмыняр черкыште панихидым служитлаш гын, колышо енглан пеш кугу полыш лиеш.

Ты кечылаште айдемын колышо капше мемнан ончылно кия, а чонжо пеш кугу тергымашым, мытарстве-влакым, эрта манын, Черке туныкта. Сандене колышо енгын чонжылан тиде жапыште Черкын сӧрвален йодмыжо чот кӱлешан. Панихидым служитлыме тиде чонлан вес илышыш вончымыжым куштылемдаш полша.

Панихидым служитлыме йӱлалан негызым Христианствын тӱнгалтыш ийлаштыжак пыштыме. Грек йылме гыч кусараш гын, тиде мут «йӱдвошт кумалмаш» маналтеш. Иудей-влакат, чын Юмым палыдыме язычник-влакат тунам христиан-влакым поктылыныт. Христос верч орландарен пуштмо енгын капшым йӱдым шолып налын, шып верыште тудын верч кумалыныт, курымашлык тынысыш ужалтареныт. Руалын але тӱрлӧ семын индырен пуштмо енгын капшым курыкпомышыш

але ӧрдыжтырак шогышо пӧртыш нанґаеныт, тудын воктене йӱдвошт псаломым мureныт, эр велеш чеверласеныт да тоеныт. Христослан тыршен служитлыше да ӱмыржӧ мучко Тудлан ӱшанле улшо тыглай енґымат вара тыгак тояш тӱнґалыныт. Йӱдвошт тыге псаломым мурымым панихиде маныныт. Кызыт тыгай службо колышо енґ воктене але тудым шарныме кечын кечывалым эртаралтеш гынат, лӱмжӧ ожнысак кодын.

Христианин илымыж годым Христослан ӱшанле лияш тырша гынат, сулыкыш пурышо айдеме тукымын лушкыдылыкшо деч тудо йӧршынжак эрнен ок керт, сандене чыла тидым шке пеленже шӱгарыш нанґая.

Колышо енґын чонжо мландымбачын Юмын Судышкыжо нӧлталтеш, вара Судышто чот лӱдын шога, Господь ончылно шке сулыкшо нерген почын ойла. Панихидым служитлыме годым Святой Черке тидым почын ончыкта гынат, тӧр судитлыше Господьын тайныжым нигӧат ончылгоч пален ок керт, сандене колышо енґым проститлышаш верч Юмым чот сӧрвалыман.

Панихиде годсо муро-влак колышо енґын чонжым луштарат, тыгак кумал шогышо-влакымат лыпландарат.

Отпеваний да тойымаш

Колышо христианиным кумшо кечын тоят. Пелйӱд деч икмыняр минут ончыч колен гынат, тиде кече садак шотлалтеш. Сар, тӱрлӧ эпидемий

але иктаж-могай кугу пуламыр годым кум кече деч ончычат тояш лиеш.

Евангелийыште Господь Иисус Христосым тойымо радам ончыкталтеш. Тудын Эн Яндар Капшым мушкыныт, лӱмын ямдылыме вургемым чиктеныт да колоткаш пыштеныт. Христианинын капшым кызытат тыгай радам денак ямдылыман.

Капым мушмаш мом ончыкта? Чын илыше енг-влакын Пылпомыш Кугыжанышыште яндар да сулыкдымо улмыштым ончыкта. Тидым родотукым гыч лишыл енг шукта да мушмыж годым эре молитвам лудеш: «Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге». Колышо енгын вургемжым кудашыт, онгылашыжым кылдат, капшым куэм дене леведме олымбаке але кӱварыш пыштат. Мушкаш губкым, леве вӱдым да шовыным кучылтыт. Вуй гыч тӱнгалын, капын чыла ужашыжым кум гана ыресла ниялтен мушкыт. (Колымо годсо вургемжым да мушмо годым кучылтмо куэм ден губкым йӱлалтат).

Мушкын да чиктен ямдылыме енгым тенгылыш пыштат, шӱйышкыжӧ ыресым чиктат. Тынеш пурымо годсо ыресыже аралалтын гын, эшеат сай. Умшаже да шинчаже петырыме лийшаш, кидшым онгышкыжо ыресла пыштат, пурла кидше ӱмбалне кийышаш. Православный христианинлан галстукым огыт пижыкте. Ӱдырамашын шовычшо кугурак лийже, ӱпым петыраш ситыже. Шовыч мучашым шенгелне кылдыде, тыглай гына ыресла пышташ лиеш. Кидышке ыресым але юмонгам

кучыктат. Юмонга шке святойжын але Христосын, але Юмын Аван лийын кертеш. Капым моргыш колтыман гынат, садак ончыч мушкаш да чикташ кӱлеш, а тушеч налме годым — кидышкыже ыресым кучыкташ, а сангашкыже венчикым пышташ.

Сурт гыч але морг гыч лукмо деч ончыч «Чон лекме деч вара кумалме радам» эше ик гана лудалтеш. «Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге» молитвам мурен, капым йолжо дене ончыкыла нумал лукман. Траурный вургемым чийыше лишыл родо-тукымжо колоткам нумал луктыт.

Колышым ужалтарен кайыше христианин-влак кидыштышт чӱктымӧ сортам кучат. Сортам нумал ошкылмо йӱла ожнысекак лийын. Православный христианиным тойымо годым оркестрым ӱжман огыл.

Колышо енгын капшым черкыш пуртымо годым устав почеш чангым кырыман, колышо енг дене чеверласыме семым йонгалтарыман. Прихожан-влаклан тиде сем ик лишыл енг уке лиймым палдара. Храмыште колоткам лӱмын ямдылыме тенгылыш шындат, а тудын йыр ныл подсвечникым ыресла шогалтат, тушан сортам чӱктат. Колышо енг йолжо дене алтарь велыш лийшаш. Колотка леведышым кудывечыште омса воктене кодат, а илыше пеледышым черкыш пурташ лиеш. Ужалтараш толшо-влак йӱлышӧ сортам кидыштышт кучен шогат. Ӱстел ӱмбаке кутьям шындат, покшелныже сорта лийшаш.

Храмыш кайыме годым колымо нерген свидетельствым (Свидетельство о смерти) налаш кӱлеш. Колышо енгын капшым иктаж амаллан кӧра жапыште конден огыт шукто гын, священникым ончылгоч шижтарыман да отпеваний жап нерген угыч кутырен келшыман.

Отпеваний

Айдеме огеш коло, а мален колта, манеш Православный черке. Кап гына кола, чон умбакыжат ила. Тудын ончыкылыкшо могай лийшаш — тӱнгалтыш ныле кече жапыште рашемдалтеш. Отпеваний годым лудмо да мурымо молитва-влакат тудлан полшат. Родо-тукым тиде жапым шортын-ойгырен огыл, а поро паша дене, молитвам лудын, Юмым сӧрвален илышаш. Лишыл енгын чонжым утараш кузе полшен кертме нерген черкыште священникат ойла. Отпеваний моргышто эртаралтеш гын, священникын могай черкыште служитлымыжым пален налаш уто огыл.

Отпеваний ден панихиде чотшак огыт ойыртемалт. Муро ден молитва кок вережат шуко уло. Священный Возымаш гыч лудмо ужаш, колышо енг верч мурымо стихир-влак, чеверласымаш да капым мландылан пуымо йӱла веле ойыртемалтеш.

Отпеваний мучаште, Апостол ден Евангелийым лудмеке, священник разрешительный молитвам лудеш. Колышо енгын чонжым шыгыремдыше нелыже да сулыкшо тиде молитва пол-

шымо дене рудалтеш, тудын деч корандалтеш. Колышо енг тыге Юмо да шке лишылже-влак дене сӧраса, чонжо вес тӯняш куштылгын кая. Тиде молитвам лудмо дене тудын сулыкшо-влакым касарымым палышт да тудын верч утыжым ынышт шорт манын, иктаж лишыл енгже разрешительный молитвам колышын пурла кидышкыже кучыкта.

Тидын деч вара «Мыйым йӧратыше-шамыч, чылан толза, титакемым кудалтен, шупшалын, мыйым ужатыза» манын, стихирым мурымо годым лишылже-влак колышо енг дене чеверласат. Нуно колотка йыр савырнат, вуйыштым савен, сулыкыштым проститлаш йодыт, оныштo улшо юмонгам да сангаш пыштыме венчикым шупшалыт. Отпеваний годым южгунам иктаж-могай амаллан кӧра колотка петырыме лиеш, тунам колотка ӯмбалнысе ыресым але священникын киддшым шупшалыт. Колышо енгын чурийжым куэм дене петырат. Священник тудын капышкыже рокым ыресла шава, шкеже ойла: «Мланде да тудын ӯмбалне мо уло, сандалык да тушто илыше-шамыч — чылажат Юмын» (Пс.23,1).

Трисвятойым, «Святой Юмо, Святой Куатле, Святой Колыдымо, мемнам серлаге» молитвам мурен, колышо енгын капшым шӯгарӯмбаке ужалтарат. Колышо енгым шӯгарыш волтымо годым чурийже эрвелыш ончышаш. Тыгодым адак суксовлакын мурымо Трисвятойым мурыман. Шӯгар ӯмбаке утаралтмашын символжым — кандаш мучашан

ыресым — шогалтат. Ыресым кеч-могай материал гыч ышташ лиеш, формыжо гына чын лийже. Тудо колышо енгын йолжо воктене шогышаш да мелже дене колышо ваштареш мелын лийшаш.

Ыресын ўлыл тореш онгаже пурла велже дене кўшкö лийшаш. Иисус Христосым ыресеш пудалыме годым воктеныже кок разбойникым казнитленыт. Шола велне кечыше разбойник Тудым мыскылен, а пурла велне улшыжо Христосын Юмо улмыжлан ўшанен да йодын: «Шке Кугыжаныштет мыйымат шарне». «Тачак тушто лият», — вашештен тудлан Христос. Ыресын ўлыл онгаже тиде разбойникын райыш кайымыжым ончыкта.

Поминка кочкыш

Ўстел йыр погынен, колышо ен нерген порын шарныме йўла ожнысек палыме. Колышо енгын чонжылан пайдам ышташ тыршен, православный христианин тыштат кумалшаш. Мутлан, Псалтирь гыч 17-ше кафисмым але панихидын кўчык чинжым, литиям, лудаш лиеш, вет тидым священник веле огыл, тыглай енгат ыштен кертеш. Псалтирь але молитвослов уке гын, тунам 90-шо псалом ден «Отче нашым» лудде, кочкаш шичман огыл.

Поминка годым эн ончыч кажныже изишак коливым (кутьям) тамла. Тиде — шолтымо шыдангыш але рисыш мўй ден изюмым ешарен лугымо кочкыш. Тудым черкыш святитлаш намият. Черкыште святитлыме огыл гын, ўмбакыже святой вўдым шыжыкташ лиеш.

Поминка пӱтӧ кечын эртаралтеш гын, кочкышым шыл, шӧр да муно деч посна ямдылыман. Ни йошкар, ни ош арака лийшаш огыл. Арака — мландымбалысе куанын амалже, а колышо енгын чонжо тыгодым вес тӱняште ала чот орлана? Поминкашке лишыл ен-влак йӱаш да тамлын кочкаш огыл, а тиде чон верч кумалаш погынат.

Ӱстел коклаште улмо годым колышо ен нерген порым гына ойлыман, тудын сай пашажым, поро койыш-шоктышыжым шарналтыман. Марлаже ме ушташ, ушыш налаш, манына, а рушыжо «поминать, вспоминать» манеш, тугеже ме айдемын сайжым веле шарнышаш улына.

Чын Юмым палыдыме-влак колышо ен лӱмеш кӱмыж-совлам але портретше ончыко стаканеш аракам темен шындат, ӱмбакыже кинде шултышым пыштат. Православныйлан тыге ыштылман огыл, вет ен-влак шуко уто йӱлам шонен луктыныт. Иктым гына ме эре шарнышаш улына: мемнан шочмына да колымына тичмашнек Юмын кидыште.

«Кийыме мландыже пушкыжо лийже» манме шомакат атеист-шамычлан веле йӧра, а ме, православный-влак, кеч кӱчыкын да кумалшаш улына:

«Господь, колышо тиде айдеметын чонжым суапле верышке пурто, эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкшым проститле да Пылпомыш Кугыжанышышкет нал».

Кажне у кочкышым тамлаш тӱналме деч ончыч тиде молитвам лудман.

Колышо енгым шарныме кече-влак

Колышо енгым черкыште нылле кече новопреставленный але вес тӱняш шукерте огыл кайыше маныт. Жаплан пуымо мландымбалысе илыш гыч курымашлык илышыш куснымо годым айдемын чонжылан орландарымашым але вес семынже мытарстве-влакым эрташ логалеш, сандене тиде кечылаште тудын верч кумалме поснак кӱлешан.

Кумшо, индешымше да ныллымше кечын поснак чот кумалман. Палыман: колымо кечыже икымшылан шотлалтеш. Шукерте ожнак тыге ышташ тӱҥалыныт. Апостол-влакын кӱштымашыште тыге возымо: «Кумшо кечын Ылыж кынелше Христосым шарныме лӱмеш кумшо кечым псаломым мурымо, молитвам лудмо дене палемдыза. Колышо лишыл ен-влакым шарнен, индешымше кечым тыгак палемдыза. Моисейын колымекыже, израиль калык тудын верч нылле кече шортын, енгын колымыж деч вара теат нылле кече эртымым да идалыкым палемдыза».

Тыгак айдемын колымо да шочмо кечыжым кажне ийын шарныме, тудын святойжын, кӧн лӱмжӧ дене лӱмдымӧ лийын, кечыжым палемдыме йӱла уло. Эн лишыл ен-влак погынат да ончыч тудын верч кумалыт, вара ӱстел коклаште шарналтен шинчат. Нунын кокла гыч иктажше тиде кечын черкыш, Юмын литургийыш, мия, кумал шога, литургийыште да панихидыште шарнаш запискам пуа, коливым (кутьям) святитлаш намия.

Колышо-влакым ушташ Православный Черкыште лӱмын палемдыме кече-влак улыт, тунам енг-шамыч черкыш коштыт. Колышо-влак лӱмеш панихидный ӱстембаке (кануныш) тӱрлӧ кочкышым кондат, шылан кочкышым гын кондаш ок лий. Службо пытымеке, тиде кочкышым храмыште служитлыше-влаклан але нужна-влаклан пуэдат, тыгак йоча пӧртлаш але шонго-шамычым ашныме верлаш колтедат. Панихидный ӱстембаке кондымо кочкыш колышо енг верч пуымо милостыньылан шотлалтеш.

Радинча кечын да Троице шуматкечын черкыш мийыме деч вара шӱгарӱмбаке кают. Тушто лишыл енг-влакын шӱгарыштым шотыш кондат, вара кумалыт. Шӱгарӱмбалан тӱрлӧ кочкышым кодымо йӱла православный енг-влаклан келшен ок тол. Тиде чын Юмым палыдыме-влакын койышышт. Черкыште святитлыме кочкышым мландымбаке нигунам оптыман огыл. Шӱгарӱмбаке миен, аракам йӱмаш тыгак кугу сулыклан шотлалтеш. Тоштыенг-шамычлан эн чот кӱлешанже — тиде мемнан кумалмына. Кеч тыгай кӱчык молитвам лудаш кӱлеш:

«Господь, колышо Шке айдемет-шамычын, мемнан родо-тукымна да лишыл енгна-влакын, чоныштым суапле верышке пурто, нунын эрык дене але эрык деч посна ыштыме чыла сулыкыштым проститле да Пылпомыш Кугыжанышышкет нал».

ВУЙЛЫМАШ

Ончылмут.....3

Колышо енгын пытартыш шагатше.....4

Ойлен кертдыме да чонжо лекшаш енгын лӱмжӧ дене Юмын Авам сӧрвалыме канон.....6

Енг кужун орлана да колен ок керт гын, кап деч чон ойырлаш лудмо канон.....21

Чон лекме деч вара.....35

Чон лекме деч варасе кумалме радам.....37

Колышо енг верч лудмо канон.....41

Колышо-влак верч эртарыме лития.....53

Колышо енг верч Псалтирым лудмо радам.....57

Псалтирым лудмо деч ончычсо молитва-влак.....62

Давид кугыжа да пророкын мурыжо.

Икымше кафисме.....66

Кокымшо кафисме.....78

Кумшо кафисме.....90

Нылымше кафисме.....104

Визымше кафисме.....118

Кудымшо кафисме.....132

Шымше кафисме.....147

Кандашымше кафисме.....162

Индешымше кафисме.....174

Луымшо кафисме.....188

Латикымше кафисме.....204

Латкокымшо кафисме.....220

Латкумшо кафисме.....234

Латнылымше кафисме.....247

Латвизымше кафисме.....260

Латкудымшо кафисме.....273

Латшымше кафисме.....284

Латкандашымше кафисме.....300

Латиндешымше кафисме.....312

Колымшо кафисме.....327

Икмыняр кафисмым але уло Псалтирьым лудмо деч вара.....339
Преподобный Паисий Великийлан канон.....344
Святой орланыше Уарлан канон.....362
Колышо енг верч лудмо акафист.....379
Ешарен умылтарымаш
Панихиде.....392
Отпеваний да тойымаш.....393
Отпеваний.....396
Поминка кочкыш.....398
Колышо енгым шарныме кече-влак.....400

ПСАЛТИРЬ
КОЛЫШО-ВЛАК ВЕРЧ
ЛУДАШ КЕЛЫШТАРЫМЕ

На марийском (луговом) языке

ПСАЛТИРЬ
ПО УСОПШИМ

Перевод акафиста и канонов *А.П.Чемековой*
Редактор протоиерей *Н.В.Чузаев*
Корректор иерей *И.А. Сапаев*

Бумага офсетная. Тираж экз. Заказ № .
Отпечатано в ООО «Типография « ».